

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 3985

Warszawa, 7 października 2015 r.

Panie i Panowie Posłowie
na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej

Uprzejmie przekazuję wniesiony, na podstawie art. 118 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, a także na podstawie art. 32 ust. 1 regulaminu Sejmu, **obywatelski projekt ustawy**

- **o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw.**

Projekt ustawy został wniesiony zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 2, art. 9 ust. 2 oraz art. 10 ust. 2 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Do reprezentowania Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej – na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli – został wskazany Pan Sławomir Siwy, a jako osoba uprawniona do jego zastępstwa w pracach nad projektem ustawy wskazana została Pani Jolanta Haron.

MARSZAŁEK SEJMU

(-) Małgorzata Kidawa - Błońska

Projekt z dnia 08.05.2015r.

USTAWA
z dnia.....

o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

Art. 1 W ustawie z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tj. Dz.U. 2013 poz.667 z późn.zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) Tytuł ustawy przyjmuje brzmienie:

„o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin”

2) Art. 1 ustawy otrzymuje brzmienie:

Art. 1. Funkcjonariuszom Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej, zwanym dalej "funkcjonariuszami", zwolnionym ze służby, przysługuje z budżetu państwa, na zasadach określonych w ustawie, zaopatrzenie emerytalne z tytułu wysługi lat lub w razie całkowitej niezdolności do służby, a członkom ich rodzin - w razie śmierci żywiciela.

3) Art. 3 ustawy otrzymuje brzmienie:

Art. 3 Użyte w ustawie bez bliższego określenia pojęcia oznaczają:

- 1) emerytura – emeryturę policyjną przyznaną funkcjonariuszom;
- 2) emeryt – emeryta policyjnego
- 3) renta inwalidzka - policyjną rentę inwalidzką przyznaną funkcjonariuszom;
- 4) renta rodzinna - policyjną rentę rodzinną;

- 5) rencista - rencistę policyjnego;
- 6) renta - policyjną rentę inwalidzką i policyjną rentę rodzinną;
- 7) wysługa emerytalna - okresy służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej, z wyjątkiem okresów zawieszenia w czynnościach służbowych, a także okresy im równorzędne, łącznie z okresami, o których mowa w art. 14 i 16;
- 8) uposażenie - uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym i nagrodą roczną, należne funkcjonariuszowi stosownie do przepisów o uposażeniu i nagrodach funkcjonariuszy;
- 9) najniższa emerytura lub renta - kwotę najniższej emerytury lub renty w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych";
- 10) okresy składkowe i nieskładkowe - okresy uregulowane ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 11) (uchylony);
- 12) płatnik składek - płatnika składek, o którym mowa w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.

2. Emerytem policyjnym jest funkcjonariusz zwolniony ze służby w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Służby Celnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub w Służbie Więziennej, który ma ustalone prawo do emerytury policyjnej.

3. Rencistą policyjnym jest funkcjonariusz zwolniony ze służby w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Służby Celnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub w Służbie Więziennej, który ma ustalone prawo do policyjnej renty inwalidzkiej.

4) Art. 5 ust. 2 ustawy otrzymuje brzmienie:

2. Podstawę wymiaru renty inwalidzkiej dla funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej w służbie kandydackiej oraz dla funkcjonariuszy Służby Celnej w służbie przygotowawczej stanowi odpowiednie uposażenie zasadnicze przewidziane dla najniższego stanowiska służbowego wraz z dodatkiem za posiadany stopień, z miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie funkcjonariusza ze służby.

5) Art. 8 ust. 1 ustawy otrzymuje brzmienie:

1. Funkcjonariuszom oraz członkom rodzin pozostałym po zmarłych funkcjonariuszach, jeżeli osoby te wskutek szczególnych okoliczności nie nabyły prawa do zaopatrzenia emerytalnego przewidzianego w ustawie, odpowiednio Ministrowie: właściwy do spraw wewnętrznych, właściwy do spraw finansów publicznych, Obrony Narodowej oraz Sprawiedliwości, każdy w zakresie swojego działania, mogą przyznać w drodze wyjątku zaopatrzenie emerytalne w wysokości nieprzekraczającej odpowiednich świadczeń przewidzianych w ustawie.

6) Art. 8 ust. 3 ustawy otrzymuje brzmienie:

3. Ministrowie: właściwy do spraw wewnętrznych, właściwy do spraw finansów publicznych, Obrony Narodowej oraz Sprawiedliwości przedstawiają Prezesowi Rady Ministrów w terminie do dnia 15 stycznia każdego roku informację o świadczeniach przyznanych w drodze wyjątku w roku poprzednim.

7) Art. 12 ustawy otrzymuje brzmienie:

Art. 12. Emerytura policyjna przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia posiada 15 lat służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub w Służbie Więziennej, z wyjątkiem funkcjonariusza, który ma ustalone prawo do emerytury określonej w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obliczonej z uwzględnieniem okresów służby i okresów z nią równorzędnych.

8) Art. 13 ust. 1 ustawy otrzymuje brzmienie

Art. 13. 1. Jako równorzędne ze służbą w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i w Służbie Więziennej traktuje się:

1) okresy służby w charakterze funkcjonariusza Urzędu Ochrony Państwa;

1a) okresy służby w charakterze funkcjonariusza Policji państwowej, Milicji Obywatelskiej, z wyjątkiem służby określonej w ust. 2;

1b) okresy służby w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-

1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, z późn. zm.), na zasadach określonych w art. 15b, z wyjątkiem służby określonej w ust. 2;

2) służbę wojskową uwzględnianą przy ustalaniu prawa do emerytury wojskowej;
3) okresy służby w charakterze funkcjonariusza Służby Ochrony Kolei, jeżeli funkcjonariusz przeszedł bezpośrednio do służby w Milicji Obywatelskiej lub w Służbie Więziennej w terminie do dnia 1 kwietnia 1955 r.;

4) okresy zatrudnienia lub służby w zawodowych jednostkach ochrony przeciwpożarowej i nauki w szkołach pożarniczych, w charakterze członka Korpusu Technicznego Pożarnictwa, a także funkcjonariusza pożarnictwa w terminie do dnia 31 stycznia 1992 r.

5) okresy zatrudnienia w administracji celnej osób, które zostały mianowane na funkcjonariuszy celnych na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1999 roku o Służbie Celnej (Dz.U. 1999 nr.72 poz.802 z późn.zm.)

6) okresy zatrudnienia w administracji skarbowej i Służbie Celnej w stosunku do urzędników i pracowników tej administracji, którzy weszli w skład Służby Celnej na mocy ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz zmianie niektórych innych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz.U. 2003 nr 137 poz. 1302), a następnie zostali funkcjonariuszami Służby Celnej

9) Po art. 15b dodaje się art. 15c, który otrzymuje brzmienie:

Art. 15c:

1. Emerytura dla funkcjonariuszy celnych, którzy przed wejściem w życie ustawy z dnia 24 lipca 1999 roku o Służbie Celnej (Dz.U. 1999 nr.72 poz.802 z późn.zm.) i przed mianowaniem do służby w trybie tej ustawy pracowali w administracji celnej wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i okresów z nią równorzędnych i wzrasta na zasadach określonych w art. 15 ust. 1 pkt 1-4 i ust. 2-5
2. Emerytura dla funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy zostali mianowani do Służby Celnej od dnia 15 września 1999 roku i nie byli uprzednio zatrudnieni w administracji celnej wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta na zasadach określonych w art. 15 ust. 1 pkt 1 i ust. 2-5 z wyłączeniem sytuacji wskazanych w rozdziale 1a oraz rozdziale 1b niniejszej ustawy.
3. Zasady określone w ust. 2 dotyczą również funkcjonariuszy Służby Celnej mianowanych do tej Służby na podstawie art. 99 ust. 1-8 ustawy o Służbie

Celnej z dnia 27 sierpnia 2009 roku, nawet jeżeli kierownicy właściwych urzędów nie wydali im aktu mianowania.

10. Art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

Funkcjonariuszom, którzy spełniają warunki określone w art. 12, zalicza się do wysługi emerytalnej, uwzględnianej przy obliczaniu emerytury na podstawie art. 15 oraz art. 15c ust. 1 posiadane przed przyjęciem do służby okresy składkowe i nieskładkowe, w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

11. Art. 18a ust.1 i art.18a ust.2 ustawy otrzymują brzmienie:

Art. 18a. 1. Funkcjonariuszowi przyjętemu po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2012 r. do służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub w Służbie Więziennej emerytura przysługuje na zasadach i w wysokości określonych w niniejszym rozdziale.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do funkcjonariusza przyjętego do służby po dniu 31 grudnia 2012 r., jeżeli przed tym przyjęciem:

1)pełnił służbę w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej, do której został przyjęty przed dniem 1 stycznia 2013 r.;

2) pełnił zawodową służbę wojskową lub służbę kandydacką, do której został powołany przed dniem 1 stycznia 2013 r.

12). Art. 18b ust.1 ustawy otrzymuje brzmienie:

Emerytura przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia posiada ukończone 55 lat życia i co najmniej 25 lat służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub w Służbie Więziennej.

13) W art. 18d ust. 1 po pkt 8 dodaje się pkt 9, który otrzymuje brzmienie:

9. art. 96 ust. 4, art. 104 ust. 1 pkt. 1, 9 i 11 oraz art. 105 ust. 1 pkt. 4, 5 ustawy o Służbie Celnej z dnia 27 sierpnia 2009 (tj. Dz.U 2013 poz.1404 z późn.zm.)

14) Art. 18h ust. 1 otrzymuje brzmienie:

Art. 18h. 1. Funkcjonariusz, który został przyjęty po raz pierwszy przed dniem 1 stycznia 2013 r. do służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej lub do zawodowej służby wojskowej, ma prawo wyboru ustalenia emerytury na zasadach i w wysokości określonych w rozdziale 1a.

15) W art. 20 ustawy po ust. 4 b dodaje się ust. 4 c:

4c. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, właściwy do spraw finansów publicznych, Minister Obrony Narodowej oraz Minister Sprawiedliwości, każdy w zakresie swojego działania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określają, w drodze rozporządzenia, wykazy chorób i schorzeń, o których mowa w ust. 3 pkt 4 i 5, oraz właściwości i warunki służby powodujące ich ujawnienie lub pogorszenie stanu zdrowia, uwzględniając w szczególności choroby i schorzenia, które powstały w związku z szczególnymi właściwościami lub warunkami służby oraz te, które istniały przed przyjęciem do służby, lecz uległy nasileniu lub ujawniły się w czasie trwania służby, z zastrzeżeniem ust. 4a.

16) W art. 21 ust. 1 ustawy dodaje się po ppkt 5a (skreślony), ppkt 6 w brzmieniu:

6. W stosunku do funkcjonariuszy celnych orzekanie o okolicznościach wskazanych w art. 21 ust. 1 pkt. 1 i 2 następuje przez komisje komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (Dz. U. poz. 1822). Przepis art. 21 ust. 1 pkt. 1a stosuje się.

17) Art. 27 ust.2 ustawy otrzymuje brzmienie:

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister Obrony Narodowej, Minister właściwy do spraw finansów publicznych i Minister Sprawiedliwości określają, każdy w zakresie swojego działania, w drodze rozporządzenia, sposób podziału środków funduszu socjalnego pomiędzy jego dysponentów oraz zakres i sposoby korzystania ze świadczeń z tego funduszu, uwzględniając rodzaje świadczeń, dysponentów środków funduszu oraz tryb przyznawania świadczeń.

18) W art. 32 ustawy:

a) dodaje się po ust.1 pkt2, pkt3 w brzmieniu:

3) w stosunku do funkcjonariuszy Służby Celnej i członków ich rodzin – organ emerytalny określony przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych

b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

2a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu, Minister właściwy do spraw finansów publicznych oraz Minister Sprawiedliwości, każdy w zakresie swojego działania, określa, w drodze rozporządzenia, organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, zakres ich działania, stopień dysponenta środków, siedzibę organu, strukturę organizacyjną oraz sposób powoływania i odwoływania organu oraz jego zastępców, mając na uwadze zapewnienie prawidłowego wykonywania czynności związanych z ustalaniem prawa do zaopatrzenia emerytalnego i wysokości świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia.

19) Art. 33a otrzymuje brzmienie:

Jeżeli po dniu, od którego przyznano emeryturę określoną w art. 12 albo w art. 18b ust. 1, emeryt ponownie został przyjęty do służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej albo został powołany do zawodowej służby wojskowej, wysokość emerytury zostaje ponownie ustalona w sposób określony w art. 33b i 33c

20) Art. 33b ust.1 otrzymuje brzmienie:

W przypadku ponownego przyjęcia emeryta do służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej i pełnienia tej służby nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy, na wniosek emeryta ustala się nową podstawę wymiaru emerytury, w sposób określony odpowiednio w art. 5 ust. 1 albo w art. 18f.

21) Art. 34 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister właściwy do spraw finansów publicznych, Minister Obrony Narodowej oraz Minister Sprawiedliwości

określą, każdy w zakresie swojego działania, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb zwrotu kosztów przejazdu osób, o których mowa w ust. 4, rodzaje środków transportu i rodzaje dokumentów poświadczających uprawnienia do zwrotu kosztów przejazdu, wysokość zwrotu kosztów przejazdu oraz terminy wypłaty, mając na uwadze rzeczywiste koszty przejazdu najtańszymi dostępnymi środkami transportu.

22) Art. 35 ust.1 otrzymuje brzmienie:

Art. 35.1. Jeżeli wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez organ podległy odpowiednio ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Ministrowi właściwemu do spraw Finansów Publicznych, Ministrowi Obrony Narodowej lub Ministrowi Sprawiedliwości obowiązków wynikających z ustawy osoba uprawniona do świadczeń poniosła szkodę, organ ten jest obowiązany do jej naprawienia stosownie do przepisów prawa cywilnego.

23) Art. 38 otrzymuje brzmienie:

Art. 38. Minister właściwy do spraw wewnętrznych po zasięgnięciu opinii Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu i Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Minister Obrony Narodowej po zasięgnięciu opinii Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Szefa Służby Wywiadu Wojskowego, Minister właściwy do spraw finansów publicznych oraz Minister Sprawiedliwości, każdy w zakresie swojego działania, określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb postępowania i właściwość organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy oraz uprawnionych członków ich rodzin, wskazując elementy wniosku o ustalenie prawa do zaopatrzenia, dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia oraz sposób i terminy wypłaty świadczeń,
- 2) podmioty uprawnione do wypłaty zasiłku pogrzebowego i tryb jego refundacji,
- 3) wzór i tryb wydawania legitymacji emeryta-rencisty policyjnego, uwzględniając organ uprawniony do wydawania, wymiany i dokonywania wpisów, w tym wpisu o niezdolności do samodzielnej egzystencji, oraz przypadki wymiany legitymacji, mając na względzie zapewnienie realizacji prawa emeryta i rencisty do zaopatrzenia emerytalnego oraz zapewnienie sprawności postępowania w tym zakresie.

24) Art. 40a otrzymuje brzmienie:

Art. 40a. Prawo do emerytury ulega zawieszeniu w razie ponownego przyjęcia emeryta do służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej albo powołania emeryta do zawodowej służby wojskowej.

25) Art. 41b ust.5 otrzymuje brzmienie:

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister właściwy do spraw finansów publicznych, Minister Obrony Narodowej i Minister Sprawiedliwości określają, każdy w zakresie swojego działania, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady dokonywania rozliczeń, o których mowa w ust. 4, a także sposób zmniejszania emerytur i rent inwalidzkich w trakcie roku kalendarzowego, mając na uwadze konieczność realizacji prawa emeryta i rencisty do zaopatrzenia emerytalnego oraz zapewnienie sprawności postępowania w tym zakresie.

26) Art. 42 ust.3 otrzymuje brzmienie:

3. Emerytury lub renty inwalidzkiej oraz dodatków nie wypłaca się za okres, za który funkcjonariusz otrzymał uposażenie lub świadczenie pieniężne przysługujące po zwolnieniu ze służby, określone odpowiednio w przepisach o uposażeniu funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służby Więziennej, chyba że emerytura lub renta inwalidzka byłaby korzystniejsza. W tym przypadku organ emerytalny potrąca z należnej emerytury lub renty inwalidzkiej oraz dodatków kwoty wypłacone z tytułu uposażenia lub świadczenia pieniężnego przysługującego po zwolnieniu ze służby.

27) Art. 44 ust.3 otrzymuje brzmienie:

3. Wydatki na świadczenia pieniężne wraz z odsetkami za opóźnienia w wypłacie świadczeń, koszty obsługi i przekazywania świadczeń oraz inne świadczenia przewidziane w ustawie pokrywa się z budżetu państwa w części pozostającej odpowiednio w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, Ministra Obrony Narodowej oraz Ministra Sprawiedliwości.

Art. 2 W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej (tj. Dz.U. 2013 poz.1404 z późn.zm.) dokonuje się następujących zmian:

1) W art. 1 po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

4. Funkcjonariusze Służby Celnej podlegają zaopatrzeniu emerytalnemu na zasadach określonych w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

2) Po art. 77 dodaje się art. 77a w brzmieniu:

1. Zdolność fizyczną i psychiczną do służby ustalają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.
2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób i ułomności wraz z kategoriami zdolności do pełnienia służby na poszczególnych stanowiskach, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia, o zdolności lub niezdolności funkcjonariusza do pełnienia służby oraz do pełnienia służby na danym stanowisku
3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza skierowania funkcjonariusza do komisji lekarskiej, o której mowa w ust. 1

3. Po art. 77 i art. 77a dodaje się art. 77b w brzmieniu:

1. Funkcjonariusz może być skierowany do komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych:
  - 1) z urzędu lub na jego wniosek - w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do służby, jak również związku poszczególnych chorób ze służbą;
  - 2) z urzędu - w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego.
2. Funkcjonariusz jest obowiązany poddać się badaniom zleconym przez komisję lekarską, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym.
3. W przypadku gdy przeprowadzone badania i zgromadzona dokumentacja nie pozwalają na wydanie orzeczenia, funkcjonariusz może zostać skierowany na obserwację w podmiocie leczniczym, jeżeli wyraża na to zgodę.

4. Po art. 77, art. 77a i 77b dodaje się art. 77 c o brzmieniu:

1. Funkcjonariusz mający podjąć służbę na określonym stanowisku służbowym lub w określonej komórce organizacyjnej, związanych z wykonywaniem zadań określonych w art. 2 ust. 1 pkt. 4-6 ustawy o Służbie Celnej może być poddany testowi sprawności fizycznej, badaniu psychologicznemu lub badaniu psychofizjologicznemu, mającym na celu sprawdzenie jego przydatności i predyspozycji do służby na tych stanowiskach lub w tych komórkach organizacyjnych. Badania przeprowadza się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o dnia 28

listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (Dz. U. 2014 poz. 1822).

2. Minister właściwy do spraw finansów określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób przeprowadzania testu sprawności fizycznej, uwzględniając w szczególności charakter służby oraz warunki jej pełnienia.

5. W Art. 104 dodaje się nowy ust.3:

3. W przypadku gdy istnieje możliwość przeniesienia funkcjonariusza do służby cywilnej w przypadku o którym mowa w ust. 1 pkt. 1, w razie spełniania przez funkcjonariusza przesłanek do przejścia na emeryturę określonych w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, funkcjonariusz może odmówić zgody na przeniesienie do służby cywilnej i przejść na emeryturę na zasadach w wskazanej powyżej ustawie.

6. Art. 105 wprowadza się następujące zmiany:

a) Ust. 1 pkt. 4 otrzymuje brzmienie

nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pełnienia służby, orzeczonej przez komisję lekarską podległą ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

b) ust. 1 pkt. 8 otrzymuje brzmienie:

- 13) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badania, o których mowa w art. 77b lub niepoddania się im, a także w przypadku dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na obserwację, w podmiocie leczniczym, chyba że skierowanie do komisji lekarskiej nastąpiło na wniosek funkcjonariusza.

7) Uchyla się w całości art. 130 ustawy

8) Art. 135 ust.1 otrzymuje brzmienie:

1. Funkcjonariuszom celnym oraz członkom ich rodzin przysługuje prawo do świadczeń socjalnych określonych na zasadach określonych w ustawie o o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego

Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Byłym funkcjonariuszom, w tym emerytom i rencistom i członkom ich rodzin, mogą być przyznawane świadczenia socjalne.

9) W art. 152c po ust. 1 pkt. 7 wprowadza się następujące zmiany:

a) stawia się średnik i dodaje nowy ust.8 o brzmieniu:

przebywania na obserwacji w podmiocie leczniczym w wyniku skierowania przez komisję lekarską

b) po ust. 1 pkt.8 dodaje się średnik i dodaje ust. 9,10,11 o brzmieniu:

- 10) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby;
- 11) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby;
- 12) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu oddania krwi lub jej składników w jednostkach organizacyjnych publicznej służby krwi lub z powodu badania lekarskiego dawców krwi,

10) Art. 152d ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe w wysokości 100% podstawy, o której mowa w art. 152b ust. 2, w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim z powodów, o których mowa w art. 152c ust. 1 pkt 5, 6, 7, 8, 9, 10 i 11.

11) Art. 152h otrzymuje brzmienie:

Art. 152h. 1. Środki finansowe uzyskane z tytułu zmniejszenia uposażeń funkcjonariuszy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim przeznacza się w całości na nagrody uznaniowe za wykonywanie zadań służbowych w zastępstwie funkcjonariuszy przebywających na zwolnieniach lekarskich.

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, zwiększają fundusz na nagrody roczne, nagrody uznaniowe i zapomogi.

3. Rozdział środków finansowych, o których mowa w ust. 1, odbywa się po zakończeniu okresu rozliczeniowego, trwającego nie krócej niż 1 miesiąc kalendarzowy i nie dłużej niż 3 miesiące kalendarzowe, przy czym wybór okresu rozliczeniowego uzależnia się od wielkości środków finansowych uzyskanych z tytułu zmniejszenia uposażeń funkcjonariuszy.

12) Art. 163 ustawy przyjmuje brzmienie

Art. 163. 1. Funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia.

2. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

3. Odprawę, o której mowa w ust. 1, oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, na zasadach określonych w rozporządzeniu o którym mowa w art. 163a ust. 4 ustawy

4. Funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieni lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w w rozporządzeniu o którym mowa w art. 163a ust. 4 ustawy

13) Po art. 163 ustawy dodaje się art. 163a ustawy o brzmieniu:

Art. 163a. 1. Funkcjonariusz zwolniony ze służby na podstawie art. 104 ust. 1 pkt. 1 oraz art. 105 ust. 1 pkt. 1 i 10 otrzymuje:

- 1) odprawę;
- 2) ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane przed zwolnieniem ze służby urlopy wypoczynkowe lub urlopy dodatkowe oraz ekwiwalent za niewykorzystany czas wolny od służby udzielany w trybie art. 112 ust. 1 pkt. 9
- 3) zryczałtowany ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany w danym roku przejazd, ze środków właściwego organu Służby Celnej
- 4) zwrot kosztów przejazdu do obranego miejsca zamieszkania dla siebie, małżonka oraz dzieci pozostających na jego utrzymaniu oraz zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego według zasad obowiązujących przy przeniesieniach służbowych;

5) niewykorzystane w danym roku świadczenia pieniężne przysługujące stosownie do przepisów wydanych na podstawie art. 157 ust. 1

2. Funkcjonariusz zwolniony ze służby na podstawie art. 104 ust. 1 pkt.2 i 3, art. 105 ust. 1 pkt.2,8 oraz funkcjonariusz zwolniony z służby dyscyplinarnie na podstawie art. 167 ust.1 pkt. 10 otrzymuje ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane przed zwolnieniem ze służby urlopy wypoczynkowe lub dodatkowe oraz za niewykorzystany czas wolny od służby udzielany w trybie art. 112 ust. 1 pkt. 9

2a. (uchylony).

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych lub upoważniony przez niego przełożony może w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie przyznać, z uwagi na uzasadnione potrzeby rodziny funkcjonariusza, odprawę w wysokości nieprzekraczającej 50% w razie zwolnienia go ze służby na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ust. 2 pkt 2 i 9-11.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania i wypłacania ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystane przez funkcjonariusza urlopy wypoczynkowe i dodatkowe oraz ekwiwalentu za niewykorzystany czas wolny od służby, podmioty właściwe w tych sprawach, a także terminy wypłaty, uwzględniając składniki uposażenia stanowiące podstawę ekwiwalentu oraz powiązanie jego wysokości z liczbą dni niewykorzystanego urlopu lub godzin ponadnormatywnego czasu służby.

Art. 3 W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w pkt. 2 uchyla się lit. o;**
- 2) w art. 6 w ust. 1 uchyla się pkt 18a;**
- 3) w art. 9 ust. 1 zdanie pierwsze, wykreśla się art. 18a zapisane dotychczas pomiędzy art. 10 i 20**
- 4) w art. 9 ust. 4 wykreśla się art. 18a**
- 5) art. 9 ust. 8 otrzymuje nowe brzmienie:**

„8. Osoby pozostające w stosunku służby, spełniające jednocześnie warunki do podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułów, o których mowa w

art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10, mogą być dobrowolnie objęte tymi ubezpieczeniami na swój wniosek.”;

6) w art. 13 uchyla się pkt. 12;

7) w art.16 ust. 1 skreśla się pkt. 10

8) art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1-3, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.”;

9) art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1-4, 6-9, 11, 12, 19-22, ust. 2, ust. 2a i 2d, duchownych będących członkami zakonów lub klasztorów oraz osób współpracujących, o których mowa w art. 8 ust. 11, należy do płatnika składek.”;

10)art. 40 ust. 8a otrzymuje brzmienie:

„8a. Na podstawie zawiadomienia przez właściwy organ emerytalny o ustaleniu prawa ubezpieczonego do emerytury na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz o przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin Zakład usuwa z ewidencji informacje o należnych i zwaloryzowanych składkach na ubezpieczenie emerytalne za okresy służby uwzględnione w wymiarze emerytury wojskowej lub policyjnej.”.

11) W art. 40 po ust.8a, a przed skreślonym ust.9 dodaje się nowy ust. 8b w brzmieniu:

Środki zgromadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na indywidualnych kontach i subkontach należące do poszczególnych funkcjonariuszy Służby Celnej pozostają na tych kontach do momentu przejścia tych funkcjonariuszy na emeryturę. W przypadku, gdy funkcjonariusz przechodzi na emeryturę w trybie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin wszystkie środki zgromadzone na indywidualnych kontach i subkontach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych są

przekazywane do budżetu państwa.

Art. 4. W Ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych z dnia 28 sierpnia 1997 r. (Dz.U. Nr 139, poz. 934 z późn. zm) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 111 a ust. 1 pkt 1 lit. b otrzymuje nowe brzmienie:

„ b) obliczonej na podstawie art. 15, art. 15c lub prawa do jej zwiększenia na podstawie art. 14 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Celnej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej , Służby Więziennej, oraz ich rodzin (Dz.U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, z późn. zm.)”.

Art. 5 W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004r. Nr 39, poz. 353⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

a) art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Świadczenia na warunkach i w wysokości określonych w ustawie przysługują również żołnierzom zawodowym oraz funkcjonariuszom Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej, jeżeli nie spełniają oni warunków do nabycia prawa lub utracili prawo do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób, oraz członkom rodzin pozostałym po tych osobach.

b) art. 85 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Emerytura przysługującej z Funduszu nie podwyższa się do kwoty najniższej emerytury, jeżeli przysługuje ona osobie, która ma ustalone prawo do emerytury wojskowej obliczonej według zasad określonych w art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66) lub do emerytury policyjnej obliczonej według zasad określonych w art. 15a i 15c ust.2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Służby Celnej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67).

⁶⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004r. Nr 64, poz. 593, Nr 98, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 121, poz. 1264, Nr 144, poz. 1530, Nr 191, poz. 1954, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2335, Nr 23, poz. 2355 z 2005r. Nr 167, poz. 1397, Nr 169, poz. 1412, poz. 1421.

c) art. 95 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a i 15c ust. 2 i 3 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

d) w art. 173 ust. 1 dodaje się po ust. 1 b, ust. 1 c

„1c. Kapitał początkowy ustala się także dla zwolnionych ze służby funkcjonariuszy Służby Celnej urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., jeżeli w okresie od 1 stycznia 1983 roku do 15 września 1999 roku włącznie byli funkcjonariuszami celnymi zatrudnionymi w administracji celnej i nie mają ustalonego prawa do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób.

Art.6 W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz.2135 z późn. zm.⁷⁾) w art. 81 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Podstawę wymiaru składek dla osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 5-13, stanowi kwota odpowiadająca uposażeniu tych osób.

Art. 7 W ustawie z dnia 28 listopada 2014 roku o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (Dz.U. 2014 nr 1822) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ustawy:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej kandydatów do służby w Policji, Straży Granicznej, Służbie Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej;

⁷⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 778, Nr 132, poz. 1110, Nr 138, poz.1154 i Nr 157, poz. 1314, Nr 164, poz. 1366, Nr 179, poz. 1485.

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

5. ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu osób niebędących funkcjonariuszami Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego, które w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez te służby z ich pomocy poniosły uszczerbek na zdrowiu oraz związku tego stopnia uszczerbku z tym zdarzeniem albo związku śmierci z tym zdarzeniem

c) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

potrzeby udzielenia urlopu zdrowotnego funkcjonariuszowi Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;

2) Art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Komisje lekarskie są właściwe do orzekania wobec:

1) kandydatów do służby w Policji, Straży Granicznej, Służbie Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Celnej Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej;

2) funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej;

3) funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej zwolnionych ze służby lub których stosunek służbowy wygasł;

4) emerytów i rencistów.

4) W art. 5 wprowadza się następujące zmiany:

a) Ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

Zdolność fizyczną i psychiczną kandydata do służby w Policji, Straży Granicznej, Służbie Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej ustala się przez zaliczenie go do jednej z następujących kategorii zdolności do służby:

b) W ust. 2 dodaje się zdanie drugie o brzmieniu:

Przepis ust. 1 dotyczy także funkcjonariusza Służby Celnej, który odbył służbę przygotowawczą i chce pozostać w służbie.

5) Art. 6 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

Zdolność fizyczną i psychiczną funkcjonariusza do pełnienia służby w Policji, Straży Granicznej, Służbie Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej ustala się przez zaliczenie go do jednej z następujących kategorii zdolności do służby

6) W art. 8 po ust. 3 dodaje się nowy ust.4 o brzmieniu:

Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób i ułomności, wraz z kategoriami zdolności do służby, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia, o zdolności lub niezdolności kandydata do Służby Celnej i funkcjonariusza Służby Celnej oraz szczegółowe objaśnienia odnoszące się do tych chorób i ułomności, jak również zalecane czynności wskazane przy ich ustalaniu w przypadkach, w których wymaga tego wiedza medyczna, uwzględniając potrzebę ustalenia w toku badania przez komisję lekarską przydatności i predyspozycji do służby z uwagi na charakter i warunki tej służby oraz konieczność zapewnienia jednolitego orzecznictwa.

7) Art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

Uznanie funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej, funkcjonariusza zwolnionego z tych służb oraz emeryta i rencisty za inwalidę następuje przez ustalenie stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu oraz określenie grupy inwalidzkiej, do której funkcjonariusz, emeryt i rencista zostaje zaliczony.

8) Art. 11. ust. 2 otrzymuje brzmienie:

Przy ocenie zdolności do pracy funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej, emeryta i rencisty bierze się pod uwagę, czy i jaką pracę oraz w jakim wymiarze czasowym mógłby wykonywać, wykorzystując posiadane kwalifikacje ogólne i przygotowanie zawodowe, przy istniejących przeciwwskazaniach zdrowotnych do zatrudnienia.

9) Art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

Kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby polega na sprawdzeniu prawidłowości ustalenia okresu zwolnienia od zajęć służbowych z powodu przebywania na zwolnieniu lekarskim przez

funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej.

10) Art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego polega na ustaleniu, czy funkcjonariusz Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej w okresie orzeczonego zwolnienia od zajęć służbowych, w tym w razie konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny lub zwolnienia w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych albo o zwalczaniu gruźlicy, nie wykonuje pracy zarobkowej lub nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w inny sposób niezgodny z jego celem

11) Art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

O potrzebie lub braku potrzeby udzielenia urlopu zdrowotnego funkcjonariuszowi Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej komisja lekarska orzeka, w przypadku gdy funkcjonariusz mimo wykorzystania 12 miesięcy zwolnienia od wykonywania obowiązków służbowych z powodu choroby nie odzyskał zdolności do wykonywania tych obowiązków, a stan jego zdrowia rokuje poprawę w stopniu umożliwiającym dalsze pełnienie służby.

12) W Art. 25 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Do komisji lekarskiej kieruje się z urzędu:

- 1) kandydata do służby w Policji, Straży Granicznej, Służbie Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej;
- 2) funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej, którego stan zdrowia daje podstawę do przypuszczeń, że stopień jego zdolności do służby uległ zasadniczej zmianie lub że dalsze pełnienie przez niego służby na zajmowanym stanowisku jest niemożliwe;
- 3) kandydatów do pracy w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej oraz kandydatów do pracy w wywiadzie skarbowym.

b) ust.3 otrzymuje brzmienie:

3. Do komisji lekarskiej kieruje się z urzędu w celu:

- 1) ustalenia zdolności do służby w Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym i Służbie Więziennej;
- 2) ustalenia zdolności do pracy inspektorów i pracowników zatrudnionych w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej, a także pracowników wywiadu skarbowego;
- 3) ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej doznanego wskutek wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze;
- 4) uznania funkcjonariusza służb wskazanych w pkt 1 oraz funkcjonariusza zwolnionego z tych służb za inwalidę oraz uznania go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin;
- 5) w sprawach kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby funkcjonariuszy służb wskazanych w pkt 1;
- 6) ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu osób, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 2-4;
- 7) ustalenia potrzeby udzielenia urlopu zdrowotnego

13)W art. 26 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 pkt. 1 otrzymuje brzmienie:

kandydatów do służby w Policji, Straży Granicznej, Służbie Celnej, Państwowej Straży Pożarnej lub Biurze Ochrony Rządu - kierownik komórki organizacyjnej właściwej w sprawach osobowych danej służby;

b) ust. 1 pkt. 2 otrzymuje brzmienie:

funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej lub Państwowej Straży Pożarnej - przełożony właściwy w sprawach osobowych;

c) W ust. 2 po pkt. 3 dodaje się nowy pkt.4 o brzmieniu:

4. Szefa Służby Celnej – Prezes Rady Ministrów

14) Art. 27 otrzymuje brzmienie:

1. Funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej zwolnionego z tych służb kieruje do komisji lekarskich kierownik jednostki organizacyjnej odpowiednio: Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu i Służby Więziennej, w których ostatnio pełnił on służbę, albo kierownik jednostki organizacyjnej Centralnego Biura Antykorupcyjnego właściwej w sprawach osobowych

2. Jeżeli funkcjonariuszowi, o którym mowa w ust. 1, ustalono prawo do renty inwalidzkiej lub emerytury, przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, do komisji lekarskich kieruje go właściwy organ emerytalny w celu ustalenia aktualnej grupy inwalidzkiej.

15) Art. 28 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

W sprawach dotyczących ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej doznanego wskutek wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze, do komisji lekarskiej kieruje kierownik jednostki organizacyjnej, w której funkcjonariusz pełnił służbę, albo kierownik jednostki organizacyjnej Centralnego Biura Antykorupcyjnego właściwej w sprawach osobowych, na podstawie rozkazu personalnego albo decyzji w celu określenia przez komisję lekarską stopnia uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby.

16) W art. 30 po ust.4 dodaje się nowy ust. 5 o brzmieniu:

Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza skierowania do komisji lekarskiej kandydata do

służby w Służbie Celnej, funkcjonariusza tej służby oraz funkcjonariusza zwolnionego z tej służby, funkcjonariusza zwolnionego z tych służb, który ma ustalone prawo do emerytury policyjnej lub do renty policyjnej, oraz osób niebędących funkcjonariuszami Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej i Państwowej Straży Pożarnej, które w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez te służby z ich pomocy poniosły uszczerbek na zdrowiu lub utraciły życie, a także wzór skierowania do komisji lekarskiej funkcjonariuszy Służby zwolnionych ze służby lub których stosunek służbowy wygasł, uwzględniając w szczególności potrzebę zawarcia w nim informacji niezbędnych do oceny zdolności fizycznej i psychicznej funkcjonariuszy do służby.

17) Art. 32 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

Rejonowa komisja lekarska przeprowadza badanie lekarskie kandydata do służby, funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej, funkcjonariusza zwolnionego z tych służb, emeryta, rencisty, pracownika, kandydata do pracy lub osoby skierowanej do komisji lekarskiej, zwanych dalej "osobą badaną", i sporządza protokół badania komisji lekarskiej, który zawiera wyszczególnienie wszystkich chorób i ułomności, także tych, które nie obniżają zdolności do służby.

18) W art. 33 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 3 pkt. 2 otrzymuje brzmienie:

w przypadku ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego doznanego wskutek wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze, oraz w przypadku ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 pkt 2 i 4 - odpowiednio wykazami chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Policji, Służbie Celnej, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu i w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym oraz wykazami norm oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu;

c) ust. 3 pkt. 4 otrzymuje brzmienie:

w przypadku uznania funkcjonariusza za inwalidę oraz uznania go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby

Więziennej oraz ich rodzin - odpowiednio wykazami chorób powstałych w czasie pełnienia służby wydanymi na podstawie tych przepisów

19) Art. 34 otrzymuje brzmienie:

Rejonowa komisja lekarska, zaliczając funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej do jednej z kategorii zdolności do służby, bierze pod uwagę charakter i warunki służby na zajmowanym przez funkcjonariusza stanowisku oraz kryteria zdrowotne.

20) Art. 35 otrzymuje brzmienie:

W przypadku orzeczenia niezdolności do służby rejonowa komisja lekarska orzeka również o grupie inwalidzkiej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

21) Art. 36 otrzymuje brzmienie:

Orzekając o związku albo braku związku śmierci ze służbą funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej, funkcjonariusza tych służb zwolnionego ze służby lub emeryta i rencisty, rejonowa komisja lekarska ustala jednocześnie, czy śmierć jest następstwem wypadku lub choroby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze.

22) Art. 39 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

Orzeczenie komisji lekarskiej dotyczące zmarłego funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Służby Więziennej określa przyczynę śmierci oraz zawiera ustalenie, czy śmierć funkcjonariusza jest następstwem wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby.

Art. 8 W ustawie z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tj. Dz. U. 2009 nr 167 poz.1322) wprowadza się następujące zmiany:

1) W art. 3 ust. 3 skreśla się pkt. 14 w całości

2) W art. 5 ust. 1 skreśla się pkt. 15 w całości

3) W art. 9 ust. 4 pkt. 5 skreśla się w całości

4) W art. 48a skreśla się ust.1 w całości

Art. 9 W ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostającej w związku z służbą (Dz. U. 2014 nr 616) wprowadza się następujące zmiany:

1) Art. 2 ust.2 otrzymuje brzmienie:

Art. 2. Świadczenia odszkodowawcze przysługują:

1) funkcjonariuszowi Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego, zwanemu dalej "funkcjonariuszem", który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku albo choroby;

2) W art. 17 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Jeżeli wypadkowi uległ Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Służby Celnej, Szef Agencji Wywiadu lub Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego, zawiadamia się Prezesa Rady Ministrów, a gdy wypadkowi uległ Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej lub Szef Biura Ochrony Rządu - ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

b) ust 7 pkt. 1 otrzymuje brzmienie:

7. W rozumieniu przepisów niniejszego rozdziału zadania kierownika jednostki organizacyjnej wykonuje w odniesieniu do:

1) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Celnej, Szefa Agencji Wywiadu lub Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego - Prezes Rady Ministrów;

3) W art. 19 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

4. Jeżeli wypadkowi uległ Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Służby Celnej, Szef Agencji Wywiadu lub Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego, komisję powypadkową powołuje Prezes Rady Ministrów, a gdy wypadkowi uległ Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej lub Szef Biura Ochrony Rządu - minister właściwy do spraw wewnętrznych.

b) Ust. 5 otrzymuje brzmienie:

5. Jeżeli wymaga tego ważny interes służby, w szczególności gdy postępowanie wyjaśniające mogłoby narazić niejawne dane osobowe funkcjonariusza lub czynności przez niego wykonywane na ujawnienie, komisję powypadkową powołuje odpowiednio Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu, Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Szef Służby Celnej, Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej lub Szef Biura Ochrony Rządu.

4) W art. 28 po ust. 2 dodaje się nowy ust.3 o brzmieniu:

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb ustalania okoliczności i przyczyn wypadków w Służbie Celnej, w szczególności:

- 1) tryb postępowania komisji powypadkowej,
- 2) tryb zgłaszania i rozpatrywania uwag i zastrzeżeń do ustaleń komisji powypadkowej oraz zatwierdzania tych ustaleń,
- 3) wzory rejestru wypadków pozostających w związku z pełnieniem służby, protokołu powypadkowego oraz innych dokumentów sporządzanych w toku postępowania wyjaśniającego

- mając na względzie sprawne i terminowe prowadzenie tych postępowań

5) Art. 29 otrzymuje brzmienie:

Zbiorcze zestawienie wypadków pozostających w związku z pełnieniem służby zaistniałych w danym roku kalendarzowym sporządzają:

- 1) Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu oraz Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego,
- 2) Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, Szef Służby Celnej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej oraz Szef Biura Ochrony Rządu

- i przekazują odpowiednio Prezesowi Rady Ministrów albo ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w terminie do końca marca następnego roku.

6) W art. 32 po ust. 2 dodaje się nowy ust. 3 o brzmieniu:

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, ministrem właściwym do spraw pracy oraz ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) wykaz chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Służbie Celnej, uwzględniając ich związek ze szczególnymi warunkami oraz właściwościami pełnienia tej służby
  - 2) sposób ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Celnej, uwzględniając możliwość wystąpienia wielomiejscowych naruszeń sprawności organizmu oraz wpływ upośledzeń czynności organizmu mogących istnieć przed wypadkiem lub chorobą na ocenę procentową uszczerbku na zdrowiu;
  - 3) wykaz norm oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Celnej, mając na względzie aktualny stan wiedzy medycznej.

7) Art. 34 ust. wprowadza się następujące zmiany:

a) art. 34 ust. 2 pkt. 1 otrzymuje brzmienie:

- 1) Prezes Rady Ministrów w stosunku do Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Celnej, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego i ich zastępców oraz członków ich rodzin;

b) w art. 34 ust. 2 po punkcie 21 dodaje się nowy punkt 22 o brzmieniu:

22. Szef Służby Celnej w stosunku do funkcjonariuszy Służby Celnej oraz ich rodzin

8) Po art. 51 dodaje się nowy art. 52 o brzmieniu:

art.52. W odniesieniu do wypadków funkcjonariuszy Służby Celnej odniesionych przed dniem wejścia w życie zmiany ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, wprowadzającej zapis o włączeniu funkcjonariuszy Służby Celnej do powyżej wskazanego systemu zaopatrzenia emerytalnego, stosuje się dotychczasowe przepisy ustawy o ubezpieczeniu

społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tj. Dz. U. 2009 nr 167 poz.1322)

Art. 10 W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.) w art. 476 wprowadza się następujące zmiany:

a) Art. 476 § 2 pkt. 5 otrzymuje brzmienie:

5. świadczeń odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą wojskową albo służbą w Policji, Straży Granicznej, Służbie Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Służbie Więziennej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego oraz Centralnym Biurze Antykorupcyjnym.

b) Art. 476 § 5 pkt 2 lit. d otrzymuje brzmienie:

d. świadczenie odszkodowawcze przysługujące w razie wypadku lub choroby pozostające w związku ze służbą wojskową albo służbą w Policji, Straży Granicznej, , Służbie Celnej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Służbie Więziennej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego oraz Centralnym Biurze Antykorupcyjnym.

Art. 11 W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji (tj. Dz.U. 2015 poz.355 z późn.zm.) dokonuje się następujących zmian:

1) W art. 25a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

3. Funkcjonariusz Straży Granicznej, Służby Celnej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego przeniesiony do służby w Policji zachowuje ciągłość służby.

2) art. 116 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują małżonkowi policjanta, który pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom oraz rodzicom, jeżeli w dniu śmierci policjanta spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

Art. 12 W ustawie z dnia 12 października 1990 roku o Straży Granicznej (tj. Dz.U. 2014 poz.1402 z późn.zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 31 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

Funkcjonariusz Policji, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego przeniesiony do służby w Straży Granicznej zachowuje ciągłość służby.

2) art. 98 ust 3 otrzymuje brzmienie:

Do służby, o której mowa w ust. 2 pkt. 2, zalicza się również okresy służby oraz okresy równorzędne ze służbą w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

3) art. 102 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

Funkcjonariusz zwolniony ze służby, który nie posiada prawa do lokalu mieszkalnego na warunkach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin lub żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, zachowuje prawo do przydzielonego lokalu mieszkalnego według norm powszechnie obowiązujących lub może być przeniesiony do zamiennego lokalu mieszkalnego.

4) Art. 120 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują małżonkowi funkcjonariusza, który pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom oraz rodzicom, jeżeli w dniu śmierci funkcjonariusza spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin lub żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Art. 13 W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej (tj. Dz.U.2014 poz.1415 z późn.zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 97 ust 3 otrzymuje następujące brzmienie:

3. Wygaśnięcie stosunku służbowego jest równoznaczne z rozwiązaniem stosunku służbowego w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

Art. 14 W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 o Państwowej Straży Pożarnej (tj. Dz.U.2013 poz.1340 z późn.zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 61 ust. 8 otrzymuje brzmienie:

14) Strażak zwolniony ze służby jest obowiązany zwrócić pobraną nienależną część równoważnika pieniężnego, chyba że zwolnienie nastąpiło z tytułu nabycia prawa do emerytury lub renty na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

2) Art. 68 otrzymuje brzmienie:

Art. 68. Okres służby strażaka traktuje się na równi z pracą wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

3) Art. 83 ust. pkt. 7 otrzymuje brzmienie:

7. zajmowania lokalu mieszkalnego, znajdującego się w budynku przeznaczonym na cele służbowe lub na terenach zamkniętych, przez strażaka zwolnionego ze służby lub pozostałych po strażaku członków rodziny uprawnionych do renty rodzinnej po strażaku, który w chwili śmierci spełniał warunki wymagane do uzyskania emerytury lub renty na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu

Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

4) Art. 84 otrzymuje brzmienie

Art. 84 Strażak zwolniony ze służby, który nie posiada prawa do lokalu mieszkalnego na warunkach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, zachowuje prawo do przydzielonego lokalu mieszkalnego według norm powszechnie obowiązujących lub może być przeniesiony do zamiennego lokalu mieszkalnego.

5) W art. 88 ust.4 wprowadza się następujące zmiany:

4. Do okresu służby, od którego zależą prawo do wzrostu uposażenia i jego wysokość, zalicza się również:

1) okresy służby w: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Służbie Celnej, Biurze Ochrony Rządu lub Służbie Więziennej;

2) okresy traktowane jako równorzędne ze służbą w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Służbie Celnej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub w Służbie Więziennej, wymienione w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin,

6) ~~art. 100~~ ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują małżonkowi strażaka, który pozostawał z nim we wspólnocie małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom i rodzicom, jeżeli w dniu śmierci strażaka spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin,

7) Art. 129 ust.7 otrzymuje brzmienie:

7. Okres zatrudnienia strażaków, o których mowa w ust. 1, w jednostkach ochrony przeciwpożarowej lub na stanowiskach, na których wykonywali czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej od dnia 1 lutego 1992 r.:

1) do dnia powołania lub mianowania na stanowiska służbowe w Państwowej Straży Pożarnej, nie dłużej jednak niż do upływu terminu określonego w ust. 6, traktuje się jako służbę w Państwowej Straży Pożarnej;

2) niepowołanych lub niemianowanych na stanowiska służbowe w Państwowej Straży Pożarnej, do zakończenia tego okresu, nie dłużej jednak niż do upływu terminu określonego w ust. 6, traktuje się jako służbę w Państwowej Straży Pożarnej wyłącznie w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

Art. 15 W ustawie z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (tj. Dz.U.2010 nr 29 poz.154 z późn.zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 59a ust.5 otrzymuje brzmienie:

5. W przypadku orzeczenia niezdolności do służby komisja lekarska orzeka również o grupie inwalidzkiej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

2) Art. 113 otrzymuje brzmienie:

Funkcjonariusz Agencji zwolniony z służby, który nie posiada prawa do lokalu mieszkalnego na warunkach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, zachowuje prawo do przydzielonego lokalu według norm powszechnie obowiązujących lub może być przeniesiony do zamiennego lokalu mieszkalnego

3) Art. 131 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują małżonkowi funkcjonariusza, który pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom oraz rodzicom, jeżeli w dniu śmierci funkcjonariusza spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

Art. 16 W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (tj. Dz.U.2014 poz. 1411) wprowadza się następujące zmiany:

1) **Art. 98 ust. 3 otrzymuje brzmienie:**

3. Świadczenia, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługują małżonkowi funkcjonariusza, który pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom oraz rodzicom, jeżeli w dniu śmierci funkcjonariusza spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

Art. 17 W ustawie z dnia 16 marca 2001 o Biurze Ochrony Rządu (tj. Dz.U.2014 nr 170 z późn.zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) **Art. 107 ust. 2 otrzymuje brzmienie:**

2. Odprawa oraz należności, o których mowa w ust. 1, przysługują małżonkowi, który w dniu śmierci funkcjonariusza pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, a w razie braku małżonka - dzieciom, wnukom, rodzeństwu i rodzicom, jeżeli w dniu śmierci funkcjonariusza spełniali warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej określone przepisami ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

Art.18 W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 roku o służbie funkcjonariuszy Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (tj. Dz.U. 2014 nr 1106 z późn.zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) Art. 4 ust. 3b otrzymuje brzmienie:

3b. W przypadku orzeczenia niezdolności do służby komisja lekarska orzeka również o grupie inwalidzkiej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

2) Art. 73 otrzymuje brzmienie:

Art. 73. Funkcjonariusz SKW albo SWW zwolniony ze służby, który nie posiada prawa do lokalu mieszkalnego na warunkach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin zachowuje prawo do przydzielonego lokalu według norm powszechnie obowiązujących lub może być przeniesiony do zamiennego lokalu mieszkalnego

3) Art. 92 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują małżonkowi funkcjonariusza, który pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom oraz rodzicom, jeżeli w dniu śmierci funkcjonariusza spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

Art. 19 W ustawie z dnia 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin wprowadza się następujące zmiany:

1) Art. 15 ust.3a otrzymuje brzmienie:

3a. Jeżeli w wysłudze emerytalnej są uwzględniane okresy służby, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2, emeryturę podwyższa się na zasadach przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego,

Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

Art. 20 W związku z wprowadzonymi niniejszą ustawą zmianami wprowadza się następujące zapisy:

- 1) Ustawa niniejsza reguluje uprawnienia emerytalne i dotyczy wyłącznie osób będących funkcjonariuszami celnymi w dniu jej wejścia w życie, za wyjątkiem funkcjonariuszy opisanych w art. 20 ust. 1 pkt. 2 i 3
  - 2) Wszystkim funkcjonariuszom celnym, którzy przestali pełnić służbę w Służbie Celnej w okresie od dnia 3 marca 2015 roku do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przysługuje prawo do przejścia na emeryturę na zasadach określonych w o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin w przypadku gdy funkcjonariusz celny przed swoim odejściem z służby, w wskazanym powyżej okresie, spełniał przesłanki przejścia na emeryturę w trybie wskazanej ustawy.
  - 3) Uprawnienie wskazane w pkt. 2 przysługuje również wszystkim funkcjonariuszom celnym, którzy przestali pełnić służbę w Służbie Celnej w okresie od dnia 3 marca 2015 roku do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy jako funkcjonariusze celni nabyliby oni uprawnienie do przejścia na emeryturę na zasadach określonych w o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin
2. Przyjmuje się, iż funkcjonariusz przestał pełnić służbę w Służbie Celnej w rozumieniu ust. 1 pkt. 2 i 3 w każdorazowej sytuacji zwolnienia funkcjonariusza z służby, w tym również każdej sytuacji przejścia lub przeniesienia funkcjonariusza celnego do pracy w służbie cywilnej (w tym również w ramach Służby Celnej), przejścia lub przeniesienia funkcjonariusza do pracy w organach administracji skarbowej lub innych organów państwowych lub samorządowych, a także w każdorazowej sytuacji przejścia funkcjonariusza na emeryturę powszechną.
  3. Funkcjonariusze celni określani w ust. 2 i 3, którzy chcą zmienić system zaopatrzenia emerytalnego z powszechnego systemu ubezpieczeń na system zaopatrzenia emerytalnego określony w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa

Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin zobligowani są do złożenia stosownego oświadczenia do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Złożenie oświadczenia po tym terminie nie rodzi skutków prawnych.

4. W przypadku skutecznego złożenia przez funkcjonariuszy celnych oświadczenia, o którym mowa w ust. 3 stosuje się w stosunku do nich odpowiednio przepis art. 40 ust. 8b ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585).

UZASADNIENIE

I Potrzeba i cel wydania ustawy

Konieczność historyczna i faktyczna wydania niniejszej ustawy wynika z obowiązku realizacji zobowiązań Rządu Rzeczypospolitej Polskiej zawartych w Porozumieniu podpisanym w dniu 30 listopada 1998 roku pomiędzy stroną rządową reprezentowaną przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów Pana Jana Wojcieszczuka, działającego z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, a stroną związkową reprezentowaną przez Pana Andrzeja Gajdę, w którym ówczesny Rząd Rzeczypospolitej zobowiązał się do powołania jednolitej i umundurowanej Służby Celnej, której funkcjonariusze mieli mieć uprawnienia emerytalne na poziomie porównywalnym do innych służb mundurowych (załącznik do niniejszego Uzasadnienia). Wskazanych uprawnień emerytalnych funkcjonariuszom Służby Celnej nie przyznano ani przy okazji przyjmowania ustawy o Służbie Celnej z 1999 roku (wobec założeń likwidacji odrębnego systemu emerytalnego zaopatrzeniowego dla służb mundurowych - vide str. 25 uzasadnienia wyroku TK K39/13), ani przy przyjmowaniu przez Rząd RP ustawy o Służbie Celnej z roku 2009. Jak zauważył podczas rozprawy przedstawiciel Sejmu RP, odpowiadając na pytanie Trybunału Konstytucyjnego, brak włączenia funkcjonariuszy Służby Celnej do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego spowodowane było wyłącznie względami politycznymi, nie prawnymi.

Jednostronne wycofanie się Rządu RP z podpisanego Porozumienia oznacza, że doszło do naruszenia art. 59 ust. 2 Konstytucji, oraz art. 7, art. 20 Konstytucji i także art. 59 ust. 2 Konstytucji, gdyż ustawa o Służbie Celnej z 1999r. nie uwzględniała wszystkich postanowień Porozumienia z dnia 30 listopada 1998 r.

Powyższe oznacza także obrócenie w niwecz zasady zaufania funkcjonariuszy Służby Celnej do Państwa i stanowionego prawa, co ma fundamentalne znaczenie, gdyż funkcjonariusze Służby Celnej są wykonawcami prawa, stosują prawo i dokonują jego subsumpcji, co oddziałuje na obywateli i przedsiębiorców całej Wspólnoty Europejskiej.

Konieczność prawna wydania niniejszej ustawy jest skutkiem treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 marca 2015 (sygnatura akt K 39/13), który potwierdził podnoszone od lat twierdzenia środowiska funkcjonariuszy celnych o ich prawnej (bezpodstawnej i niezasadnej) dyskryminacji wyrażającej się w braku objęcia funkcjonariuszy Służby Celnej zaopatrzeniowym systemem emerytalnym właściwym dla pozostałych służb mundurowych i pozostawianiem tychże funkcjonariuszy (jako funkcjonariuszy jedynej/ostatniej formacji mundurowej w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych). Należy podkreślić raz jeszcze, iż Służba Celna jest obecnie jedyną służbą mundurową pozostającą poza systemem emerytalnym zaopatrzeniowym właściwym dla innych służb mundurowych.

Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż art. 1, art. 18a i art. 18b ustawy z 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej są niezgodne z art. 32 Konstytucji w zakresie, w jakim wśród osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt. 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej.

Ustawa niniejsza wykonuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego i opierając się na konstytucyjnej zasadzie równości reguluje sytuację prawną wszystkich funkcjonariuszy celnych poprzez wprowadzenie ich do emerytalnego systemu zaopatrzeniowego właściwego dla wszystkich służb mundurowych. Ustawa ta kompleksowo reguluje wszystkie prawne aspekty dokonywanej zmiany poprzez precyzyjne ustalenie zasad nabywania i korzystania z uprawnień emerytalnych przez funkcjonariuszy celnych z uwzględnieniem takich kryteriów jak wiek funkcjonariusza, staż i miejsce pracy, zakres wykonywanych obowiązków. Przyjęte rozwiązania prawne są zbieżne z regulacjami dotyczącymi innych służb mundurowych w tym zakresie i przez to wprowadza pełną prawną harmonię w zakresie emerytalnego systemu zaopatrzeniowego wszystkich służb mundurowych.

Prawna konieczność objęcia wszystkich funkcjonariuszy Służby Celnej emerytalnym systemem zaopatrzeniowym właściwym dla innych służb wynika z faktu, iż analiza prawno-porównawcza specyfiki statusu prawnego funkcjonariuszy Służby Celnej w zestawieniu z specyfiką statusu prawnego funkcjonariuszy innych służb (zwłaszcza Straży Granicznej) wykazuje pełną zbieżność w zakresie określenia podstawowych elementów specyfiki pełnienia służby, w tym rygorów wykonywania służby i związanych z nią ograniczeń (w tym ograniczeń praw obywatelskich) oraz daleko idące podobieństwa w zakresie innych cech funkcjonowania tych formacji.

Szczegółowa i wyczerpująca komparatystyka statusu funkcjonariuszy została zaprezentowana na Konferencji naukowej w dniu 26.01.2015r. „Zarządzanie w Służbie Celnej- szanse i zagrożenia w XXI wieku” w referacie Pani Marii Mrugała, który stanowi załącznik do niniejszego uzasadnienia)

Służba Celna jest obecnie jedyną służbą mundurową nieobjętą emerytalnym systemem zaopatrzeniowym dotyczącym wszystkich innych służb mundurowych. Słusznie zauważa Trybunał Konstytucyjny na str. 27 uzasadnienia zgadzając się z тезami przedstawionymi przez Prokuratora Generalnego, który konkludując zauważa, „*że samo wykonywanie działań ukierunkowanych na ściganie przestępstw nie może uzasadniać roszczenia o objęcie uważanym za korzystniejszy systemem emerytalnym*”.

Powyższe odnosi się do różnych grup pracowniczych, chodzących w mundurach, jednak zatrudnionych w ramach cywilnoprawnego stosunku prawnego, a więc

objętych regulacjami szeroko pojętego prawa pracy i ten fakt, mimo potencjalnych roszczeń tych grup zawodowych, wyklucza ich z zbiorczej kategorii służb mundurowych, a co za tym idzie bezprzedmiotowym czyni ich potencjalne roszczenia o objęcie zaopatrzeniowym systemem emerytalnym.

Włączenie zatem Służby Celnej do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego nie może powodować skutecznym prawnych roszczeń innych grup zawodowych.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Trybunału, konstytucyjna zasada równości wobec prawa, wyrażona w art. 32 ust. 1, nakazuje identyczne traktowanie podmiotów znajdujących się w takiej samej lub zbliżonej sytuacji prawnie relewantnej. Równe traktowanie oznacza przy tym traktowanie według jednakowej miary, bez zróżnicowań tak dyskryminujących, jak i faworyzujących. Za przedstawionym rozumieniem zasady równości Trybunał opowiedział się także m.in. w wyrokach z: 24 kwietnia 2001 r., sygn. U 9/00 (OTK ZU nr 4/2001, poz. 80); 24 kwietnia 2006 r., sygn. P 9/05 (OTK ZU nr 4/A/2006, poz. 46); 6 marca 2007 r., sygn. P 45/06 (OTK ZU nr 3/A/2007, poz. 22); 13 grudnia 2007 r., sygn. SK 37/06 (OTK ZU nr 11/A/2007, poz. 157; 26 lutego 2008 r., sygn. SK 89/06 (OTK ZU nr 1/A/2008, poz. 7); 22 lipca 2008 r., sygn. P 41/07 (OTK ZU nr 6/A/2008, poz. 109); 11 maja 2010 r., sygn. SK 50/08 (OTK ZU nr 4/A/2010, poz. 34); 23 listopada 2010 r., sygn. K 5/10 (OTK ZU nr 9/A/2010, poz. 106); 12 lipca 2012 r., sygn. P 24/10 (OTK ZU nr 7/A/2012, poz. 79).

Wykazując powyżej wskazaną zbieżność podstawowych elementów specyfiki pełnienia służby w Służbie Celnej z specyfiką pełnienia służby w innych służbach mundurowych podnieść należy, co następuje:

Po pierwsze, nawiązanie stosunku służbowego w Służbie Celnej następuje w drodze aktu mianowania po pozytywnym ukończeniu przez kandydata służby przygotowawczej, do której musi się zgłosić dobrowolnie. Należy podkreślić, iż już po przyjęciu kandydata do służby przygotowawczej podlega on rygorom służby, nacechowanej istnieniem szczególnych uprawnień oraz obowiązków. Taki sam mechanizm nawiązania służby jest ukształtowany w innych formacjach mundurowych. Trzeba również podkreślić, iż generalnie wymogi stawiane kandydatom do wszystkich służb mundurowych są zbieżne. Dotyczy to również wymogów zdrowotnych wobec kandydatów do służby.

Po drugie, funkcjonariusze Służby Celnej (tak jak funkcjonariusze wszystkich innych służb) nie są zatrudnieni w oparciu o Kodeks Pracy, lecz ich zatrudnienie ma charakter stosunku administracyjno-prawnego i powstaje w drodze mianowania do służby. Stosunek taki cechuje się służbowym podporządkowaniem i niezbędną w służbie dyspozycyjnością funkcjonariusza. W orzecznictwie Sądów Administracyjnych wskazuje się, iż jest to stosunek, w którym organ jednostronnie i władczo kształtuje sytuację prawną funkcjonariusza¹.

---

¹ Wyrok NSA z dnia 12 marca 2002, sygn. II SA 2154/01, wyrok NSA z dnia 1 lipca 2011 roku, sygnatura I OSK 199/11

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 14 grudnia 1999 roku² uznał, iż powyższe okoliczności (mianowanie do służby, stosunek służbowy o charakterze administracyjno-prawnym są cechą charakterystyczną służb mundurowych.)

Należy dodać, iż skutkiem prawnym tego, iż stosunki służbowe funkcjonariuszy celnych są stosunkami administracyjno-prawnymi jest to, iż zasadniczo większość spraw rozpatrywana jest przez sądy administracyjne, a nie sądy powszechne.

Po trzecie, elementem charakterystycznym dla administracyjno-prawnego stosunku służbowego funkcjonariuszy wszystkich służb mundurowych jest obowiązek przestrzegania poleceń służbowych oraz pełna dyspozycyjność funkcjonariuszy. W ramach rozkazów służbowych mieści się duża mobilność funkcjonariuszy celnych wyrażająca się w³:

- 1) możliwości oddelegowania funkcjonariusza, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, do pełnienia służby na terytorium innego państwa w celu wykonania określonych zadań zleconych przez Szefa Służby Celnej (po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych)
- 2) możliwości przeniesienia funkcjonariusza na takie samo lub równorzędne stanowisko do innej jednostki organizacyjnej w tej samej lub innej miejscowości (jeżeli wymagają tego potrzeby służby celnej), jest to tak zwana alokacja
- 3) możliwości przeniesienia funkcjonariusza czasowo, na okres do 6 miesięcy w roku kalendarzowym, do innej jednostki organizacyjnej Służby Celnej w tej samej lub innej miejscowości⁴
- 4) możliwości polecenia danemu funkcjonariuszowi pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku na okres do 6 miesięcy, zgodnie z jego kwalifikacjami (w szczególnie uzasadnionych przypadkach powierzenie obowiązków może zostać przedłużone do 12 miesięcy)

Należy również podkreślić, iż zgodnie z art. 100 ustawy o Służbie Celnej w sytuacji wymagającej podwyższonej gotowości, w szczególności w przypadkach zagrożenia ochrony i bezpieczeństwa obszaru celnego Unii Europejskiej, w tym zgodności z prawem przywozu towarów na ten obszar oraz wywozu towarów z tego obszaru, Szef Służby Celnej może skierować funkcjonariusza do pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym. W czasie trwania służby w systemie nadzwyczajnym funkcjonariusz pozostaje w ciągłej dyspozycji przełożonego. Stan taki może trwać jeden miesiąc. Podkreślić należy, że na zasadzie kierowania funkcjonariusza celnego do pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym przełożony ma prawo odwołać urlop danego funkcjonariusza, nakazać mu przebywać stale w miejscu innym niż miejsce

² wyrok TK z 14 grudnia 1999 r. (sygn. SK 14/98, OTK ZU nr 7/1999, poz. 163)

³ Kwestie te reguluje m.in. art. 86 ustawy o Służbie Celnej

⁴ Art. 91 ustawy o Służbie Celnej wylicza przypadki, kiedy wobec danego funkcjonariusza nie można zastosować przeniesienie np. do funkcjonariuszy kobiet w ciąży

zamieszkania a także nakazać mu pracę w nadliczbowych godzinach. Można to potocznie określić mianem „skoszarowania funkcjonariuszy”

Po czwarte, należy wskazać, iż nie tylko miejsce pełnienia służby oraz jej charakter (powierzone zadania) podlegają bezpośredniej i władczej decyzji przełożonych, ale również i czas pracy funkcjonariusza celnego.

Zgodnie z zapisem art.112 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej czas pełnienia służby funkcjonariusza jest określony wymiarem jego obowiązków z uwzględnieniem prawa do wypoczynku. Teoretycznie również czas pełnienia tej służby ma wynosić 40 godzin tygodniowo przy przyjęciu okresu rozliczeniowego nie dłuższego niż 3 miesiące.

Zgodnie z zapisem art. 112 ust.3 czas pełnienia służby może być jednak wydłużony do 48 godzin pracy tygodniowo w okresie rozliczeniowym nie dłuższym niż 3 miesiące na polecenie przełożonego w celu wykonania czynności służbowych. Teoretycznie norma przedłużonego czasu nie może przekroczyć dla danego funkcjonariusza 400 godzin rocznie, jednakże również i przekroczenie tego limitu czasowego jest jednak możliwe, gdy wymagają tego ustawowo nieokreślone i niesprecyzowane „szczególne potrzeby służby”. Wskazany limit 400 godzin rocznie zresztą już sam w sobie oznacza dopuszczalność pracy łącznie 50 pełnych dni nadgodzin (licząc dzień roboczy, jako dzień ośmiogodzinny), co jest niewątpliwie dużą liczbą.

Wskazany element dyspozycyjności czasowej funkcjonariuszy w związku z wykonywaniem powierzonych im zadań jest elementem charakterystycznym dla pragmatyk wszystkich innych służb mundurowych.

Po piąte, funkcjonariusze Służby Celnej obok powyżej przedstawionych rygorów pełnienia służby podlegają również licznym innym ograniczeniom, które dotyczą również prywatnej sfery ich życia i ograniczeń poszczególnych uprawnień o charakterze konstytucyjnym np. nie mogą być członkami partii politycznych, być członkami zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego, być członkami zarządów fundacji prowadzących działalność gospodarczą⁵ Ograniczenia te są nałożone na wszystkich funkcjonariuszy służb mundurowych.

Wskazane ograniczenia nałożone na funkcjonariuszy były dostrzeżone przez Trybunał Konstytucyjny, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 lutego 2007 roku⁶ podkreślał, że „*funkcjonariusze Służby Celnej, ze względu na potrzebę zapewnienia bezstronności i rzetelności wykonywania obowiązków służbowych, a także transparentności zawodowej i majątkowej, są poddani licznym ograniczeniom, również w zakresie korzystania z praw chronionych konstytucyjnie.*

⁵ Szczegółowe wyliczenie zakazów zawiera art. 125 ustawy o Służbie Celnej

⁶ uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 lutego 2007 roku, sygn. K 46/05, OTK ZU nr 2/A/2007, poz. 10

Funkcjonariusze ci nie mogą być członkami partii politycznych, publicznie manifestować poglądów politycznych przy nawiązaniu stosunku służbowego, a także corocznie muszą oni składać oświadczenia majątkowe Poza generalnymi zakazami podejmowania dodatkowych zajęć zarobkowych bez zgody kierownika urzędu celnego oraz wykonywania zajęć sprzecznych z obowiązkami”

W wskazanym wyżej orzeczeniu Trybunał Konstytucyjny, wskazał, iż właśnie z uwagi na szczególne rygory pełnienia służby, funkcjonariuszom Służby Celnej należą się korzystniejsze zasady nabywania uprawnień emerytalno-rentowych.

Po szóste, na funkcjonariuszy Służby Celnej nałożono (w wyniku nowelizacji ustawy o Służbie Celnej wchodzącej w życie w dniu 1 kwietnia 2015) prawne ograniczenia większe niż w innych służbach mundurowych. Chodzi tu o:

- zakaz posiadania lub korzystania z prywatnych przenośnych urządzeń służących do komunikacji elektronicznej, które umożliwiają indywidualne porozumiewanie się na odległość, z wyjątkiem urządzeń, których posiadanie funkcjonariusz zgłosił przed każdym rozpoczęciem służby zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby, podając równocześnie dane identyfikujące to urządzenie (dotyczy to funkcjonariuszy pełniących służbę w oddziałach celnych granicznych lub wyodrębnionych komórkach organizacyjnych, o których mowa w art. 66 ust. 3 ustawy)

- zakaz pełnienia służby oraz zatrudnienia w tych samych jednostkach organizacyjnych pomiędzy małżonkami oraz osobami pozostającymi ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie albo powinowactwa pierwszego stopnia, oraz osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe, jeżeli między tymi osobami powstałby stosunek podległości służbowej

Po siódme, w ślad za stanowiskiem Rzecznika Praw Obywatelskich (wyrażonym w piśmie z dnia 27.01.2004, sygnatura RPO-451191-IX-904/03/WVK) należy podkreślić, iż obok (podnoszonej już powyżej okoliczności), iż ustawy pragmatyczne wszystkich służb publicznych nakładają na nie zbliżone obowiązki i zadania oraz ograniczenia w zakresie korzystania z pełni praw obywatelskich, trzeba też zauważyć, iż zbliżona jest do siebie odpowiedzialność karna i dyscyplinarna funkcjonariuszy, a systematyka poszczególnych ustaw pragmatycznych jest niemalże identyczna. Istniejące różnice dotyczą jedynie specyfiki i charakteru poszczególnych służb oraz przedmiotowego zakresu ich działania. Dodatkowo wszyscy funkcjonariusze mundurowi bez względu na przynależność do określonej formacji zobowiązani są przy wykonywaniu nałożonych na nich zadań do jednakowego wysiłku, uczciwości i staranności.

Powyższe argumenty prawne przemawiają jednoznacznie za koniecznością objęcia wszystkich funkcjonariuszy Służby Celnej regulacją ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego,

Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tj. Dz.U. 2013 poz.67 z późn. zm.)

Wskazana powyżej konieczność objęcia wszystkich funkcjonariuszy Służby Celnej zakresem projektowanych zmian wynika z konstytucyjnej zasady równości wyrażonej w art. 32 Konstytucji RP, która nakazuje by wszystkie podmioty cechujące się w równym stopniu daną cechą istotną (relewantną) były traktowane równo i bez żadnych zróżnicowań (zarówno dyskryminujących jak i faworyzujących).

Znacznie więcej argumentów na ten temat znajduje się w załączniku do niniejszego Uzasadnienia pt. „Wybrane aspekty działania Służby Celnej”. Tam także przybliżenie specyfiki i charakteru zadań wykonywanych przez Służbę Celną.

Należy podkreślić, iż wszyscy funkcjonariusze celni (niezależnie od stopnia służbowego, stanowiska, miejsca pełnienia służby czy wykonywanych zadań) pełnią służbę na tych samych zasadach (na podstawie mianowania, ich stosunek pracy ma charakter administracyjno-prawny) i podlegają tym samym rygorom i ograniczeniom służbowym (takim jak dyspozycyjność, mobilność). Jest to ich cecha wspólna i niezaprzeczalna cecha relewantna, która jest w sposób nierozzerwalny powiązana z pełnieniem służby w Służbie Celnej.

Wymaga zaakcentowania wprost to, iż jakiegokolwiek rozwiązania prawne różnicujące uprawnienia emerytalne wśród samych funkcjonariuszy Służby Celnej byłyby nie do pogodzenia z konstytucyjną zasadą równości, jak również i konstytucyjną zasadą stanowiącą, iż Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, uzasadniającym zasady sprawiedliwości społecznej. W szczególności zaś niezgodne z Konstytucją byłoby różnicowanie funkcjonariuszy ze względu na dotychczasowy przebieg ich służby (pełnione funkcje, wykonywane zadania, miejsce pełnienia służby) z uwagi na to, iż (jak to już było wskazywane) funkcjonariusz celny nie ma wpływu na to gdzie pełni służbę i jakie wykonuje zadania. Decydują o tym wyłącznie przełożeni funkcjonariuszy. Funkcjonariusz nie ma i nie miał nigdy wpływu na to, jakie zadania wykonuje – wykonuje on zadania mu zlecone przez przełożonych. W związku z tym charakter wykonywanych zadań nie może być żadnym wyznacznikiem podziału uprawnień emerytalnych i to tym bardziej, iż bardzo często zdarzają się sytuacje diametralnych zmian w zadaniach wykonywanych przez poszczególnych funkcjonariuszy w toku ich służby.

Dla przykładu: wiele tysięcy funkcjonariuszy pełniło służbę na południowej czy zachodniej granicy państwa lub w innych komórkach, gdzie stale wykonywali zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o Służbie Celnej, a dzisiaj są zatrudnieni w komórkach, w których nie wykonują bezpośrednio tych zadań, co nie zmienia faktu, że w każdej chwili mogą i wielu z nich jest wciąż przenoszonych do wykonywania bezpośrednio i stale tych zadań. Przykładów przeniesień funkcjonariuszy do wykonywania ww. zadań jest tysiące. Często są to przeniesienia trwające kilka lat, wciąż nazywane czasowymi. Prawo obowiązujące w tym zakresie nie jest

przestrzegane (art.86 ust.1 i 5 ustawy o Służbie Celnej). Ochrona sądowa przed powyższym, nie działa.

Ci funkcjonariusze, zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego K39/13 byli dyskryminowani przez 10 lat, 15 lat, a w wielu przypadkach 20 lat i więcej, gdy pełnili służbę na granicy państwa czy w innych komórkach wykonujących ww. zadania.

Szeroką argumentację za brakiem możliwości dzielenia funkcjonariuszy na tych, którym przysługują wcześniejsze emerytury i tych, którzy bez własnej winy i mimo ograniczeń praw i swobód konstytucyjnych oraz rygorów służby jakim podlegają nie będą mogli korzystać z tej rekompensaty, przywołuje w swojej glosie Dr Andrzej Halicki, która stanowi załącznik do niniejszego Uzasadnienia.

Jego zdaniem „...*stanowisko TK ograniczające niezgodność z Konstytucją art.1, art.18a ust.1 i art.18b ust.1 ustawy o emeryturach mundurowych wyłącznie do ..., którzy wykonują zadania określone w art.2ust.1 pkt.4-6 ustawy o SC, nie zasługuje na akceptację. ... w ramach każdej służby można wyodrębnić funkcjonariuszy zajmujących się ściśle realizacją funkcji głównej np. zwalczania przestępczości, a także tych funkcjonariuszy, którzy podejmują działania pośrednio związane z realizacją tej funkcji.*”

Dalej Dr. A.Halicki stwierdza, że analiza art.1 ustawy o zaopatrzeniowym systemie emerytalnym ... nie rozróżnia funkcjonariuszy innych służb w sposób jw.

Reasumując podnieść należy, że wyodrębnienie w taki sposób jedynie funkcjonariuszy Służby Celnej przez ustawodawcę będzie wprost dyskryminacją tej służby mundurowej i będzie otwierać szeroki spór prawny w tym zakresie, włącznie z Europejskimi Trybunałami.

Dość podnieść, że takie rozwiązanie prawne doprowadziłoby do licznych patologii, o których szerzej w zał. do Uzasadnienia.

Należy także podkreślić, że we wszystkich służbach mundurowych, w tym także oczywiście w Policji, jest wiele stanowisk, komórek organizacyjnych, w których nie wykonuje się zadań policyjnych, o których mowa w wyroku TK K39/13.

Trybunał Konstytucyjny z nieznanych powodów pomija te kwestie, nie odnosząc się np. do informacji, że przykładowo ogromna większość spośród kilku tysięcy funkcjonariuszy pełniących służbę w Komendach Głównych czy to Policji czy Straży Granicznej i innych, nie wykonuje zadań formacji, o których mowa w wyroku TK K39/13.

W ślad za stanowiskiem Rzecznika Praw Obywatelskich (wyrażonym w piśmie z dnia 25.11.2003, pismo nr RPO 455054-IX-906-03-WK) należy wskazać, iż w ramach klauzuli demokratycznego państwa prawnego mieszczą się zasady zaufania obywateli do organów państwa i stanowionego prawa, ochrona praw nabytych i

ochrona interesów w toku. Konstytucyjną zasadą wynikającą z tego przepisu jest również zakaz działania prawa wstecz oraz zakaz naruszania praw nabytych.

W związku z powyższym, ustanawianie z mocą prawną wsteczną jakichkolwiek prawnych przesłanek różnicujących obecne i przyszłe uprawnienia emerytalne funkcjonariuszy celnych byłoby rażąco niezgodne z Konstytucją i przez to również rażąco niesprawiedliwe i niezasadne, tym bardziej zważywszy na fakt, iż na ewentualne spełnianie takowych przesłanek funkcjonariusze nie mieli i nie mają żadnego wpływu wobec ich pełnej dyspozycyjności wobec przełożonych i realizacji ścieżki kariery wyłącznie według poleceń przełożonych.

Reasumując, wszelkie argumenty natury konstytucyjnej i prawnej przemawiają za tym, iż należy objąć systemem emerytalnym zaopatrzeniowym właściwym dla służb mundurowych wszystkich funkcjonariuszy Służby Celnej.

Jest to także uzasadnione z punktu widzenia sprawności funkcjonowania każdej formacji.

Należy dodatkowo podkreślić, iż projektowane niniejszą ustawą zmiany znacząco wzmocnią i poprawią efektywność funkcjonowania Służby Celnej, rozwiązując jednocześnie znaczną większość obecnych problemów o charakterze kadrowym i organizacyjnym, które potwierdza sam Minister Finansów np. w odpowiedzi na Interpelację poselską nr 10466 z dnia 19 sierpnia 2011r.:

„Ze względu na swoją specyfikę służba ta wymaga od funkcjonariuszy celnych wyjątkowych - analogicznie jak ma to miejsce w jednostkach realizacyjnych Policji i Straży Granicznej – predyspozycji psychicznych i sprawności fizycznej. Tymczasem po przekroczeniu pewnego wieku z oczywistych względów utrzymywanie pełnej, wymaganej do profesjonalnego pełnienia służby sprawności psychofizycznej jest utrudnione, a w większości przypadków wręcz niemożliwe. Powstaje zatem problem zagospodarowania funkcjonariuszy walczących bezpośrednio z przemytem i nielegalnym obrotem po osiągnięciu przez nich wieku ograniczającego ich zdolność fizyczną.”

W dalszej części odpowiedzi na Interpelację Ministerstwo Finansów wskazuje, że opracowane programy zarządzania zasobami ludzkimi w grupie wiekowej 50 + nie rozwiązują problemu.

W samym zresztą programie zarządzania zasobami ludzkimi w grupie wiekowej 50 + Ministerstwo Finansów uzasadnia, że w większości komórek tzw. pionu kontrolnego nie powinni pełnić służby funkcjonariusze w wieku powyżej 50 lat, uzasadniając to niczym innym jak interesem publicznym (sprawne funkcjonowanie Służby Celnej i w pełni profesjonalne realizowanie zadań nałożonych przez ustawodawcę na formację).

Podobnie Dr A. Halicki w artykule do Monitora Prawa celnego i Podatkowego nr 06/2014 pt. „Zarządzanie wiekiem w Służbie Celnej” młł czy rzeczywistość.

W tym samym znaczeniu podczas Konferencji naukowej w dniu 26.01.2015r. „Zarządzanie w Służbie Celnej – szanse i zagrożenia w XXI wieku” organizowanej w Wyższej Szkole Menedżerskiej w Warszawie.

Na ww. Konferencji naukowej prezentowano referat Dr A.Halicki, który stanowi załącznik do niniejszego Uzasadnienia, w którym czytamy: „O skali wyzwania stojącego przez Służbą Celną w obszarze zarządzania wiekiem świadczą dane dotyczące ilości funkcjonariuszy w wieku powyżej 50 lat na dzień 01.01.2014 r. (28,8%) oraz na dzień 01.01.2015 r. (32,3 %). Uprawnionym wydaje się pogląd, iż Służba Celna jest jedną z najstarszych - pod względem wieku jej członków - umundurowanych formacji. Odzwierciedleniem tego są zaprezentowane poniżej dane wg stanu na dzień 01.01.2015 r.

Ilość funkcjonariuszy ogółem	Ilość funkcjonariuszy w wieku 50+	Odsetek (%) funkcjonariuszy w wieku 50+ w stosunku do ogólnej liczby funkcjonariuszy	
Służba Celna	14 289	4620	32,3 %
Policja	98 861 (31.12.2014)	2681	2,7 %
Straż Graniczna	14 634	361	2,5 %
Służba Więzienna	27513 (30.09.2014)	756	2,7 %
Państwowa Straż Pożarna	29 845	1034	3,5%
CBA	764	50	6,5%
ABW	4379 (31.12.2014)	381	8,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z poszczególnych służb w trybie wynikającym z ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Tamże A.Halicki stawia też zasadnicze pytanie:

„Czy godzimy się jako społeczeństwo na to by zaawansowany wiekowo funkcjonariusz, a więc osoba o obniżonej sprawności psychofizycznej i niższych zdolnościach poznawczych chronił nas przed napływem do Polski skażonego spirytusu, toksycznych odpadów, broni i amunicji, substancji psychotropowych i innych materiałów stanowiących realne zagrożenie dla bezpieczeństwa obywateli? Negatywna odpowiedź wymaga podjęcia konkretnych działań prawnych w obszarze zarządzania wiekiem, w szczególności objęcia funkcjonariuszy celnych systemem emerytur przysługujących funkcjonariuszom pozostałych służb mundurowych.”

Reasumując, zarówno eksperci, naukowcy i samo Ministerstwo Finansów przyznaje, że brak możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę funkcjonariuszy Służby Celnej jest poważnym problemem, który ma wpływ na skuteczność formacji, a co za tym idzie bezpieczeństwo obywateli Wspólnoty i wysokość wpływów budżetowych generowanych za pośrednictwem tej formacji.

Zwiększenie efektywności Służby Celnej w wyniku wprowadzenia uprawnień emerytalnych jest pewne. Nastąpi:

- wzmocnienie kadrowe zgodnie z potrzebami,
- zatrudnienie osób z kwalifikacjami zgodnymi z potrzebami służby,
- powstaną oszczędności z tyt. zaniechania wypłaty świadczeń dla osób alokowanych,
- wzrośnie poziom kontroli,

Więcej na ten temat w załączniku do uzasadnienia pt. *„Wybrane aspekty działania Służby Celnej”*.

Wzmocnienie skuteczności pracy Służby Celnej leży w żywotnym interesie Skarbu Państwa z uwagi na fakt, iż Służba Celna (w ramach realizacji zadań o charakterze fiskalnym) jest wręcz filarem budżetu Rzeczypospolitej Polskiej - generuje ponad 1/3 całkowitych wpływów budżetowych. Zmiana ta również jest niezwykle istotna dla obywateli Wspólnoty Europejskiej i mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej z uwagi na fakt, iż silniejsza i efektywniejsza Służba Celna oznacza dla nich zwiększoną ochronę zdrowia i życia i zapewnienie większego poziomu bezpieczeństwa.

W tym miejscu należy podkreślić, że tzw. luka podatkowa wyniosła w Polsce w ubiegłym roku około 148 mld zł – tj. podatki, daniny sensu largo, które powinny wpłynąć do budżetu, jednak zamiast tego zostały zagospodarowane przez szeroko rozumianą szarą strefę.

W sferze jaką ustawodawca nałożył z racji zadań na Służbę Celną są to niewątpliwie dziesiątki miliardów złotych.

Z całą mocą należy podkreślić, że nie są podejmowane systemowe działania, które zmierzałyby do marginalizacji szarej strefy w sferze działalności Służby Celnej. Przeprowadzona modernizacja Służby Celnej oraz wprowadzone wraz z nią rozwiązania sprzyjają wręcz funkcjonowaniu szarej strefy.

Analizując uwarunkowania dot. Służby Celnej nie sposób odnieść wrażenia, że Państwo oszczędzając miliony na emeryturach funkcjonariuszy celnych traci miliardy z tyt. patologii w zarządzaniu formacją.

Niniejsza ustawa, jest jednym z elementów wzmocnienia Służby Celnej, który wraz z kolejnymi zmianami prawnymi, spowoduje znaczącą marginalizację szarej strefy i pozwoli na zasilenie budżetu Państwa wieloma miliardami dodatkowych wpływów, co przełoży się na znaczący wzrost stopy życiowej Polaków.

Funkcjonariusze celnicy dają gwarancję na powyższe.

II Stan prawny w dziedzinie objętej regulacją projektu

Służba Celna posiada nie tylko wyjątkowo szerokie kompetencje w zakresie kontroli przepływów towarów, w zakresie uprawnień o charakterze fiskalnym (generuje ponad 1/3 całkowitych wpływów budżetowych), ale pełni również wiele innych istotnych funkcji takich jak ochrona życia i zdrowia obywateli i mieszkańców Rzeczypospolitej i całej Wspólnoty, zapobieganie, wykrywanie i walka z przestępczością (w zakresie wskazanym przez ustawę o Służbie Celnej). Zakres i znaczenie Służby Celnej podkreśla bezpośrednio Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 19 października 2004 roku⁷, wyraził się następująco: *„zadania Służby Celnej mają, zatem wymiar wieloaspektowy. Stanowią one realizację celów przypisywanych tradycyjnie z jednej strony – służbom pionu śledczego, z drugiej zaś – skarbowego. Należy zwrócić uwagę na doniosłość prawidłowego wykonywania zadań Służby Celnej dla budżetu państwa*

Jednocześnie pomimo powyższej znaczącej roli i funkcji Służby Celnej, jako służby mundurowej, jej funkcjonariusze jako jedyni przedstawiciele służb mundurowych nie znajdują się w emerytalnym systemie zaopatrzeniowym właściwym dla służb mundurowych. Znajdują się oni w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych i podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu. Oznacza to, iż funkcjonariuszom od uposażenia odprowadzana jest składka na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, wypadkowe), mają konta emerytalne w ZUS i prawo do bycia członkami otwartych funduszy emerytalnych. Wysokość emerytury funkcjonariuszy liczona jest przy uwzględnieniu wysokości zgromadzonych składek.

Funkcjonariusze Służby Celnej wskutek reformy emerytalnej z 2012 roku zobowiązani są obecnie pełnić służbę do 67 roku życia i nie przysługuje im żadne uprawnienie do odejścia na wcześniejszą emeryturę, nawet wskutek wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności uniemożliwiających im pełnienie do służby. Funkcjonariuszy celnych nie obowiązują tzw. „emerytury pomostowe” przeznaczone dla osób wykonujących pracę o szczególnym charakterze, albowiem ustawodawca (z

⁷ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 października 2004 roku, sygn. K 1/04, OTK ZU nr 8/A/2004

niezrozumiałych i nieznanych względów) nie zaliczył pracy funkcjonariuszy celnych, jako pracy o szczególnym charakterze.

W nawiązaniu do powyższej opisanej sytuacji prawnej funkcjonariuszy Służby Celnej w zakresie uprawnień emerytalnych, należy wskazać, iż funkcjonariusze innych służb mundurowych nabywają prawo do emerytury mundurowej z tytułu wysługi lat po okresie 15-letniej służby lub po okresie 25-letniej służby (w przypadku osób przyjętych po dniu 31 grudnia 2012). Wysokość podstawy emerytury wynosi odpowiednio 40% lub 60% podstawy wymiaru emerytury. Wysokość świadczeń jest powiększana wraz z pełnieniem służby przez okres dłuższy niż minimalny (zasady dokonywania wyliczeń są precyzyjnie wskazane w ustawach pragmatycznych). W okresie pełnienia służby od uposażenia funkcjonariuszy nie pobierane są składki na ubezpieczenia społeczne, a nadto uposażenia te są wypłacane bezpośrednio z budżetu państwa.

III Dotychczasowy a projektowany stan prawny – uwagi ogólne

Projektowany stan ma doprowadzić do sytuacji prawnej pełnego zrównania uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy Służby Celnej z uprawnieniami emerytalnymi funkcjonariuszy wszystkich pozostałych służb (które są tożsame) i tym samym pełną realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 marca 2015 (sygnatura akt K 39/13).

Dokonana generalna zmiana wyłączy funkcjonariuszy Służby Celnej z powszechnego systemu ubezpieczeniowego, poddając ich odpowiednio regulacjom zawartym w ustawie z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tj. Dz.U. 2013 poz.67 z późn.zm.). Wynikiem tego wyłączenia będzie zwolnienie izb celnych z obowiązku odprowadzania składek ubezpieczeniowych za funkcjonariuszy oraz likwidacja powszechnego obowiązku ubezpieczeniowego w stosunku do funkcjonariuszy celnych.

Z uwagi na fakt, iż zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego uprawnienia funkcjonariuszy Służby Celnej (szczególnie tych wykonujących zadania o charakterze „policyjnym”) mają być zbieżne z uprawnieniami funkcjonariuszy innych służb –jedynym możliwym prawnie rozwiązaniem jest przyjęcie bezpośrednio systemu tam obowiązującego i ustanawiającego w istocie dwa tryby (modele) odejścia na emeryturę (w zależności od czasu rozpoczęcia służby przez danego funkcjonariusza).

- 1) Ustalona zostaje generalnie reguła, iż dla wszystkich funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy rozpoczęli pracę na stanowisku mianowanego funkcjonariusza celnego w okresie od 1 stycznia 1983 roku do 14 września 1999 roku

włącznie oraz którzy rozpoczęli pracę później(ale w okresie przed dniem 1 stycznia 2013 roku) obowiązuje prawo do przejścia na emeryturę po okresie 15 lat pełnienia służby. Wówczas emerytura dla funkcjonariuszy wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta o: 2,6% podstawy wymiaru za każdy dalszy rok tej służby.

Dodatkowo emeryturę podwyższa się na zasadach przewidzianych w art. 15 ust. 2-5, czyli między innymi wzrasta ona o 0,5% podstawy za każdy rok służby pełnionej w warunkach szczególnie zagrożających życiu i zdrowiu (art. 15 ust. 2 pkt. 3)

Emeryturę podwyższa się o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby na froncie w czasie wojny oraz w strefie działań wojennych. Jeżeli w wysłudze emerytalnej są uwzględniane okresy służby wojskowej, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt. 2 emeryturę podwyższa się na zasadach przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych.

Emeryturę podwyższa się o 15% podstawy wymiaru emerytowi, którego inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą. Przy ustalaniu prawa do emerytury i obliczaniu jej wysokości okresy, o których mowa w ust. 1 i 2, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

Dodatkowo (wzorem zapisów ustawowych innych służb mundurowych) w stosunku do funkcjonariuszy celnych, którzy pełnili służbę przed wejściem w życie ustawy o Służbie Celnej z 1999 roku na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1983 roku w sprawie niektórych praw i obowiązków urzędników administracji celnej (Dz. U. 1983 nr 5 poz.34.) przysługuje:

- 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów składkowych poprzedzających służbę, nie więcej jednak niż za trzy lata tych okresów
- 1,3% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów składkowych ponad trzyletni okres składkowy, o którym mowa w pkt. 2;
- 0,7% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę.

- 2) dla funkcjonariuszy przyjętych do służby po dniu 31 grudnia 2012 roku możliwość przejścia na emeryturę następuje w razie spełnienia łącznie dwóch warunków: osiągnięcia wieku 55 lat oraz posiadanie okresu 25 lat pełnionej służby. Emerytura dla funkcjonariusza wynosi 60% podstawy jej wymiaru za 25 lat służby i wzrasta o 3% za każdy dalszy rok tej służby. Emeryturę

podwyższa się o 0,5% podstawy jej wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby na froncie w czasie wojny oraz w strefie działań wojennych.

Należy podkreślić, iż przyjęcie jakichkolwiek innych modeli przejścia na emeryturę będzie niezgodne z konstytucyjną zasadą równości i zasadą demokratycznego państwa prawa oraz nie będzie wykonaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 marca 2015 (sygnatura akt K 39/13).

Model projektowanej ustawy zakłada, iż z chwilą przejścia funkcjonariusza celnego na tzw. emeryturę mundurową jego składki zgromadzone w ZUS oraz środki zgromadzone na rachunku w OFE zostaną przekazane do budżetu państwa (wynika to z faktu, iż budżet państwa będzie wypłacał funkcjonariuszom emeryturę)), natomiast do czasu przejścia na emeryturę składki te będą pozostawać w ZUS.

Rozwiązanie powyższe wynika z faktu, iż możliwa jest sytuacja, w której dany funkcjonariusz nie będzie spełniać warunków do objęcia go emeryturą właściwą dla służb mundurowych i wówczas otrzymuje on emeryturę na zasadach i w wysokości określonej w ustawie emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (taki zapis o charakterze zabezpieczającym uprawnienia funkcjonariuszy obowiązuje w odniesieniu również do funkcjonariuszy innych służb mundurowych).

Możliwa prawnie jest też sytuacja wyboru przez funkcjonariusza modelu systemu emerytalnego, któremu ma podlegać (powszechnego lub „mundurowego”), jeżeli spełnia warunki do otrzymania emerytury na podstawie obydwu systemów (taki zapis obowiązuje w odniesieniu również do funkcjonariuszy innych służb mundurowych).

Projektowana ustawa zakłada, iż nastąpi dostosowanie sytuacji prawnej funkcjonariuszy Służby Celnej do sytuacji prawnej innych funkcjonariuszy służb mundurowych poprzez między innymi:

- przyjęcie, iż funkcjonariuszom Służby Celnej przysługuje renta inwalidzka na zasadach przewidzianych w tej ustawie, obejmuje ich definicja emeryta policyjnego oraz rencisty policyjnego

- przyjęcie, iż funkcjonariusze Służby Celnej podlegają komisjom lekarskim podlegającym pod MSWiA

- przyjęcie, iż powołany zostanie organ emerytalny orzekający o uprawnieniach emerytalnych funkcjonariuszy celnych (szczegółowy zakres i tryb jego funkcjonowania określi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw finansów publicznych)

- przyjęcie, iż powstanie fundusz socjalny (szczegółowy zakres i tryb jego funkcjonowania określi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw finansów publicznych)

- określenie warunków wyliczenia emerytury funkcjonariusza celnego, który po przejściu na emeryturę ponownie został przyjęty do służby

Projektowana ustawa wprowadzi również istotną zmianę w zakresie funkcjonowania Służby Celnej poprzez uznanie, iż wszyscy funkcjonariusze tej służby będą podlegać komisjom lekarskim podległym MSWiA w trybie ustawy z dnia 28 listopada 2014 roku o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (Dz.U. 2014 nr 1822). Wiąże się z tym obowiązek poddawania badaniom (na wniosek funkcjonariusza lub z urzędu), w tym pod rygorem wydalenia ze służby (w określonych przypadkach). Komisje będą oceniać również stan zdrowia fizycznego i psychicznego kandydatów do Służby Celnej.

Należy wskazać, iż dotychczas w/w komisje lekarskie obejmowały zakresem badań tylko funkcjonariuszy realizujących zadania o charakterze „policyjnym” - określone w art. 2 ust. 1 pkt. 4-6 ustawy o Służbie Celnej, natomiast inny był tryb badań lekarskich pozostałych funkcjonariuszy oraz kandydatów do służby.

Projektowana ustawa zmieni również tryb ustalania świadczeń odszkodowawczych dla funkcjonariuszy celnych w ten sposób, iż do funkcjonariuszy celnych będą się stosować przepisy ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostającej w związku z służbą (Dz. U. 2014 nr 616). Funkcjonariusze celni dotychczas podlegali ustawie z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tj. Dz. U. 2009 nr 167 poz.1322).

Wynikiem zmian będzie zobowiązanie ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu i trybu ustalania okoliczności i przyczyn wypadków w Służbie Celnej oraz określenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, ministrem właściwym do spraw pracy oraz ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- wykazu chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Służbie Celnej, uwzględniając ich związek ze szczególnymi warunkami oraz właściwościami pełnienia tej służby

- sposobu ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Celnej, uwzględniając możliwość wystąpienia wielomiejscowych naruszeń sprawności organizmu oraz wpływ upośledzeń czynności organizmu mogących istnieć przed wypadkiem lub chorobą na ocenę procentową uszczerbku na zdrowiu;

- wykazu norm oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Celnej, mając na względzie aktualny stan wiedzy medycznej.

W projektowanych zmianach określony zostaje również tryb postępowania powypadkowego w razie gdyby wypadek odniósł Szef Służby Celnej.

Wprowadzenie funkcjonariuszy Służby Celnej pod rygory prawne ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostającej w związku z służbą (Dz. U. 2014 nr 616) powoduje również zmiany w kodeksie postępowania cywilnego poprzez otwarcie funkcjonariuszom celnym drogi sądowej do dochodzenia roszczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych. Następuje to poprzez:

- dopisanie, iż przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych, dotyczących również funkcjonariuszy Służby Celnej
- dopisanie, iż w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego pod pojęciem „ubezpieczony” rozumie się osobę ubiegającą się o świadczenie odszkodowawcze przysługujące w razie wypadku lub choroby pozostające w związku ze służbą w Służbie Celnej

IV Dotychczasowy a projektowany stan prawny – szczegółowe uzasadnienie proponowanych zmian

Uzasadniając szczegółowo sens i znaczenie kolejnych projektowanych zmian, należy wskazać, co następuje:

A) W zakresie zmian ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin:

- 1) Zmiana pierwsza (dotycząca zmiany ustawy)** ma charakter techniczny i porządkujący albowiem zmienia nazwę ustawy dodając do niej odpowiednio nazwę Służby Celnej jako nazwy formacji mundurowej również objętej emeryturą w trybie zaopatrzeniowym właściwym dla wszystkich innych służb mundurowych
- 2) Zmiana druga (dotycząca zmiany art. 1 ustawy)** ma zasadniczy charakter merytoryczny albowiem dodaje do kręgu formacji mundurowych objętych zaopatrzeniowym systemem emerytalnym Służbę Celną stanowiąc w ten sposób, iż wszystkim funkcjonariuszom tej Służby przysługuje z budżetu państwa, na zasadach określonych w ustawie, zaopatrzenie emerytalne z tytułu wysługi lat lub w razie całkowitej niezdolności do służby, a członkom ich rodzin - w razie śmierci żywiciela
- 3) Zmiana trzecia (dotycząca zmiany art. 3 ustawy)** jest wynikiem zmiany art. 1 ustawy i wprowadzenia Służby Celnej do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego właściwego dla pozostałych służb mundurowych. W wyniku tej zmiany pod pojęciem wysługi emerytalnej liczy się również okres służby w

Służbie Celnej, a pod pojęciem emeryta policyjnego oraz rencisty policyjnego rozumie się również funkcjonariuszy Służby Celnej

- 4) **Zmiana czwarta (dotycząca art. 5 ust.2 ustawy)** jest wynikiem zmiany art.1 ustawy i wprowadzenia Służby Celnej do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego właściwego dla pozostałych służb mundurowych. W wyniku tej zmiany określony zostaje wymiar renty inwalidzkiej dla funkcjonariuszy Służby Celnej w służbie przygotowawczej (obliczany w sposób identyczny jak dla funkcjonariuszy innych służb w odpowiednio służbie kandydackiej tj. podstawę renty inwalidzkiej stanowi odpowiednie uzasadnienie zasadnicze przewidziane dla najniższego stanowiska służbowego wraz z dodatkiem za posiadany stopień, z miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie funkcjonariusza ze służby).
- 5) **Zmiana piąta (dotycząca art. 8 ust. 1 ustawy)** jest wynikiem zmiany art.1 ustawy i wprowadzenia Służby Celnej do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego właściwego dla pozostałych służb mundurowych. W wyniku tej zmiany wprowadzono analogiczną jak dla innych służb mundurowych możliwość przyznania przez odpowiedniego Ministra (w tym przypadku ministra odpowiedzialnego za finanse publiczne), w drodze wyjątku, zaopatrzenia emerytalnego Funkcjonariuszom oraz członkom rodzin pozostałym po zmarłych funkcjonariuszach, jeżeli osoby te wskutek szczególnych okoliczności nie nabyły prawa do zaopatrzenia emerytalnego przewidzianego w ustawie.
- 6) **Zmiana szósta (dotycząca art. 8 ust. 3 ustawy)** jest wynikiem zmiany treści art. 8 ust. 1 ustawy (przyznającej ministrowi odpowiedzialnemu za finanse publiczne prawa do przyznania w drodze wyjątku zaopatrzenia emerytalnego dla funkcjonariusza lub członkom jego rodziny) i wprowadza zasadę, iż minister odpowiedzialny za finanse publiczne (tak jak inni dotychczas uprawnieni do tego ministrowie) składa Prezesowi Rady Ministrów w terminie do dnia 15 stycznia każdego roku informację o świadczeniach przyznanych w drodze wyjątku w roku poprzednim
- 7) **Zmiana siódma (dotycząca art. 12 ustawy)** jest istotna merytorycznie albowiem wskazuje, iż funkcjonariusze Służby Celnej zwolnienie z służby mają prawo do emerytury policyjnej (tak jak funkcjonariusze innych służb mundurowych) po 15 latach służby w Służbie Celnej, z wyjątkiem funkcjonariuszy, którzy mają ustalone prawo do emerytury określonej w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obliczonej z uwzględnieniem okresów służby i okresów z nią równorzędnych (jest to reguła obowiązująca również funkcjonariuszy innych służb mundurowych)
- 8) **Zmiana ósma (dotycząca art. 13 ust. 1 ustawy)** określa miejsca i okresy zatrudnienia zaliczane w poczet okresu równorzędnego z pełnieniem służby w wszystkich formacjach mundurowych przyjmując, iż są to:

a) okresy zatrudnienia w administracji celnej w stosunku do osób mianowanych na stanowisko funkcjonariusza celnego w Służbie Celnej w okresie od 1 stycznia 1983 roku do 15 września 1999 roku włącznie

Zapis powyższy wynika z faktu, iż formalnie powołanie pierwszych funkcjonariuszy Służby Celnej na podstawie aktu mianowania nastąpiło na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1983 roku w sprawie niektórych praw i obowiązków urzędników administracji celnej (Dz. U. 1983 nr 5 poz.34). Funkcjonariusze ci otrzymali służbowe umundurowanie, a w zakres ich zadań i obowiązków weszły również (obok obowiązków związanych z kontrolą celną dewizową) uprawnienia o charakterze policyjnym – współdziałanie z właściwymi organami w celu zapewnienia bezpieczeństwa i obronności Państwa stosownie do zakresu zadań administracji celnej.

Należy wskazać, iż w ustawie o Służbie Celnej z dnia 24 lipca 1999 roku (Dz. U. 2009 nr 1688 poz.1323) w art. 91 ust. 1 ustawodawca przewidział wprost ciągłość zatrudnienia dotychczasowych funkcjonariuszy celnych zatrudnionych uprzednio w administracji celnej.

W związku z powyższym należy wskazać, iż pełnienie służby w okresie od 1 stycznia 1983 roku do dnia 14 września 1999 roku przez mianowanych funkcjonariuszy celnych w administracji celnej należy zaliczyć na poczet pełnienia służby w Służbie Celnej.

b) okresy zatrudnienia w administracji skarbowej w stosunku do urzędników tej administracji, którzy weszli w skład Służby Celnej na mocy ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz zmianie niektórych innych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz.U. 2003 nr 137 poz. 1302), a następnie zostali funkcjonariuszami Służby Celnej

- 9) **Zmiana dziewiąta (dotycząca dodania nowego art. 15c)** ma zasadniczy charakter merytoryczny albowiem ustala zasady przechodzenia na emeryturę dla funkcjonariuszy Służby Celnej (na wzór zasad obowiązujących w pozostałych służbach mundurowych). Ustalona zostaje generalnie reguła, iż dla wszystkich funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy zostali do niej przyjęci przed dniem 31 grudnia 2012 roku obowiązuje prawo do przejścia na emeryturę po okresie 15 lat pełnienia służby. Wówczas emerytura dla funkcjonariuszy wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta o:

- 2,6% podstawy wymiaru - za każdy dalszy rok tej służby;

Dodatkowo emeryturę podwyższa na zasadach przewidzianych w art. 15 ust. 2-5, czyli między innymi o 0,5% podstawy za każdy rok służby pełnionej w warunkach szczególnie zagrażających życiu i zdrowiu (art. 15 ust. 2 pkt. 3)

Emeryturę podwyższa się o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby na froncie w czasie wojny oraz w strefie działań wojennych. Jeżeli w wysłudze emerytalnej są uwzględniane okresy służby wojskowej, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt. 2 emeryturę podwyższa się na zasadach przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych.

Dodatkowo emeryturę podwyższa się o 15% podstawy wymiaru emerytowi, którego inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą.

Przy ustalaniu prawa do emerytury i obliczaniu jej wysokości okresy, o których mowa w ust. 1 i 2, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

Dodatkowo w stosunku do funkcjonariuszy celnych, którzy pełnili służbę przed wejściem w życie ustawy o Służbie Celnej z 1999 roku (wzorem zapisów ustawowych innych służb mundurowych) przysługuje:

- 1) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów składkowych poprzedzających służbę, nie więcej jednak niż za trzy lata tych okresów;
- 2) 1,3% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów składkowych ponad trzyletni okres składkowy, o którym mowa w pkt. 2;
- 4) 0,7% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę.

Treść wskazanego przepisu art. 15c i jego konstrukcja (podział na trzy oddzielne ustępy) ma usystematyzować uprawnienia poszczególnych funkcjonariuszy, w taki sposób by nie powstały żadne wątpliwości co do ich uprawnień.

Ustęp pierwszy reguluje zatem uprawnienia emerytalne funkcjonariuszy celnych, którzy rozpoczęli pracę w tej roli w administracji celnej jeszcze w latach 80-tych, a później na mocy ustawy z 1999 roku pozostali funkcjonariuszami Służby Celnej. Funkcjonariusze ci mają zwiększone świadczenia (na wzór innych funkcjonariuszy służb mundurowych, którzy pełnili służbę przed 1 stycznia 1999)

Drugi ustęp obejmuje swym zakresem wszystkich funkcjonariuszy, którzy do dziś przyszli do służby, licząc od początku jej formalnego zaistnienia od dnia 15 września 1999 roku (którzy wcześniej nie pracowali w administracji celnej). Wyłączenie, które jest zawarte w tym przepisie dotyczy funkcjonariuszy, którzy podjęli służbę po dniu 31 grudnia 2012 roku (dla innych jest inny sposób

obliczania prawa do nabycia emerytury poprzez zapis o minimalnym okresie służby wynoszącym 25 lat oraz minimalnym wieku osoby uprawnionej wynoszącym 55 lat).

Trzeci ustęp został skonstruowany z tzw. ostrożności i reguluje uprawnienia emerytalne funkcjonariuszy celnych, którzy do służby zostali mianowani po wejściu w życie nowej ustawy z 2009 roku z stanowisk cywilnych i którym w toku procesu przyjęcia do służby nie wydano aktów mianowania. Zapis ten wynika z faktu, iż Ministerstwo Finansów pod pretekstem braku aktu mianowania próbowało różnicować tych funkcjonariuszy od innych funkcjonariuszy, na przykład pozbawiając ich praw do wypłaty środków na zagospodarowanie z art. 85 ustawy (wyroki Sądów w całej Polsce pokazały, iż środki te im się należały i argument o braku wydania aktu mianowania nie różnicuje w żaden sposób funkcjonariuszy)

10) Zmiana dziesiąta (dotycząca zmiany art. 16 ust. 1 ustawy):

Przepis ten dostosowuje (wyrównuje) sytuację prawną funkcjonariuszy celnych pełniących służbę przed 1999 rokiem do sytuacji prawnej funkcjonariuszy innych służb mundurowych pełniących służbę mundurową przed 1999 rokiem w zakresie obliczeń okresów składkowych i nieskładkowych zaliczanych do wysługi emerytalnej.

11) Zmiana jedenasta (dotycząca zmiany art. 18a ust. 1 i 2 ustawy) dostosowuje sytuację prawną funkcjonariuszy Służby Celnej przyjętych do służby po dniu 31 grudnia 2012 roku do sytuacji funkcjonariuszy innych służb w zakresie określenia dla nich nowych zasad przechodzenia na emeryturę (obowiązek posiadania 55 lat i co najmniej 25 lat okresu pełnienia służby) opisanych w rozdziale 1a ustawy. Zmiana ta również jest istotna z tego względu, iż wpisuje okres służby w Służbie Celnej, jako okres służby wliczany do stażu osoby dołączającej do służb mundurowych w okresie po 31 grudnia 2012 roku (powoduje to, iż potencjalnie podlega ona „staremu” systemowi emerytalnemu zakładającemu możliwość przejścia na emeryturę po 15 latach służby).

Emerytura dla funkcjonariusza wynosi 60% podstawy jej wymiaru za 25 lat służby i wzrasta o 3% za każdy dalszy rok tej służby. Emeryturę podwyższa się o 0,5% podstawy jej wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby na froncie w czasie wojny oraz w strefie działań wojennych.

12) Zmiana dwunasta (dotycząca art. 18 b ust. 1) dostosowuje sytuację prawną funkcjonariuszy Służby Celnej przyjętych do służby po dniu 31 grudnia 2012 roku do sytuacji funkcjonariuszy innych służb w zakresie określenia dla nich nowych zasad przechodzenia na emeryturę ustawiając obowiązek posiadania 55 lat i co najmniej 25 lat okresu pełnienia służby

13)Zmiana trzynasta (dotycząca zmiany art. 18d ust.1) polega na wskazaniu (adekwatnie jak w przypadku innych służb mundurowych) sytuacji, w których zwolniony ze Służby Celnej funkcjonariusz (posiadający staż 25 lat pracy, lecz bez osiągnięcia wieku 55 lat) nabywa prawo do emerytury. Są to przypadki określone w:

- w art. 96 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej (tj. sytuacja gdy funkcjonariusz odmawia przyjęcia proponowanych nowych warunków służby po zniesieniu jednostki organizacyjnej w której dotychczas pracował)
- w art. 104 ust.1 pkt. 1 ustawy o Służbie Celnej (tj. w przypadku orzeczenia trwałej niezdolności do służby, gdy nie ma możliwości przeniesienia funkcjonariusza do służby cywilnej)
- w art. 104 ust. 1 pkt. 9 ustawy o Służbie Celnej (odmowy wykonania decyzji w sprawie przeniesienia na inne stanowisko, o którym mowa w art. 29a ust. 1, 3 i 4 oraz art. 86 ust. 2 i 5)
- w art. 104 ust. 1 pkt. 11 tj. w trwałej utracie zdolności fizycznej lub psychicznej do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku, jeżeli nie ma możliwości pełnienia służby przez funkcjonariusza na innym stanowisku odpowiednim do jego stanu zdrowia i kwalifikacji zawodowych albo gdy funkcjonariusz odmawia przejścia na inne stanowisko;
- w art. 105 ust. 1 pkt. 4 ustawy o Służbie Celnej tj. nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy
- w art. 105 ust. 1 pkt. 5 ustawy o Służbie Celnej tj. w razie niewyrażenia zgody na przeniesienie na niższe stanowisko służbowe

14)Zmiana czternasta (dotycząca art. 18h ust.1) wpisuje uprawnienia funkcjonariusza celnego - prawo wyboru ustalenia emerytury na zasadach i w wysokości określonych w rozdziale 1a (analogiczne uprawnienie mają funkcjonariusze innych służb mundurowych)

15)Zmiana piętnasta (dotycząca art. 20b ustawy) ma charakter porządkujący albowiem wskazuje, iż w stosunku do funkcjonariuszy Służby Celnej minister właściwy do spraw finansów publicznych wyda w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego w drodze rozporządzenia, wykazy chorób i schorzeń, o których mowa w ust. 3 pkt. 4 i 5, oraz właściwości i warunki służby powodujące ich ujawnienie lub pogorszenie stanu zdrowia, uwzględniając w szczególności choroby i schorzenia, które powstały w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby oraz te, które istniały przed przyjęciem

do służby, lecz uległy nasileniu lub ujawniły się w czasie trwania służby, z zastrzeżeniem ust. 4a.

- 16) **Zmiana szesnasta** (dotycząca art. 21 ust.1 ustawy) ma charakter porządkujący poprzez ustalenie, iż w stosunku do funkcjonariuszy Służby Celnej o inwalidztwie oraz niezdolności do pracy będą orzekać komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (Dz. U. poz. 1822).

Podleganie pod komisje lekarskie właściwe dla MSWiA wynika z faktu, iż w niniejszej ustawie projektowane jest ogólnie wprowadzenie oceny stanu zdrowia funkcjonariuszy oraz kandydatów do służby przez w/w komisje właściwe dla MSWiA i tym samym ujednolicenie statusu wszystkich służb mundurowych (bo komisji tej będą podlegać funkcjonariusze wszystkich służb mundurowych). Należy też nadmienić, iż częściowo funkcjonariusze celni po zmianach ustawy od dnia 1 kwietnia 2015 roku już podlegają już pod te komisje (art. 130 ustawy o Służbie Celnej stanowi, iż o zdolności fizycznej i psychicznej funkcjonariusza do pełnienia służby na stanowisku, na którym są wykonywane zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt. 4-6 orzekają takowe komisje)

- 17) **Zmiana siedemnasta** (dotycząca art. 27 ust. 2 ustawy) wprowadza obowiązek powołania funduszu socjalnego dla funkcjonariuszy Służby Celnej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych przy jednoczesnym określeniu przez niego w drodze rozporządzenia sposobu korzystania z takiego funduszu (fundusze takowe powołują również odpowiedni ministrowie dla innych służb mundurowych)

- 18) **Zmiana osiemnasta** (dotycząca art. 32 ustawy) wprowadza obowiązek powołania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w drodze rozporządzenia organu emerytalnego do orzekania w sprawach funkcjonariuszy Służby Celnej przy jednoczesnym określeniu sposobu działania tego organu (odpowiednie organy emerytalne mają inne służby mundurowe)

- 19) **Zmiana dziewiętnasta** (dotycząca art. 33a ustawy) ma charakter porządkujący poprzez wskazanie warunków określania wysokości emerytury funkcjonariuszy Służby Celnej ponownie przyjętego do służby (uregulowania takie dotyczą funkcjonariuszy wszystkich służb mundurowych)

- 20) **Zmiana dwudziesta** (dotycząca art. 33b ust. 1 ustawy) ma charakter porządkujący poprzez określenie, iż funkcjonariuszy emeryt ponownie przyjęty do służby (tak jak odpowiednio emeryci innych służb mundurowych) po

okresie nieprzerwanej służby przez okres 12 miesięcy może wystąpić o określenie mu wymiaru emerytury na nowo

21) Zmiana dwudziesta pierwsza (dotycząca art. 34 ust. 4 ustawy) ma charakter porządkujący, albowiem wprowadza obowiązek określenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w drodze rozporządzenia rodzajów środków transportu i rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia do zwrotu kosztów przejazdu osób wezwanych przed organ rentowy, wysokość zwrotu kosztów przejazdu oraz terminy wypłaty

22) Zmiana dwudziesta druga (dotycząca art. 35 ust. 1 ustawy) – przepis ten ma charakter porządkujący i poprzez dodanie podmiotu w postaci organu powołanego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych ustanawia regułę, iż w razie niewykonania lub nienależytego wykonania przez ten organ obowiązków wynikających z ustawy, osoba uprawniona do świadczeń poniosła szkodę, organ ten jest obowiązany do jej naprawienia stosownie do przepisów prawa cywilnego (reguła ta obowiązuje w stosunku do organów rentowych wszystkich innych służb mundurowych)

23) Zmiana dwudziesta trzecia (dotycząca art. 38) ma charakter porządkujący, albowiem wprowadza obowiązek określenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w drodze rozporządzenia trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy oraz uprawnionych członków ich rodzin, wskazującego elementy wniosku o ustalenie prawa do zaopatrzenia, dowodów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia oraz sposób i terminy wypłaty świadczeń, wskazanie podmiotów uprawnionych do wypłaty zasiłku pogrzebowego i tryb jego refundacji, określenie wzoru i trybu wydawania legitymacji emeryta-rencisty policyjnego, uwzględniając organ uprawniony do wydawania, wymiany i dokonywania wpisów, w tym wpisu o niezdolności do samodzielnej egzystencji, oraz przypadki wymiany legitymacji (stosownie i odpowiednie rozporządzenia wydają inni ministrowie w zakresie podległych im służb mundurowych)

24) Zmiana dwudziesta czwarte (dotycząca art. 40a ustawy) ustala warunki zawieszenia emerytury w razie ponownego przyjęcia emeryta do Służby Celnej (identyczne jak w odniesieniu do sytuacji emerytów innych służb mundurowych ponownie przyjętych do służby)

25) Zmiana dwudziesta piąte (dotycząca art. 41b ust. 4) ma charakter porządkujący, albowiem wprowadza obowiązek określenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w drodze rozporządzenia szczegółowych zasady dokonywania rozliczeń, o których mowa w art. 41b

ust.4 ustawy (stosownie i odpowiednie rozporządzenia wydają inni ministrowie w zakresie podległych im służb mundurowych)

26)Zmiana dwudziesta szóste (dotycząca art. 42 ust. 3 ustawy) – ustala reguły wstrzymania wypłaty emerytury lub renty inwalidzkiej oraz dodatków funkcjonariuszy Służby Celnej (identycznie jak funkcjonariuszy innych służb mundurowych)

27)Zmiana dwudziesta siódma (dotycząca art. 44 ust. 3 ustawy) ma charakter porządkujący, albowiem wskazuje, że wydatki na świadczenia pieniężne wraz z odsetkami za opóźnienia w wypłacie świadczeń, koszty obsługi i przekazywania świadczeń oraz inne świadczenia przewidziane w ustawie dla funkcjonariuszy celnych pokrywa się z budżetu państwa w części pozostającej odpowiednio w dyspozycji, ministra właściwego do spraw finansów publicznych,

B) W zakresie zmiany ustawy o Służbie Celnej

Zmiana pierwsza (dot. art. 1)

- 1) ma charakter porządkujący przez wpisanie w treść tej ustawy w art.1 faktu podlegania przez funkcjonariuszy Służby Celnej zaopatrzeniu emerytalnemu na zasadach określonych w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin
- 2) **Zmiana druga (dot. dodania nowego art. 77a do ustawy)** - zgodnie z dokonaną już sygnalizacją wprowadzana nowelizacja ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym służb mundurowych ma wprowadzić zmianę polegającą na tym, iż funkcjonariusze Służby Celnej (oraz kandydaci do służby) będą podlegać pod komisje lekarskie właściwe dla MSWiA. Treść przepisu art. 77a ust. 1 jest tożsama z treścią odpowiednich pragmatyk służbowych innych formacji mundurowych, z kolei obowiązek wydania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych rozporządzeń jest również wynikiem faktu, iż inni ministrowie (którym podlegają służby mundurowe) takowe rozporządzenia wydali.
- 3) **Zmiana trzecia (dotycząca dodania nowego art. 77b do ustawy)** - przepis ten jest odpowiednikiem zapisów zawartych w ustawach innych służb mundurowych i reguluje kwestię trybu skierowania funkcjonariusza

na badania (na swój wniosek lub z urzędu), obowiązek poddania się przez funkcjonariusza w/w badaniom oraz reguluje kwestię prowadzenia obserwacji funkcjonariusza (gdy przeprowadzone badania i zgromadzona dokumentacja nie pozwalają na wydanie orzeczenia), która może odbywać się tylko za jego zgodą

- 4) **Zmiana czwarta (dotycząca dodania nowego art. 77c do ustawy)** - zawiera część dotychczasowej treści przepisu art. 130 ustawy o Służbie Celnej (który ma być uchylony w całości, zgodnie z projektem zmian ustawy) poprzez wskazanie, iż Funkcjonariusz mający podjąć służbę na określonym stanowisku służbowym lub w określonej komórce organizacyjnej, związanych z wykonywaniem zadań określonych w art. 2 ust. 1 pkt. 4-6 ustawy o Służbie Celnej może być poddany testowi sprawności fizycznej, badaniu psychologicznemu lub badaniu psychofizjologicznemu, mającym na celu sprawdzenie jego przydatności i predyspozycji do służby na tych stanowiskach lub w tych komórkach organizacyjnych. Badania przeprowadza się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (Dz. U. poz. 1822). Rodzaj i przebieg testów fizycznych określi w formie Rozporządzenia minister właściwy do spraw finansów publicznych.
- 5) **Zmiana piąta (dotycząca art. 104 ust.3)** – przewiduje zapis, iż funkcjonariusz celny posiadający uprawnienie do pójścia na emeryturę może, w razie niezdolności funkcjonariusza do służby, **odmówić przeniesienia do służby cywilnej i przejść na emeryturę zaopatrzeniową w trybie ustawy „o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin”**
- 6) **Zmiana szósta (dotycząca zmiany art. 105 ust.1 pkt. 4 i 8)** – zmiana ust. 4 jest zmianą „techniczną” poprzez dodanie do dotychczasowej treści przepisu zapisu o tym, że o nabyciu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy orzeka komisja lekarska podległa ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Jest to wynik zmian dokonywanych niniejszą ustawą w wyniku której funkcjonariusz celni będą podlegać pod wskazane komisje. Odnośnie do zmiany pkt.8 w/w przepisu należy wskazać, iż przepis ten dopuszcza obecnie zwolnienie z służby funkcjonariuszy mających wykonywać zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt. 4-6 ustawy o Służbie Celnej, którzy dwukrotnie w sposób nieusprawiedliwiony nie stawili się na badania, nie poddali się im lub nie stawili się na obserwację, chyba że skierowanie do komisji lekarskiej następowało na wniosek funkcjonariusza.

Po nowelizacji przepis ten będzie dopuszczał zwolnienie z służby każdego funkcjonariusza, który dwukrotnie w sposób nieusprawiedliwiony nie stawiał się na badania, nie poddał się im lub nie stawiał się na obserwację, chyba że skierowanie do komisji lekarskiej następowało na wniosek funkcjonariusza.

Zmiana będzie wynikiem tego, iż zgodnie z projektowanymi zmianami wszyscy funkcjonariusze mają podlegać pod komisje lekarskie właściwe dla MSWiA (a nie tylko jak dotychczas – funkcjonariusze wykonujący zadania o charakterze „policyjnym” - określone w art. 2 ust. 1 pkt. 4-6 ustawy o Służbie Celnej)

- 7) **Zmiana siódma (uchylenie w całości art. 130 ustawy)** – uchylenie tego przepisu jest wynikiem projektowanych zmian, w tym wprowadzenia nowego art. 77c ustawy który na nowo i kompleksowo reguluje kwestię badań lekarskich funkcjonariuszy Służby Celnej (kwestii tej dotyczył właśnie ów uchylany przepis) oraz wprowadzenia nowego brzmienia przepisu art. 135 ust. 1, który reguluje kwestie świadczeń socjalnych dla funkcjonariuszy oraz ich rodzin, a także dla byłych funkcjonariuszy, emerytów i rencistów.
- 8) **Zmiana ósma (zmiana art. 135 ust.1 ustawy)** – przepis ten reguluje kwestię świadczeń socjalnych dla funkcjonariuszy celnych oraz członków ich rodzin poprzez wskazanie, iż prawo do tych świadczeń przysługuje na zasadach określonych w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Przepis ten wskazuje jednocześnie, iż byłym funkcjonariuszom, emerytom i rencistom również mogą być przyznawane świadczenia socjalne drodze aktów wykonawczych (do tej pory też tak było).
- 9) **Zmiana dziewiąta (dodanie do ust. 1 art. 152c nowych pkt. 8,9,10,11)** – zmiana ta jest dostosowaniem przepisów ustawy o Służbie Celnej do przepisów innych ustaw służb mundurowych w zakresie określenia sytuacji, kiedy funkcjonariuszowi przebywa na zwolnieniu lekarskim z zwolnieniem od obowiązku pełnienia służby
- 10) **Zmiana dziesiąta (dotycząca art. 152 d ust.2)** – przepis ten określa, kiedy funkcjonariuszowi przysługuje uposażenie chorobowe w wysokości 100% podstawy
- 11) **Zmiana jedenasta (dotycząca art. 152h)** – przepis ten wprowadza zasadę, iż środki finansowe uzyskane z tytułu zmniejszenia uposażeń

funkcjonariuszy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim przeznaczają się w całości na nagrody uznaniowe za wykonywanie zadań służbowych w zastępstwie funkcjonariuszy przebywających na zwolnieniach lekarskich. Wskazane środki finansowe zwiększają fundusz na nagrody roczne, nagrody uznaniowe i zapomogi. Przepis ten określa też zasady rozdziału tych środków. Wprowadzenie wskazanego przepisu jest konieczne z uwagi na konieczność dostosowania przepisów dotyczących funkcjonariuszy celnych do przepisów dotyczących funkcjonariuszy innych służb mundurowych (mają oni identyczne uregulowania w swoich pragmatykach służbowych)

12) Zmiana dwunasta (dotycząca art. 163 ust. 3 i 4 ustawy) – zmiana tego przepisu jest wynikiem planowanego wprowadzenia przepisu art. 163a ustawy i wprowadzenia zapisów w myśl których Minister właściwy do finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania i wypłacania ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystane przez funkcjonariusza urlopy wypoczynkowe i dodatkowe oraz ekwiwalentu za niewykorzystany czas wolny od służby (dotychczas obliczano to stosując odpowiednio przepisy prawa pracy).

13) Zmiana trzynasta (dotycząca art. 163a) – przepis ten wprowadza zapisy o odprawach w razie zwolnienia z służby w sposób adekwatny do zapisów innych służb mundurowych w tym zakresie

C W zakresie zmian w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585)

Z wprowadzonych zmian najważniejsza jest zmiana numer jedenaście dodająca do art. 40 nowy ust. 8b, albowiem jest to zmiana o charakterze merytorycznym (systemowym) – reguluje kwestię składek zgromadzonych przez funkcjonariuszy w ZUS.

Zgodnie z projektowanym przepisem Środki zgromadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na indywidualnych kontach i subkontach należące do poszczególnych funkcjonariuszy Służby Celnej pozostają na tych kontach do momentu przejścia tych funkcjonariuszy na emeryturę. W przypadku, gdy funkcjonariusz przejdzie na emeryturę w trybie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym właściwym dla służb mundurowych – środki zgromadzone w ZUS zostaną przekazane na rzecz dochodów Skarbu Państwa. Rozwiązanie to wynika z faktu, iż emerytura będzie wypłacana przez Skarb Państwa, a zatem pieniądze funkcjonariusza niejako do niego „wrócą” w formie emerytury.

Wstrzymanie ZUS z natychmiastowym przekazaniem składem ubezpieczonych funkcjonariuszy ma zasadniczo na uwadze dwa cele:

- zapobiegnięcie nagłemu odpływowi środków z ZUS

- zabezpieczenie prawne funkcjonariuszy, którzy wskutek różnych okoliczności nie uzyskają emerytury w trybie systemu zaopatrzeniowego właściwego dla służby mundurowej. Wówczas (zgodnie z przepisami) funkcjonariuszowi przysługuje renta na zasadach i w wysokości określonej w ustawie emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Składki pozostałe w ZUS będą przydatne do wyliczenia wysokości tej emerytury i dokonania stosownych obliczeń wysokości emerytury

Pozostałe zmiany (od pierwszej do dziesiątej) mają charakter porządkowy i są wynikiem objęcia funkcjonariuszy Służby Celnej uprawnieniami emerytalnymi właściwym dla służb mundurowych. W wyniku tych zmian minister właściwy do spraw finansów publicznych oraz dyrektor izby celnej - w stosunku do funkcjonariuszy celnych zaprzestaje być płatnikiem składek ubezpieczenia społecznego, wyłącza się funkcjonariuszy służby celnej z obowiązkowego powszechnego ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, jednocześnie jednak pozostawiając tym funkcjonariuszom (tak jak funkcjonariuszom innych służb) możliwość wyboru podlegania ubezpieczeniu powszechnemu w przypadkach określonych w ustawie o systemie Ubezpieczeń Społecznych

D) W zakresie zmian w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych z dnia 28 sierpnia 1997 r. (Dz.U. Nr 139, poz. 934 z późn. zm.)

Zmiana art. 111 a ust. 1 pkt. 1 lit. b w Ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych z dnia 28 sierpnia 1997 r. (Dz.U. Nr 139, poz. 934 z późn. zm.) powoduje, iż środki zgromadzone na rachunku członka otwartego funduszu będącego funkcjonariuszem celnym są przekazywane przez ten fundusz, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa w przypadku, gdy właściwy organ emerytalny zawiadomi o ustaleniu temu członkowi otwartego funduszu prawa do emerytury zaopatrzeniowej wskazanej w art. 15c ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin". Przepis ten zawierał tożsamą regułę w odniesieniu do funkcjonariuszy innych służb mundurowych i reguluje kwestię przekazania środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego na rzecz dochodu budżetu państwa (a to właśnie z budżetu państwa wypłacana jest funkcjonariuszom emerytura)

E) W zakresie zmian w w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych:

Zmiany te wprowadzają w stosunku do funkcjonariuszy Służby Celnej regułę, iż mają oni prawo do świadczeń na warunkach i w wysokości wskazanej w ustawie o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku, jeżeli funkcjonariusze Ci nie spełniają oni warunków do nabycia prawa lub utracili prawo do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób. Zapisy te dotyczą również członków rodzin pozostałym po tych funkcjonariuszach.

Przepisy te regulują również kwestię wysokości najniższej emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w odniesieniu do osób mających uprawnienie do emerytury w systemie zaopatrzeniowym właściwym dla służb mundurowych. Wprowadzane zmiany dają również funkcjonariuszom celnym prawo do wyboru rodzaju emerytury lub renty w razie zbiegu prawa do świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i prawa do emerytury na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym właściwym dla służb mundurowych.

Dodatkowo trzeba wskazać, iż zmiany wprowadzają obowiązek liczenia kapitału początkowego dla zwolnionych już z Służby Celnej funkcjonariuszy Służby Celnej urodzonych po 31 grudnia 1948 roku, a pracujących w administracji celnej przed wejściem w życie ustawy o Służbie Celnej z 1999 roku, jeżeli nie mają ustalonego prawa do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób.

F) W zakresie zmian w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz.2135 z późn. zm.):

Zmiana art. 81 ust. 3 ustawy określa podstawę wymiaru składki obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego dla funkcjonariuszy Służby Celnej i jest nią kwota uposażenia funkcjonariusza (tożsame rozwiązanie dotyczy funkcjonariuszy wszystkich innych służb mundurowych, a zatem wprowadzone rozwiązanie ma charakter dostosowania regulacji prawnych dotyczących funkcjonariuszy Służby Celnej do sytuacji wprowadzenia ich do emerytalnego systemu zaopatrzeniowego właściwego dla służb mundurowych

G) W zakresie zmian w ustawie z dnia 28 listopada 2014 roku o komisjach lekarskich podległym ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (Dz.U. 2014 nr 1822

Wprowadzone 22 zmiany mają istotny charakter merytoryczny, albowiem powodują, iż wszyscy funkcjonariusze celni będą podlegać komisjom lekarskim podległym ministrowi do spraw wewnętrznych (tak jak funkcjonariusze innych służb), dalej w tekście określanych, jako komisje. W wyniku tych zmian:

- komisje będą ustalały zdolność fizyczną i psychiczną kandydatów do pełnienia służby w Służbie Celnej (zgodnie z już obowiązującymi normami)
- komisje będą ustalały zdolność fizyczną i psychiczną osób, które po ukończeniu służby przygotowawczej chcą pozostać w Służbie Celnej
- Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób i ułomności, wraz z kategoriami zdolności do służby, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia, o zdolności lub niezdolności kandydata do Służby Celnej i funkcjonariusza Służby Celnej oraz szczegółowe objaśnienia odnoszące się do tych chorób i ułomności, jak również zalecane czynności wskazane przy ich ustalaniu w przypadkach, w których wymaga tego wiedza medyczna, uwzględniając potrzebę ustalenia w toku badania przez komisję lekarską przydatności i predyspozycji do służby z uwagi na charakter i warunki tej służby oraz konieczność zapewnienia jednolitego orzecznictwa
- komisje będą ustalały, czy funkcjonariusz celny jest inwalidą w rozumieniu prawa
- komisje będą kontrolować prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby u funkcjonariuszy celnych
- komisje będą kontrolować prawidłowość wykorzystania zwolnienia lekarskiego funkcjonariuszy celnych
- komisje będą orzekać o udzieleniu urlopu zdrowotnego funkcjonariuszom celnym
- komisje będą orzekać o stopniu uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza Służby Celnej doznanego wskutek wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze;
- do komisji będzie kierował funkcjonariuszy przełożony właściwy w sprawach osobowych, natomiast kandydatów do służby - kierownik komórki organizacyjnej właściwej w sprawach osobowych danej służby. Szefa Służby Celnej będzie kierował na badania do komisji Prezes Rady Ministrów
- Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza skierowania do komisji lekarskiej kandydata do służby w Służbie Celnej, funkcjonariusza tej służby oraz funkcjonariusza zwolnionego z tej służby, funkcjonariusza zwolnionego z tych służb, który ma ustalone prawo do emerytury policyjnej lub do renty policyjnej, oraz osób niebędących funkcjonariuszami Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej i Państwowej Straży Pożarnej, które w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez te służby z ich pomocy poniosły uszczerbek na zdrowiu

lub utraciły życie, a także wzór skierowania do komisji lekarskiej funkcjonariuszy Służby zwolnionych ze służby lub których stosunek służbowy wygaś, uwzględniając w szczególności potrzebę zawarcia w nim informacji niezbędnych do oceny zdolności fizycznej i psychicznej funkcjonariuszy do służby.

-w przypadku ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu Służby Celnej doznanego wskutek wypadku lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służbie będzie mu przysługiwało świadczenie odszkodowawcze (takie jak funkcjonariuszom innych formacji mundurowych)

- komisje będą badać czy śmierć danego funkcjonariusza jest następstwem wypadku lub choroby, z tytułu których przysługuje świadczenie odszkodowawcze.

H) W zakresie zmian w ustawie z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tj. Dz. U. 2009 nr 167 poz.1322)

Wszystkie zmiany polegają na skreśleniu przepisów lub fragmentów przepisów dotyczących funkcjonariuszy celnych. Wynika to z faktu, iż w wyniku przyjęcia projektowanej ustawy w stosunku do funkcjonariuszy Służby Celnej (tak jak i do funkcjonariuszy innych służb) będzie miała zastosowanie inna ustawa - ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostającej w związku z służbą (Dz. U. 2014 nr 616)

I) W zakresie zmian w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostającej w związku z służbą (Dz. U. 2014 nr 616):

Projektowane zmiany powodują, iż funkcjonariusze Służby Celnej będą podlegali pod w/w ustawę (tak jak funkcjonariusze innych służb mundurowych).

Powyższa zmiana wymusiła przyjęcie, iż minister właściwy do spraw finansów publicznych (tak samo jak inni ministrowie w odniesieniu do podległych im służb mundurowych) określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb ustalania okoliczności i przyczyn wypadków w Służbie Celnej, w szczególności

- 1) tryb postępowania komisji powypadkowej,
- 2) tryb zgłaszania i rozpatrywania uwag i zastrzeżeń do ustaleń komisji powypadkowej oraz zatwierdzania tych ustaleń,

3) wzory rejestru wypadków pozostających w związku z pełnieniem służby, protokołu powypadkowego oraz innych dokumentów sporządzanych w toku postępowania wyjaśniającego - mając na względzie sprawne i terminowe prowadzenie tych postępowań

Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, ministrem właściwym do spraw pracy oraz ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego jest zobowiązany w drodze rozporządzenia określić:

- 1) wykaz chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Służbie Celnej, uwzględniając ich związek ze szczególnymi warunkami oraz właściwościami pełnienia tej służby
- 2) sposób ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Celnej, uwzględniając możliwość wystąpienia wielomiejscowych naruszeń sprawności organizmu oraz wpływ upośledzeń czynności organizmu mogących istnieć przed wypadkiem lub chorobą na ocenę procentową uszczerbku na zdrowiu;
- 3) wykaz norm oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Celnej, mając na względzie aktualny stan wiedzy medycznej.

W ramach zmian ustawy wprowadzono również określenie, kogo zawiadamia się o wypadku Szefa Służby Celnej (przyjęto, iż Prezesa Rady Ministrów), kto jest przełożonym Szefa Służby Celnej w zakresie zadań związanych z wykonywaniem przedmiotowej ustawy (przyjęto, iż jest to Prezes Rady Ministrów) oraz kto powołuje komisję powypadkową w razie wypadku Szefa Służby Celnej (Prezes Rady Ministrów).

Szef Służby Celnej zobowiązany został ponadto do sporządzania zbiorczego zestawienia wypadków pozostających w związku z pełnieniem służby zaistniałych w danym roku kalendarzowym.

Przyjęto też, iż Szef Służby Celnej jest organem wydającym w stosunku do funkcjonariuszy celnych oraz ich rodzin decyzje o świadczeniach odszkodowawczych oraz ich wysokości.

W ustawie wprowadzono również przepis przejściowy wskazujący, iż sprawy wypadków z okresu przed wejściem w życie projektowanej ustawy będą rozpatrywane według poprzednich przepisów

J) W zakresie zmian w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.):

W wyniku projektowanych zmian w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub

choroby pozostającej w związku z służbą powstała konieczność aktualizacji kodeksu postępowania cywilnego w przepisie art. 476 poprzez:

- dopisanie, iż przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych, dotyczących również funkcjonariuszy Służby Celnej
- dopisanie, iż w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego pod pojęciem „ubezpieczony” rozumie się osobę ubiegającą się o świadczenie odszkodowawcze przysługujące w razie wypadku lub choroby pozostające w związku ze służbą w Służbie Celnej

Powyższe zmiany są istotnie merytoryczne, bo przyznają funkcjonariuszom Służby Celnej (tak jak funkcjonariuszom innych służb mundurowych) uprawnienie do udziału w sprawach sądowych w sprawach o świadczenie odszkodowawcze przysługujące w razie wypadku lub choroby pozostające w związku ze służbą w Służbie Celnej.

K) W zakresie zmian w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji (tj. Dz.U. 2015 poz.355 z późn.zm.):

Przepis art. 25a ust. 3 po nowelizacji zagwarantuje, iż w przypadku przeniesienia funkcjonariusza celnego do policji zachowa on formalnie ciągłość służby.

Druga z zmian ma charakter jedynie techniczny poprzez zmianę dotychczasowej nazwy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym na nową nazwę (wprowadzaną w art. 1 ust. 1 projektu niniejszej ustawy)

L) W zakresie zmian w ustawie z dnia 12 października 1990 roku o Straży Granicznej (tj. Dz.U. 2014 poz.1402 z późn.zm.)

Pierwsza ze zmian wprowadza regułę, iż funkcjonariusz celny, który zostanie przeniesiony do Straży Granicznej zachowa ciągłość służby (tak jest w przypadku przenosin funkcjonariuszy innych służb mundurowych do Straży Granicznej)

Druga z zmian ma jedynie techniczny poprzez zmianę dotychczasowej nazwy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym na nową nazwę (wprowadzaną w art. 1 ust. 1 projektu niniejszej ustawy) oraz

M) W zakresie zmian w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej (tj. Dz.U.2014 poz.1415 z późn.zm.):

Wprowadzona zmiana ma charakter techniczny poprzez zmianę dotychczasowej nazwy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym na nową nazwę (wprowadzaną w art. 1 ust. 1 projektu niniejszej ustawy)

N) W zakresie zmian w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 o Państwowej Straży Pożarnej (tj. Dz.U.2013 poz.1340 z późn.zm.)

Zmiany od nr 1 do 4 oraz zmiany nr 5 i 6 mają charakter jedynie techniczny poprzez zmianę dotychczasowej nazwy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym na nową nazwę (wprowadzaną w art. 1 ust. 1 projektu niniejszej ustawy)

Zmiana nr 5 (zmiana art. 88 ust. 4) wprowadza zasadę, iż okres pracy w Służbie Celnej wlicza się jako okres służby w Państwowej Straży Pożarnej (co jest wynikiem wprowadzenia Służby Celnej do systemu emerytalnego właściwego dla służb mundurowych)

O) W zakresie zmian w ustawie z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (tj. Dz.U.2010 nr 29 poz.154 z późn.zm.)

Projektowane trzy zmiany mają charakter jedynie techniczny poprzez zmianę dotychczasowej nazwy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym na nową nazwę (wprowadzaną w art. 1 ust. 1 projektu niniejszej ustawy)

P) W zakresie zmian w ustawie z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (tj. Dz.U.2014 poz. 1411)

Projektowana zmiana ma charakter jedynie techniczny poprzez zmianę dotychczasowej nazwy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym na nową nazwę (wprowadzaną w art. 1 ust. 1 projektu niniejszej ustawy)

R) W zakresie zmian w ustawie z dnia 16 marca 2001 o Biurze Ochrony Rządu (tj. Dz.U.2014 nr 170 z późn.zm.)

Projektowana zmiana ma charakter jedynie techniczny poprzez zmianę dotychczasowej nazwy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym na nową nazwę (wprowadzaną w art. 1 ust. 1 projektu niniejszej ustawy)

S) W zakresie zmian w ustawie z dnia 9 czerwca 2006 roku o służbie funkcjonariuszy Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (tj. Dz.U. 2014 nr 1106 z późn.zm.)

Projektowane trzy zmiany mają charakter jedynie techniczny poprzez zmianę dotychczasowej nazwy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym na nową nazwę (wprowadzaną w art. 1 ust. 1 projektu niniejszej ustawy)

T) W zakresie zmian w ustawie z dnia 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin

Projektowana zmiana ma charakter jedynie techniczny poprzez zmianę dotychczasowej nazwy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym na nową nazwę (wprowadzaną w art. 1 ust. 1 projektu niniejszej ustawy)

U) W zakresie uregulowania przepisu art. 20 zawierającego przepisy przejściowe do wprowadzanej ustawy

Ustęp pierwszy punkt pierwszy niniejszego artykułu reguluje wprost, iż zmiany wprowadzane niniejszą ustawą dotyczą funkcjonariuszy celnych obecnie zatrudnionych w Służbie Celnej, poza wyjątkami wskazanymi w tym przepisie. Jest to przepis istotny bo powoduje, iż osoby które przeszły wcześniej na emeryturę w trybie powszechnym nie będą mogły zmienić systemu emerytalnego i prawo nie będzie w stosunku do nich działać wstecz.

Celem wprowadzenia przepisu w zakresie art. 20 ust. 1 pkt. 2 i 3, ust. 2 i 3 jest zabezpieczenie interesu prawnego funkcjonariuszy celnych i ich praw nabytych w taki sposób, że jeżeli odejdą z służby w na emeryturę powszechną przed wejściem w życie niniejszej nowelizacji (a spełniali przesłanki nabycia emerytury w systemie zaopatrzeniowym właściwym dla służb mundurowych), będą mieli w drodze oświadczenia prawo zmiany trybu systemu emerytalnego pod który podlegają.

Zapisy ust. 2 art. 20 mają charakter zabezpieczający prawidłowe wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego i potencjalne zapobieżenie hipotetycznie możliwej sytuacji, w której najpierw zostaną przeprowadzone radykalne zmiany organizacyjne w Służbie Celnej obejmujące większość funkcjonariuszy i przenoszące ich do służby cywilnej lub pracy w organach administracji skarbowej lub innych organach państwowych lub samorządowych, a dopiero później pozostałym funkcjonariuszom celnym zostaną w wyniku nowelizacji przyznane uprawnienia emerytalne. Przepis ten dlatego przewiduje, iż nawet jeśli dojdzie do zmian organizacyjnych, funkcjonariusz który odejdzie z służby będzie miał prawo przejść na emeryturę w systemie właściwym dla służb mundurowych, jeżeli do dnia wejścia w życie nowelizacji ustawy o systemie zaopatrzeniowym służb mundurowych obejmującej swym zakresem funkcjonariuszy celnych nabyłby jako funkcjonariusz uprawnienie do tej emerytury.

V Skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne projektu ustawy

Skutkiem przyjęcia zmian proponowanych niniejszym projektem ustawy będzie objęcie funkcjonariuszy Służby Celnej zaopatrzeniowym systemem emerytalnym właściwym dla wszystkich innych służb mundurowych.

Zmiana ta będzie dobrze przyjęta społecznie, jako realizacja konstytucyjnej zasady równości wobec prawa.

W wyniku zmian potencjalnie rozwiązany zostanie palący problem występujący obecnie w Służbie Celnej związany z procesem postępującego wieku funkcjonariuszy celnych (tzw. „starzenie się kadr”) poprzez fakt, iż wielu funkcjonariuszy skorzysta z uprawnienia do przejścia na emeryturę. Pozwoli to na poprawę sytuacji kadrowej Służby Celnej, w tym jej reorganizację w zakresie struktur i zadań. Sprawniejsza kadra i jeszcze efektywniejsze wykonywanie przez Służbę Celną swoich zadań bardzo poważnie leży w interesie Skarbu Państwa.

Wprowadzone zmiany będą również (same w sobie) stanowiły o wzmocnieniu formacji Służby Celnej samej w sobie. Funkcjonariusze za swoją pracę i trud, wyrzeczenia i prawne ograniczenia otrzymają należną im rekompensatę i wiedza o tym wzmocni ich mobilizację, zapał do pracy i gotowość do poświęceń. Z całą pewnością wprowadzone zmiany będą również istotnym czynnikiem antykorupcyjnym, co potwierdzają niezależne instytucje zewnętrzne.

Np. Fundacja im. St. Batorego w piśmie z dnia 4 lipca 2008r. odpowiadając na pismo Szefa S.C. SC/RS/0310/7/08/8728SC zawierające prośbę o ocenę projektu modernizacji Służby Celnej wskazuje na kierunki modernizacji Służby Celnej, których Fundacja nie zauważyła w przekazanym tej instytucji do zaopiniowania projekcie modernizacji.

Są to:

- właściwy nabór urzędników i funkcjonariuszy - testy sprawdzające przydatność do zawodu, sprawdzanie przebiegu dotychczasowej pracy,
- prowadzenie stałych szkoleń nastawionych na podnoszenie umiejętności zawodowych i kształtowanie właściwej postawy etycznej,
- budowanie etosu zawodu - między innymi poprzez przyjmowanie wewnętrznych tworzonych oddolnie kodeksów etycznych,
- budowanie przywództwa (leadership) - kierownictwo instytucji, lub służby swoją postawą i czynami daje jasny przekaz jakie zachowania są oczekiwane od podwładnych,
- wprowadzenie atrakcyjnych wynagrodzeń i zabezpieczeń socjalnych i emerytalnych dla pracowników czy funkcjonariuszy z równoczesnym wprowadzeniem zasady, że sprzeniewierzenie się warunkom na jakich podpisano dokument zatrudniający daną osobę, zapisom kodeksu etycznego, czy prawu automatycznie powoduje utratę pracy, przywilejów i skutkuje całkowitym zakazem pracy w administracji publicznej.

Finansowe skutki wprowadzanych zmian nie będą dla budżetu Państwa znaczne, albowiem populacja funkcjonariuszy celnych to ok. 14.200 osób, z której to grupy nie odejdzie jednocześnie znacząca część funkcjonariuszy. Trzeba też podkreślić, iż częściowo wypłaty emerytur sfinansowane zostaną przez przekazanie do budżetu państwa składek funkcjonariuszy zgromadzonych w ZUS oraz OFE w okresie, gdy podlegali oni obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu.

W OFE zgromadzony jest znaczący kapitał pochodzący ze składek funkcjonariuszy celnych. Jest to kwota, która przy wprowadzeniu niniejszych zmian wprost sfinansuje niniejsze zmiany prawa.

Zakładając, że na emeryturę odejdzie 2 tys. funkcjonariuszy z ww. kwoty, nie licząc innych oszczędności, nastąpi pełne sfinansowanie w pierwszych latach.

Już zatem tylko z tego względu nie jest wymagana zasadnicza zmiana w projekcie ustawy budżetowej na rok 2016 i kolejnych - wskazywanie źródeł finansowania.

Dodatkowo należy jednak wykazać, że wskutek tych zmian nastąpią dalsze oszczędności, o których szerzej w kalkulacji ujętej w załączniku do niniejszego Uzasadnienia, pt. *„Wybrane aspekty działania Służby Celnej”*

Przede wszystkim pojawią się, o czym już także była mowa, dodatkowe wpływy budżetowe, ze względu na znaczące podniesienie sprawności formacji.

Składki odchodzących na emeryturę funkcjonariuszy, przy braku konieczności zatrudnienia nowych (wg danych Ministerstwa Finansów jest około 200 osób nadwyżki kadrowej) to zysk, jaki wprost zasili budżet państwa. Zysk, to także różnica w wysokości otrzymywanej emerytury przez tych funkcjonariuszy, a ich wysokości pensji. W tym zakresie można pokusić się o szczegółowe wyliczenia oszczędności Skarbu Państwa, które szerzej przedstawiamy w załączniku pt. *„Wybrane aspekty działania Służby Celnej”*

Skutki prawne zmian będą formalnie polegały na zmianie przepisów 20 ustaw, z których część ma charakter merytoryczny (np. zmiany w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, zmiany w ustawie o Służbie Celnej, zmiany w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostającej w związku z służbą), a część zmian ma wyłącznie charakter „techniczny” dostosowujący obowiązujące przepisy do zaistniałych zmian, w tym nowej projektowanej nazwy ustawy (np. zmiany w ustawie o Straży Granicznej, zmiany w ustawie o Służbie Więziennej).

Szczegółowe omówienie skutków prawnych wprowadzanych zmian zostało dokonane powyżej w pkt. IV niniejszego uzasadnienia.

VI Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych

Projektowane zmiany zakładają konieczność wydania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych (obecnie Ministra Finansów) 11 aktów wykonawczych w postaci:

- 1) Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wykazu chorób i schorzeń pozostających w związku z służbą w Służbie Celnej
- 2) Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie funduszu socjalnego dla emerytów i rencistów w Służbie Celnej oraz ich rodzin
- 3) Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie organu właściwego w sprawach zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz ich rodzin
- 4) Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zwrotu kosztów przejazdów osób wezwanych do stawiennictwa przez organ emerytalny
- 5) Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służb Celnej oraz ich rodzin
- 6) Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie rozliczenia rocznego i miesięcznego wypłaconych kwot emerytur lub rent inwalidzkich oraz sposobu ich zmniejszania
- 7) Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie w sprawie testu sprawności fizycznej funkcjonariuszy Służby Celnej
- 8) Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wykazu chorób i ułomności pozostających w związku z służbą w Służbie Celnej wraz z kategoriami do służby w Służbie Celnej
- 9) Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie wzorów skierowania do komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych stosowanych w Służbie Celnej
- 10) Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sposobu i trybu ustalania okoliczności i przyczyn wypadków w Służbie Celnej
- 11) Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie ustalania uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Celnej

12) Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie ekwiwalentów pieniężnych za niewykorzystane przez funkcjonariusza Służby Celnej urlopy i czas wolny od służby

1) Odnośnie do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wykazu chorób i schorzeń pozostających w związku z służbą w Służbie Celnej:

- Rozporządzenie to otrzyma zasadniczo dwa paragrafy:

W § 1 zostanie zapisane, iż ustala się:

- 1) wykaz chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby w Służbie Celnej oraz właściwości i warunki służby powodujące ich ujawnienie lub pogorszenie stanu zdrowia, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) wykaz chorób i schorzeń, które istniały przed przyjęciem do służby, lecz uległy pogorszeniu lub ujawniły się w czasie trwania służby w Służbie Celnej wskutek szczególnych właściwości lub warunków służby na określonych stanowiskach, oraz właściwości i warunki służby powodujące ich ujawnienie lub pogorszenie stanu zdrowia, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

W § 2 zostanie wskazany termin wejścia w życie rozporządzenia.

Do Rozporządzenia będą załączone dwa załączniki:

- załącznik nr 1: wykaz chorób powstałych w związku z szczególnymi właściwościami lub warunkami służby w Służbie Celnej i warunki Służby powodujące ich ujawnienie lub pogorszenie stanu zdrowia

- załącznik nr 2: wykaz chorób i schorzeń, które istniały przed przyjęciem do służby, lecz uległy pogorszeniu lub ujawniły się w czasie trwania służby w Służbie Celnej wskutek szczególnych właściwości lub warunków służby na określonych stanowiskach oraz właściwości i warunki służby powodujące ich ujawnienie lub pogorszenie stanu zdrowia

Proponowana treść załączników zawarta jest w załączniku do projektu ustawy

b) Odnośnie do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie funduszu socjalnego dla emerytów i rencistów w Służbie Celnej oraz ich rodzin:

Rozporządzenie będzie składało się z 9 paragrafów:

W § 1 zostanie zapisane, iż Rozporządzenie określa:

- 1) sposób podziału środków funduszu socjalnego, zwanego dalej "funduszem", pomiędzy jego dysponentów,
- 2) zakres i sposoby korzystania ze świadczeń socjalnych z funduszu

dla osób uprawnionych do zaopatrzenia emerytalnego oraz członków ich rodzin, zwanych dalej "uprawnionymi".

W § 2 zostanie określone, iż środki funduszu mogą być przeznaczane na następujące świadczenia socjalne:

- 1) zapomogi pieniężne;
- 2) dopłaty do kosztów leczenia oraz zwrot części kosztów opieki paliatywno-hospicyjnej;
- 3) zwrot części kosztów pogrzebu uprawnionego, niezależnie od przysługującego z tego tytułu zasiłku pogrzebowego;
- 4) dopłaty do kosztów zakwaterowania, wyżywienia i leczenia w sanatoriach lub uzdrowiskach;
- 5) dopłaty do kosztów wypoczynku indywidualnego i zbiorowego, a także do innych form rekreacji;
- 6) dopłaty do kosztów zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży w postaci obozów i kolonii oraz innych form działalności socjalnej;
- 7) dopłaty do korzystania z różnych form działalności kulturalno-oświatowej.

W § 3 zostanie zapisane, iż dysponentem funduszu jest Szef Służby Celnej

W § 4 zostanie zapisane, iż kierownicy urzędów powołują, każdy w swojej jednostce organizacyjnej, w drodze decyzji, komisję socjalną, zwaną dalej "komisją", komisję taką powołuje również Szef Służby Celnej w odniesieniu do funkcjonariuszy zatrudnionych w Ministerstwie Finansów. Komisja taka ma być organem opiniodawczym i doradczym kierownika jednostki organizacyjnej w sprawach dotyczących przyznawania świadczeń socjalnych. Komisja będzie powoływana się na okres 4 lat, z tym że kierownik jednostki organizacyjnej zachowa prawo do uzupełniania składu komisji oraz do odwołania członka komisji w przypadku:

- 1) skazania go prawomocnym wyrokiem orzeczonym za przestępstwo popełnione z winy umyślnej;
- 2) stwierdzenia naruszenia prawa podczas wykonywania obowiązków;
- 3) uchylania się od wykonywania obowiązków;
- 4) ze względu na stan zdrowia uniemożliwiający pełnienie funkcji członka komisji.

Komisja będzie opiniować plan podziału funduszu na poszczególne świadczenia socjalne, na każdy rok kalendarzowy, a wszelkie zmiany w planie podziału funduszu dokonywane będą przez komisję.

W § 5 zostanie zapisane, iż świadczenia socjalne przyznaje na wniosek uprawnionego, złożony osobiście lub za pośrednictwem organizacji zrzeszającej emerytów i rencistów, kierownik jednostki organizacyjnej, uwzględniając sytuację życiową, rodzinną i materialną uprawnionego. Zostanie tam również zapisane (w ust.2) iż do wniosku należy dołączyć:

- 1) odcinek emerytury lub renty albo kopię (kserokopię) ostatniej decyzji w sprawie emerytury lub renty;
- 2) inne dokumenty uzasadniające przyznanie świadczenia socjalnego, w szczególności rachunki, faktury, zaświadczenia.

Wzór wniosku stanowić będzie załącznik do rozporządzenia.

W § 6 zostanie zapisane, iż wniosek o wypłatę świadczenia socjalnego kieruje się do komórki socjalnej lub osoby wyznaczonej do załatwiania spraw socjalnych w jednostce organizacyjnej, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania uprawnionego. Komórka socjalna lub osoba wyznaczona do załatwiania spraw socjalnych, o której mowa w ust. 1, niezwłocznie przekazuje otrzymany wniosek do zaopiniowania komisji.

W § 7 zostanie zapisane, iż wniosek o wypłatę świadczenia będzie rozpatrywany przez komisję na najbliższym jej posiedzeniu przypadającym po dacie złożenia wniosku. Komisja po zapoznaniu się z wnioskiem i załączonymi dokumentami przedstawia kierownikowi jednostki organizacyjnej propozycję co do sposobu załatwienia sprawy, w szczególności określa wysokość świadczenia. Świadczenia socjalne przyznaje kierownik jednostki organizacyjnej. Świadczenia socjalne wypłaca niezwłocznie właściwa komórka finansowa jednostki organizacyjnej.

W § 8 zostanie zapisana zasada, iż pierwszeństwo w korzystaniu ze świadczeń socjalnych przysługuje uprawnionym:

- 1) posiadającym trudne warunki materialne;
- 2) poszkodowanym na skutek klęsk żywiołowych, zdarzeń losowych powstałych niezależnie od uprawnionego;
- 3) sierotom zupełnym;
- 4) samotnie wychowującym dzieci;
- 5) (5) ponoszącym dodatkowe koszty związane z wychowywaniem dzieci wymagających specjalnej opieki i leczenia.

- W § 9 zostanie zapisane kiedy Rozporządzenie wchodzi w życie

Do powyższego Rozporządzenia zostanie załączony wzór wniosku o przyznanie świadczenia socjalnego, proponowana treść załącznika zawarta jest w załączniku do projektu ustawy.

c) Odnosnie do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie organu właściwego w sprawach zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Celnej oraz ich rodzin:

Rozporządzenie będzie składać się z 7 paragrafów:

- w § 1 zostanie zapisane, iż Rozporządzenie określa organ właściwy w sprawach zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Celnej oraz ich rodzin, zakres jego działania, stopień dysponenta środków, siedzibę organu, strukturę organizacyjną oraz sposób powoływania i odwoływania organu oraz jego zastępców.

- w § 2 zostanie zapisane, iż Dyrektor Biura Emerytalnego Służby Celnej zwany dalej "Dyrektorem Biura", będzie organem właściwym w sprawach zaopatrzenia emerytalnego dla funkcjonariuszy Służby Celnej oraz ich rodzin. Dyrektora Biura powoływać i odwoływać będzie Szef Służby Celnej. Zastępców Dyrektora Biura powoływać i odwoływać będzie Dyrektor Generalny Służby więziennej na pisemny wniosek Dyrektora Biura.

- w § 3 zostanie zapisane, iż Dyrektor Biura będzie dysponentem środków budżetu państwa trzeciego stopnia

- w § 4 zostanie zapisane, iż Siedzibą Dyrektora Biura będzie miasto stołeczne Warszawa.

- § 5 zostanie zapisane, iż do zadań Dyrektora Biura należy w szczególności:

1) ustalanie prawa do zaopatrzenia emerytalnego i wysokości świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia oraz ustalanie prawa do innych świadczeń i ich wysokości na podstawie odrębnych przepisów zwolnionym ze służby funkcjonariuszom Służby Celnej oraz członkom ich rodzin;

2) dokonywanie wypłat świadczeń pieniężnych w ramach zaopatrzenia emerytalnego oraz przysługujących na podstawie odrębnych przepisów, a także współpraca z instytucjami finansowymi w tym zakresie;

3) dokonywanie waloryzacji wypłacanych świadczeń pieniężnych;

4) dokonywanie potrąceń i egzekucji ze świadczeń pieniężnych;

5) ustalanie kwot nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych i dochodzenie ich zwrotu;

6) współpraca z organami emerytalnymi i rentowymi w sprawach dotyczących zabezpieczenia społecznego;

7) współpraca - w granicach uprawnień - z organami administracji rządowej, organami jednostek organizacyjnych Służby Celnej oraz komórkami organizacyjnymi Służby Celnej

8) przedkładanie ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wniosków o przyznanie zaopatrzenia emerytalnego w drodze wyjątku;

9) opracowywanie projektów aktów prawnych dotyczących zaopatrzenia emerytalnego;

10) rozpatrywanie skarg i wniosków w sprawach z zakresu zaopatrzenia emerytalnego;

11) prowadzenie rachunkowości i gospodarki finansowej oraz wykonywanie budżetu państwa według zasad określonych dla jednostek budżetowych;

12) wykonywanie obowiązków płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych i składek na ubezpieczenie zdrowotne;

13) prowadzenie informatycznej bazy danych dotyczącej osób uprawnionych do zaopatrzenia emerytalnego oraz bieżąca jej aktualizacja;

14) udostępnianie informacji w sprawach dotyczących zaopatrzenia emerytalnego w zakresie uregulowanym odrębnymi przepisami.

W ust. 2 powyższego paragrafy zostanie zapisane, iż obsługę realizacji zadań Dyrektora Biur wskazanych powyżej, zapewnia Biuro Emerytalne Służby Celnej, zwane dalej "Biurem Emerytalnym".

- § 6 zostanie zapisane, iż w skład Biura Emerytalnego wchodzi następujące komórki organizacyjne:

1) Zespół ustalania świadczeń

2) Zespół realizacji świadczeń;

3) Zespół obsługi informatycznej;

4) Samodzielne stanowisko do spraw obsługi prawnej;

5) Samodzielne stanowisko do spraw audytu wewnętrznego.

- w § 7 zostanie zapisany termin wejścia w życie w/w rozporządzenia

d) Odnosnie do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zwrotu kosztów przejazdów osób wezwanych do stawiennictwa przez organ emerytalny

Przedmiotowe Rozporządzenie będzie zawierać 6 paragrafów:

- w § 1 zostanie zapisana zasada, iż Rozporządzenie określa:

- 1) warunki i tryb zwrotu kosztów przejazdu osób wezwanych do stawiennictwa;
- 2) rodzaje środków transportu i dokumentów poświadczających uprawnienia do zwrotu kosztów przejazdu;
- 3) wysokość zwrotu kosztów przejazdu oraz terminy wypłaty.

- w § 2 zostanie zapisane, iż osoby zgłaszające wnioski o świadczenia lub uprawnione do świadczeń albo składające zeznania w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawach świadczeń, wezwane do stawiennictwa przez Dyrektora Biura Emerytalnego Służby Celnej, zwanego dalej "organem emerytalnym", mają prawo do zwrotu kosztów przejazdu.

- w § 3 zostanie zapisana zasada, iż zwrot kosztów przejazdu obejmuje:

- 3) cenę biletu kolejowego II klasy pociągu osobowego z miejsca pobytu stałego lub czasowego osoby wezwanej do siedziby organu emerytalnego i z powrotem, a w przypadku braku połączenia kolejowego - cenę biletu środkami publicznego transportu zbiorowego;

2) cenę biletów na przejazd środkami gminnego transportu zbiorowego na terenie miasta stołecznego Warszawy, chyba że osoba wezwana nie ponosi kosztów takich przejazdów.

- w § 4 zostanie zapisane, iż organ emerytalny dokonuje zwrotu kosztów przejazdu na podstawie przedłożonego wniosku. Jeżeli przejazd będzie następował środkami publicznego transportu zbiorowego, do wniosku trzeba będzie dołączyć bilety. W przypadku nieprzedstawienia biletów zwrot następuje w wysokości wynikającej z taryf przewozowych określonych w § 3 projektowanego rozporządzenia'

- § 5 zostanie zapisane, iż zwrot kosztów przejazdu następuje za pośrednictwem poczty lub na wskazany rachunek bankowy, w ciągu 14 dni od dnia przedłożenia dokumentów, o których mowa w § 4, organowi emerytalnemu.

- w § 6 zostanie zapisany termin wejścia w życie niniejszego rozporządzenia

e) Odnosnie do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służb Celnej oraz ich rodzin:

Przepisy Rozporządzenia określają:

- 1) tryb postępowania w sprawach zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Celnej uprawnionych członków ich rodzin;
- 2) organ właściwy w sprawach zaopatrzenia emerytalnego;
- 3) podmioty uprawnione do wypłaty zasiłku pogrzebowego i tryb jego refundacji;
- 4) wzór i tryb wydawania legitymacji emeryta-rencisty policyjnego.

- Organem właściwym do ustalania prawa do zaopatrzenia emerytalnego, wysokości świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia, zwanych dalej "świadczeniami", oraz ich wypłaty będzie Dyrektor Biura Emerytalnego Służby Celnej, zwany dalej "organem emerytalnym".

- świadczenia będą wypłacane na wniosek wnioskodawcy lub jego pełnomocnika. Wniosek można będzie złożyć pisemnie lub ustnie do protokołu w siedzibie organu emerytalnego

- określony zostanie minimalna treść wniosku, która będzie musiała zawierać:

- 1) imię i nazwisko wnioskodawcy;
- 2) datę urodzenia;
- 3) numer PESEL;
- 4) numer NIP;
- 5) miejsce zamieszkania;
- 6) wskazanie rodzaju świadczenia, o jakie ubiega się wnioskodawca;
- 7) podpis wnioskodawcy lub jego pełnomocnika.

Do wniosku będzie obowiązek załączenia dokumentów niezbędne do ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego lub wysokości świadczenia z tego tytułu. W przypadku doręczania wniosku za pośrednictwem przedsiębiorcy prowadzącego działalność w zakresie doręczania przesyłek, do wniosku załącza się wypis z dowodu osobistego lub kserokopię tego dokumentu, poświadczony przez organ administracji rządowej, organ samorządu terytorialnego, notariusza albo konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

- określone zostaną dokumenty wymagane do ubiegania się o emeryturę lub rentę inwalidzką stwierdzające:

- 1) datę i podstawę prawną zwolnienia ze służby;
- 2) okresy służby;
- 3) istnienie inwalidztwa;
- 4) wysokość uposażenia;
- 5) okresy składkowe i nieskładkowe - w przypadku funkcjonariusza ubiegającego się o emeryturę, pozostającego w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r.

Wnioskodawca będzie również składał oświadczenie pisemne, czy:

- 1) pobiera uposażenie po zwolnieniu ze służby lub świadczenie pieniężne o takim samym charakterze;
- 2) pobiera świadczenie pieniężne z ubezpieczenia emerytalnego lub rentowego lub innego zaopatrzenia emerytalnego albo świadczenie pieniężne finansowane z Funduszu Pracy, albo uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, przewidziane w odrębnych przepisach;

- 3) jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego - w przypadku funkcjonariusza ubiegającego się o emeryturę, pozostającego w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r.;
- 4) osiąga przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

- określone zostaną dokumenty wymagane do ubiegania się o rentę rodzinną stwierdzające:

- 1) imię, nazwisko oraz datę urodzenia,
  - 2) datę i podstawę prawną zwolnienia ze służby,
  - 3) okresy służby,
  - 4) okresy składkowe i nieskładkowe - w przypadku ubiegającego się o rentę rodzinną po funkcjonariuszu pozostającym w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r.,
  - 5) wysokość uposażenia
- osoby, po której ma być ustalone prawo do renty rodzinnej;
- 6) datę zgonu funkcjonariusza, emeryta lub rencisty albo datę zaginięcia funkcjonariusza;
  - 7) datę zawarcia związku małżeńskiego - w przypadku ubiegania się o rentę rodzinną po małżonku;
  - 8) swoją datę urodzenia;
  - 9) istnienie swojej niezdolności do pracy - jeżeli ustalenie prawa do renty rodzinnej jest uzależnione od tej niezdolności;
  - 10) posiadanie prawa do świadczeń alimentacyjnych, ustalonego wyrokiem sądu lub ugodą sądową - w przypadku ubiegania się o rentę rodzinną:
    - a) przez małżonka rozwiedzionego,
    - b) po małżonku, jeżeli w chwili śmierci małżonka nie istniała pomiędzy małżonkami wspólność małżeńska;
  - 11) związek śmierci funkcjonariusza ze służbą - w przypadku gdy śmierć była następstwem czynu karalnego;
  - 12) fakt uczestniczenia w zorganizowanym szkoleniu mającym na celu uzyskanie kwalifikacji do wykonywania pracy zarobkowej - jeżeli prawo do renty rodzinnej po małżonku jest uzależnione od uczestniczenia w takim szkoleniu.

Wnioskodawca ubiegający się o rentę rodzinną składać ponadto będzie oświadczenie pisemne, czy:

- 1) istniała wspólność małżeńska - w przypadku ubiegania się o rentę rodzinną po małżonku;
- 2) osiąga przychód z tytułu służby lub działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego;
- 3) pobiera świadczenie pieniężne z ubezpieczenia emerytalnego lub rentowego lub innego zaopatrzenia emerytalnego albo świadczenie pieniężne finansowane z Funduszu Pracy, albo uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, przewidziane w odrębnych przepisach.

Zostanie zapisana reguła, iż jeżeli wniosek dotyczy renty rodzinnej po emerycie lub renciście, okoliczności, na które dowody znajdują się w aktach emerytalno-rentowych zmarłego, organ emerytalny ustala na podstawie tych akt.

- określone zostaną dokumenty wymagane do ubiegania się o zasiłek pogrzebowy z tytułu śmierci emeryta, rencisty lub członka rodziny stwierdzające:

- 1) datę zgonu;
  - 2) fakt pokrycia kosztów pogrzebu.
2. Wnioskodawca, o którym mowa w ust. 1, oświadcza:
- 1) czy nie pobrał zasiłku pogrzebowego po zmarłym w innym organie uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów do wypłaty tego zasiłku;
  - 2) w jakiej części pokrył koszty pogrzebu;
  - 3) o stopniu pokrewieństwa z osobą zmarłą.

- przyjęte zostaną reguły dotyczące środka dowodowego ustalające, iż:

- 1) Środkiem dowodowym potwierdzającym imię i nazwisko oraz datę urodzenia osoby poniżej 18. roku życia jest skrócony odpis aktu urodzenia.
- 2) Środkiem dowodowym potwierdzającym imię i nazwisko, datę urodzenia oraz numer PESEL osoby pełnoletniej jest dowód osobisty.

Środkiem dowodowym potwierdzającym datę zgonu, datę zawarcia związku małżeńskiego oraz stopień pokrewieństwa jest skrócony odpis odpowiedniego aktu stanu cywilnego, a w przypadku rozwodu, unieważnienia małżeństwa lub separacji - orzeczenie sądu. Środkiem dowodowym potwierdzającym fakt przysposobienia jest orzeczenie sądu opiekuńczego. Środkiem dowodowym potwierdzającym fakt pokrycia kosztów pogrzebu są rachunki dokumentujące pokrycie kosztów związanych z pogrzebem.

Zgodnie z przyjętymi regułami dowodzenia środkiem dowodowym potwierdzającym:

- 1) datę i podstawę zwolnienia ze służby oraz okres służby jest zaświadczenie o przebiegu służby, sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza, wystawione przez właściwe organy Służby Celnej;
- 2) okresy służby zaliczane w wyższym wymiarze jest zaświadczenie sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza, wystawione przez właściwe organy Służby Celnej
- 3) okresy służby pełnionej w szczególnych warunkach uzasadniających podwyższenie emerytury jest zaświadczenie o okresach służby pełnionej w warunkach uzasadniających podwyższenie emerytury, sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza lub innych dokumentów potwierdzających pełnienie służby w tych warunkach, wystawione przez właściwe organy Służby Celnej
- 4) wysokość uposażenia dla celów emerytalnych jest zaświadczenie wystawione przez właściwe organy Służby Celnej właściwe ze względu na ostatnie miejsce pełnienia służby przez funkcjonariusza;
- 5) inwalidztwo jest orzeczenie właściwej komisji lekarskiej, zwanej dalej "komisją lekarską", o niezdolności funkcjonariusza do służby i zaliczeniu do jednej z grup inwalidztwa;
- 6) niezdolność do pracy jest orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo komisji lekarskiej o stopniu niezdolności do pracy;
- 7) związek śmierci funkcjonariusza ze służbą, w przypadku gdy śmierć była następstwem czynu karalnego, jest:
  - a) orzeczenie komisji lekarskiej o związku śmierci funkcjonariusza ze służbą,
  - b) protokół powypadkowy sporządzony przez właściwe organy Służby Celnej

c) prawomocne orzeczenie sądu lub postanowienie prokuratora o umorzeniu albo odmowie wszczęcia postępowania karnego, z wyjątkiem umorzenia albo odmowy wszczęcia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.);

8) fakt zaginięcia funkcjonariusza jest rozkaz personalny lub decyzja właściwego przełożonego, stwierdzające zaginięcie oraz związek zaginięcia ze służbą.

Zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 4, wydaje właściwy organ Służby Celnej z urzędu, a zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, na żądanie funkcjonariusza.

W przypadku udowadniania okresów składkowych lub nieskładkowych za pomocą zeznań świadków wnioskodawca lub jego pełnomocnik oświadczy, że okresów tych nie może potwierdzić odpowiednimi dokumentami.

Zeznania świadków złożone w formie pisemnej lub ustnej do protokołu sporządzonego w siedzibie organu emerytalnego zawierać będą w szczególności:

1) dane osobowe świadka: imię i nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, serię i numer dowodu osobistego, nazwę i adres pracodawcy albo numer pobieranej emerytury lub renty;

2) stwierdzenie o uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań;

3) oświadczenie, czy i jaki stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa łączy świadka z wnioskodawcą;

4) określenie celu złożenia zeznania;

5) dane dotyczące okoliczności objętych zeznaniem, a w szczególności: w jakim okresie i w którym obozie przebywał w niewoli, obozie dla internowanych, obozie pracy przymusowej, gdzie i w jakich okresach oraz w jakim charakterze był zatrudniony, czy zatrudnienie było wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy, ciągle, dorywczo lub sezonowo, ile dni trwało w tygodniu, ile miesięcy w roku;

6) oświadczenie, skąd świadkowi są znane okoliczności objęte zeznaniem, a jeżeli współpracował z wnioskodawcą, czy posiada dowody własnej pracy w tym okresie;

7) własnoręczny podpis świadka.

W przypadku doręczenia pisemnych zeznań świadków za pośrednictwem przedsiębiorcy prowadzącego działalność w zakresie doręczania przesyłek, własnoręczność podpisów świadków na zeznaniach powinna być poświadczona przez organ administracji rządowej, organ samorządu terytorialnego, notariusza lub konsula Rzeczypospolitej Polskiej. Jeżeli świadkiem jest funkcjonariusz, własnoręczność jego podpisu może być potwierdzona przez przełożonego w jednostce organizacyjnej, w której pełni służbę.

Dokumenty potwierdzające okresy służby lub inne okresy zaliczane do wysługi emerytalnej, oraz pisemne zeznania świadków składać się będzie w oryginale.

Legitymacje ubezpieczeniowe, zaświadczenia o zatrudnieniu oraz pisemne zeznania świadków stwierdzające okoliczności uzasadniające prawo do zaopatrzenia emerytalnego lub wysokości świadczenia z tego tytułu nie będą podlegać zwrotowi.

- Wnioskodawca będzie mógł wycofać wniosek, jednakże nie później niż do dnia uprawomocnienia się decyzji. Wycofanie wniosku będzie skuteczne, jeśli nastąpi na

piśmie lub zostało zgłoszone ustnie do protokołu sporządzonego w siedzibie organu emerytalnego.

- Przyjęte zostanie założenie, iż organ emerytalny bada i ocenia całokształt sprawy o ustalenie prawa do zaopatrzenia emerytalnego lub wysokości świadczenia z tego tytułu na podstawie przedłożonych dokumentów, zeznań świadków oraz innych dowodów, a także oświadczeń wnioskodawcy. Jeżeli wnioskodawca nie przedłoży dowodów niezbędnych do ustalenia lub potwierdzenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego lub wysokości świadczenia z tego tytułu, organ emerytalny wezwie go pismem, za zwrotnym poświadczeniem odbioru, do przedłożenia tych dowodów we wskazanym przez wojskowy organ emerytalny terminie, nie dłuższym niż 60 dni, pod rygorem wydania decyzji na podstawie posiadanych dowodów.

- przyjmie się założenie, iż jeżeli wnioskodawca złożył wniosek o ustalenie prawa do renty inwalidzkiej lub do dodatku pielęgnacyjnego albo ma wyznaczony termin kontrolnego badania lekarskiego, organ emerytalny kieruje go na badanie przez komisję lekarską w celu wydania orzeczenia o zaliczeniu wnioskodawcy do jednej z grup inwalidztwa lub o niezdolności do samodzielnej egzystencji, dołączając zaświadczenie o stanie zdrowia tej osoby, sporządzone przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się wnioskodawca.

Jeżeli warunkiem ustalenia prawa do renty rodzinnej jest uznanie za osobę niezdolną do pracy członka rodziny zmarłego emeryta lub rencisty albo członka rodziny zmarłego lub zaginionego funkcjonariusza, wojskowy organ emerytalny na wniosek osoby uprawnionej zwraca się do właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o skierowanie wskazanej we wniosku osoby na badanie przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w celu wydania orzeczenia o niezdolności do pracy, dołączając zaświadczenie o stanie zdrowia tej osoby, sporządzone przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się wnioskodawca.

Jeżeli wnioskodawca nie zgłosi się w wyznaczonym terminie na badanie przez komisję lekarską lub lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo na dodatkowe badanie specjalistyczne zarządzone przez tę komisję lub tego lekarza, wojskowy organ emerytalny wezwie go pismem, za zwrotnym poświadczeniem odbioru, do wyjaśnienia w terminie 30 dni od dnia doręczenia pisma przyczyn niezgłoszenia się na badanie, pod rygorem wydania decyzji na podstawie posiadanych dowodów.

- przyjęty zostanie zapis, iż decyzję w sprawie ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego lub wysokości świadczenia z tego tytułu wojskowy organ emerytalny wydaje na piśmie, nie później niż w terminie 60 dni od dnia zgłoszenia wniosku lub powstania obowiązku wszczęcia postępowania z urzędu. W razie wyjaśniania sprawy okoliczności w drodze pisma do ZUS lub komisji lekarskiej orzeczenie zostanie wydane niż w terminie 30 dni od dnia wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji lub od daty prawomocnego orzeczenia komisji lekarskiej albo lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.. Za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, o której mowa w ust. 2, uważać się będzie datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów wyznaczonego przez wojskowy organ emerytalny albo datę przedstawienia tych dowodów.

- przyjęty zostanie zapis o wymaganej treści decyzji o ustaleniu prawa do zaopatrzenia emerytalnego, która musi zawierać:

- 1) określenie wojskowego organu emerytalnego;
- 2) datę jej wydania;
- 3) wskazanie osoby, której dotyczy;
- 4) powołanie podstawy prawnej;
- 5) rodzaj i numer świadczenia;
- 6) sposób wyliczenia świadczenia oraz jego wysokość;
- 7) datę, od której przysługuje świadczenie;
- 8) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 9) pouczenie o terminie i trybie odwołania;
- 10) pouczenie o okolicznościach, o których wnioskodawca jest obowiązany na podstawie przepisów prawa powiadomić wojskowy organ emerytalny;
- 11) podpis i stanowisko osoby upoważnionej do wydania decyzji.

Decyzja negatywna musi zawierać uzasadnienie

- W przypadku wydania decyzji, w której nie ustalono prawa do zaopatrzenia emerytalnego, organ emerytalny pouczy zainteresowanego o możliwości ubiegania się o ustalenie prawa do świadczeń przewidzianych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub w innych przepisach.

- przyjmie się zasadę, iż emerytury i renty wraz z dodatkami, zasiłkami i innymi świadczeniami pieniężnymi wypłaca się miesięcznie z góry, w dziesiątym dniu każdego miesiąca kalendarzowego, za który przysługują te świadczenia. Świadczenia te przysługujące osobom zamieszkałym za granicą w państwach, z którymi zostały zawarte umowy międzynarodowe o wzajemnym przekazywaniu pracowniczych świadczeń emerytalno-rentowych, wypłaca się kwartalnie z dołu w pierwszym dniu miesiąca przypadającego po upływie każdego kwartału. W przypadku gdy dzień wypłaty jest dniem wolnym od pracy, wypłaty dokona się w dniu roboczym poprzedzającym ten dzień.

- przyjmie się założenie, iż w przypadku renty rodzinnej, do której jest uprawniona więcej niż jedna osoba, części renty przysługujące:

- 1) osobie małoletniej,
  - 2) osobie pełnoletniej, nad którą została ustanowiona opieka albo kuratela
- wypłaca się osobom sprawującym opiekę lub kuratelę nad tymi osobami.

Część renty rodzinnej, przysługującą osobie pełnoletniej innej niż wymieniona w ust. 1 pkt. 2, wypłaci się tej osobie lub na jej wniosek innej osobie pełnoletniej uprawnionej do części tej renty rodzinnej albo osobie, która sprawowała opiekę nad wnioskodawcą przed osiągnięciem pełnoletności, po uprzednim pouczeniu o okolicznościach, o których mowa w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

W przypadku pobytu sieroty zupełnej w zakładzie specjalnym lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej rentę rodzinną wraz z dodatkiem dla sieroty zupełnej wpłaca się na rachunek w banku, wskazanym przez kierownika zakładu lub placówki albo opiekuna ustanowionego przez sąd.

W przypadku pobytu w zakładzie specjalnym lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej więcej niż jednej sieroty zupełnej, uprawnionych do jednej renty rodzinnej, każdej z nich wypłaca się przysługującą jej część renty oraz dodatek dla sieroty zupełnej. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Powyższe stosuje się odpowiednio przy wypłacaniu świadczeń należnych członkom rodziny pozostałym po osobie, która zmarła po zgłoszeniu wniosku o te świadczenia, a przed ustaleniem prawa do nich.

- przyjmuje się założenie, iż jeżeli dla osoby uprawnionej do emerytury lub renty ustanowiono opiekuna albo kuratora, emeryturę lub rentę wypłaca się do rąk tego opiekuna albo kuratora. Jeżeli z akt sprawy wyniknie konieczność ustanowienia dla osoby uprawnionej do emerytury lub renty opiekuna albo kuratora, do czasu jego ustanowienia świadczenia te wypłaca się do rąk osoby pełniącej faktyczną opiekę, wskazanej przez właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Podstawę wypłaty świadczenia do rąk opiekuna albo kuratora może stanowić również kopia wniosku o ustanowienie opieki albo kurateli, złożonego w sądzie opiekuńczym. Organ emerytalny zobowiąże kuratora lub opiekuna do przedstawienia, najpóźniej w ciągu 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia wypłaty emerytury lub renty do jej rąk, postanowienia sądu o ustanowieniu opiekuna albo kuratora. W razie nieprzedstawienia postanowienia sądu w wyznaczonym terminie, organ emerytalny zwraca się do właściwego organu, o którym mowa w ust. 2, w sprawie wystąpienia o ustanowienie opiekuna, kuratora.

- Przyjmuje się zasadę, iż wypłatę zasiłku pogrzebowego dokonuje wojskowy organ emerytalny

Rozporządzenie przedmiotowe określi również wzór legitymacji emeryt-rencisty w Służbie Celnej.

g) Odnosnie do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie rozliczenia rocznego i miesięcznego wypłaconych kwot emerytur lub rent inwalidzkich oraz sposobu ich zmniejszania

Rozporządzenie składać się będzie z 11 paragrafów

W § 1 zostanie zapisane, iż Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe zasady dokonywania rozliczenia rocznego lub rozliczenia miesięcznego kwot emerytur lub rent inwalidzkich wypłaconych osobie uprawnionej do emerytury lub renty inwalidzkiej w poprzednim roku kalendarzowym,

2) sposób zmniejszania emerytur i rent inwalidzkich w trakcie roku kalendarzowego

- w przypadku osiągania przychodu, o którym mowa w art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, zwanej dalej "ustawą".

W § 2 zawarte zostanie wytłumaczenie słów używanych w niniejszym rozporządzeniu:

- 1) świadczenie – oznaczać będzie emeryturę lub rentę inwalidzką;
- 2) niższa kwota graniczna przychodu - oznaczać będzie kwotę przychodu stanowiącą 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w poprzednim roku kalendarzowym;
- 3) wyższa kwota graniczna przychodu - oznaczać będzie kwotę przychodu stanowiącą 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w poprzednim roku kalendarzowym;
- 4) kwota maksymalnego zmniejszenia świadczenia - oznaczać będzie kwotę określoną w art. 104 ust. 8 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.²⁾);
- 4) (2) przeciętne miesięczne wynagrodzenie - oznaczać będzie przeciętne miesięczne wynagrodzenie, o którym mowa w art. 41 ust. 3 ustawy.

- W § 3 zostanie zapisana reguła, iż przychody osiągnięte z dwóch lub więcej tytułów sumuje się.

W § 4 zostanie zapisane, iż jeżeli z zawiadomienia, o którym mowa w art. 41a ust. 1 ustawy, zwanego dalej "zawiadomieniem", wynika, że zamiarem emeryta lub rencisty jest osiąganie przychodu nieprzekraczającego 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, organ emerytalny wypłaca świadczenie w pełnej przysługującej wysokości

W § 5 zostanie zapisane, iż jeżeli z zawiadomienia wynika, że zamiarem emeryta lub rencisty jest osiąganie przychodu przekraczającego 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, ale nieprzekraczającego 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, organ emerytalny zmniejsza wysokość świadczenia o kwotę tego przekroczenia, nie więcej jednak niż:

- 1) o 24 % kwoty bazowej, o której mowa w art. 104 ust. 8 pkt 1 i ust. 9 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - w przypadku emerytury i renty inwalidzkiej I grupy;
  - 2) o 18 % kwoty bazowej, o której mowa w art. 104 ust. 8 pkt 2 i ust. 9 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - w przypadku renty inwalidzkiej II i III grupy.
2. Organ emerytalny zmniejsza wysokość świadczenia w sposób określony w ust. 1, nie więcej jednak niż o 25 % tego świadczenia.

W § 6 zostanie zapisane reguła, iż jeżeli z zawiadomienia wynika, że zamiarem emeryta lub rencisty jest osiągnięcie przychodu przekraczającego 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, organ emerytalny zmniejsza wysokość świadczenia o 25 % kwoty świadczenia.

W § 7 zostanie zapisana reguła, iż zmniejszenia świadczenia, o którym mowa w § 5 i 6, dokonuje się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym została wydana decyzja organu emerytalnego o zmniejszeniu świadczenia. Zmniejszenie świadczenia, o którym mowa w ust. 1, trwa do miesiąca, w którym emeryt lub rencista zawiadomił o zmianie wysokości osiąganego przychodu lub o osiągnięciu przychodu nieprzekraczającego 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

W § 8 zostanie zapisane, iż okres, z którego ustala się kwotę przychodu osiągniętego przez emeryta lub rencistę oraz kwoty graniczne przychodu, odpowiada w roku kalendarzowym okresowi, w którym przysługiwało prawo do świadczenia.

W § 9. Zostanie zapisana reguła, iż jeżeli przychód osiągnięty przez emeryta lub rencistę w poprzednim roku kalendarzowym nie przekroczył niższej kwoty granicznej przychodu, organ emerytalny:

- 1) oblicza kwotę należnego świadczenia, którą stanowi suma kwot emerytury lub renty za rok poprzedni przed dokonaniem ze świadczenia zmniejszeń oraz potrąceń i egzekucji, o których mowa w art. 50 i 51 ustawy;

- 2) oblicza podlegającą wypłacie emerytowi lub renciście kwotę różnicy między należną a wypłaconą kwotą świadczenia, jeżeli obliczona kwota należnego świadczenia jest większa od sumy kwot emerytury lub renty wypłaconych za rok poprzedni.

Jeżeli przychód osiągnięty przez emeryta lub rencistę w poprzednim roku kalendarzowym przekroczył niższą kwotę graniczną przychodu, a nie przekroczył wyższej kwoty granicznej przychodu, organ emerytalny:

- 1) oblicza kwotę należnego świadczenia, którą stanowi suma kwot emerytury lub renty za rok poprzedni przed dokonaniem ze świadczenia zmniejszeń oraz potrąceń i egzekucji, o których mowa w art. 50 i 51 ustawy, pomniejszona o kwotę przekroczenia niższej kwoty granicznej, nie większą niż łączna kwota maksymalnego zmniejszenia świadczenia, z uwzględnieniem ograniczenia łącznej kwoty maksymalnego zmniejszenia świadczenia do 25 % świadczenia w poszczególnych miesiącach rozliczanego roku;

- 2) oblicza podlegającą wypłacie emerytowi lub renciście kwotę różnicy między należną a wypłaconą kwotą świadczenia, jeżeli obliczona kwota świadczenia należnego jest większa od sumy kwot emerytury lub renty wypłaconych za rok poprzedni;

- 3) oblicza kwotę nienależnie pobranego świadczenia jako różnicę między wypłaconą a należną kwotą świadczenia, jeżeli obliczona kwota należnego świadczenia jest mniejsza od sumy kwot emerytury lub renty wypłaconych za rok poprzedni.

Jeżeli przychód osiągnięty przez emeryta lub rencistę w poprzednim roku kalendarzowym przekroczył wyższą kwotę graniczną, organ emerytalny:

1) oblicza kwotę należnego świadczenia, którą stanowi suma kwot emerytury lub renty za rok poprzedni przed dokonaniem ze świadczenia zmniejszeń oraz potrąceń i egzekucji, o których mowa w art. 50 i 51 ustawy, pomniejszona o 25 % wysokości świadczenia;

2) oblicza podlegającą wypłacie emerytowi lub renciście kwotę różnicy między należną a wypłaconą kwotą świadczenia, jeżeli obliczona kwota świadczenia należnego jest większa od sumy kwot emerytury lub renty wypłaconych za rok poprzedni;

3) oblicza kwotę nienależnie pobranego świadczenia jako różnicę między wypłaconą a należną kwotą świadczenia, jeżeli obliczona kwota należnego świadczenia jest mniejsza od sumy kwot emerytury lub renty wypłaconych za rok poprzedni.

-W § 10. Zostanie zapisane, iż organ emerytalny na wniosek emeryta lub rencisty o dokonanie rozliczenia miesięcznego wypłaconych w poprzednim roku świadczeń w związku z osiąganym w tym okresie przychodem:

1) porównuje miesięczne kwoty osiągniętego przychodu z miesięcznymi kwotami stanowiącymi 70 % lub 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującymi w miesiącu, w którym emeryt lub rencista osiągnął przychód, i oblicza kwoty należnego świadczenia odrębnie dla każdego miesiąca - przepisy § 9 ust. 1 pkt 1, ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 1 stosuje się odpowiednio;

2) oblicza emerytowi lub renciście podlegającą wypłacie kwotę różnicy między należną a wypłaconą kwotą świadczenia, jeżeli obliczona suma kwot świadczenia należnego jest większa od sumy kwot emerytury lub renty wypłaconych za rok poprzedni;

3) oblicza kwotę nienależnie pobranego świadczenia jako różnicę między wypłaconą a należną kwotą świadczenia, jeżeli obliczona suma kwot należnego świadczenia jest mniejsza od sumy kwot emerytury lub renty wypłaconych za rok poprzedni.

W razie złożenia przez emeryta lub rencistę wniosku, o którym mowa w ust. 1, organ emerytalny dodatkowo:

1) porówna kwoty wynikające z rozliczenia, o którym mowa w § 9, oraz rozliczenia, o którym mowa w ust. 1;

2) dokona wyboru korzystniejszego rozliczenia.

- W § 11 zostanie zapisany termin wejścia w życie rozporządzenia

h) Odnośnie do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie w sprawie testu sprawności fizycznej funkcjonariuszy Służby Celnej

Rozporządzenie będzie składało się z 9 paragrafów o proponowanej następującej treści:

§ 1. Rozporządzenie określa zakres, szczegółowe warunki, tryb i terminy przeprowadzania testu sprawności fizycznej funkcjonariuszy Służby Celnej zwanych

dalej "funkcjonariuszami", szczegółowy sposób oceniania testu, przypadki, w jakich można zwolnić funkcjonariusza z testu, oraz przełożonych właściwych w tych sprawach.

§ 2. 1. Test sprawności fizycznej, zwany dalej "testem", składa się z:

- 1) części I - sprawdzającej skoczność, szybkość oraz siłę, obejmującej:
  - a) skok w dal z miejsca obunóż,
  - b) bieg po kopercie,
  - c) rzut piłką lekarską w przód;
- 2) części II - sprawdzającej gibkość oraz zręczność, obejmującej pady:
  - a) w przód,
  - b) w tył,
  - c) w bok,
  - d) w przód z przewrotem.

2. Szczegółowe warunki wykonania ćwiczeń w ramach testu określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Funkcjonariusz przystępuje do testu nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia powstania stosunku służbowego.

2. Test przeprowadza się w następujących grupach wiekowych funkcjonariuszy:

- 1) I grupa wiekowa - do 24 lat;
- 2) II grupa wiekowa - od 25 do 29 lat;
- 3) III grupa wiekowa - od 30 do 34 lat;
- 4) IV grupa wiekowa - od 35 do 39 lat;
- 5) V grupa wiekowa - od 40 do 44 lat;
- 6) VI grupa wiekowa - od 45 do 49 lat;
- 7) VII grupa wiekowa - 50 lat i powyżej.

3. Podstawą kwalifikowania funkcjonariusza do grupy wiekowej jest jego rok urodzenia.

4. Przed przystąpieniem do testu:

- 1) potwierdza się tożsamość funkcjonariusza i posiadanie przez niego aktualnych badań profilaktycznych albo orzeczeń lekarskich;
- 2) zapoznaje się funkcjonariusza z celem i sposobem przeprowadzenia testu oraz sposobem jego oceniania.

5. Test jest wykonywany w stroju sportowym. Wykonanie testu poprzedza kilkuminutowa rozgrzewka przeprowadzana samodzielnie przez funkcjonariusza.

§ 4. 1. Test przeprowadza się corocznie, w okresie od września do końca października danego roku.

2. Test może być przeprowadzany w dodatkowych terminach, w okresie od stycznia do końca lutego następnego roku.

3. Test w terminie poprawkowym dla funkcjonariuszy, którzy nie uzyskali pozytywnej oceny z testu w terminach, o których mowa w ust. 1 i 2, przeprowadza się w marcu w roku, o którym mowa w ust. 2.

§ 5. 1. Ocena każdej części testu jest dokonywana odrębnie według następującej skali ocen:

- 1) ocena bardzo dobra (bdb.) - 5;
- 2) ocena dobra (db.) - 4;
- 3) ocena dostateczna (dst.) - 3;

- 4) ocena niedostateczna (ndst.) - 2.
2. Oceny części I testu, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, dokonuje się w następujący sposób:
  - 1) wykonanie każdego ćwiczenia jest punktowane odrębnie;
  - 2) punktację wyników odrębnie dla mężczyzn i kobiet ustala się zgodnie z tabelami stanowiącymi załącznik nr 2 do rozporządzenia;
  - 3) liczbę uzyskanych przez funkcjonariusza punktów za poszczególne ćwiczenia sumuje się, a otrzymany wynik przelicza się na ocenę, zgodnie z tabelą stanowiącą załącznik nr 3 do rozporządzenia;
  - 4) niepodjęcie próby wykonania ćwiczenia oznacza nieuzyskanie punktów za to ćwiczenie.
3. Oceny części II testu, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, dokonuje się w następujący sposób:
  - 1) za każdy pad funkcjonariusz otrzymuje ocenę cząstkową:
    - a) bardzo dobrą (bdb.) - 5 - za wykonanie bezbłędne technicznie i z dużą dynamiką ruchu,
    - b) dobrą (db.) - 4 - za wykonanie poprawne technicznie, ale bez odpowiedniego tempa,
    - c) dostateczną (dst.) - 3 - za wykonanie z drobnymi błędami technicznymi, niezdecydowanie i bez odpowiedniego tempa,
    - d) niedostateczną (ndst.) - 2 - za wykonanie z rażącymi błędami technicznymi oraz w przypadku niepodjęcia próby wykonania padu;
  - 2) ocenę końcową części II testu ustala się jako średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
4. Ocenę końcową testu ustala się jako średnią arytmetyczną ocen uzyskanych z obydwu części testu, z tym że ocena niedostateczna jednej części testu powoduje uzyskanie niedostatecznej oceny końcowej testu.
5. Oceny końcowe, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i ust. 4, ustala się jako:
  - 1) bardzo dobrą (bdb.) - 5 - jeżeli średnia arytmetyczna ocen wynosi więcej niż 4,50;
  - 2) dobrą (db.) - 4 - jeżeli średnia arytmetyczna ocen wynosi od 3,51 do 4,50;
  - 3) dostateczną (dst.) - 3 - jeżeli średnia arytmetyczna ocen wynosi od 3,00 do 3,50;
  - 4) niedostateczną (ndst.) - 2 - jeżeli średnia arytmetyczna ocen wynosi mniej niż 3,00.
6. O wynikach osiągniętych podczas testu i uzyskanej ocenie końcowej informuje się zainteresowanego funkcjonariusza po zakończeniu testu.
7. Funkcjonariusza, który uzyskał niedostateczną ocenę końcową, informuje się o konieczności ponownego przystąpienia do testu w terminie poprawkowym.

§ 6. 1. Test przeprowadzają komisje powoływane w izbach celnych.

2. Komisje, o których mowa w ust. 1 pkt 2, przeprowadzają testy również dla pozostających na ich zaopatrzeniu funkcjonariuszy pełniących służbę w Ministerstwie Finansów
3. Komisje powołują kierownicy urzędów.
4. Komisja składa się co najmniej z 3 osób: przewodniczącego, osoby prowadzącej zajęcia wychowania fizycznego oraz osoby posiadającej kwalifikacje w zakresie udzielania pierwszej pomocy, co najmniej na poziomie wymaganym do uzyskania zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy.
5. Na przewodniczącego komisji powołuje się odpowiednio: zastępcę kierownika komórki, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, albo zastępcę kierownika jednostki.

6. Komisja może być podzielona na podkomisje, które samodzielnie prowadzą testy, pod warunkiem że w skład każdej z podkomisji wchodzić będzie osoba prowadząca zajęcia wychowania fizycznego oraz osoba posiadająca kwalifikacje w zakresie udzielania pierwszej pomocy, o których mowa w ust. 4.

7. Terminy i miejsca przeprowadzania testu ustalają przewodniczący komisji, o czym zawiadamiają odpowiednio kierowników urzędów w celu zawiadomienia podległych im i mających podlegać testowi funkcjonariuszy.

§ 7. 1. Dokumentację testu prowadzi się w formie elektronicznej.

2. Dokumentację, o której mowa w ust. 1, prowadzą komórki organizacyjne izb celnych – właściwe w sprawach osobowych

§ 8. 1. Funkcjonariusza można zwolnić z testu w następujących przypadkach:

1) poddania go, w roku przeprowadzania testu, sprawdzianowi oceniającemu sprawność fizyczną i uzyskania pozytywnej oceny w ramach szkolenia podstawowego,

2) pozostawania w dyspozycji właściwego przełożonego w sprawach osobowych;

3) przebywania na urlopie bezpłatnym;

4) przebywania na urlopie wychowawczym;

5) oddelegowania do pracy poza granicę kraju

6) nieobecności w służbie z powodu choroby;

7) przedłożenia zaświadczenia lekarskiego o czasowej niezdolności do uczestniczenia w zajęciach wychowania fizycznego.

2. Przełożonymi właściwymi w sprawach zwolnienia funkcjonariuszy z testu są:

1) Szef Służby Celnej w stosunku do:

a) dyrektorów izb celnych

b) naczelników urzędów celnych

c) funkcjonariuszy pozostających w jego dyspozycji oraz pracujących w Ministerstwie Finansów

2) kierownicy urzędu w stosunku do:

a) funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowiskach służbowych w podległych im jednostkach,

b) funkcjonariuszy pozostających w ich dyspozycji;

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Do przedmiotowego Rozporządzenia wydane będą 2 załączniki:

- załącznik nr 1: Opis szczegółowych warunków wykonania ćwiczeń w ramach testu sprawności fizycznej

- załącznik nr 2 : Tabel punktacji wyników testu sprawności fizycznej (osobno dla mężczyzn, osobno dla kobiet)

Proponowane wzory załączników znajdują się załączeniu do projektu ustawy.

i) Odnośnie do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wykazu chorób i ułomności pozostających w związku z służbą w Służbie Celnej wraz z kategoriami do służby w Służbie Celnej

W Rozporządzeniu tym zostanie wskazane, iż ustala się wykaz chorób i ułomności na podstawie, którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia, o zdolności lub niezdolności funkcjonariusza do służby oraz wykaz chorób i ułomności na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia, o zdolności lub niezdolności do służby w stosunku do kandydatów do służby.

Przedmiotowy wykaz będzie załącznikiem do Rozporządzenia i jego integralną częścią.

W załączniku tym zostaną wskazane poszczególne choroby i ułomności z wskazaniem zaleceń czy funkcjonariusz dany jest zdolny do służby, częściowo zdolny lub niezdolny w ogóle.

Rozporządzenie to będzie też zawierać przepisy przejściowe wskazujące na to, w jakim zakresie stosuje się dotychczasowe przepisy do funkcjonariuszy celnych w przedmiotowym zakresie, a w jakim stosuje się zapisy tego Rozporządzenia. Nowe kryteria będą w całości dotyczyć osób przyjmowanych do Służby Celnej po wejściu w życie tego Rozporządzenia.

j) Odnośnie do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wzorów skierowania do komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych stosowanych w Służbie Celnej

Projektowane rozporządzenie będzie zawierało 2 paragrafy oraz stanowiący integralną część rozporządzenia załącznik (wzór skierowania)

W § 1 zostanie zapisane, iż ustala się:

- 1) wzór formularza skierowania do komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych:
  - a) kandydata do służby w Służbie Celnej
  - b) osoby niebędącej funkcjonariuszem Służby Celnej, która w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez te służby z jej pomocy poniosła uszczerbek na zdrowiu lub utraciła życie
- który jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia;

W § 2 zostanie zapisana data wejścia w życie rozporządzenia

Projekt załącznika do Rozporządzenia znajduje się w załączeniu do projektu ustawy.

j) Odnośnie do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu i trybu ustalania okoliczności i przyczyn wypadków w Służbie Celnej

Projektowane rozporządzenie będzie składać się z 12 paragrafów oraz z oraz stanowiący integralną część rozporządzenia 5 załączników.

W § 1 zostanie zapisane, iż Rozporządzenie określa sposób i tryb ustalania okoliczności i przyczyn wypadków w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Biurze Ochrony Rządu, w tym:

- 1) tryb postępowania komisji powypadkowej;

- 2) tryb zgłaszania i rozpatrywania uwag i zastrzeżeń do ustaleń komisji powypadkowej oraz zatwierdzania tych ustaleń;
- 3) wzory rejestru wypadków pozostających w związku z pełnieniem służby, protokołu powypadkowego oraz innych dokumentów sporządzanych w toku postępowania wyjaśniającego.

W § 2 zostanie ustalona reguła, iż ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o ustawie, rozumie się przez to ustawę z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą.

W § 3 zostanie zapisane zasada, iż w celu utrwalenia przebiegu i wyników czynności wymienionych w art. 20 ust. 1:

- 1) pkt 1 ustawy - sporządza się dokument oględzin miejsca wypadku lub stanu technicznego maszyn lub urządzeń, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) pkt 3 ustawy - sporządza się dokument przyjęcia wyjaśnień od poszkodowanego, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia, lub dokument przyjęcia wyjaśnień od świadka wypadku oraz innych osób, których informacje mogą mieć znaczenie dla ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku, którego wzór stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia.

W ustępie drugim znajdzie się zapis o tym, iż czynności, o których mowa w art. 20 ust. 1 ustawy, mogą być wykonane przez co najmniej jednego z członków komisji powypadkowej na podstawie upoważnienia przewodniczącego komisji powypadkowej; w takim przypadku członkowie komisji powypadkowej, którzy nie uczestniczyli w czynnościach, zapoznają się z aktami postępowania wyjaśniającego dokumentującymi przebieg i wynik tych czynności i potwierdzają ten fakt podpisem i datą. W przypadku, gdy wykonanie czynności określonej w art. 20 ust. 1 pkt. 1 ustawy stało się bezprzedmiotowe, komisja powypadkowa wskazuje przyczyny odstąpienia od wykonania czynności.

W § 4 zostanie zapisane, iż Komisja powypadkowa, ustalając przyczyny wypadku, uwzględnia udokumentowane okoliczności wypadku oraz inne zebrane dowody mające związek z wypadkiem lub jego skutkami

Komisja powypadkowa po ustaleniu, że wyłączną przyczyną wypadku było umyślne lub rażąco niedbałe działanie albo zaniechanie poszkodowanego, naruszające obowiązujące przepisy lub pozostające w sprzeczności z rozkazami, będzie wykazywać wyłączny związek tego działania albo zaniechania poszkodowanego z powstaniem wypadku, a także wskazywać:

- 1) przepis, który został przez poszkodowanego naruszony, lub rozkaz, który nie został przez niego wykonany;
- 2) czy i w jaki sposób przełożeni poszkodowanego zapewnili warunki do stosowania przepisów lub wykonywania rozkazów, czy sprawowali właściwy nadzór nad przestrzeganiem przepisów lub wykonywaniem rozkazów, a także czy poszkodowany był przeszkolony w zakresie znajomości przepisów;
- 3) czy poszkodowany posiadał potrzebne umiejętności do wykonywania określonych czynności mających związek z wypadkiem.

Komisja powypadkowa po ustaleniu, że wyłączną przyczyną wypadku było zachowanie poszkodowanego spowodowane jego stanem po spożyciu alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych substancji o podobnym działaniu albo że uraz lub śmierć poszkodowanego zostały spowodowane przez niego umyślnie, wykaże związek tego zachowania poszkodowanego z powstaniem wypadku.

Komisja powypadkowa po ustaleniu, że wypadek nie pozostawał w związku z pełnieniem służby, odpowiednio, w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Biurze Ochrony Rządu, wykaże niezaistnienie przesłanek wymienionych w art. 3 ust. 1 ustawy.

W § 5 zostanie zapisana reguła, iż Komisja powypadkowa podejmuje rozstrzygnięcia w drodze uzgodnienia. W razie niezgodności stanowisk członków komisji powypadkowej co do okoliczności lub przyczyn wypadku w protokole powypadkowym zamieszcza się stanowisko większości członków komisji; przy równej liczbie głosów decyduje głos przewodniczącego. Członek komisji powypadkowej, który nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w protokole powypadkowym, będzie miał prawo złożenia na piśmie zdania odrębnego wraz z uzasadnieniem.

W § 6 zostanie zapisane, iż o powołaniu komisji powypadkowej kierownik jednostki organizacyjnej niezwłocznie zawiadamia osoby wchodzące w skład komisji. Komisja powypadkowa powinna zakończyć postępowanie wyjaśniające i sporządzić protokół powypadkowy w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia zawiadomienia członków komisji o jej powołaniu. W przypadku, gdy postępowanie wyjaśniające nie może być zakończone w terminie, o którym mowa w ust. 2, przyczyny opóźnienia komisja będzie podawać się w protokole powypadkowym.

W § 7 zostanie ustanowiona zasada, iż protokół powypadkowy sporządza się w co najmniej 3 egzemplarzach zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik nr 4 do rozporządzenia. Protokół mają podpisywać przewodniczący oraz członkowie komisji powypadkowej. Dane dotyczące urazów doznanych przez poszkodowanego będą wpisywane do protokołu na podstawie udostępnionej dokumentacji medycznej dotyczącej skutków wypadku.

W § 8 znajdzie się zapis, iż poszkodowany albo uprawnieni członkowie jego rodziny będą mogli zgłaszać uwagi i zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole powypadkowym lub w wyciągu z protokołu w terminie 7 dni od dnia zapoznania się z protokołem albo wyciągiem z protokołu albo od dnia doręczenia protokołu lub wyciągu z protokołu. Uwagi i zastrzeżenia, o których mowa, będzie można wносить w formie pisemnej do kierownika jednostki organizacyjnej za pośrednictwem przewodniczącego komisji powypadkowej.

W § 9 znajdzie się zapis, iż po upływie terminu, o którym mowa w § 8 ust. 1, komisja powypadkowa niezwłocznie przedstawi kierownikowi jednostki organizacyjnej protokół powypadkowy, do którego dołączy uwagi i zastrzeżenia wniesione przez poszkodowanego albo uprawnionych członków jego rodziny oraz zdanie odrębne, jeżeli zostaną złożone przez członka komisji powypadkowej. W

przypadku sporządzenia przez komisję powypadkową nowego protokołu powypadkowego poprzedni protokół włączy się do akt postępowania wyjaśniającego.

W § 10 znajdzie się zapis, iż Kierownik jednostki organizacyjnej będzie wykonywał czynności określone w art. 24 ust. 1 ustawy w terminie 5 dni od dnia przedstawienia przez komisję powypadkową protokołu powypadkowego. Komisja powypadkowa będzie wykonywać czynności określone w art. 24 ust. 2 ustawy w terminie 7 dni od dnia dokonania dodatkowych ustaleń albo wyjaśnień i uzupełnień. W przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 3 pkt 2 ustawy, kierownik jednostki organizacyjnej zatwierdzi protokół powypadkowy w terminie 5 dni od dnia jego przedstawienia przez komisję powypadkową.

W § 11 zostanie określone wprost, iż wzór rejestru wypadków pozostających w związku z pełnieniem służby stanowi załącznik nr 5 do rozporządzenia.

W § 12 zostanie wskazana data wejścia w życie rozporządzenia

Projekty stanowiących integralną część rozporządzenia 5 załączników znajdują się w załączniku do projektu ustawy.

k) Odnośnie do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie ustalania uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Celnej

Rozporządzenie będzie składać się z 5 paragrafów i dwóch załączników stanowiących integralną część rozporządzenia (ich projekty są zaprezentowane w załączniku do projektu ustawy)

W § 1 zostanie zapisana zasada, iż Rozporządzenie określa:

- 1) wykaz chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Służbie Celnej
- 2) sposób ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Celnej, zwanych dalej "funkcjonariuszami";
- 3) wykaz norm oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy, o których mowa w pkt 2.

W § 2 znajdzie się zapis, iż ustala się wykaz chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biurze Ochrony Rządu, który stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

W § 3. znajdzie się zapis, iż ustala się wykaz norm oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy, który stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia. W wykazie norm oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy określa się sposób ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu.

Stopień uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy będzie ustalany na podstawie wykazu norm oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy w następujący sposób:

- 1) jeżeli nastąpiły utrata lub uszkodzenie organu, narządu albo układu, których funkcje były już upośledzone przed wypadkiem lub chorobą, stopień uszczerbku na zdrowiu określa się jako różnicę między stopniem uszczerbku na zdrowiu po wypadku lub po przebyciu choroby a stopniem upośledzenia istniejącego wcześniej; jeżeli nie jest możliwe określenie, w jakim stopniu funkcje organu, narządu albo układu były upośledzone przed wypadkiem lub chorobą, przyjmuje się, że upośledzenia nie było;
- 2) jeżeli nastąpiły wielomiejscowe uszkodzenia kończyny lub jej części, stopień uszczerbku na zdrowiu określa się jako sumę procentów uszczerbku ustalonych dla poszczególnych uszkodzeń, która nie może być wyższa niż procent uszczerbku przewidziany w przypadku utraty uszkodzonej kończyny lub jej części;
- 3) jeżeli wypadek lub choroba spowodowały uszkodzenie kilku kończyn, narządów albo układów, ogólny stopień uszczerbku na zdrowiu określa się jako sumę procentów uszczerbku ustalonych dla poszczególnych uszkodzeń, która nie może przekraczać 100%;
- 4) jeżeli procent uszczerbku na zdrowiu jest podany w wykazie norm oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy z określeniem granic, przy ustalaniu stopnia uszczerbku na zdrowiu bierze się pod uwagę obraz kliniczny, stopień uszkodzenia organu, narządu albo układu oraz towarzyszące mu powikłania;
- 5) jeżeli dla danego przypadku nie ma odpowiedniej pozycji w wykazie norm oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy, ocenia się ten wypadek według pozycji najbardziej zbliżonej; można przy tym ustalić stopień uszczerbku na zdrowiu jako procent niższy lub wyższy od przewidywanej normy oceny procentowej w danej pozycji, w zależności od różnicy między stanem ocenianym a stanem przewidzianym w odpowiedniej pozycji tego wykazu.

W § 4. znajdzie się zapis, iż ustalenie stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza następuje według stanu jego zdrowia z dnia ustalenia stopnia uszczerbku, po zakończeniu leczenia. W przypadku gdy uszczerbek na zdrowiu będzie niewątpliwie zgodnie z aktualną wiedzą medyczną, ustalenie stopnia uszczerbku na zdrowiu jest możliwe przed zakończeniem leczenia funkcjonariusza.

W § 5 zostanie określona data wejścia w życie rozporządzenia

- 1) l) **Odnosnie do Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie ekwiwalentów pieniężnych za niewykorzystane przez funkcjonariusza Służby Celnej urlopy i czas wolny od służby**

Na początku rozporządzenia (w art. 1) zostanie zapisane, czego dotyczy przedmiotowe rozporządzenie, to jest iż dotyczy ono ekwiwalentu za niewykorzystane przez funkcjonariusza Służby Celnej urlopy oraz czas wolny od służby w trybie art. 112 ust. 1 pkt. 9. Zostanie tam też zapisane, iż rozporządzenie wskazuje podmioty właściwe w tych sprawach i terminy wypłat.

Przyjmie się zasadę, iż Podstawę do obliczania ekwiwalentu za urlop i za czas wolny od służby stanowi miesięczne uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym, należne funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, zwane uposażeniem".

Przyjmie się zasadę, iż wysokość ekwiwalentu za urlop oblicza się, mnożąc $1/30$ uposażenia przez liczbę dni niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych lub dodatkowych. Wysokość ekwiwalentu za czas wolny od służby będzie obliczać się, mnożąc uposażenie przez współczynnik $0,5\%$ oraz przez liczbę godzin ponadnormatywnego czasu służby.

Wysokość ekwiwalentów będzie zaokrąglać się do 10 groszy w górę.

Ekwiwalent za urlop i ekwiwalent za czas wolny od służby obliczać i wypłacać będzie komórka finansowa jednostki organizacyjnej Służby Celnej właściwa w sprawach wypłaty uposażenia.

Ekwiwalenty będzie się wypłacać się w formie bezpośredniej lub na rachunek w banku wskazanym w formie pisemnej przez funkcjonariusza, w ostatnim dniu pełnienia służby, a w przypadku śmierci albo zaginięcia funkcjonariusza, niezwłocznie po wydaniu rozkazu personalnego o wygaśnięciu stosunku służbowego.

VII Projektowana regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej

Wybrane aspekty działania Służby Celnej

Dochody budżetu państwa wymierzone i pobrane przez Służbę Celną w 2014 r. wynosiły 86,8 mld. i było to ponad 30% budżetu RP.

W 2014 funkcjonariusze celni odprawili na granicy:

- 1,9 mln. ciężarówek
- 12,2 mln. samochodów osobowych
- 44 mln. Podróżnych

Ruch na granicy systematycznie się zwiększa, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1

Obsługa i kontrola ruchu towarowego i podróżnych na granicy ¹					
Rok	Liczba zaangażowanych f-szy celnych	Liczba pojazdów- w mln		Liczba osób przekraczających granicę- w mln.	Liczba kontenerów w tys.
		Osobowe	ciężarowe		
2008	3215	7,3.	1,5	35,5	269
2012	3541	10,2	1,9	37,6	381
2014	3593	12,2	1,9	44,0	467

W 2013 r. funkcjonariusze Służby Celnej zajęli towary, od których wartość uszczupień cel i podatków wynosi 546 893 372 zł, a wartość towarów 80 920 434 zł.

Zmiana skuteczności działań Służby Celnej tylko w zakresie kontroli towarów o 1% to ponad 5 milionów zł. Dane te nie w pełni oddają efekty Służby Celnej, ponieważ w wartości nie ujęto kwoty uszczupień ujawnionych w wyniku kontroli przedsiębiorców, efektów kontroli rynku gier oraz poziomu ochrony przed wyłudzeniami podatku VAT w związku z próbami fikcyjnych wywozów towarów. Pełny asortyment towarów zajętych przez funkcjonariuszy zawiera załączona tabela z Kompendium Statystycznego S.C. za lata 2009 – 2013r.¹

Skuteczność Służby Celnej to nie tylko wymiar finansowy, ale także bezpieczeństwo obywateli przed wpływem na obszar Unii Europejskiej towarów szkodliwych dla zdrowia i życia ludzi i zwierząt i ochrona przed nieuczciwą konkurencją. Dochody uzyskiwane z przemytu różnych towarów oraz nadużyć w zakresie wyrobów akcyzowych należą do podstawowych zysków zorganizowanych grup przestępczych. Skuteczność Służby Celnej ma wpływ na poziom dochodów grup przestępczych, a więc ich siłę i możliwość wpływu na życie społeczne, polityczne i sferę gospodarczą w kraju.

Raport Ministerstwa Spraw Wewnętrznych² o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2013³ roku wśród tendencji i prognoz w zakresie zagrożenia przestępczością zorganizowaną wskazuje także te, których poziom zależy m.in. od skuteczności Służby Celnej tj.:

- Dominującymi obszarami działania zorganizowanych grup przestępczych pozostają przestępczość ekonomiczna i narkotykowa.
- Wzrasta liczba zorganizowanych grup o charakterze multiprzestępczym oraz prowadzących działalność transgraniczną.

¹ Kompendium

² Raport Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2013 roku jest podsumowaniem wyników pracy służb i instytucji odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa w kraju. Zawiera zarówno zestawienia statystyczne, jak i informacje dotyczące podejmowanych działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa oraz wskazuje obszary, które wymagają wzmocnienia. Raport przygotowywany jest corocznie na podstawie informacji służb podległych MSW, rozszerzonych o dane pochodzące z innych instytucji, których zadania obejmują zwalczanie przestępstw i zapewnianie bezpieczeństwa, a także wymiaru sprawiedliwości.

- Rośnie zaangażowanie zorganizowanych grup przestępczych w nielegalną produkcję wyrobów tytoniowych (papierosów, krajanki tytoniowej, tytoniu konfekcjonowanego), przy utrzymującym się zainteresowaniu przemysłem papierosów do UE z krajów Europy Wschodniej i Chin.

W poprzednich latach wymieniano także zaangażowanie zorganizowanych grup przestępczych i straty budżetu państwa z powodu odkażania alkoholu technicznego i wykorzystywanie go do celów spożywczych.

Kolejne tabele przedstawiają jak kształtowała się skuteczność Służby Celnej w zakresie kontroli towarów w wybranych latach 2009 do 2013 oraz obciążenie i zaangażowanie funkcjonariuszy.

Tabela 2

Towary zajęte- ogółem ⁴		
Rok	Wartość towarów	Wartość uszczupień cel i podatków
2009	51 049 886 zł	824 991 510 zł
2011	45 054 320 zł	410 606 412 zł
2013	80 920 434 zł	546 893 372 zł

Tabela 3

Postępowania egzekucyjne 2013 r ⁵		
Liczba wszczętych postępowań egzekucyjnych	Kwoty wyegzekwowane przez izby celne	Koszty postępowań
51 395	145 739 072 zł	10 184 261

Tabela 4

Kontrole rynku i zwalczanie przestępczości wewnątrz kraju ⁶			
Rok	Liczba zaangażowanych f-szy	Liczba kontroli - w tys.	Wymiar kary - w mln. zł
2011	2523	409	19,8
2012	2567	251	13,0
2014	1658	172	8,6

Tabela 5

Kontrole w zakresie podatku akcyzowego i podatku od gier oraz obrotu towarowego z zagranicą ⁷			
Rok	Liczba zaangażowanych f-szy	Liczba kontroli	Wymiar finansowy - w mln. zł
2011	608	Bd	299
2012	608	2985	463
2014	467	1695	1 048

Tabela 6

Skuteczność kontroli przed zwolnieniem towarów			
	2008	2012	2014
Zgłoszenia ogółem (import/eksport)	1,98 mln	2,57 mln.	3,4 mln.
Zgłoszenia poddane kontroli przed zwolnieniem	326 tys.	53 tys.	32 tys.
Liczba wykrytych nieprawidłowości	8,8 tys.	7,5 tys.	6,8 tys.

⁴ Kompendium

⁵ Kompendium

⁶ Raport roczny

⁷ Raport roczny

Tabela 7

Liczba postępowań ⁸			
	2009	2011	2013
I instancja - liczba rozstrzygnięć	630 840	829 661	1 115 081
II instancja- liczba rozstrzygnięć	22 198	22 634	25 801

Tabela 8

Liczba spraw o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe ⁹		
2009	2011	2013
131 905	162 624	137 453

Tabela 9

Kompendium Statystyczne Służby Celnej 2009-2013

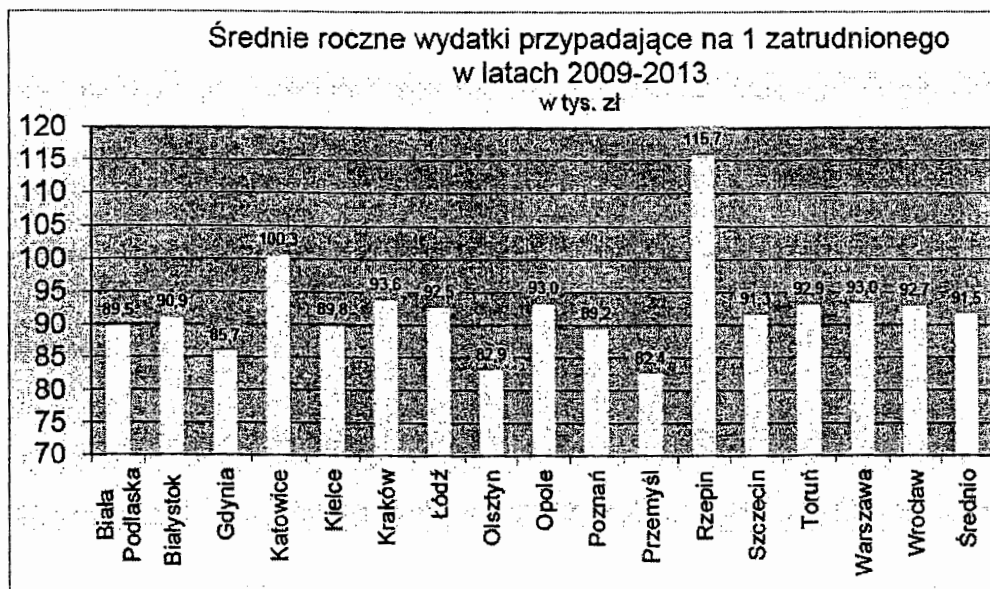
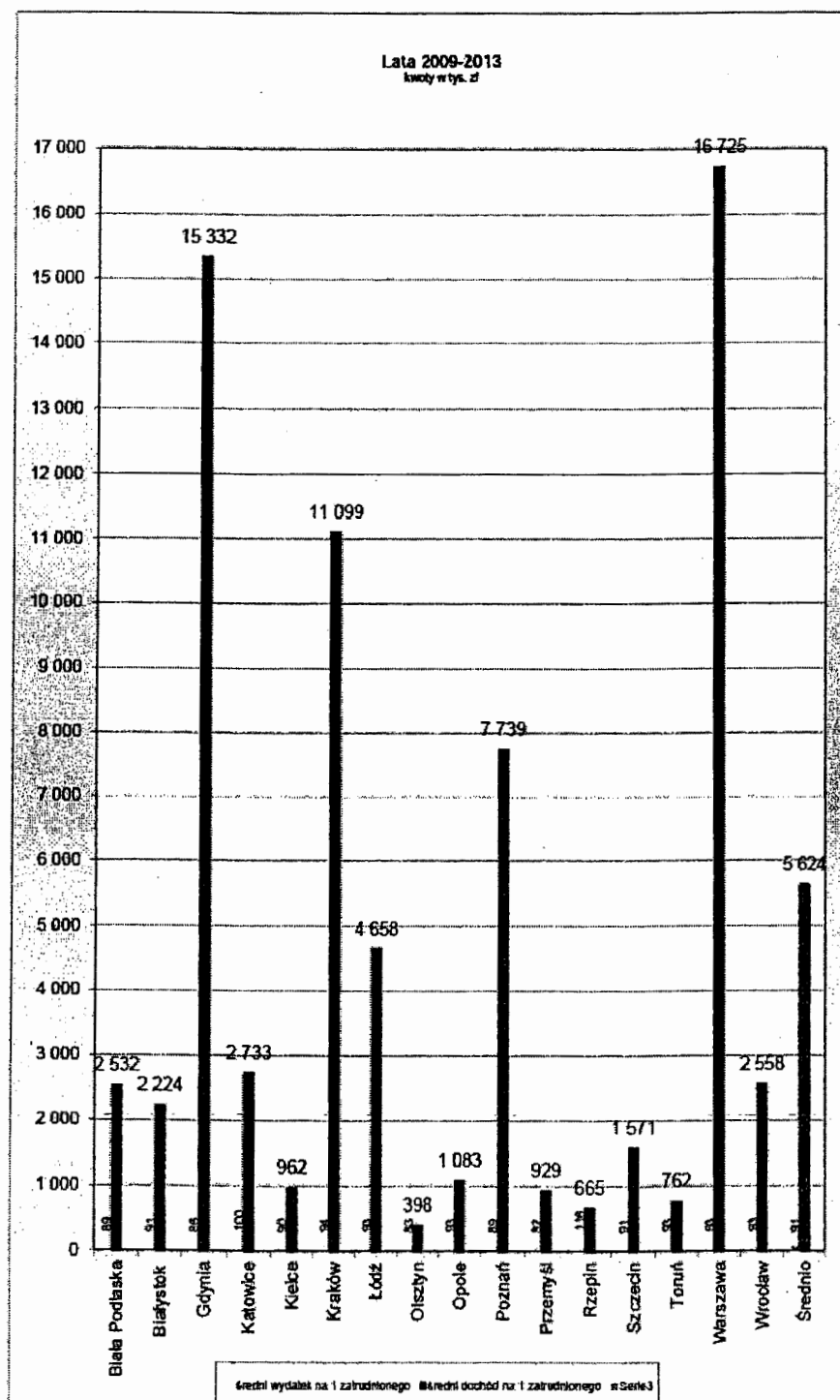

Tabela 10

Kompendium Statystyczne Służby Celnej 2009-2013

5. Porównanie średnich dochodów przypadających na 1 zatrudnionego do średnich wydatków przypadających na 1 zatrudnionego w poszczególnych izbach celnych w latach 2009-2013

Efekty działań całej formacji to zaangażowanie wszystkich funkcjonariuszy celnych na różnych poziomach i w różnych komórkach.

Funkcjonariusze celnicy podczas wykonywania obowiązków służbowych narażeni są:

na oddziaływanie szkodliwych czynników dla zdrowia jak np. służba w systemie zmianowym (w tym nocnym), narażenie na wpływ substancji szkodliwych, w warunkach zagrożenia promieniowaniem, skażeniem, wybuchem, rakotwórczymi spalinami, warunkami atmosferycznymi, znaczną różnicą temperatur (częste przejścia z pomieszczeń ciepłych na zewnątrz bez względu na temperaturę),

- obowiązują wysokie wymagania zdrowotne i sprawności, ryzyko utraty zatrudnienia w wyniku obniżenia zdolności fizycznych.

- wymagane są wysokie kwalifikacje i wiedza specjalistyczna niemal ze wszystkich dziedzin z zakresu zadań S.C. Pożądane są umiejętności takie jak spostrzegawczość, odporność na stres, umiejętność podejmowania decyzji pod presją czasu, dyspozycyjność w zakresie godzin służby oraz miejsc wykonywania obowiązków, umiejętność zachowania kultury osobistej w warunkach konfrontacji przebywania w środowisku przestępczym, odporność na presję.

- konieczność i umiejętność szybkiego podejmowania decyzji na stanowiskach niekierowniczych.

- wymagane są umiejętności analityczne, spostrzegawczość, znajomość systemów (w S.C. funkcjonariusz obsługuje nawet kilkanaście systemów), umiejętność przystosowania się do zmian, dokładność, niezależność i odporność na wpływy.

- występuje finansowy efekt dla budżetu państwa. W komórkach kontrolnych jest bardziej spektakularny, ponieważ jest od razu widoczny (ujawnienie przemytu o wartości np. 2 mln. zł uszczupień robi wrażenie i ma nawet wydźwięk medialny), wykazanie wielu milionów w wyniku kontroli postimportowej lub wymierzenie podobnej należności w wyniku zmuszonego postępowania już nie jest efektowne. Podobnie doprowadzenie do skazania przestępcy na karę bezwzględnego pozbawienia wolności pozostaje w cieniu ujawnienia jakiego na początku tej procedury dokonali funkcjonariusze komórki kontrolnej. To sprawia, że efekty działań w komórkach innych niż kontrolne nie są powszechnie znane. Bezpośredniego wymiaru finansowego nie można wykazać w wyniku wydania np. zezwolenia na stosowanie uproszczeń, ale wszelkie błędy i nieuprawnione uzyskanie szczególnego i uprzywilejowanego statusu przez firmę spowoduje już wymierne straty, tym trudniejsze do ujawnienia, że firma korzysta z przywileju na terenie całej Unii Europejskiej.

Ponadto w zależności od polityki kadrowej w izbie oraz potrzeb w zakresie dyspozycyjności wymagania zdrowotne wobec wszystkich funkcjonariuszy są wysokie, tak aby w każdym czasie f-sz mógł wykonać decyzję o przeniesieniu do komórki kontrolnej. Alokacja wewnętrzna w Służbie Celnej

jest prowadzona na ogromną skalę. Stale przenoszeni są funkcjonariusze pomiędzy wszystkimi typami komórek.

Przy wykonywaniu zadań występuje:

- bezpośredni kontakt z osobami, a więc ryzyko korupcyjne, narażenie na naciski i wpływy. Poziom ten zależy od stopnia decyzyjności jaką posiada funkcjonariusz, skali motywacji osób wobec których są podejmowane decyzje (kwota strat finansowych, ryzyko utraty uprawnień czy wolności osobistej), prawdopodobieństwa wykrycia niepożądanego zachowania funkcjonariusza.
- ryzyko narażenia na niebezpieczeństwo fizyczne czy pomówienie ze strony osób wobec których są prowadzone czynności.

Służba funkcjonariusza celnego wymaga profesjonalnego wykształcenia i wiedzy zazwyczaj z kilku dziedzin np. prawa, księgowości, informatyki, chemii, psychologii, kryminalistyki, technicznej, itp.

Ze względu na wrażliwość zadań Służby Celnej i w celu zapewnienia ich realizacji na odpowiednim poziomie funkcjonariusze celni systematycznie obejmowani są kolejnymi regulacjami prawnymi, w szczególności restrykcjami, na wzór funkcjonariuszy innych formacji, są wprowadzane też rygory nieznane w innych formacjach. Zasady są jednolite dla wszystkich funkcjonariuszy. Wyjątkiem są wymagania dla funkcjonariuszy w komórkach zwalczania przestępczości, ale ze względu na dyspozycyjność (możliwość przeniesienia) mogą być zastosowane do każdego funkcjonariusza.

- Zatrudnienie funkcjonariuszy ma charakter stosunków administracyjnoprawnych - nie stosunek pracy,
- Wymagania przed przyjęciem do służby:
  - Polskie obywatelstwo, korzystanie z pełni praw publicznych, niekaralność,
  - minimum średnie wykształcenie,
  - nieposzlakowana opinia,
  - odpowiedni stan zdrowia;
  - test wiedzy i przeprowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej;
  - ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Służbie Celnej;
  - przeprowadzenie postępowania sprawdzającego określonego w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

- Ścisła podległość służbowa i zależność od władzy służbowej, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych.¹⁰
- Dyspozycyjność:
  - Powierzenie przeniesienia obowiązków na takim samym lub innym stanowisku do 12 m-cy,
  - Przeniesienie czasowe do pełnienia służby w innej miejscowości,
  - Przeniesienie na stałe do pełnienia służby w innej miejscowości,
  - Delegowanie do wykonywania pracy poza Służą Celną,
  - Oddelegowanie do pełnienia służby na terytorium innego państwa – do 6 miesięcy,
  - Odmowa wykonania decyzji o przeniesieniu S.C. skutkuje obligatoryjnym zwolnieniem ze służby,
  - służba w systemie nadzwyczajnym w sytuacji wymagającej podwyższonej gotowości , w skoszarowaniu.
- Wykonywanie zadań w nielimitowanym czasie służby. Czas pełnienia służby jest określony wymiarem obowiązków z uwzględnieniem prawa do wypoczynku.
- Przeniesienie na niższe stanowisko w razie utraty zdolności do służby na zajmowanym stanowisku służbowym z zachowaniem uposażenia maksymalnie do 12 m-cy¹¹ lub obligatoryjne zwolnienie, gdy nie ma możliwości przeniesienia na inne, odpowiednie do stanu zdrowia.
- Obligatoryjne zwolnienie w razie orzeczenia:
  - trwałej niezdolności do służby, gdy nie ma możliwości przeniesienia funkcjonariusza do służby cywilnej,

trwałej utraty zdolności fizycznej lub psychicznej do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku, stwierdzonej przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli nie ma możliwości pełnienia służby przez funkcjonariusza na innym stanowisku odpowiednim do jego stanu zdrowia i kwalifikacji zawodowych albo gdy funkcjonariusz odmawia przejścia na inne stanowisko;

¹⁰

Art. 115 kk § 18. Rozkazem jest polecenie określonego działania lub zaniechania wydane służbowo żołnierzowi przez przełożonego lub uprawnionego żołnierza starszego stopniem. Prawo do odmowy tylko, gdy wykonanie spowoduje popełnienie przestępstwa. Procedura odmowy, która chroni przed odpowiedzialnością karną i dyscyplinarną za niewykonanie polecenia.

¹¹

W SG zachowuje uposażenie.

- Ograniczenie zasady domniemania niewinności tj. zwolnienie po upływie 12 m-cy zawieszenia, do 2008 r. obowiązywały przepisy o obligatoryjnym zwolnieniu funkcjonariusza w razie wniesienia aktu oskarżenia, tymczasowego aresztowania.¹² Przepisy uchylone, ale skutki występują nadal. 644 f-szy zwolniono. Nie obowiązywały w żadnej służbie.
- W razie przywrócenia do służby w przypadkach wskazanych w ustawach (uniewinnienie/umorzenie):
  - prawo do uposażenia za 6 m-cy,
  - Zaliczenie do okresu służby 6 m-cy – brak składek emerytalnych za pozostały okres, brak okresu zatrudnienia do stażu emerytalnego.
  - przywrócenie na poprzednich warunkach – utrata podwyżek, awansów.
- Zawieszenie w czynnościach służbowych 3 m-ce, z możliwością wydłużenia.
  - Obligatoryjne w przypadku tymczasowego aresztowania, wszczęcia postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.
  - Fakultatywne w razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, postępowania karnego o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego, przestępstwo skarbowe- nieumyślne.
  - 50% uposażenia w okresie zawieszenia, podjęcie dodatkowego zajęcia zarobkowego uzależnione jest od zgody dyrektora.
- Ograniczenia i zakazy w podejmowaniu zajęć zarobkowych, prowadzeniu działalności oraz uczestniczenia w życiu politycznych i społecznym w tym w ramach stowarzyszeń, fundacji i spółdzielni.
- Zakaz używania telefonów komórkowych – nie funkcjonuje w żadnej służbie,
- W sprawach o występki popełnione przez funkcjonariuszy celnych prowadzone jest śledztwo przez prokuratora. Ten sam przepis dotyczy jeszcze sędziów, prokuratorów, funkcjonariuszy Policji, ABW, AW, SKW, SWW CBA,
- Tak jak funkcjonariusze innych służb podlegają odpowiedzialności majątkowej na podstawie jednej ustawy,
- Sprawdzanie zdolności do służby należy do komisji MSW,

- Funkcjonariusze podlegają sprawdzeniu na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych, mogą być badani na wariografie, poddani badaniu psychologicznemu oraz testom sprawności fizycznej,

Zasadniczo w Służbie Celnej do wyjątków należą funkcjonariusze z wieloletnim stażem, którzy od chwili zatrudnienia cały czas wykonują te same zadania. Dyspozycyjność to jedno z najważniejszych wymagań stawianych funkcjonariuszom.

Wejście Polski do Unii Europejskiej oraz następnie do strefy Schengen miało największy wpływ na Służbę Celną i Straż Graniczną. Obie formacje odpowiadały za ochronę granic- Służba Celna w zakresie towarów a Straż Graniczna – osób, które zostały zniesione ze wszystkimi krajami wspólnotowymi. Jednocześnie obie służby stały się elementem ochrony bezpieczeństwa Unii Europejskiej i wykonują zadania dla całej Wspólnoty. Po zniesieniu kontroli celnej na granicy wewnętrznej Służba Celna przejęła nowe zadania do których należą:

- Kontrola na szlakach komunikacyjnych w pobliżu granic wewnętrznych. Wraz z wejściem do Unii otworzyły się granice dla przywozu odpadów, narkotyków, wywozu dzieł sztuki, przewozu przemycanych papierosów, alkoholu itp. - towary zabronione, które były przemycane przez granicę nadal są przewożone, a ich ujawnienie stało się jeszcze trudniejsze.
- Granica Polski stała się zewnętrzną granicą Unii, tym samym wzrosła opłacalność przemytu i znaczenie kontroli na granicy,
- Zadania z zakresu akcyzy krajowej i wewnątrzwspólnotowej,
- Kontrola nielegalnego wykonywania pracy przez cudzoziemców- zadanie wykonywane do 2009 r,
- Kontrola rynku gier hazardowych,
- Podatki od kopalin,
- Zadania z zakresu wspólnej polityki rolnej.

Nowe zadania wymagały zaangażowania kilku tysięcy osób, gwałtownie spadło zaangażowanie Służby Celnej na zachodzie i południu kraju, a wzrosło na granicach zewnętrznych i w miejscach natężenia działalności podmiotów akcyzowych tj. głównie duże miasta i w ich pobliżu. Podobne przemieszczenie zadań miało miejsce w Straży Granicznej.

W celu dostosowania do nowych zadań podjęto decyzję o alokacji kilku tysięcy funkcjonariuszy. Równocześnie toczyły się rozmowy w sprawie objęcia funkcjonariuszy celnych uprawnieniami emerytalnymi służb mundurowych. Pozwoliłoby to na odejście najstarszych funkcjonariuszy, a młodszy mogli pozostać w służbie oraz na nabór do służby na granicę zewnętrzną. Podjęto decyzję o alokacji, do której Służba Celna nie poczyniła żadnych przygotowań ani nie zabezpieczyła żadnych środków.

Odpowiedzią była rezygnacja części funkcjonariuszy ze służby, zwłaszcza osób najmłodszych. Dla przykładu po zlikwidowaniu Izby Celnej w Cieszynie w październiku 2003 roku propozycję przeniesienia do wschodnich izb złożono 184 osobom, 74 osoby nie przyjęły propozycji i zostały zwolnione. W sumie po akcesji Polski do Unii Europejskiej i zniesieniu granic celnych wydano 219 decyzji o przeniesieniu z urzędu w tej izbie. W ciągu trwającej dwa lata reorganizacji służb celnych w województwie śląskim z 1883 celników pozostało 1250 osób¹³ (na dzień 31 marca 2015r. już tylko 1183 osoby)

W grudniu 2004 r, a więc pół roku po wejściu do Unii, Dyrektor Izby Celnej w Przemyśle szacował koszty alokacji tylko w tej jednej Izbie na ponad **milion złotych** przy 30% absencji osób alokowanych¹⁴. Ostatecznie większość z nich została zwolniona po ponad roku chorobowego.

W celu dostosowania kadrowego do zadań od około 10 lat zostały wstrzymane przyjęcia do służby w izbach wewnętrznych, co powoduje:

- gwałtowne starzenie się kadry, sytuacja w niektórych jednostkach jest krytyczna jak np. średnia wieku 50 lat w komórkach zwalczania przestępczości, bez możliwości przesunięć kadrowych z innych komórek- wszędzie średnia wieku jest podobna. W Izbie Celnej w Rzepinie nie ma ani jednego funkcjonariusza przyjętego w ciągu ostatnich 10 lat.

Tabela 11¹⁵

Izba/ staż w S.C. w latach	do 5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-35	36-40	pow. 40
Biała Podlaska	303	444	325	251	383	56	21	33	1
Olsztyn	118	408	135	112	84	8	0	1	0
Katowice	32	15	69	323	549	87	32	13	1
Białystok	41	269	186	188	338	24	5	8	1

¹³ Dziennik Zachodni 22.12.2007, <http://wisla.naszemiasto.pl/archiwum/po-trzech-latach-pobytu-na-wschodzie-slascy-celnicy-wciaz,1351044,art,t,id,tm.html>

¹⁴ Super Nowości z dnia: 28_12_2004, <http://pressmedia.com.pl/2004/2004.12.28/R.htm>

¹⁵ Opracowanie własne na podstawie danych z Izby. Stan na 31.03.2015r.

Kielce	13	36	32	35	47	1	0	1	0
Łódź	0	125	128	140	169	16	8	1	3
Poznań	13	142	197	205	320	19	5	5	0
Toruń	9	69	63	192	98	7	3	0	0
Szczecin	0	36	117	251	293	55	26	23	3
Opole	1	19	23	56	99	11	5	3	0
Wrocław	1	16	44	293	360	50	20	15	6
Kraków	0	34	40	210	327	50	30	21	3
Rzepin	0	0	45	152	272	47	26	35	6
Warszawa	44	376	204	507	441	63	29	21	2
Przemyśl	178	326	159	196	302	25	16	12	2
Gdynia	1	212	119	226	282	65	48	31	2
MF	1	17	36	85	94	7	4	6	0

- brak funkcjonariuszy z wykształceniem adekwatnym do nowych potrzeb i zadań- rośnie znaczenie zadań analitycznych, dochodzeniowo-śledczych, kontroli księgowości firm. Konieczność przyuczenia wiekowych funkcjonariuszy -kosztowna, mało efektywna i tymczasowa. Funkcjonariusze z doświadczeniem mogą stanowić uzupełnienie wiedzy eksperckiej, ale doświadczenie nie zastąpi wykształcenia. Nieadekwatność w tym zakresie powoduje, że potrzebna jest większa ilość osób do wykonania zadania. Służba ponosi koszty szkoleń przy obniżonej efektywności. Znane są przypadki kosztownych wyjazdowych szkoleń f-szy na kilka lat czy miesięcy przed odejściem na emeryturę lub przed samym zwolnieniem.
- Konieczność dostosowania zadań do aktualnego stanu kadrowego- w tym celu tworzone są centra i alokowane zadania do izb wewnętrznych. Służba ponosi koszty organizacji takich centrów, dostosowania systemów komputerowych oraz komplikacji sytuacji kadrowej w izbach granicznych (przenoszenie funkcjonariuszy np. z komórek finansowych, logistyki, intrastat na granicę i konieczność ponownego ich szkolenia), koszty szkoleń. Następuje kumulacja zadań eksperckich (dających możliwość awansu) w izbach wewnętrznych i obniżenie takich perspektyw w izbach granicznych. Obecnie najwyższe wynagrodzenie netto jest w Izbie w Rzepinie, a najniższe w jednej z izb granicznej i jest nieadekwatne do obciążenia w poszczególnych izbach i skali realizowanych zadań -różnica w wynagrodzeniu netto wynosi średnio 700 zł na etat. Stopniowo będzie następowało obniżanie kompetencji i efektywności scentralizowanych komórek eksperckich, które powinny regularnie być uzupełniane kadrowo o osoby z aktualnym doświadczeniem kontrolnym. Obecnie we wszystkich izbach są funkcjonariusze z doświadczeniem z granicy i oddziałów celnych, ale staje się ono coraz bardziej nieaktualne przy postępującej zmianie przepisów i uwarunkowań gospodarczych.
- Niedostosowanie kadrowe w izbach granicznych. Izby graniczne są systematycznie wzmacniane kadrowo. Jednakże po wprowadzeniu reformy emerytalnej drastycznie spadła

liczba f-szy uprawnionych do odejścia na emeryturę, więc etaty nie są uwalniane. Ostatnia etatyzacja wskazuje jaka powinna być pożądana obsada kadrowa. W zestawieniu z aktualnym stanem kadrowym (marzec 2015r) w izbach występują niedobory rzędu nawet ponad 20% (IC Olsztyn i Biała Podlaska).

Tabela 12¹⁶

	Etatyzacja za 2013 r	Niedobór
Biała Podlaska	2081	264
Olsztyn	1101	235
Białystok	1190	130
Warszawa	1797	110
Przemyśl	1389	173

- Niedobory powstają pomimo bardzo rygorystycznych norm przyjętych do obliczeń, przewidując np.:

- 4 minuty na potwierdzenie dokumentu Tax-Free (podstawa do zwrotu podatku VAT-funkcjonariusz w tym czasie musi zweryfikować dokumenty i sprawdzić towar, w razie fikcyjnego potwierdzenia dojdzie do wyłudzenia podatku),
- 2 minuty na kontrole osoby w przywozie i 0,5 minuty na kontrolę osób w wywozie- w tym czasie f-sz musi sprawdzić dokumenty, zarejestrować dane w systemie, przeprowadzić analizę zachowania podróżnego,
- 4,5 minuty na kontrole samochodu osobowego na przywozie i 1,5 minuty na taką kontrolę na wywozie,
- 15 minut na kontrole pustego samochodu ciężarowego na przywozie (prawie 100 kg. heroiny ujawniono w takim samochodzie w 2014r) oraz 10 min. w wywozie,
- 35 minut na kontrole kontenera w porcie w przywozie (na przełomie 1993/1994 r., brytyjskie służby wykryły na płynącym z Wenezueli do Gdyni polskim statku Jurata 1300 kg kokainy. W 1994 r. ponad 500 kg tego narkotyku ujawniono na polskim statku w Gdyni; natomiast w styczniu 2002 r. policjanci z Wrocławia i funkcjonariusze CBS przechwycili 400 kg kokainy w magazynie w podwrocławskiej miejscowości.),
- 6 minut na kontrolę wagonu- masowego lub pustego- na granicy (w Oddziale Celnym w Kowalewie k. Terespoła w wagonach z odpadami drewna celnicy ujawnili 198.090 paczek papierosów. Przemyt blisko 60 tys. paczek papierosów ujawniono w trakcie rewizji wagonu kolejowego z brykietem kominkowym. W maju 2011r. funkcjonariusze celni z Kowalewa znaleźli ponad 270 tys. paczek papierosów w materiale opałowym, który jechał z Rosji na Słowację.)

Metodologia etatyzacji zakłada równomierne natężenie ruchu, nie uwzględnia czasu oczekiwania na przemieszczenie pojazdu, przejście od samochodu do samochodu, przerw na posiłek, urlopów itp. Jednocześnie wymagane jest utrzymanie przepustowości przejść i brak kolejek oraz prowadzenie kontroli wg. norm ilościowych. Funkcjonariusze pracują pod presją czasu i w godzinach nadliczbowych, których nie mają kiedy odebrać i odbiór których jest im blokowany. Nie są przestrzegane przerwy na posiłek, nie stwierdzono w żadnym oddziale, aby przełożeni stosowali przepisy umożliwiające przedłużenie przerwy w sytuacji gdy służba trwa ponad 12 godzin lub odbywa się w szkodliwych warunkach. Na niektórych przejściach granicznych zapewniono wysoki standard wyposażenia, w tym wyposażone pomieszczenia do przygotowania posiłków, które nie są wykorzystywane, chyba że jako sale szkoleń. Są także odpowiednie węzły sanitarne umożliwiające umycie się i przebranie po kontroli w tzw. kanale, w którym rewidowane są pojazdy. Z braku czasu funkcjonariusz przechodzący do odpraw podróżnych (stanowisko bardziej reprezentacyjne) nie ma nawet możliwości umycia się i przebrania w mundur służbowy. Pomieszczenia sanitarne pozostają niemal sterylne bez śladów użytkowania. Takie warunki służby odbijają się negatywnie na zdrowiu. Absencja chorobowa w izbach granicznych należy do najwyższych. Z danych za 2012 r wynika, że w IC Olsztyn, Przemyśl i Biała Podlaska było najmniej osób, które w 2012 r nie korzystały ze zwolnień lekarskich. W tych samych izbach jest najwyższy odsetek osób w wieku poniżej 40 lat. Natomiast prawie 52% funkcjonariuszy z IC Rzepin nie była ani jeden dzień na zwolnieniu chociaż z wieku funkcjonariuszy wynika, że powinno być odwrotnie – niecałe 9% to funkcjonariusze do 40r.ż. Dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13¹⁷

Chorobowe	% f-szy z pełną frekwencją w 2012r- nie korzystali z chorobowego	% f-szy w wieku do 40 rż
IC Olsztyn	30,30%	51,27%
IC Przemyśl	36,83%	48,44%
Biała Podlaska	35,78%	46,62%
IC Białystok	41,61%	39,15%
IC Kielce	45,56%	31,52%
IC Warszawa	30,53%	31,36%
IC Gdynia	bd	26,06%
IC Łódź	40,94%	23,90%
IC Poznań	38,69%	23,62%
IC Toruń	49,13%	21,09%
IC Opole	35,65%	12,44%
IC Szczecin	34,51%	12,31%
IC Katowice	41,26%	12,13%
IC Kraków	45,82%	10,21%
IC Rzepin	51,83%	8,75%
IC Wrocław	41,72%	7,83%

Wykazane wyżej problemy nie występują w Straży Granicznej.

Struktura zatrudnienia funkcjonariuszy na koniec marca 2015 r wg stażu w Służbie Celnej przedstawia się następująco.

Staż pracy w Służbie Celnej ¹⁸									
wiek	do 5 lat	6-10 lat	11-15 lat	16-20 lat	21-25 lat	26-30 lat	31-35 lat	36-40 lat	powyżej 40 lat
do 25 lat	32	1	0	0	0	0	0	0	0
26-30 lat	338	121	0	0	0	0	0	0	0
31-35 lat	233	1283	76	2	0	0	0	0	0
36-40 lat	101	705	757	444	22	0	0	0	0
41-45 lat	29	257	369	1456	759	27	0	0	0
46-50 lat	13	90	218	749	1748	214	8	0	0
51-55 lat	7	57	167	379	1038	215	113	5	0
56-60 lat	1	24	185	260	664	106	129	138	2
61-65 lat	1	5	135	107	201	24	26	84	16
powyżej 65 lat	0	1	15	25	26	5	2	2	12
	755	2544	1922	3422	4458	591	278	229	30

Struktura zatrudnienia funkcjonariuszy na koniec marca 2015 r wg wieku funkcjonariuszy przedstawia się następująco.

Wiek funkcjonariuszy w latach									
Izba	do 5 lat	6-10 lat	11-15 lat	16-20 lat	21-25 lat	26-30 lat	31-35 lat	36-40 lat	pow. 40 lat
Biała Podlaska	303	444	325	251	383	56	21	33	1
Olsztyn	118	408	135	112	84	8	0	1	0
Przemysł	178	326	159	196	302	25	16	12	2
Warszawa	44	376	204	507	441	63	29	21	2
Białystok	41	269	186	188	338	24	5	8	1
Katowice	32	15	69	323	549	87	32	13	1
Kielce	13	36	32	35	47	1	0	1	0
Poznań	13	142	197	205	320	19	5	5	0
Toruń	9	69	63	192	98	7	3	0	0
Gdynia	1	212	119	226	282	65	48	31	2
Łódź	0	125	128	140	169	16	8	1	3
Szczecin	0	36	117	251	293	55	26	23	3
Kraków	0	34	40	210	327	50	30	21	3
Opole	1	19	23	56	99	11	5	3	0
MF	1	17	36	85	94	7	4	6	0
Wrocław	1	16	44	293	360	50	20	15	6
Rzepin	0	0	45	152	272	47	26	35	6

Kalkulacja finansowa.

Struktura funkcjonariuszy wg. wieku:

do 5 lat	6-10 lat	11-15 lat	16-20 lat	21-25 lat	26-30 lat	31-35 lat	36-40 lat	powyżej 40 lat
755	2544	1922	3422	4458	591	278	229	30

W 2014 r pełni służbę 425 funkcjonariuszy uprawnionych do emerytury oraz co najmniej 40, którzy posiadają uprawnienia emerytalne z tyt. Służby w innych formacjach.

W 2014 r na emeryturę odeszło 70 funkcjonariuszy. Do obliczenia prognozowanej liczby f-szy, którzy odejdą w poszczególnych latach na emeryturę brak materiału porównawczego. Zarówno w Policji jaki w Straży Granicznej jest inna struktura wiekowa funkcjonariuszy.

3500 zł -średnie wynagrodzenie netto w Służbie Celnej,

40% t. 1400 zł wynosi suma składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe od jednego f-sza tj. równowartość najniższej emerytury

75% - 2 625 zł- średnia emerytura w najwyższej wysokości.

14 229 osób- stan zatrudnienia f-szy na koniec marca 2015 w Służbie Celnej,

1 000 etatów - w 2012r Ministerstwo Finansów szacowało uwolnienie i ich likwidację. Jest to możliwe bez uszczerbku dla zadań tylko w razie wymiany części kadry na osoby młodsze z kwalifikacjami, które pozwolą na efektywniejsze wykonywanie zadań.

4900 – wynagrodzenie netto oraz składki emerytalne, rentowe i wypadkowa 1 etatu tj. równowartość -

- 3,5 emerytury w wys. 40% ($4900/1400$) lub

- 1,8 emerytury w wysokości 75% ($4900/2\ 625$)

Środki pozostałe z likwidacji etatów pozwolą na sfinansowanie:

3500 emerytur w minimalnej wysokości 40%

1800 emerytur w maksymalnej wysokości 75%- przy założeniu, że wszyscy odchodzą na najwyższą emeryturę.

18 520 600 wynoszą miesięczne składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe od 13 229 funkcjonariuszy. Kwota pozwala na całkowite sfinansowanie emerytur pozostałych uprawnionych, nawet przy założeniu odejścia 100%.

Powyższa kalkulacja została przeprowadzona w skali miesiąca.

W 2014 odeszło ze służby około 15% uprawnionych. Aby zachęcić do odejścia na emeryturę pozostałych uprawnionych Szef Służby Celnej proponuje przyznanie im dodatkowego wynagrodzenia w wysokości 3 miesięcznego wynagrodzenia.

To pozwala przypuszczać, że nie będzie masowych odejść na emeryturę w razie przyznania emerytur mundurowych w Służbie Celnej. Takie szacunki potwierdzają także obserwacje i deklaracje poszczególnych rozpytywanych funkcjonariuszy. Niektórzy deklarują natychmiastowe odejście (zdecydowana mniejszość) natomiast dominuje deklaracja dalszej służby, zwłaszcza wobec otwarcia możliwości awansu i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa.

Przy założeniu 20% odejść, może to być około 2000 osób(funkcjonariuszy).

Jak wynika z danych na temat ujawnień funkcjonariuszy celnych zwiększenie efektywności o 1% daje ponad 5 mln. dla budżetu.

Rok	Wartość uszczupień cel i podatków w wyniku kontroli Służby Celnej
2009	824 991 510 zł
2011	410 606 412 zł
2013	546 893 372 zł

Zwiększenie efektywności Służby Celnej w wyniku wprowadzenia uprawnień emerytalnych jest pewne. Nastąpi:

- wzmocnienie kadrowe zgodnie z potrzebami,
- zatrudnienie kilku tysięcy osób z kwalifikacjami zgodnymi z potrzebami służby,
- powstaną oszczędności z tyt. zaniechania wypłaty świadczeń dla osób alokowanych,
- wzrośnie poziom kontroli,

Jak wynika z analizy danych statystycznych w ciągu ostatnich kilku lat systematycznie spada zatrudnienie funkcjonariuszy w komórkach kontrolnych, w tym na lotniskach. Spadają efekty ujawnień, w tym papierosów. Szacunki dot. skali szarej strefy z zakresu objętego działaniem Służby Celnej to od kilku do kilkunastu miliardów złotych. Analizując uwarunkowania dot. Służby Celnej nie sposób odnieść wrażenia, że Państwo oszczędzając miliony na emeryturach funkcjonariuszy celnych traci miliardy z tyt. patologii w zarządzaniu formacją.

W Służbie Celnej nastąpiło przeregulowanie restrykcji w takim kierunku, że przepisy nie są spójne i kompletne. Stwarzają warunki, w których funkcjonariusz niepewny swojej przyszłości wykonuje zadania istotne dla bezpieczeństwa Państwa na granicy dwóch systemów gospodarczych wobec osób i podmiotów, które czerpią ogromne zyski z nielegalnej działalności. Od postawy funkcjonariusza

zależy stopień przestrzegania prawa, ale także własne bezpieczeństwo. Są to czynniki, które osłabiają neutralność funkcjonariusza w stosunku do osób i podmiotów, wobec których wykonuje czynności.

Nie na wszystkich stanowiskach zadania, warunki i wymagania są takie same. Część funkcjonariuszy pełni służbę na tzw. zapleczu. Jest to specyfika wszystkich służb. Jednak w związku z dyspozycyjnością każdy funkcjonariusz w każdym czasie może być przeniesiony do innych zadań. Różnicowanie na funkcjonariuszy uprawnionych do emerytur mundurowych i pozostawienie części w systemie powszechnym doprowadzi do patologicznych wręcz zjawisk w zarządzaniu kadrami. Ograniczenie do kilku tysięcy osób uprawnionych oraz ich izolacja od pozostałych utrudni dysponowanie kadrami, przenoszenie, możliwość awansu, wykorzystanie doświadczenia. Brak sztywnego podziału wobec dyspozycyjności funkcjonariuszy będzie oznaczało, że niektórzy funkcjonariusze będą mieć okresowo opłacane składki emerytalne, a okresowo nie. W żadnej służbie nie ma takiego podziału, nawet w siostrzanej Straży Granicznej nie dokonywano oceny jaki odsetek osób jest zaangażowanych w tzw. zwalczanie. Wszyscy są traktowani równo wobec prawa.

PROJEKTY ZAŁĄCZNIKÓW DO PLANOWANYCH AKTÓW WYKONAWCZYCH

1) Załączniki do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wykazu chorób i schorzeń pozostających w związku z służbą w Służbie Celnej:

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WYKAZ CHOROÓB POWSTAŁYCH W ZWIĄZKU ZE SZCZEGÓLNYMI WŁAŚCIWOŚCIAMI LUB WARUNKAMI SŁUŻBY W SŁUŻBIE CELNEJ ORAZ WŁAŚCIWOŚCI I WARUNKI SŁUŻBY POWODUJĄCE ICH UJAWNIECIE LUB POGORSZENIE STANU ZDROWIA

Lp.	Nazwa choroby	Szczególne właściwości i warunki służby
1	2	3
1	Zatrucia ostre i przewlekłe substancjami chemicznymi oraz następstwa tych zatruc	Służba narażająca na działanie szkodliwych dla zdrowia substancji chemicznych
2	Pylice płuc	Długotrwała służba narażająca na wdychanie pyłów mogących wywołać zwłóknienie tkanki płucnej
3	Przewlekłe choroby układu oddechowego, powstałe w następstwie działania substancji toksycznych, drażniących, uczulających lub czynników mechanicznych (podwyższone lub obniżone ciśnienie)	Długotrwała służba narażająca na działanie substancji toksycznych lub drażniących, pyłów, par, gazów, aerozoli o właściwościach uczulających oraz działanie podwyższonego lub obniżonego ciśnienia
4	Choroby spowodowane działaniem promieni jonizujących i ciał promieniotwórczych (również nowotwory, choroby narządu wzroku i skóry spowodowane działaniem tych czynników)	Służba narażająca na działanie promieniowania jonizującego i ciał promieniotwórczych
5	Trwałe uszkodzenie zdrowia w wyniku oddziaływania pola elektromagnetycznego o wysokiej częstotliwości w zakresie mikrofal, dłuższych fal radiowych oraz spójnego promieniowania świetlnego generowanego przez układy laserowe	Służba narażająca na działanie pola elektromagnetycznego w zakresie mikrofal oraz dłuższych fal radiowych, jak również spójnego promieniowania świetlnego generowanego przez układy laserowe
6	Odmrożenia lub trwałe skutki odmrożeń	Służba pełniona w warunkach działania ujemnych temperatur
7	Zmiany w układzie nerwowym, naczyniowym i ruchowym wywołane działaniem drgań mechanicznych (zespół wibracyjny)	Długotrwała służba narażająca na działania drgań mechanicznych (wibracje)

8	Przewlekłe choroby układu ruchu powstałe w warunkach służby związanej z wymuszoną postawą ciała, nadmiernym przeciążeniem i mikrourazami: złamania powolne, zapalenie pochewek ścięgnistych i kaletek maziowych, uszkodzenia i zwyrodnienia łękotek, zmiany zapalne mięśni i przyczepów ścięgnistych, martwica kości nadgarstka, uszkodzenie krążka międzykręgowego, przeciążeniowe zmiany zwyrodnieniowe	Długotrwała służba wymagająca długotrwałego obciążenia ograniczonych grup mięśni, wymuszonej postawy ciała lub narażająca na często powtarzające się mikrourazy albo powodująca ucisk na pnie nerwów: ruchy monotypowe, wykonywane w szybkim tempie (np. u stenografów, maszynistek) oraz inna służba narażająca na stały ucisk i nadmierne obciążenie aparatu kostno-stawowego
9	Choroby narządu wzroku wywołane zawodowymi czynnikami fizycznymi i chemicznymi. Uwaga: zmiany wywołane działaniem promieniowania jonizującego należy kwalifikować według lp. 4	Służba narażająca na długotrwałe działanie promieniowania podczerwonego, nadfioletowego, pola elektromagnetycznego wysokiej częstotliwości, spójnego promieniowania świetlnego generowanego przez układy laserowe, drażniących substancji chemicznych. Długotrwała służba związana z wykonywaniem czynności wymagających podwyższonej koncentracji wzroku na zminiaturyzowanych elementach lub w warunkach niewystarczającego oświetlenia oraz praca przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych
10	Uszkodzenie narządu słuchu związane z narażeniem na działanie nadmiernego hałasu lub dźwięków o wysokich i niskich częstotliwościach	Służba narażająca na długotrwałe działanie hałasu o dużej intensywności lub dźwięków o wysokich i niskich częstotliwościach
11	Przewlekłe choroby krtani (niedowłady strun głosowych, guzki śpiewacze)	Służba związana z nadmiernym, długotrwałym obciążeniem narządu głosu (np. wykładowcy, telefoniści itp.)
12	Przewlekłe choroby skóry i błon śluzowych spowodowane warunkami służby. Uwaga: zmiany o charakterze złośliwym należy kwalifikować według lp. 13, zmiany wywołane działaniem promieniowania jonizującego według lp. 4, a choroby zakaźne, inwazyjne (pasożytnicze) według lp. 15	Długotrwała służba narażająca na styczność z substancjami drażniącymi lub uczulającymi
13	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie styczności z czynnikami rakotwórczymi: 1) nowotwory skóry, 2) nowotwory dróg moczowych, 3) nowotwory układu oddechowego, 4) inne. Uwaga: nowotwory powstałe w następstwie działania promieniowania jonizującego należy kwalifikować według lp. 4	Służba narażająca na długotrwałą styczność z chemicznymi czynnikami rakotwórczymi, np. produktami suchej destylacji węgla, ropy naftowej, łupków bitumicznych, smołowców i innych. Służba narażająca na długotrwałą styczność z benzenoaminami oraz ich pochodnymi, jak np. alfa- i beta-naftyloamina oraz benzydyna. Długotrwała służba narażająca na wdychanie substancji rakotwórczych
14	Choroby wywołane podwyższonym lub obniżonym ciśnieniem atmosferycznym oraz działaniem przeciążeń grawitacyjnych (przyspieszeń)	Służba pełniona w warunkach podwyższonego lub obniżonego ciśnienia atmosferycznego narażająca na nagłe zmiany ciśnienia oraz działania przeciążeń grawitacyjnych
15	Choroby zakaźne, inwazyjne i tropikalne, w przypadkach gdy źródło choroby znajdowało się w środowisku służby. Powikłania szczepień ochronnych,	Służba wymagająca bezpośredniego stykania się z zakaźnym środowiskiem i materiałem. Szczepienia ochronne wykonane na zlecenie właściwych organów w związku z zagrożeniami

	wykonanych w związku z wykonywaną służbą	wynikającymi z warunków służby
16	Zaawansowana niewydolność żylna kończyn dolnych	Długotrwała służba wymagająca przebywania w pozycji stojącej
17	Ostry zespół przegrzania i jego następstwa	Służba w warunkach podwyższonej temperatury otoczenia
18	Psychozy reaktywne odporne na leczenie powstałe w szczególnych warunkach służby	Ostre lub przewlekłe urazy psychiczne spowodowane zdarzeniami zaistniałymi w czasie pełnienia służby

ZAŁĄCZNIK Nr 2

WYKAZ CHOROÓB I SCHORZEŃ, KTÓRE ISTNIAŁY PRZED PRZYJĘCIEM DO SŁUŻBY, LECZ ULEGŁY
POGORSZENIU LUB UJAWNIŁY SIĘ W CZASIE TRWANIA SŁUŻBY W SŁUŻBIE CELNEJ WSKUTEK
SZCZEGÓLNYCH WŁAŚCIWOŚCI LUB WARUNKÓW SŁUŻBY NA OKREŚLONYCH STANOWISKACH, ORAZ
WŁAŚCIWOŚCI I WARUNKI SŁUŻBY POWODUJĄCE ICH UJAWNIECIE LUB POGORSZENIE STANU
ZDROWIA

Lp.	Nazwa choroby lub schorzenia	Szczególne właściwości i warunki służby
1	2	3
1	Gruźlica	Służba w trudnych warunkach atmosferycznych, polowych, niekorzystne warunki zakwaterowania sprzyjające zachorowaniu itp.
2	Choroba reumatyczna, reumatoidalne zapalenie stawów, zeszytniające zapalenie stawów kręgosłupa, choroba zwyrodnieniowa stawów	Długotrwała służba związana z ujemnym działaniem wpływów atmosferycznych oraz z wysiłkiem fizycznym, narażająca stale na urazy mechaniczne
3	Przewlekłe schorzenia układu oddechowego i zatok przynosowych oraz trwałe następstwa tych schorzeń	Długotrwała służba w szkodliwym dla zdrowia środowisku służby lub w trudnych warunkach atmosferycznych (ozieźbienie)
4	Przewlekłe stany zapalne nerwów	Długotrwała służba w szkodliwych dla zdrowia warunkach ujemnego oddziaływania na ustrój wpływów atmosferycznych (ozieźbienie)
5	Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy oraz przewlekłe, powtarzające się nieżyty jelit lub żołądka upośledzające stan odżywienia organizmu	Długotrwała służba w warunkach nadmiernego napięcia nerwowego, zwiększonej odpowiedzialności i nieregularnego trybu odżywiania
6	Przewlekłe zapalenie nerek	Długotrwała służba związana z wykonywaniem dużych wysiłków fizycznych w trudnych warunkach atmosferycznych (ozieźbienie, wilgoć) oraz zwiększonej ekspozycji na infekcje bakteryjne
7	Choroba wieńcowa serca	Służba związana z dużą odpowiedzialnością, nadmiernym napięciem nerwowym i nienormowanym czasem pracy
8	Zapalenie mięśnia sercowego oraz zapalenie wsierdzia lub osierdzia (oraz ich następstwa) w przebiegu chorób infekcyjnych o etiologii wirusowej, bakteryjnej lub pasożytniczej	Długotrwała służba w trudnych warunkach atmosferycznych usposabiających do powstania chorób infekcyjnych, służba w niekorzystnych warunkach zakwaterowania lub w warunkach zwiększonej ekspozycji na infekcje

9	Nadciśnienie tętnicze odporne na leczenie w warunkach służby i powikłania w jego przebiegu	Służba w warunkach wymagających nadmiernego napięcia nerwowego, zwiększonej odpowiedzialności i nienormowanego czasu służby
10	Encefalopatie różnego pochodzenia (po urazach czaszki, zatruciach, neuroinfekcjach) powstałe po wstąpieniu do służby, przebiegające pod postacią zaburzeń o obrazie nerwicy, zespołu nerwicowego lub charakteropatii	Długotrwała służba związana z nienormowanym czasem służby oraz z długotrwałym i nadmiernym napięciem nerwowym lub emocjonalnym. Mikrourazy i zatrucia podprogowe (np. spalinami) wywołujące ujawnienie się i zaostrzenie kompensowanych dotąd wad psychicznych, usposabiające do nawarstwienia reakcji nerwicowych
11	Przewlekłe nerwice wywołane warunkami służby	Służba w warunkach wymagających nadmiernego napięcia nerwowego, zwiększonej odpowiedzialności i nienormowanego czasu służby
12	Niedokrwienie kończyn dolnych spowodowane zakrzepowo-zarostowym zapaleniem naczyń (choroba Bürgera)	Długotrwała służba w warunkach częstego, znacznego ochłodzenia atmosferycznego
13	Przewlekłe grzybice skóry odporne na leczenie	Długotrwała służba w warunkach zwiększonej wilgotności środowiska oraz w warunkach skoszarowania

2) Załączniki do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie funduszu socjalnego dla emerytów i rencistów w Służbie Celnej oraz ich rodzin:

WZÓR

.....
(imię i nazwisko lub (miejscowość, data)
nazwa organizacji)

.....
(adres)

.....
(nr emerytury lub renty)

.....
(nr telefonu)

.....
(kierownik jednostki
organizacyjnej)

WNIOSEK

o przyznanie świadczenia socjalnego

1. Proszę o udzielenie świadczenia socjalnego:*

1) zapomogi pieniężnej;

2) dopłaty do kosztów leczenia oraz zwrotu części kosztów opieki paliatywno-hospicyjnej;

3) dopłaty do kosztów zakwaterowania, wyżywienia i leczenia w sanatoriach lub uzdrowiskach;

4) dopłaty do kosztów pogrzebu uprawnionego niezależnie od przysługującego z tego tytułu zasiłku pogrzebowego;

5) dopłaty do kosztów wypoczynku indywidualnego i zbiorowego, a także do innych form rekreacji;

6) dopłaty do zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży w postaci obozów i kolonii oraz innych form działalności socjalnej;

7) dopłaty do korzystania z różnych form działalności kulturalno-oświatowej.

Uzasadnienie złożonego wniosku: .....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Osoby na utrzymaniu wnioskodawcy:

Imię i nazwisko Wiek Stopień pokrewieństwa

.....
.....
.....
.....

Oświadczam, że podane wyżej dane są prawdziwe i zgodne ze stanem faktycznym.

.....

(podpis)

Załączniki:

.....

.....

.....

Opinia Komisji Socjalnej co do sposobu załatwienia wniosku:

.....

.....

.....

....., dnia .....

Komisja Socjalna

.....

.....

.....

Decyzja kierownika jednostki organizacyjnej

Przyznaję świadczenie socjalne w wysokości .....

(słownie złotych .....).**

Nie przyznaję świadczenia socjalnego.**

....., dnia .....

.....

(podpis i pieczęć

kierownika jednostki

organizacyjnej)

* Właściwe podkreślić.

** Niepotrzebne skreślić.

- 3) Załącznik do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie w sprawie testu sprawności fizycznej funkcjonariuszy Służby Celnej

ZAŁĄCZNIK Nr 1

OPIS SZCZEGÓŁOWYCH WARUNKÓW WYKONANIA ĆWICZEŃ W RAMACH TESTU SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ

CZĘŚĆ I TESTU

ĆWICZENIE 1: Skok w dal z miejsca obunóż

Wykonujący ćwiczenie staje w odległości 50 cm od materaca na specjalnie oznaczonej linii, wykonuje zamach rękami i, odbijając się jednocześnie obiema stopami od podłoża, skacze w przód. Próbę powtarza się trzykrotnie. Oceniany jest najdłuższy skok mierzony od linii wyznaczającej miejsce odbicia do najbliższego miejsca kontaktu ciała z matercem. Pomiaru dokonuje się z dokładnością do 5 cm. W przypadku cofnięcia się po skoku próby nie zalicza się. Niezaliczenie trzech prób oznacza niezaliczenie ćwiczenia.

ĆWICZENIE 2: Bieg po kopercie

Na prostokacie o wymiarach 300 x 500 cm umieszcza się pięć chorągiewek o wysokości 150 cm (po jednej w narożnikach oraz na przecięciu przekątnych).

wzór

Wykonujący ćwiczenie startuje od chorągiewki A i biegnie kolejno w kierunku chorągiewki B, a następnie C, D, B, E oraz A. Chorągiewki A, C, D i E omija lewym barkiem, a chorągiewkę B prawym barkiem. Całą trasę pokonuje się trzykrotnie. Zabronione jest dotykanie chorągiewek w trakcie biegu. W przypadku przewrócenia chorągiewki próbę powtarza się. Kolejne przewrócenie chorągiewki powoduje niezaliczenie ćwiczenia. Pomiaru dokonuje się z dokładnością do 0,1s.

ĆWICZENIE 3: Rzut piłką lekarską w przód (mężczyźni 3 kg, kobiety 2 kg)

Wykonujący ćwiczenie staje przed linią wyznaczającą początek strefy rzutu i przyjmuje pozycję wyprostowaną, w lekkim rozkroku ze stopami ustawionymi równolegle. Następnie, trzymając piłkę oburącz nad głową, wykonuje skłon w tył i przez szybki wyprost wyrzuca piłkę oburącz ponad głowę w przód. Po rzucie nie wolno przekraczać linii wyznaczającej początek strefy rzutu ani oderwać stopy od podłoża. Wykonywane są trzy próby. Oceniany jest rzut na największą odległość. Pomiaru dokonuje się z dokładnością do 5 cm. W przypadku przekroczenia linii wyznaczającej początek strefy rzutu lub oderwania stopy od podłoża próby nie zalicza się. Niezaliczenie trzech prób oznacza niezaliczenie ćwiczenia.

CZĘŚĆ II TESTU

1. Pad w przód

Wykonuje się z postawy stojąc, przez skok lotny w przód na przedramiona i dłonie ułożone na wysokości klatki piersiowej; nogi w szerokim rozkroku należy wesprzeć na palcach stóp, a tułów na przedramionach. Żadna inna część ciała nie może dotykać podłoża.

2. Pad w tył

Wykonuje się z postawy stojąc, przez ugięcie kolan z jednoczesnym wymachem rąk w przód w górę, następnie siad na pośladkach, przetoczenie w tył aż do zetknięcia się pleców z podłożem, z równoczesnym uderzeniem dłoni wraz z całą powierzchnią rąk o podłoże pod kątem ok. 45° w stosunku do linii ciała; brodę należy przyciągnąć do klatki piersiowej, chroniąc głowę przed uderzeniem o podłoże. Pad w tył można łączyć z przewrotem w tył przez bark, skłaniając głowę w stronę barku przeciwnego.

3. Pad w bok

Wykonuje się z postawy stojąc, przez wykrok nogą np. lewą oraz wymach wyprostowanej nogi prawej w przód z jednoczesnym ugięciem nogi wykroczonej w kolanie i przeniesieniem prawej ręki w przód na lewą stronę ciała. Pad na prawy bok amortyzuje się przez siad na prawym pośladku, a także silne i szybkie uderzenie prawą ręką o podłoże pod kątem ok. 45° (w momencie kontaktu pleców z podłożem); obie nogi należy unieść w górę, lewa ręka spoczywa na brzuchu, brodę należy przyciągnąć do klatki piersiowej. Pad wykonuje się na bok, nie na całe plecy! Analogicznie wykonuje się pad na lewy bok.

4. Pad w przód z przewrotem

Wykonuje się z postawy stojąc, przez skłon tułowia w przód z jednoczesnym wykretem nogi prawej i uniesieniem prawej ręki, następnie prawą rękę należy ułożyć na podłożu, małym palcem naprzeciw dużego palucha prawej stopy. Lewą rękę oprzeć na podłożu palcami ku środkowi ciała. Ręce ugiąć w łokciach, brodę przyciągnąć do lewego barku i z tej pozycji wykonać przetoczenie od prawego przedramienia przez prawy łokieć, bark, ukośnie przez plecy do lewego biodra, uderzając lewą ręką o podłoże pod kątem ok. 45°. Pad należy zakończyć leżeniem na lewym boku (tak jak przy padzie w bok - nogi nie powinny uderzać o siebie). Do postawy stojącej należy przejść przez odepchnięcie lewą ręką od podłoża i podkurczenie nóg. Analogicznie wykonuje się pad przez lewy bark.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

TABELE PUNKTACJI WYNIKÓW TESTU SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ

Tabela nr 1 - Funkcjonariusze mężczyźni

LICZBA PUNKTÓW	SKOK W DAL cm	BIEG KOPERTA s	RZUT PIŁKĄ cm	LICZBA PUNKTÓW	SKOK W DAL cm	BIEG KOPERTA s	RZUT PIŁKĄ cm
1	2	3	4	1	2	3	4
80	285	20,0	1300	49	223	26,2	835
79	283	20,2	1285	48	221	26,4	820
78	281	20,4	1270	47	219	26,6	805
77	279	20,6	1255	46	217	26,8	790
76	277	20,8	1240	45	215	27,0	775
75	275	21,0	1225	44	213	27,2	760
74	273	21,2	1210	43	211	27,4	745
73	271	21,4	1195	42	209	27,6	730
72	269	21,6	1180	41	207	27,8	715
71	267	21,8	1165	40	205	28,0	700
70	265	22,0	1150	39	203	28,2	685
69	263	22,2	1135	38	201	28,4	670
68	261	22,4	1120	37	199	28,6	655

67	259	22,6	1105	36	197	28,8	640
66	257	22,8	1090	35	195	29,0	625
65	255	23,0	1075	34	193	29,2	610
64	253	23,2	1060	33	191	29,4	595
63	251	23,4	1045	32	189	29,6	580
62	249	23,6	1030	31	187	29,8	565
61	247	23,8	1015	30	185	30,0	550
60	245	24,0	1000	29	183	30,2	535
59	243	24,2	985	28	181	30,4	520
58	241	24,4	970	27	179	30,6	505
57	239	24,6	955	26	177	30,8	490
56	237	24,8	940	25	175	31,1	475
55	235	25,0	925	24	173	31,4	460
54	233	25,2	910	23	171	31,7	445
53	231	25,4	895	22	169	32,0	430
52	229	25,6	880	21	167	32,3	415
51	227	25,8	865	20	165	32,6	400
50	225	26,0	850				

Tabela nr 2 - Funkcjonariusze kobiety

LICZBA PUNKTÓW	SKOK W DAL cm	BIEG KOPERTA s	RZUT PIŁKĄ cm	LICZBA PUNKTÓW	SKOK W DAL cm	BIEG KOPERTA s	RZUT PIŁKĄ cm
1	2	3	4	1	2	3	4
80	225	22,2	890	49	163	29,9	580
79	223	22,4	880	48	161	30,2	570
78	221	22,6	870	47	159	30,5	560
77	219	22,8	860	46	157	30,7	550
76	217	23,0	850	45	155	31,0	540
75	215	23,2	840	44	153	31,2	530
74	213	23,5	830	43	151	31,5	520
73	211	23,7	820	42	149	31,8	510
72	209	24,0	810	41	147	32,2	500
71	207	24,2	800	40	145	32,4	490
70	205	24,5	790	39	143	32,7	480
69	203	24,8	780	38	141	32,9	470
68	201	25,0	770	37	139	33,2	460
67	199	25,3	760	36	137	33,5	450
66	197	25,5	750	35	135	33,7	440
65	195	25,8	740	34	133	34,0	430
64	193	26,0	730	33	131	34,2	420
63	191	26,3	720	32	129	34,5	410
62	189	26,6	710	31	127	34,7	400
61	187	26,8	700	30	125	35,0	390
60	185	27,1	690	29	123	35,3	380

59	183	27,3	680	28	121	35,6	370
58	181	27,6	670	27	117	35,9	360
57	179	27,8	660	26	114	36,2	350
56	177	28,1	650	25	111	36,5	340
55	175	28,3	640	24	108	36,8	330
54	173	28,6	630	23	105	37,1	320
53	171	28,8	620	22	102	37,4	310
52	169	29,1	610	21	99	37,7	300
51	167	29,4	600	20	96	38,0	290
50	165	29,6	590				

ZAŁĄCZNIK Nr 3

TABELA PRZELICZEŃ PUNKTÓW UZYSKANYCH W CZĘŚCI I TESTU SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ NA OCENY

OCENY	GRUPY WIEKOWE						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	do 24 lat	25-29 lat	30-34 lat	35-39 lat	40-44 lat	45-49 lat	50 lat i powyżej
ndst.	140 i mniej	135 i mniej	125 i mniej	109 i mniej	97 i mniej	82 i mniej	68 i mniej
dst.	141-179	136-174	126-164	110-154	98-141	83-131	69-117
db.	180-209	175-204	165-194	155-184	142-171	132-161	118-147
bdb.	210 i powyżej	205 i powyżej	195 i powyżej	185 i powyżej	172 i powyżej	162 i powyżej	148 i powyżej

4) Załącznik do projektu Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie w sprawie orzekania o stanie zdrowia wymagany do pełnienia służby na określonym stanowisku służbowym w Służbie Celnej

ZAŁĄCZNIK N

WZÓR

.....
(pieczęć nagłówkowa organu kierującego)

.....
(miejscowość, data)

SKIEROWANIE

do Rejonowej Komisji Lekarskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w

.....
w celu:*)

- ☐ ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej kandydata do służby, O ustalenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej funkcjonariusza do służby, jak również związku poszczególnych chorób ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby,
- ☐ ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza doznanego wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby albo choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby,
- ☐ ustalenia związku śmierci funkcjonariusza z wypadkiem pozostającym w związku z pełnieniem służby lub chorobą pozostającą w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby,
- ☐ uznania funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby za inwalidę lub uznania go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, jak również ustalenia związku albo braku związku inwalidztwa ze służbą albo ustalenia związku albo braku związku śmierci ze służbą funkcjonariusza i funkcjonariusza zwolnionego ze służby,
- ☐ ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu osoby niebędącej funkcjonariuszem, która w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez służby z jej pomocy poniosła uszczerbek na zdrowiu oraz związku tego stopnia uszczerbku z tym zdarzeniem albo śmierci z tym zdarzeniem,
- ☐ ustalenia zdolności do pracy funkcjonariusza zwolnionego ze służby, w celu określenia grupy inwalidzkiej,
- ☐ kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego przez funkcjonariusza,

☐ orzeczenia o potrzebie udzielenia urlopu zdrowotnego funkcjonariuszowi.

1. Stopień, imię i nazwisko: .....

2. Imiona rodziców: .....

3. Data i miejsce urodzenia: .....

4. Nr PESEL: .....

5. Adres zamieszkania: .....

(województwo, miejscowość, kod pocztowy, ulica, nr domu)

6. Przydział służbowy: .....

(jednostka organizacyjna, zajmowane stanowisko)

7. Funkcjonariusz przewidziany: .....

8. Data wstąpienia do służby: .....

9. Data zwolnienia ze służby: .....

10. Data powstania inwalidztwa; przyznana grupa inwalidztwa: .....

11. Uwagi .....

12. Załączniki:*)

☐ posiadane informacje i dokumenty, które dotyczą stanu zdrowia kandydata do służby, funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, który ma ustalone prawo do emerytury policyjnej lub policyjnej renty inwalidzkiej,

☐ opis stanowiska, charakteru i warunków służby,

☐ opinia psychologiczna,

☐ inne: .....

.....
(imienna pieczęć i podpis organu kierującego)

---

*) Właściwe zaznaczyć.

5) Projekty załączników do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu i trybu ustalania okoliczności i przyczyn wypadków w Służbie Celnej

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WZÓR DOKUMENTU OGŁĘDZIN MIEJSCA WYPADKU LUB STANU TECHNICZNEGO MASZYN LUB URZĄDZEŃ

.....
(pieczęć jednostki organizacyjnej)

....., dnia ..... r.

DOKUMENT OGŁĘDZIN

W dniu ..... niżej wymieniona osoba/wymienione osoby^{*)}:

1) .....
.....

(imię i nazwisko)

(stanowisko)

2) .....
.....

(imię i nazwisko)

(stanowisko)

3) .....
.....

(imię i nazwisko)

(stanowisko)

4) .....
.....

(imię i nazwisko)

(stanowisko)

dokonała/dokonały^{*)} oględzin miejsca wypadku/stanu technicznego maszyn lub urządzeń^{*)}

w celu stwierdzenia .....

Oprócz ww. osoby/osób^{*)} w oględzinach uczestniczyli:

.....

.....

Przebieg oględzin:

.....

.....

.....
.....
Stan miejsca/maszyny/urządzenia*) poddanego/poddanej*) oględzinom został utrwalony
.....
.....

.....
.....
.....
.....
(podpisy członków komisji powypadkowej albo osób, o których
mowa

w art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach

odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub
choroby

pozostających w związku ze służbą (Dz. U. poz. 616),
wykonujących

czynności wymienione w art. 20 ust. 1 pkt 1 tej ustawy)

*) Niepotrzebne skreślić.

WZÓR DOKUMENTU PRZYJĘCIA WYJAŚNIEŃ OD POSZKODOWANEGO

.....
(pieczęć jednostki organizacyjnej)

....., dnia ..... r.

WYJAŚNIENIA POSZKODOWANEGO

W dniu ..... niżej wymieniona osoba/wymienione osoby*):

1)	.....
(imię i nazwisko)	(stanowisko)
2)	.....
(imię i nazwisko)	(stanowisko)
3)	.....
(imię i nazwisko)	(stanowisko)
4)	.....
(imię i nazwisko)	(stanowisko)

przyjęła/przyjęły*):

- 1) imię i nazwisko .....
- 2) imię ojca .....
- 3) nr PESEL .....
- 4) data i miejsce urodzenia .....
- 5) adres zamieszkania .....
- 6) numer i seria dowodu osobistego .....
wydanego przez .....
- 7) data wstąpienia do służby .....
- 8) jednostka organizacyjna, w której poszkodowany(-na) pełni służbę na stałe .....
.....

9) stopień służbowy .....

10) stanowisko służbowe .....

następujące wyjaśnienia:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(podpis poszkodowanego(-ej))

(podpisy członków komisji powypadkowej

albo osób, o których mowa w art. 20 ust. 2 ustawy z dnia

4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych

przysługujących w razie wypadku lub choroby

pozostających w związku ze służbą (Dz. U. poz. 616),

wykonujących czynności wymienione w art. 20 ust. 1

pkt 3 tej ustawy)

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

**WZÓR DOKUMENTU PRZYJĘCIA WYJAŚNIEŃ OD ŚWIADKA WYPADKU ORAZ INNYCH OSÓB,
KTÓRYCH INFORMACJE MOGĄ MIEĆ ZNACZENIE DLA USTALENIA OKOLICZNOŚCI I PRZYZYNY
WYPADKU**

.....
(pieczęć jednostki organizacyjnej)

....., dnia ..... r.

WYJAŚNIENIA ŚWIADKA *)

W dniu ..... niżej wymieniona osoba/wymienione osoby**):

1)	.....
(imię i nazwisko)	(stanowisko)
2)	.....
(imię i nazwisko)	(stanowisko)
3)	.....
(imię i nazwisko)	(stanowisko)
4)	.....
(imię i nazwisko)	(stanowisko)

przyjęła/przyjęty***) od ŚWIADKA:

- 1) imię i nazwisko .....
- 2) imię ojca .....
- 3) nr PESEL .....
- 4) data i miejsce urodzenia .....
- 5) adres zamieszkania .....
- 6) numer i seria dowodu osobistego .....
wydanego przez .....
- 7) stosunek do poszkodowanego(-ej) .....

następujące wyjaśnienia:

.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

.....
(podpis świadka)

(podpisy członków komisji powypadkowej albo osób, o których
mowa w art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r.
o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie
wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą
(Dz. U. poz. 616), wykonujących czynności wymienione w art. 20
ust. 1 pkt 3 ustawy)

*) Świadka wypadku lub innej osoby, której informacje mogą mieć znaczenie dla ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku.

**) Niepotrzebne skreślić.

WZÓR PROTOKOŁU POWYPADKOWEGO

.....
(pieczęć jednostki organizacyjnej)

....., dnia ..... r.

PROTOKÓŁ POWYPADKOWY NR ..... / .....

1. Komisja powypadkowa w składzie:

1) Przewodniczący - .....

(imię i nazwisko)

(stanowisko)

2) .....

(imię i nazwisko)

(stanowisko)

3) .....

(imię i nazwisko)

(stanowisko)

4) .....

(imię i nazwisko)

(stanowisko)

dokonała w dniach

.....
ustaleń dotyczących okoliczności i przyczyn wypadku, któremu w dniu .....

o godz. .... w ..... uległ(a)

(miejsce)

.....
(stopień służbowy, imię i nazwisko poszkodowanego(-ej))

syn/córka *) ..... urodzony(-na) .....

(data i miejsce urodzenia)

zamieszkały(-ła)

.....
.....
(kod pocztowy, miejscowość, ulica, nr domu)

2. Wypadek został zgłoszony przez:

.....

w dniu .....

3. Na podstawie:

.....

.....

ustalono następujące okoliczności i przyczyny wypadku:

.....

.....

.....

.....

4. Skutki wypadku:

.....

.....

.....

.....

(w szczególności podać przewidywany czas niezdolności poszkodowanego(-ej) do służby oraz rodzaj i umiejscowienie urazu)

Poszkodowany(-na) poniósł/poniosła^{*)} śmierć bezpośrednio/zmarł(a)^{*)} w dniu ..... r.

o godz. .... w .....

(w drodze do szpitala, w szpitalu - nazwa miejscowości)

5. Ustala się, że powyższy wypadek jest/nie jest^{*)} wypadkiem w związku z pełnieniem służby w Służbie Celnej, co uzasadnia się następująco:

.....

.....

.....

6. Wskutek wypadku poszkodowany(-na) poniósł/poniosła^{*)} następującą szkodę w przedmiotach osobistego użytku:

.....

.....
.....
(podać w szczególności: rodzaj przedmiotów, stopień zużycia przedmiotów przed wypadkiem i ich przybliżoną wartość oraz stopień zniszczenia lub uszkodzenia przedmiotów albo fakt ich utraty)

7. Na podstawie dokonanych przez komisję powypadkową ustaleń stwierdza się, że:

- 1) wypadek nastąpił podczas wykonywania/w związku z wykonywaniem^{*)} obowiązków służbowych lub czynności określonych w art. 3 ust. 1 pkt ..... ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą (Dz. U. poz. 616);
- 2) wypadek nastąpił w okolicznościach innych niż określone w art. 3 ust. 1 ww. ustawy;
- 3) wyłączną przyczyną wypadku było umyślne/rażąco niedbałe^{*)} działanie/zaniechanie^{*)} poszkodowanego(-ej) naruszające obowiązujące przepisy lub pozostające w sprzeczności z rozkazami

.....
(podać naruszone przepisy lub niewykonane rozkazy) ponieważ

- .....
.....
4) do wypadku przyczyniło się zachowanie poszkodowanego(-ej) spowodowane jego/jej^{*)} stanem po spożyciu alkoholu/środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych substancji o podobnym działaniu^{*)}, ponieważ

.....
.....
Poszkodowany(-na) poddał(a) się/odmówił(a) poddania się^{*)} odpowiedniemu badaniu w celu wyeliminowania podejrzenia, że do wypadku przyczyniło się ww. zachowanie poszkodowanego(-ej).

Stan nietrzeźwości/użycie środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych substancji o podobnym działaniu^{*)} u poszkodowanego(-ej) stwierdzono w oparciu o:

- .....
.....
5) uraz/śmierć^{*)} poszkodowanego(-ej) został spowodowany/została spowodowana^{*)} przez niego/nią^{*)} umyślnie, co uzasadnia się następująco:

.....
.....
.....

8. W związku z wypadkiem stwierdzono nieprzestrzeganie przez jednostkę (komórkę) organizacyjną następujących przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny służby/innych przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia^{*)}:

.....
.....

9. Wnioski i środki profilaktyczne:

.....
.....
.....

10. Przeszkody lub trudności, które uniemożliwiły sporządzenie protokołu w wymaganym terminie 14 dni od dnia zawiadomienia członków komisji o powołaniu komisji powypadkowej:

.....
.....
.....

11. Podpisy członków komisji powypadkowej:

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....

12. Do protokołu załącza się zdanie odrębne członka komisji powypadkowej: tak/nie^{*)}.

13.1. Poszkodowanego(-ną)/uprawnionego członka rodziny poszkodowanego(-ej)^{*)} zapoznano z niniejszym protokołem/protokół doręczono^{*)}

.....

(data i podpis poszkodowanego(-ej)/członka rodziny poszkodowanego(-ej)/data doręczenia^{*)})

Pouczenie:

Poszkodowanemu(-ej)/uprawnionemu członkowi rodziny poszkodowanego(-ej) przysługuje prawo zgłoszenia uwag i zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole powypadkowym w terminie 7 dni od daty zapoznania z niniejszym protokołem lub od daty jego doręczenia.

Uwagi i zastrzeżenia wnosi się w formie pisemnej do .....

(nazwa kierownika jednostki organizacyjnej)

za pośrednictwem przewodniczącego komisji powypadkowej.

13.2. Uwagi poszkodowanego(-ej)/członka rodziny poszkodowanego(-ej)^{*)} załączono do protokołu w dniu:

.....

13.3. Uwag do protokołu nie wniesiono, z ustaleniami opisanymi w protokole zgadzam się.

.....

(data i podpis poszkodowanego(-ej)/członka rodziny poszkodowanego(-ej)^{*)})

14. Zatwierdzam niniejszy protokół.

.....

(data)

.....

(podpis kierownika jednostki organizacyjnej)

15. Zwracam niniejszy protokół w celu dokonania dodatkowych ustaleń/wyjaśnienia treści i uzupełnienia^{*)} przez komisję powypadkową.

.....

(data)

.....

(podpis kierownika jednostki organizacyjnej)

16. Zatwierdzam niniejszy protokół po dokonaniu dodatkowych ustaleń/wyjaśnieniu treści i uzupełnieniu^{*)} przez komisję powypadkową.

.....

(data)

.....

(podpis kierownika jednostki organizacyjnej)

17. Potwierdzam odbiór protokołu, który otrzymałem(-łam) w dniu: ..... r.

.....

(podpis poszkodowanego(-ej)/członka rodziny poszkodowanego(-ej)^{*)})

18. Zatwierdzony protokół przesłano za pisemnym potwierdzeniem odbioru poszkodowanemu(-ej)/członkowi rodziny poszkodowanego(-ej)^{*)} w dniu ..... r.

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

WZÓR

REJESTR WYPADKÓW POZOSTAJĄCYCH W ZWIĄZKU Z PEŁNIENIEM SŁUŻBY

W .....

(nazwa jednostki organizacyjnej)

Lp.	Imię i nazwisko poszkodowanego	Miejsce i data wypadku	Informacje dotyczące skutków wypadku dla poszkodowanego	Data sporządzenia protokołu powypadkowego	Stwierdzenie, czy wypadek jest wypadkiem pozostającym w związku z pełnieniem służby	Liczba dni zwolnienia od zajęć służbowych	Inne informacje niebędące danymi osobowymi, których zamieszczenie w rejestrze jest celowe, w tym wnioski i zalecenia profilaktyczne komisji powypadkowej
1	2	3	4	5	6	7	

Zarządzanie wiekiem w Służbie Celnej

Referat przygotowany na konferencję „Zarządzanie w Służbie Celnej RP – szanse i zagrożenia w XXI wieku”

Ostatnie lata funkcjonowania Służby Celnej należy łączyć nie tylko z intensyfikacją działań w obszarze zarządzania relacjami z klientami tej formacji ale również z aspiracjami jej kierownictwa do wprowadzania nowoczesnych metod oddziaływania na kapitał ludzki. Jeszcze kilkanaście lat temu osoba wstępująca w szeregi Służby Celnej zapoznawała się z ogólnymi zasadami zarządzania zasobami ludzkimi, nie spotykając się z takimi pojęciami - obecnie powszechnie stosowanymi - jak zarządzanie: wiedzą, pomysłami, talentami, szkoleniami, zmianą, czasem, konfliktem, stresem, informacją czy wreszcie również wiekiem.

W literaturze można zetknąć się z licznymi definicjami tego terminu. Przykładowo w uchwale Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia Programu Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+ (M.P. z 2014 r., poz. 115) zaproponowano dość szerokie ujęcie „zarządzanie wiekiem” rozumianego jako „sposób zarządzania zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwie umożliwiający dostosowanie środowiska pracy i możliwości rozwoju zawodowego do potrzeb i możliwości pracowników będących w różnym wieku, na różnym etapie swojej kariery i będących w różnych sytuacjach życiowych, osobistych, w tym także pracowników po pięćdziesiątym roku życia”. W uproszczeniu, jest to więc takie podejście do zasobów ludzkich, które uwzględnia wiek członków organizacji i związane z tym szanse oraz zagrożenia.

Powody zarządzania wiekiem w Służbie Celnej są oczywiste. Z jednej strony mamy do czynienia ze starzeniem się kadr tej formacji i negatywnymi skutkami tego procesu w postaci m.in. obniżonej sprawności psychofizycznej oraz spadkiem zdolności poznawczych. Ponadto nie bez znaczenia jest wydłużenie wieku emerytalnego funkcjonariuszy celnych, którzy przechodzą na emeryturę na zasadach ogólnych tj. w wieku 67 lat. O skali wyzwania stojącego przez Służbą Celną w obszarze zarządzania wiekiem świadczą dane dotyczące ilości funkcjonariuszy w wieku powyżej 50 lat na dzień 01.01.2014 r. (28,8%) oraz na dzień 01.01.2015 r. (32,3 %). Uprawnionym wydaje się pogląd, iż Służba Celna jest jedną z najstarszych - pod względem wieku jej członków - umundurowanych formacji. Odzwierciedleniem tego są zaprezentowane poniżej dane wg stanu na dzień 01.01.2015 r.

Ilość funkcjonariuszy ogółem	Ilość funkcjonariuszy w wieku 50+	Odsetek (%) funkcjonariuszy w wieku 50+ w stosunku do ogólnej liczby funkcjonariuszy	
Służba Celna	14 289	4620	32,3 %
Policja	98 861 (31.12.2014)	2681	2,7 %
Straż Graniczna	14 634	361	2,5 %
Służba Więzienna	27513 (30.09.2014)	756	2,7 %
Państwowa Straż Pożarna	29 845	1034	3,5%
CBA	764	50	6,5%
ABW	4379 (31.12.2014)	381	8,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z poszczególnych służb w trybie wynikającym z ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Statystyka wiekowa Służby Celnej prezentuje się niekorzystnie również na tle formacji niezaliczanych tradycyjnie do służb mundurowych jak np. Straż Miejska (stan na dzień 01.01.2015 r.)

Strażnicy miejscy ogółem	Ilość strażników miejskich w wieku 50+	Odsetek strażników miejskich w wieku 50+ w stosunku do ogólnej liczby funkcjonariuszy	(%)
Warszawa (09.12.2014)	1495	266	17,8 %
Szczecin	124	17	13,7 %
Gdańsk	232	32	13,8 %
Poznań	260	56	13,8 %
Katowice	105	16	15,2 %
Lublin	116	22	19,0 %
Łódź	395	58	14,7 %
Wrocław	298	44	14,8 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z poszczególnych jednostek Straży Miejskich w trybie wynikającym z ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Spośród formacji funkcjonujących w Polsce na uwagę zasługuje także Inspekcja Transportu Drogowego, w której spośród 732 inspektorów jedynie 42 osoby (5,7%) ukończyły 50 rok życia (09.12.2014 r.). Najgorzej prezentuje się natomiast sytuacja w Straży Ochrony Kolei (2866 funkcjonariuszy, w tym 1113 w wieku 50+ (38,8 %), która jednak w odróżnieniu od Służby Celnej nie jest zaliczana do służb mundurowych.

Jednocześnie należy odnotować, iż proces starzenia się kadr Służby Celnej następuje w sposób nierównomierny, co potwierdza zaprezentowane zestawienie (stan na dzień 01.01.2015 r.)

Ilość funkcjonariuszy celnych	Ilość funkcjonariuszy celnych w wieku 50+	odsetek (%) funkcjonariuszy w wieku 50+ w stosunku do ogólnej liczby funkcjonariuszy	
IC Biała Podlaska	1817	372	20,5 %
IC Białystok	1059	247	23,3 %
IC Gdynia	990	317	32,0 %
IC Katowice	1122	500	44,6 %
IC Kielce	165	54	32,7 %

IC Kraków	724	317	43,8 %
IC Łódź	595	196	32,9 %
IC Olsztyn	871	165	18,9 %
IC Opole	218	93	42,7 %
IC Poznań	914	329	36,0 %
IC Przemyśl	1214	209	17,2 %
IC Rzepin	586	264	39,0 %
IC Szczecin	809	281	34,7 %
IC Toruń	448	160	35,7 %
IC Warszawa	1691	645	38,1 %
IC Wrocław	808	355	43,9 %
Ministerstwo Finansów	258	116	45,0 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ministerstwa Finansów oraz z izb celnych w trybie wynikającym z ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Najmłodszymi - pod względem wieku ich funkcjonariuszy - izbami celnymi są jednostki organizacyjne Służby Celnej zlokalizowane na zewnętrznej granicy UE (Izby Celne w Białymstoku, Białej Podlaskiej, Olsztynie oraz Przemyślu). W szeregi tych instytucji wstępują w większości osoby, które nie przekroczyły 50 – ego roku życia. Z kolei do pozostałych izb celnych nie przeprowadza się naborów, stąd naturalnym procesem jest starzenie się kadr tych jednostek.

Dostrzeżona w Służbie Celnej konieczność zarządzania wiekiem skutkowałą przeprowadzeniem analizy SWOT uwzględniającej mocne i słabe strony funkcjonariuszy celnych w wieku 50+ oraz związane z tym szanse i zagrożenia, a także opracowaniem „Programu zarządzania potencjałem funkcjonariuszy celnych w grupie wiekowej 50+” (Program 50+). Do pozytywnych cech funkcjonariuszy zaliczono m.in. duże doświadczenie zawodowe, wysokie kompetencje interpersonalne (komunikatywność, współpraca, inteligencja emocjonalna), wiedzę zawodową, lojalność, stabilizację oczekiwań oraz wysoką motywację do pracy.

Z kolei wśród słabych stron wyróżniono m.in. obawę przed nowymi technologiami, małą kreatywność, pasywność, niechęć do zmian, wypalenie zawodowe, rutynę, niski poziom asertywności, brak umiejętności radzenia sobie ze stresem.

Akceptacja Programu 50+ przez Szefa Służby Celnej skutkowałą podjęciem przez izby celne działań w celu jego realizacji np. wydaniem przez kierowników urzędów wewnętrznych aktów prawnych regulujących zadania i skład zespołów zadaniowych w obszarze zarządzania wiekiem. Ponadto powołano doradców zawodowych, a także przeprowadzono akcję informacyjną w zakresie celów i założeń Programu 50+.

Nie negując znaczenia tego dokumentu należy podkreślić, iż skuteczne zarządzanie wiekiem nie jest możliwe bez kompleksowego podejścia do zarządzania zasobami ludzkimi w Służbie Celnej odnoszących się m.in. do wiedzy, umiejętności, kreatywności, ścieżki kariery zawodowej oraz motywowania funkcjonariuszy. Nie sposób więc pominąć w trakcie niniejszego wystąpienia negatywnego wpływu procesu wartościowania stanowisk służbowych na pozycję funkcjonariuszy celnych w

wieku 50+. Przekształcenie z dniem 1 stycznia 2011 r. „starych” stanowisk służbowych w nowoutworzone stanowiska wiązało się z określeniem wartości poszczególnych, jednostkowych zadań realizowanych na danym stanowisku oraz ich czasochłonności, a także przyjęciem, iż jedynym de facto kryterium decydującym o możliwości objęcia przez funkcjonariusza określonego stanowiska służbowego były kwalifikacje wymagane do jego zajmowania rozumiane jako wykształcenie funkcjonariusza. Normodawca pominął więc tak istotne przesłanki jak choćby staż służby, posiadaną wiedzę, nabyte umiejętności. Ponieważ nie została również przeprowadzona rekrutacja wewnętrzna umożliwiająca ocenę kompetencji funkcjonariuszy celnych przewidzianych do objęcia nowych stanowisk, występowały przypadki, gdy funkcjonariusze celni w wieku 50+ zostali „zdegradowani” na stanowiska specjalistyczne. W ten sposób doszło do paradoksalnej sytuacji: proces wartościowania nie uwzględniał potencjału doświadczonych funkcjonariuszy, zaś opracowany w tym samym roku (2011) Program 50+ otrzymał nazwę „zarządzania potencjałem funkcjonariuszy w wieku 50+”.

Kolejny aspekt, który chciałbym poruszyć w moim wystąpieniu łączy się z zarządzaniem pomysłami w Służbie Celnej. Dane dotyczące ilości funkcjonariuszy celnych będących aktywnymi użytkownikami działającego od 2012 r. intranetowego portalu społecznościowego „Forum innowacji” (84 osoby) umożliwiającego zgłaszanie pomysłów oraz dyskusję nad nimi dowodzą, iż funkcjonariusze celni w wieku powyżej 50 lat (łącznie ponad 4500 osób) nie są zainteresowani dzieleniem się swoją wiedzą oraz doświadczeniem nabytym w ciągu wieloletniej służby. Oczywiście „Forum innowacji” jest tylko jedną z możliwych form przepływu pomysłów, jednakże preferowaną przez Ministerstwo Finansów, o czym świadczy dokument „Koncepcja 3i. Od modernizacji do innowacji” oparty na wykorzystaniu narzędzi komunikacji elektronicznej.

Należy zatem podejmować działania aktywizujące funkcjonariuszy celnych, zachęcać ich do dzielenia się wiedzą umiejętnie wykorzystując środki z zakresu motywacji ekonomicznej jak i pozaekonomicznej z jednoczesnym uwzględnieniem sytuacji faktycznej - prawnej konkretnej osoby. Kierownik urzędu powinien mieć świadomość skutków związanych z jego działaniem w obszarze zasobów ludzkich. Jest to na tyle szeroka problematyka, iż jest omówienie wykraczałoby poza ramy niniejszego referatu. Jedynie tytułem przykładu można pokusić się o sformułowanie poglądu o braku motywacyjnego oddziaływania na funkcjonariusza celnego przyznanego mu wyróżnienia w postaci krótkoterminowego urlopu wypoczynkowego (art. 141 ust. 1 pkt 2 ustawy o Służbie Celnej) w sytuacji, gdy funkcjonariusz ten dysponuje zaległym urlopem wypoczynkowym.

Zarządzanie wiekiem należy łączyć z działaniami podejmowanymi przez poszczególne jednostki organizacyjne Służby Celnej o charakterze edukacyjnym (szkolenia, warsztaty) oraz promocyjnym (strona intranetowa, publikacje, poradniki promujące zdrowy tryb życia). Ponadto funkcjonariusze celni w wieku 50+ mogą oczekiwać na wsparcie finansowe (refundacja wydatków poniesionych na badania profilaktyczne, udział w zajęciach sportowo – rekreacyjnych), a także brać udział w zawodach w ramach współzawodnictwa sportowego Służby Celnej (w swojej kategorii wiekowej). Trafnym rozwiązaniem jest powierzanie tym funkcjonariuszom odpowiedzialnych zadań np. koordynatora czy opiekuna funkcjonariusza w służbie przygotowawczej.

Na tym tle można pokusić się o sformułowanie uwag dotyczących prawnych aspektów problematyki zarządzania wiekiem. W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż Program 50+ nie znalazł odzwierciedlenia w ustawie o Służbie Celnej.

Zatem brak jest formalnych przeszkód by zaawansowany wiekowo funkcjonariusz celny został przeniesiony do pełnienia służby w systemie zmianowym (godziny nocne, służba w święta) na przejściu granicznym. Pragmatyka Służby Celnej nie gwarantuje więc należytej ochrony takiej osobie, zaś jej pozycja w strukturze organizacji zależy od woli kierownika urzędu, który może według własnego uznania, bez zgody funkcjonariusza dokonać zmiany miejsca pełnienia służby.

Ustawa o Służbie Celnej (art. 91 pkt 3) chroni przed taką zmianą jedynie funkcjonariusza, któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli okres służby umożliwia mu uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku.

Ponadto ustawodawca nie zapewnił funkcjonariuszowi celnemu prawa do dodatkowych urlopów wypoczynkowych ze względu na wiek. Takie uprawnienie zostało natomiast zagwarantowane np. funkcjonariuszowi Straży Granicznej, pomimo, iż przysługuje mu podstawowy urlop w wymiarze 30 dni (art. 86 ust. 1 ustawy o SG), zaś maksymalny wymiar dodatkowego urlopu ze względu na staż służby na jaki może liczyć funkcjonariusz tej formacji wynosi 15 dni przy 25 latach służby. Z kolei funkcjonariuszowi celnemu przysługuje analogiczny urlop w maksymalnym wymiarze jedynie 10 dni (art. 138 ust. 5 ustawy o Służbie Celnej).

	Straż Graniczna	Służba Celna
Podstawowy wymiar urlopu	30 dni	26 dni
Max. wymiar urlopu z/w na staż służby	15 (po min. 25 latach służby)	10 dni (po min. 20 latach służby)
Urlop z/w na wiek	5 dni – 40 lat 10 dni – 45 lat 15 dni – 55 lat	brak

Źródło: opracowanie własne

Taka konstrukcja przepisów prawnych może budzić wątpliwości w świetle zagwarantowania funkcjonariuszom służb mundurowych (poza Służbą Celną) emerytur wynikających z ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 667 ze zm.). Biorąc pod uwagę zaprezentowane na wstępie dane statystyczne dotyczące wieku funkcjonariuszy formacji mundurowych trafnym wydaje się wniosek, iż najbardziej skutecznym narzędziem zarządzania wiekiem byłoby zapewnienie funkcjonariuszom celnym prawa przejścia na wcześniejszą emeryturę.

Nie ma bowiem w Polsce innej służby mundurowej realizującej tak odpowiedzialne, istotne z punktu widzenia państwa i jego obywateli zadania, której funkcjonariusze zostaliby pozbawieni takich uprawnień.

Niezależnie od roli i znaczenia Służby Celnej w systemie bezpieczeństwa państwa, dodatkowych argumentów w tym zakresie dostarczają:

- cechy stosunku służbowego funkcjonariusza celnego (dyspozycyjność, hierarchiczne podporządkowanie, ograniczone możliwości udziału w życiu publicznym),
- ryzyko utraty życia, zdrowia (zwłaszcza w przypadku funkcjonariuszy wydziałów zwalczania przestępczości),
- zasada równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych,
- zasada zaufania obywatela (funkcjonariusza celnego) do organów państwa, które w dniu 30.11.1998 r. w porozumieniu zawartym ze związkami zawodowymi działającymi w Służbie Celnej zagwarantowało przyznanie funkcjonariuszom tej formacji emerytur na zasadach zbliżonych do Straży Granicznej,
- interes publiczny.

Ostatnia z tych przesłanek odnosi się do takich wartości jak: interes fiskalny państwa, ochrona życia, zdrowia, bezpieczeństwa obywateli, ochrona środowiska.

Przyznanie funkcjonariuszom celnym wcześniejszych emerytur może budzić emocje społeczne. Jednak dyskusja wymaga sformułowania następującego pytania: Czy godzimy się jako społeczeństwo na to by zaawansowany wiekowo funkcjonariusz, a więc osoba o obniżonej sprawności psychofizycznej i niższych zdolnościach poznawczych chronił nas przed napływem do Polski skażonego spirytusu, toksycznych odpadów, broni i amunicji, substancji psychotropowych i innych materiałów stanowiących realne zagrożenie dla bezpieczeństwa obywateli? Negatywna odpowiedź wymaga podjęcia konkretnych działań prawnych w obszarze zarządzania wiekiem, w szczególności objęcia funkcjonariuszy celnych systemem emerytur przysługujących funkcjonariuszom pozostałych służb mundurowych.

Promocja zdrowego stylu życia, szkolenia czy warsztaty dla zaawansowanych wiekowo funkcjonariuszy celnych są ważne, jednak powinny one wspomagać, a nie zastępować rozwiązania prawne. Potwierdzeniem tej tezy jest fakt, iż w służbach mundurowych takich jak Policja, Straż Graniczna, CBA czy Służba Więzienna nie opracowano dotychczas - ze względu na brak takiej potrzeby - programów zarządzania wiekiem. Ponadto nie można tracić z pola widzenia, iż za kilka lat blisko połowa funkcjonariuszy celnych stanie się beneficjentem Programu 50+, zaś w grupie tej znajdują się również funkcjonariusze posługujący się bronią palną (z komórek zwalczania przestępczości), co w powiązaniu z naturalnymi właściwościami starzejącego się organizmu może stanowić zagrożenie także dla ich życia i zdrowia.

Należy liczyć się zatem ze wzrastającym ryzykiem obniżenia jakości realizowanych ustawowych zadań.

Podsumowując pragnę zwrócić uwagę na zalety i wady Programu 50+. Opracowanie tego dokumentu potwierdza, że w Służbie Celnej dostrzeżono potencjał tkwiący w zaawansowanych wiekowo funkcjonariuszach. Organizacja zareagowała na zachodzące w niej procesy. Jest to także sygnał skierowany do osób młodych, wstępujących w szeregi tej formacji, dowodzący, że Służba Celna dba o swoich członków, co pozytywnie wpływa na jej wizerunek. Nie można pomijać także konkretnych działań podjętych w ramach Programu 50+ związanych z szeroko rozumianą profilaktyką zdrowotną.

Natomiast do wad koncepcji zarządzania wiekiem w Służbie Celnej zaliczam brak jej powiązania z ustawą o Służbie Celnej (dodatkowy urlop ze względu na wiek funkcjonariusza, ochrona przed przeniesieniem do innej jednostki organizacyjnej Służby Celnej, emerytury). Wątpliwości budzi również rezygnacja przez niektóre izby celne z pozyskania informacji zwrotnej od beneficjentów Programu 50+ na temat jego postrzegania. Takie badanie (ewaluacja) powinno być standardowym narzędziem oceny skuteczności Programu 50+ dokonanej przez jego odbiorcę oraz punktem wyjścia do jego udoskonalenia.

Komparatystyka statusu funkcjonariuszy służb mundurowych

Referat na konferencję
„Zarządzanie w Służbie Celnej RP – szanse i zagrożenia w XXI wieku”
Opracowała: mgr Maria Mrugała

Kraków, styczeń 2015 r

Funkcjonariusze służb mundurowych stanowią wyodrębnioną kategorię osób zatrudnionych przez państwo, wynagradzanych bezpośrednio z budżetu państwa, których prawa i obowiązki pracownicze są regulowane na podstawie odrębnych, resortowych ustaw, a przepisu Kodeksu pracy mają zastosowanie tylko w bardzo ograniczonym zakresie i tylko w razie wyraźnego odwołania we właściwej ustawie.

Trybunał Konstytucyjny wskazuje na takie cechy wyróżniające funkcjonariuszy służb mundurowych:

- zatrudnienie ma charakter stosunków administracyjnoprawnych,
- ścisła podległość służbowa, zależność od władzy służbowej,
- dyspozycyjność,
- wykonywanie zadań w nielimitowanym czasie i w trudnych warunkach,
- narażenie na ryzyko bezpośredniego narażenia życia lub zdrowia,
- wysoka sprawność fizyczna i psychofizyczna- w całym okresie służby,
- predyspozycje psychofizyczne,
- ograniczenia praw i wolności, również w zakresie korzystania z praw chronionych konstytucyjnie, niewielkie możliwości wykonywania dodatkowej pracy zarobkowej i posiadania innych źródeł utrzymania
- rola formacji, charakter i znaczenie zadań.

Potocznie jako funkcjonariuszy służb mundurowych postrzega się osoby wykonujące zadania w mundurze. Tymczasem np. funkcjonariusze Centralnego Biura Antykorupcyjnego nie pełnią służby w umundurowaniu natomiast są służbą mundurową. Innym uproszczeniem jest postrzeganie jako funkcjonariuszy służb mundurowych osób wykonujących zadania w umundurowaniu, ale zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Mają swoje odrębne regulacje, ale stosuje się do nich przepisy Kodeksu pracy w zakresie nieuregulowanych w zawodowych ustawach, natomiast nie występuje porównywalne z formacjami mundurowymi ograniczenie praw i wolności konstytucyjnych, dyspozycyjność, odpowiedzialność oraz podległość służbowa.

Ustawa o zaopatrzeniowym systemie emerytalnym reguluje zasady odrębnego nabywania uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej. Tak samo ustawa z 4 kwietnia 2014 r o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą. Ustawy te pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, tj. jedyną grupę funkcjonariuszy mundurowych.

Celem opracowania jest przedstawienie statusu funkcjonariuszy celnych na tle innych formacji mundurowych. Zasadniczo regulacje w poszczególnych służbach różnią się nieznacznie, w istotnych elementach są porównywalne. Jako najwłaściwsze wybrano porównanie do Straży Granicznej, najbardziej zbliżonej liczebnie do Służby Celnej oraz pod względem charakteru zadań i miejsca ich wykonywania.

Porównanie Służba Celna i Straż Graniczna

Służba Celna

ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 o Służbie Celnej (Dz.U. 2013 poz. 1404 j.t.) z ze zmianami

*Art. 1. Ustawa reguluje zadania i organizację Służby Celnej - **jednolitej umundurowanej formacji**, utworzonej w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa obszaru celnego Unii Europejskiej, w tym zgodności z prawem przywozu towarów na ten obszar oraz wywozu towarów z tego obszaru, a także wykonywania obowiązków określonych w przepisach odrębnych, w szczególności w zakresie podatku akcyzowego oraz podatku od gier.*

Straż Graniczna

ustawa z dnia 12 października 1990 o Straży Granicznej (Dz. U. 2014 poz. 1402 j.t.) z ze zmianami

*Art. 1. „Straż Graniczna jest **jednolitą, umundurowaną i uzbrojoną formacją przeznaczoną do ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego oraz zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji**”.*

1. Rola formacji, charakter i znaczenie zadań.

Straż Graniczna:

- Kontrola osób w zakresie ruchu międzynarodowego, migracji
- ochrona granicy państwowej;
- organizowanie i dokonywanie kontroli ruchu granicznego;
- zapobieganie i przeciwdziałanie nielegalnej migracji, wydawanie pozwoleń i wiz;
- rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w zakresie właściwości Straży Granicznej;
- przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych wymienionych w art. 134 § 1 pkt 1 Kodeksu karnego skarbowego,
- przestępstw określonych w art. 228, 229 i 231 Kodeksu karnego, popełnionych przez pracowników Straży Granicznej w związku z wykonywaniem czynności służbowych oraz inne osoby w związku z wykonywaniem zadań przez f-szy,
- przestępstw określonych w art. 190, 222, 223 i 226 Kodeksu karnego skierowanych przeciwko funkcjonariuszom Straży Granicznej podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych;
- zapewnienie bezpieczeństwa w komunikacji międzynarodowej i porządku publicznego w zasięgu terytorialnym przejścia granicznego, a w zakresie właściwości Straży Granicznej - także w strefie nadgranicznej;
- Rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz zwalczanie sprawców pozostających w związku z przekraczaniem granicy państwowej lub przemieszczaniem przez granicę państwową towarów oraz wyrobów akcyzowych podlegających obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy, jak również przedmiotów określonych w przepisach o broni i amunicji, o materiałach wybuchowych, o ochronie dóbr kultury, o narodowym zasobie archiwalnym, o przeciwdziałaniu narkomanii oraz o ewidencji ludności i dowodach osobistych,
- kontrola bezpieczeństwa (przejścia graniczne, samoloty);
- współdziałanie z innymi organami i służbami w zakresie rozpoznawania zagrożeń terroryzmem i przeciwdziałania tym zagrożeniom;
- kontrola legalności pobytu i zatrudnienia,

- osadzanie i utrzymywanie znaków granicznych na lądzie oraz sporządzanie, aktualizacja i przechowywanie granicznej dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej;
- ochrona granicy państwowej w przestrzeni powietrznej Rzeczypospolitej Polskiej przez prowadzenie obserwacji statków powietrznych i obiektów latających, przelatujących przez granicę państwową na małych wysokościach, oraz informowanie o tych przelotach właściwych jednostek Sił Powietrznych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- kontrola ruchu drogowego;
- kontrola transportu drogowego;
- inne

Służba Celna:

- kontrola obrotu towarowego przez granicę, (towary akcyzowe, broń, narkotyki, towary strategiczne, podlegające ograniczeniom fitosanitarnym, sanitarnym, weterynaryjnym, dobra kultury, towarów chronionych prawem własności intelektualnej i handlowej,
- kontrola dewizowa;
- rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyprowadzania z jej terytorium towarów objętych ograniczeniami lub zakazami obrotu ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny lub bezpieczeństwo międzynarodowe, w szczególności takich jak odpady, substancje chemiczne i ich mieszaniny, materiały jądrowe i promieniotwórcze, środki odurzające i substancje psychotropowe, broń, amunicja, materiały wybuchowe oraz towary i technologie o znaczeniu strategicznym
- rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń przeciwko zdrowiu, prawom własności intelektualnej i przemysłowej, przyrodzie, środowisku, ograniczeniom obrotu towarami i technologiami strategicznymi- oraz ściganie ich sprawców, gdy zostały ujawnione przez SC.
- rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym w ustawie z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.), zwanej dalej "Kodeksem karnym skarbowym";
- hazard (zezwoenia, kontrola, zwalczanie nielegalnego hazardu);
- pobór akcyzy;
- nadzór nad produkcją i przemieszczaniem wyrobów akcyzowych (tytoń, papierosy, paliwa, alkohol)
- Statystyka Intrastat,
- Współpraca przy realizacji Wspólnej Polityki Rolnej,
- kontrola ruchu drogowego,
- kontrola transportu drogowego,
- inne.

Porównanie przepisów dot. stosunku służbowego funkcjonariuszy Straży Granicznej oraz Służby Celnej.

		Straż Graniczna	Służba Celna
	Liczba funkcjonariuszyⁱ	14 568 ⁱⁱ	15 250 ⁱⁱⁱ
1.	Jednolita umundurowana formacja	Tak	Tak
2.	Funkcjonariusz w rozumieniu KK	Tak	Tak
3.	Prawo do ochrony przewidzianej w KK dla funkcjonariuszy publicznych	Tak	Tak
		- art. 71	-art. 133
2. Zatrudnienie – stosunek administracyjno-prawny.			
4.	Akt mianowania. Konsensusu stron wymaga jedynie zadecydowanie o przyjęciu do służby, a nie ustalenie warunków pełnienia tej służby. Przełożony ma władzę jednostronnego ustalenia treści stosunku służbowego w granicach określonych przepisami. Granice tego uznania wyznaczają kryteria określone w art. 7 k.p.a., tj. <u>interes społeczny i słuszny interes obywateli</u> .	TAK – art. 34	TAK - art. 78
5.	Zmiana istotnych stosunku służbowego w drodze decyzji tj. stanowiska służbowego, stopnia służbowego, uposażenia, miejsca pełnienia służby, zawieszenia w czynnościach służbowych, zwolnienia ze służby, orzeczenia kary dyscyplinarnej. Od decyzji przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego .	Tak	Tak
6.	Prawo do sądu pracy- ograniczone	Tak	Tak
7.	Prawa wynikające z Kodeksu Pracy - ograniczone, tylko gdy przepisy ustaw zawierają odesłania do Kp.	Tak ^{iv}	Tak ^v
8.	Kontrola warunków służby przez Państwową Inspekcję Pracy	Nie	Nie
9.	Przyjęcie do służby. Wymagania dla kandydata: a. obywatelstwo polskie, b. korzysta z pełni praw publicznych; c. niekaralność;	Tak	Tak g i h- nie ma wskazania wprost,

	d. minimum średnie wykształcenie; e. nieposzlakowana opinia; f. odpowiedni stan zdrowia; g. gotowość podporządkowania się szczególnej dyscyplinie h. daje rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych		ale wynika z innych przepisów
10.	Wymagania do przyjęcia do służby: a. test wiedzy; b. rozmowa kwalifikacyjna; c. ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do służby; d. przeprowadzenie postępowania sprawdzającego określonego w przepisach o ochronie informacji niejawnych. e. Przeprowadzenie badania psychofizjologicznego - wariograf	Tak	Tak e- w trakcie służby

3. Ścisła podległość służbowa, zależność od władzy służbowej.

11.	Obowiązek wykonywania poleceń/rozkazów przełożonych. ^{vi}	Tak ^{vii}	Tak ^{viii}
12.	Odpowiedzialność dyscyplinarna za niewykonanie rozkazu/polecenia.	Tak ^{ix}	Tak ^x
13.	Zwolnienie z odpowiedzialności karnej za a. odmowę wykonania rozkazu/polecenia polecającego popełnienie przestępstwa ^{xi} b. popełnienie przestępstwa będącego wynikiem polecenia/rozkazu	Tak ^{xii}	a- Nie b-Tak ^{xiii}

4. Warunki służby

14.	Wykonywanie zadań w nielimitowanym czasie i w trudnych warunkach.	Tak	Tak
15.	Służba w narażeniu na ryzyko bezpośredniego narażenia życia lub zdrowia, -w kontakcie z niebezpiecznymi substancjami, -w sytuacji zagrożenia epidemiologicznego ^{xiv} , -służba zmianowa- nocna, -bez względu na warunki atmosferyczne, -zatrzymywanie pojazdów, bazarach, przeszukania pomieszczeń,	Tak	Tak

	-występowanie w charakterze świadka przeciwko przestępcom, - w warunkach zagrożenia pożarem/wybuchem ^{xv} , - w bezpośrednim kontakcie z zorganizowaną przestępczością, w tym w życiu prywatnym – zagrożenie także dla rodziny -pościg,		
16.	Wyjątek stosowania zasad BHP. ^{xvi}	Tak ^{xvii}	Tak ^{xviii}
5.Dyspozycyjność			
17.	Przeniesienie/ delegowanie służbowe. Decydują potrzeby służby. <ul style="list-style-type: none"> • do innych zadań, • do innej miejscowości, • przeniesienie na stałe, 	Tak ^{xix} do 55 r.ż.- maksymalny okres/ możliwość powrotu - wysoka rotacja kadr/ stosowane marginalnie	Tak ^{xx} do 67 r.ż.- maksymalny okres/ niewielka możliwość powrotu - niewielka rotacja kadr/ charakter masowy w formie alokacji cały kraj 2003 -2004, w ramach izby stosowane powszechnie.
	Maksymalny okres/powierzenia pełnienia obowiązków	Do 6 m-cy 12 m-cy	Do 6 m-cy w roku kalendarzowym/ 12m-cy
	Ochrona przez kolejnym przeniesieniami w ciągu 2 kolejnych lat.	Tak Chyba, że f-sz	Nie Zastrzeżenie- f-sz musi wyrazić

		wyrazi zgodę ^{xxi}	zgodę, gdy kolejne przeniesienie jest do miejscowości, do której dojazd jest znacznie utrudniony.
	Sankcja w razie odmowy	Brak wśród przesłanek do zwolnienia	Obligatoryjne zwolnienie ^{xxii}
18.	Delegowanie do innych państw UE, krajów trzecich ^{xxiii}	Tak ^{xxiv xxv}	Tak ^{xxvi}
19.	Delegowanie do wykonywania pracy poza służbą.	Tak ^{xxvii}	Tak ^{xxviii}
20.	Skierowanie do pomocy Policji w razie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub porządku publicznego, jeżeli użycie Policji okaże się niewystarczające.	Tak do 3 m-cy, gdy w innej miejscowości ^{xxix}	Nie Nie wskazania wprost. Realizacja w ramach współpracy służb.
21.	Służba w systemie nadzwyczajnym/ w sytuacji wymagającej podwyższonej gotowości.	Tak ^{xxx}	Tak ^{xxxi} Np. bezwarunkowe wstrzymanie urlopów wypoczynkowych
22.	Czas służby funkcjonariusza jest określony wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku.	Tak	Tak
6. Wymagania zdrowotne i psychofizyczne			
23.	Wysoka sprawność fizyczna i psychofizyczna- w całym okresie służby. • test sprawności fizycznej, • badanie psychologicznemu,	Tak ^{xxxii}	Tak ^{xxxiii}

	badanie psychofizjologiczne, mające na celu sprawdzenie jego przydatności i predyspozycji do służby na tych stanowiskach lub w tych komórkach organizacyjnych.		
24.	Wymagania zdrowotne do pełnienia służby na określonych stanowiskach.	Tak ^{xxxiv}	Tak ^{xxxv xxxvi}
25.	Możliwość utraty zatrudnienia w razie niespełnienia wymagań zdrowotnych do służby na stanowisku, w tym w wyniku choroby zawodowej, wypadku, w związku z wiekiem.	Nie ^{xxxvii} Wiek uprawniający do emerytury (55 lat lub mniej) stanowi niskie ryzyko utraty sprawności wymaganej na stanowisku.	Tak ^{xxxviii} Wiek uprawniający do emerytury 67 lat stanowi barierę uniemożliwiającą spełnienie wymagań zdrowotnych na niektórych stanowiskach.

7.Ograniczenia

26.	Ograniczenie zasady domniemania niewinności. Zwolnienie w razie upływu 12 miesięcy zawieszenia, jeżeli nie ustały przyczyny będące podstawą zawieszenia.	Tak Dodatkowo w razie popelnienia czynu o znamionach przestępstwa albo przestępstwa skarbowego, jeżeli popelnienie czynu jest oczywiste i uniemożliwia pozostawanie w służbie.	Tak Dodatkowo bligatoryjne przesłanki z art. 25 ust.1 pkt. 8a i 8 b – uchylone, skutki występują. Akt oskarżenia, tymczasowe aresztowanie. ^{xxxix}
Przywrócenie do służby w razie: W przypadku prawomocnego:		Tak	Tak

	1) umorzenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego ze względu na okoliczności wymienione w <u>art. 17 § 1 pkt 1-3 i 6</u> Kodeksu postępowania karnego, 2) uniewinnienia, 3) uchylenia prawomocnego wyroku skazującego Wyplata uposażenia za 6 m-cy w okresie zwolnienia Okres pozostawania poza służbą		Nie, w razie umorzenia w ze względu na okoliczności wymienione w <u>art. 17 § 1 pkt 3 Kpk</u>
		na stanowisko równorzędne	na poprzednich warunkach ^{xl}
		Tak	Tak
		nie wpływa na wysokość emerytury	obniża wysokość emerytury ^{xli}
27.	Kontrola funkcjonariuszy przez ABW/CBA w trybie dostępu do informacji niejawnych, w tym do klauzuli tajne, ściśle tajne.	Tak	Tak
28.	Zawieszenie w czynnościach służbowych. Zawieszenie uposażenia do 50%.	Tak	Tak
8. Zabezpieczenie socjalne jako ochrona przed negatywnymi skutkami służby.			
29.	Konsekwencje ograniczenia domniemania niewinności. W razie pomówienia, w wyniku którego wszczęto przeciwko f-szowi postępowanie karne, nastąpiło zawieszenie w obowiązkach i zwolnienie ze służby, a następnie uniewinnienie/ umorzenie postępowania i przywrócenie do służby.	Tak ^{xlii}	Nie ^{xliii}
30.	W razie utraty zdolności fizycznych do pełnienia służby na stanowisku spowodowanych warunkami służby (narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia lub życia, w wyniku zamachu na funkcjonariusza) lub w związku z wiekiem.	Tak ^{xliv} 1. Przeniesienie na inne stanowisko z zachowaniem prawa do uposażenia, 2. renta orzekana przez MSW, 3. emerytura po 15 latach, max. po 55	Nie ^{xlv} 1. Przeniesienie na niższe stanowisko z zachowaniem uposażenia przez 6 m-cy (max. 12), 2. Zwolnienie ze służby, 3. Renta orzekana

		r.ż.	przez ZUS,
31.	W razie choroby spowodowanej warunkami służby	Tak 100% uposażenia	Ograniczone 80% uposażenia, brak chorób zawodowych jak w SG, mimo tych samych warunków służby. Wpływa na zmniejszenie emerytury.
32.	W razie wypadku w służbie	Tak 100% uposażenia	Ograniczone do 182 dni 100 %, następnie 80%
33.	W razie wypadku w wyniku czynu bohaterskiego	Tak 100%	Ograniczone 80% uposażenia
34.	W razie śmierci podczas oddelegowania do pełnienia służby na terytorium innego państwa.	Tak	^{xlvi} Tak
35.	A – jako odszkodowanie w razie nieszczęśliwego wypadku podczas oddelegowania do pełnienia służby na terytorium innego państwa, B – bezpłatne świadczenia zdrowotne oraz bezpłatne zaopatrzenie w leki i artykuły sanitarne podczas oddelegowania do pełnienia służby na terytorium innego państwa.	A i B- Tak ^{xlvi}	A- Nie B- Ograniczone do pokrycia udokumentowanych i niezbędnych kosztów, bez protez. ^{xlvi}
36.	Zabezpieczenie socjalne rodziny w razie utraty życia przez funkcjonariusza.	Renta z systemu zaopatrzeniowego	Renta ZUS
37.	Prawo do odszkodowania w razie wypadku lub choroby pozostającej w związku ze służbą na podst. Ustawa z 4 kwietnia 2014 r o świadczeniach odszkodowawczych	Tak ^{xl}	Nie ^l

	przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą.		
38.	Świadczenie odszkodowawcze za zniszczone lub utracone mienie.	Tak ^{li}	Nie
39.	Odpowiedzialność majątkowa na podst. ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego i Centralnego Biura Antykorupcyjnego.	Tak	Tak
9. Uprawnienia			
40.	Uprawnienia kontrolne wobec osób i podmiotów gospodarczych.	Tak ^{lii}	Tak ^{lii}
41.	Dostęp do tajemnic np.: a. tajemnicy bankowej, b. tajemnic przedsiębiorcy, c. danych telekomunikacyjnych, d. informacji niejawnych, w tym ściśle tajnych, e. dostęp do danych organów władzy publicznej, f. dostęp do danych Systemu Informacji Schengen, Wizowego Systemu Informacyjnego, g. współpraca z Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych	Tak	Tak
42.	Wykonywanie czynności operacyjno-rozpoznawczych.	Tak	Ograniczone ^{liii}
43.	Zatrzymanie i przeszukanie osób, zatrzymanie osób w skutek pościgu międzynarodowego ^{liii} , zatrzymanie osób i przedmiotów wskazanych w Systemie Informacji Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym.	Tak	Tak
44.	Współpraca międzynarodowa w sprawach karnych.	Tak	Tak
45.	Udział w misjach międzynarodowych.	Tak	Tak
46.	Prawo użycia środków przymusu bezpośredniego.	Tak ^{liiii}	Tak ^{liiii}
47.	Prawo użycia broni palnej.	Tak ^{liiii}	Tak ^{liiii}
48.	Presja korupcyjna, wynikająca z władczych uprawnień f-szy stosowanych w bezpośrednim kontakcie z kontrolowanym. ^{liii}	Tak	Tak
49.	Uprawnienia procesowe policji	Tak	Tak

- i Stan na 31.12.2012r.
- ii <http://bip.msw.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnyc/2013/21879.dok.html> stan na 31.12.2012r.
- iii <http://www.mf.gov.pl/documents/764034/1395231/Kompendium+statystyczne+S%C5%82u%C5%BCby+Celnej+2009-2013.pdf>
- iv należności za zagraniczne podróże służbowe (art. 117a), uprawnienia związane z rodzicielstwem (art. 83), urlopy rodzicielskie (art. 125a), BHP-Zarządzenie nr 66 Komendanta Głównego SG
- v uprawnienia związane z rodzicielstwem, urlopy rodzicielskie (art. 137), urlopy wypoczynkowe (138), BHP – rozporządzenie MF
- vi Art. 115 KK § 18. Rozkazem jest polecenie określonego działania lub zaniechania wydane służbowo żołnierzowi przez przełożonego lub uprawnionego żołnierza starszego stopniem.
- vii Art. 143a ustawa o SG. Art. 33 –funkcjonariusz SG ślubuje ściśle wykonywać rozkazy i polecenia przełożonych. Art. 63. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany dochować obowiązków wynikających z roty złożonego ślubowania. 2. Funkcjonariusz obowiązany jest odmówić wykonania rozkazu lub innego polecenia, jeśli wykonanie rozkazu lub innego polecenia łączyłoby się z popełnieniem przestępstwa. 3. O odmowie wykonania rozkazu lub innego polecenia, o którym mowa w ust. 2, funkcjonariusz powinien w formie pisemnej zameldować Komendantowi Głównemu SG z pominięciem drogi służbowej.
- viii Art. 127a ustawa o S.C. Art. 127. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany wykonywać polecenia służbowe przełożonych.
 2. Jeżeli polecenie służbowe w przekonaniu funkcjonariusza jest niezgodne z prawem, godzi w interes społeczny lub zawiera znamiona pomyłki, funkcjonariusz powinien przedstawić swoje zastrzeżenia przełożonemu na piśmie. W razie pisemnego potwierdzenia polecenia funkcjonariusz powinien je wykonać, zawiadamiając jednocześnie o zastrzeżeniach kierownika urzędu, a gdy polecenie wydał kierownik urzędu - organ nadrzędny.
 3. Funkcjonariusz jest obowiązany odmówić wykonania polecenia, jeżeli jego wykonanie prowadziłoby do popełnienia przestępstwa, wykroczenia, przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego.
 4. O odmowie wykonania polecenia, o którym mowa w ust. 3, funkcjonariusz jest obowiązany zawiadomić kierownika urzędu bądź organ nadrzędny, z pominięciem drogi służbowej.
- ix za odmowę wykonania lub niewykonanie rozkazu lub innego polecenia, za wyjątkiem gdy jego wykonanie spowodowałoby popełnienie przestępstwa.
- * odmowę wykonania lub niewykonanie polecenia, z zastrzeżeniem przypadków wskazanych w art. 127 ust. 2 (niezgodne z prawem i nie zostało potwierdzone na piśmie) i 3 (wykonanie spowoduje popełnienie przestępstwa, wykroczenia, przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego).
- xi Art 344 KK
- xii Art. 143a. Przepisy art. 115 § 18 oraz art. 318 i 344 Kodeksu karnego mają odpowiednie zastosowanie do funkcjonariuszy Straży Granicznej.
- xiii Art. 127a Przepisy art. 115 § 18 oraz art. 318 Kodeksu karnego stosuje się odpowiednio do funkcjonariuszy. (Wejdzie w życie 01.04.2015r).
- xiv Pułapki np. z ostrych przedmiotów, żrących lub zakażonych substancji w miejscach kontrolowanych przez f-szy.

xv Butle z gazem, cysterny, bazy paliw, produkcja paliw, alkoholu

xvi Prawa z Kodeksu Pracy:

Art. 2092. § 1. W przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia dla zdrowia lub życia pracodawca jest obowiązany:

- 1) niezwłocznie poinformować pracowników o tych zagrożeniach oraz podjąć działania w celu zapewnienia im odpowiedniej
- 2) niezwłocznie dostarczyć pracownikom instrukcje umożliwiające, w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia, pr

miejsce bezpieczne.

§ 2. W razie wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia pracodawca jest obowiązany:

- 1) wstrzymać pracę i wydać pracownikom polecenie oddalenia się w miejsce bezpieczne;
- 2) do czasu usunięcia zagrożenia nie wydawać polecenia wznowienia pracy.

Art. 2093. § 1. Pracodawca jest obowiązany umożliwić pracownikom, w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla innych osób, podjęcie działań w celu uniknięcia niebezpieczeństwa - nawet bez porozumienia z przełożonym - na miarę ich wiedzy i do

§ 2. Pracownicy, którzy podjęli działania, o których mowa w § 1, nie mogą ponosić jakichkolwiek niekorzystnych konsekwenc obowiązków.

Art. 210. § 1. W razie gdy warunki pracy nie odpowiadają przepisom bezpieczeństwa i higieny pracy i stwarzają bezpośrednie : wykonywana przez niego praca grozi takim niebezpieczeństwem innym osobom, pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywan przełożonego.

§ 2. Jeżeli powstrzymanie się od wykonywania pracy nie usuwa zagrożenia, o którym mowa w § 1, pracownik ma prawo oddal niezwłocznie przełożonego.

§ 2. Pracownik nie może ponosić jakichkolwiek niekorzystnych dla niego konsekwencji z powodu powstrzymania się od pracy o których mowa w § 1 i 2.

§ 3. Za czas powstrzymania się od wykonywania pracy lub oddalenia się z miejsca zagrożenia w przypadkach, o których mowa wynagrodzenia.

§ 4. Pracownik ma prawo, po uprzednim zawiadomieniu przełożonego, powstrzymać się od wykonywania pracy wymagającej s gdy jego stan psychofizyczny nie zapewnia bezpiecznego wykonywania pracy i stwarza zagrożenie dla innych osób.

§ 5. Przepisy § 1, 2 i 4 nie dotyczą pracownika, którego obowiązkiem pracowniczym jest ratowanie życia ludzkiego lub mienia.

xvii SG- nie zawsze musi się stosować. Zarządzenie KG SG - przypadki gdy przepis KP nie ma zastosowanie. Ochrona granicy pań

zwalczanie przestępczości - wykonywanie kontroli.

xviii SC- § 8 rozporządzenia MF. „, W czasie wykonywania zadań służbowych w okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności bezpieczeństwa i higieny służby, z zachowaniem wszelkich dostępnych w danych warunkach zabezpieczeń, jeżeli w jego ocenie, dokona służbowej, istnieje prawdopodobieństwo uratowania życia ludzkiego lub odwrócenia zagrożenia godzącego w bezpieczeństwo państwa”.

xix Art. 40. 1. Funkcjonariusz może być przeniesiony do pełnienia służby albo delegowany do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości z urzędu lub na własną prośbę.

xx Art. 86. 2. Jeżeli wymagają tego potrzeby S.C. , funkcjonariusza można przenieść na takie samo lub równorzędne stanowisko do miejscowości.

xxi W okresie 2 lat od przeniesienia do pełnienia służby albo od zakończenia delegowania do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości, funkcjonariusz może być, po raz kolejny, przeniesiony do pełnienia służby albo delegowany do czasowego pełnienia służby organizacyjnej Straży Granicznej albo innej miejscowości, tylko za jego pisemną zgodą.

xxii art. 104 ust. 1 pkt. 9

xxiii Uprawnienia w czasie delegowania opisane w części – zabezpieczenie socjalne.

xxiv Art. 40. 2. Funkcjonariusz może być delegowany do czasowego pełnienia służby:

1) na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w ramach wykonywania zadań określonych w przepisach międzynarodowych wiążących Rzeczpospolitą Polską;

2) na terytorium państw nienależących do Unii Europejskiej w ramach wykonywania zadań określonych w umowach międzynarodowych pisemną zgodą.

xxv Art. 147c. Do realizacji zadań poza granicami państwa może zostać wydzielony kontyngent Straży Granicznej, zwany dalej "kontyngentem" (63)

xxvi Art. 89a. 1. Szef Służby Celnej, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może oddelegować funkcjonariuszy do pełnienia służby na terytorium innego państwa w celu wykonania określonych zadań zleconych przez Szefa Służby Celnej.

xxvii Art. 41. 2. Funkcjonariusza można oddelegować do wykonywania pracy poza Strażą Graniczną.

xxviii Art. 87. 1. Funkcjonariusza można, za jego pisemną zgodą, oddelegować do wykonywania pracy poza Służbą Celną.

xxix Art. 40a. 1. Funkcjonariusza można skierować do wykonywania zadań służbowych polegających na udzielaniu pomocy Policji, w tym do wykonywania zadań określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.).

2. W przypadku gdy skierowanie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje wykonywanie zadań służb zasięgiem działania jednostki organizacyjnej SG, w której funkcjonariusz pełni służbę, skierowanie nastę

xxx

Art. 35a. 1. W sytuacji wymagającej podwyższonej gotowości operacyjnej Komendant Główny

2. W czasie trwania służby w systemie skoszarowanym funkcjonariusz pozostaje w ciągłej dyspo

xxxi

Art. 100. 1. (26) W sytuacji wymagającej podwyższonej gotowości, w szczególności w przypad

zgodności z prawem przywozu towarów na ten obszar oraz wywozu towarów z tego obszaru, Szef S.C. 1

2. W czasie trwania służby w systemie nadzwyczajnym funkcjonariusz pozostaje w ciągłej dyspo

xxxii

Art. 39b. 1. Funkcjonariusz pełniący służbę na określonych stanowiskach służbowych lub w okr

poddany testowi sprawności fizycznej, badaniu psychologicznemu lub badaniu psychofizjologicznemu, n
stanowiskach lub w tych komórkach organizacyjnych.

xxxiii

Art. 102. 1. Funkcjonariusz pełniący służbę w wyodrębnionych komórkach, o których mowa w a

sprawności fizycznej, badaniu psychologicznemu lub badaniu psychofizjologicznemu, mającym na celu s

komórce organizacyjnej. 2. Badaniu psychofizjologicznemu może być poddany funkcjonariusz w oddziale

xxxiv

Rozp. MSW z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie wykazu chorób i ułomności, wraz z kategoriam

Biurze Ochrony Rządu.

xxxv

Art. 130. 1. Funkcjonariusz może być skierowany z urzędu lub na wniosek do komisji lekarskiej,

1) określenia braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia służby na określonym stanowisk

2) skierowania na określone szkolenia, w tym szkolenie specjalistyczne;

3) sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby

niezdolności do służby.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany poddać się zleconym badaniom, w tym również badaniom spe

xxxvi

Rozp. MF z dnia 18 maja 2011 r. w sprawie orzekania o stanie zdrowia wymagany do pełnienia

xxxvii

Fakultatywnie może być zwolniony, gdy odmówi przeniesienia na niższe stanowisko. Przy czym

xxxviii

Na podst. Art. 104 obligatoryjna i art. 105- fakultatywna w razie odmowy przeniesienia na niższ

służby na znaczną odległość za niższe uposażenie tj. o zbyt wysokim stopniu uciążliwości i kosztach.

xxxix

Ustawa z 24 lipca 1999r o Służbie Celnej (Dz.U. z 2004r Nr 156, poz. 1641, z późn. zm. Na tej i

uniewinnienie- stan 20.06. 2008

xi Po upływie kilku/ kilkunastu lat warunki są nieporównywalne.

xli Brak składek ZUS i kresu składowego.

xlii Brak uposażenia w okresie zwolnienia nie wpływa na wysokość emerytury. Emerytura z systemu odejściem ze służby na emeryturę.

xliii Brak uposażenia w okresie zwolnienia ponad 6 m-cy zmniejsza kwotę emerytury, ponieważ za te karnego i sądowego mają ograniczona możliwość wykonywania legalnej i zgodnej z kwalifikacjami pracy

xliv Art. 42. 2. Funkcjonariusza można przenieść na niższe stanowisko służbowe w przypadkach: 1) zajmowanym stanowisku, jeżeli nie ma możliwości mianowania go na stanowisko równorzędne; art. 107- odmowy przeniesienia na niższe stanowisko.

xlvi Art. 97. Funkcjonariusza można przenieść na niższe stanowisko służbowe w przypadku: 1) trwa orzeczeniem lekarskim, z zastrzeżeniem, że przez okres 6 miesięcy funkcjonariusz zachowuje prawo do d zdrowotnej lub przygotowaniu do innych obowiązków służbowych, zachowuje on prawo do dotychczasow przez 12 miesięcy; Art. 104 ust. 1 pkt. obligatoryjne zwolnienie w razie trwałej utraty zdolności fizycznej lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli nie ma możliwości pełnienia służby przez fu kwalifikacji zawodowych albo gdy funkcjonariusz odmawia przejścia na inne stanowisko; art. 105 ust. 1 p

xlvi Art. 89a. 5. W razie śmierci funkcjonariusza oddelegowanego na terytorium innego państwa kos:

xlvii Art. 147i

xlviii Art. 89a

xlvi Art. 2. Świadczenia odszkodowawcze przysługują:

1) funkcjonariuszowi Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony R: Biura Antykorupcyjnego, zwanemu dalej "funkcjonariuszem", który doznał stałego lub długotrwałego usz

2) członkom rodziny funkcjonariusza, który zmarł wskutek wypadku albo choroby. (Dz.U. poz. Świadczenie wypadkowe ZUS. Brak porównywalnego do SG wykazu chorób zawodowych.

li Ustawa z 4 kwietnia 2014 r o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypad

lii Art. 11. 1. Funkcjonariusze, wykonując zadania, o których mowa w art. 1 ust. 2, mają prawo:

-
- 1) dokonywania kontroli granicznej;
  - 2) dokonywania kontroli osobistej, a także przeglądania zawartości bagaży, sprawdzania ładur kolejowej i wodnej - w celu wykluczenia możliwości popełnienia przestępstw lub wykroczeń, zwłaszcza międzynarodowej komunikacji;
    - 2a) dokonywania kontroli bezpieczeństwa w przejściach granicznych, w portach lotniczych oraz wykluczenia możliwości popełnienia przestępstw lub wykroczeń, zwłaszcza skierowanych przeciwko międzynarodowej komunikacji;
    - 2b) pełnienia wart ochronnych na pokładzie statku powietrznego oraz stosowania niezbędnych unieszkodliwienia osoby, która stanowi bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa lotu, zdrowia lub życia
  - 3) wydawania wiz i innych zezwoleń na przekroczenie granicy państwowej na podstawie odrębnych przepisów;
  - 4) legitymowania lub ustalania w inny sposób tożsamości osoby;
  - 5) zatrzymywania osób w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego
    - 5a) zatrzymywania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego
    - 5b) doprowadzania:
      - a) osób, o których mowa w pkt 5, do właściwego organu Straży Granicznej, sądu lub prokuratury
      - b) cudzoziemców, wobec których prowadzone są postępowania określone w ustawie z dnia 12 lutego 2004 r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także umieszczonych w stacjach detencji, jednostki organizacyjnej Policji, wojewody, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, przedstawiennictwach lub podmiotów leczniczych,
  - c) cudzoziemców:
    - którym została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu podlegająca przymusowi cudzoziemców,
    - którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i wystąpiły okoliczności, uzasadniające podjęcie takich działań wobec cudzoziemców,
    - którym została wydana decyzja o wydaleniu podlegająca przymusowemu wykonaniu zgodnie z przepisami Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej

-
- podlegających przekazaniu, o którym mowa w art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003
  - do granicy państwowej albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzozi
  - 6) przeszukiwania osób, rzeczy, pomieszczeń i środków transportu w trybie i przypadkach okre
  - 6a) nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia;
  - 7) obserwowania i rejestrowania, przy użyciu środków technicznych służących do rejestracji ob
  - 7a) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu w pomieszczeniach
  - przeznaczonych dla osób zatrzymanych oraz w innych wykorzystywanych przez Straż Graniczną obiektac
  - 8) zatrzymywania pojazdów i wykonywania innych czynności z zakresu kontroli ruchu drogow
  - Prawo o ruchu drogowym;
  - 9) zatrzymywania i cofania z granicy państwowej do nadawcy szkodliwych materiałów jądrowy
  - odpadów;
  - 10) przebywania i poruszania się na gruntach bez uzyskiwania zgody ich właścicieli lub użytkow
  - również z użyciem psa służbowego, jeżeli nie ma możliwości korzystania z dróg;
  - 11) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i sa
  - zakresie użyteczności publicznej; wymienione instytucje, organy i jednostki obowiązane są, w zakresie sw
  - prawa;
  - 12) zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek gospodarczych i organizacji społeczny
  - doraźnej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa.

liii

Art. 32. 1. Funkcjonariusze wykonujący kontrole są uprawnieni do:

- 1) żądania udostępniania akt, ksiąg i wszelkiego rodzaju ewidencji i dokumentów związanych z
- nich odpisów, kopii, wyciągów, notatek, wydruków i udokumentowanego pobierania danych w formie ele
- 2) żądania zamknięcia dokumentacji dotyczącej towarów i czynności podlegających kontroli w
- 3) legitymowania lub ustalania w inny sposób tożsamości osób;
- 4) przeszukiwania osób i pomieszczeń, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbow
- 5) przesłuchiwania świadków;

-
- 6) zasięgania opinii biegłych;
  - 7) dokonywania oględzin;
  - 8) badania towarów, surowców, półproduktów i wyrobów, w tym pobrania próbek towarów, surowców, półproduktów i wyrobów;
  - 9) przeprowadzania rewizji towarów, wyrobów i środków transportu, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych;
  - 10) żądania powtórzenia, jeżeli to możliwe, każdej czynności, w wyniku której uzyskuje się dane o przyjmowanych, wydawanych surowcach, materiałach, produkcji w toku i półproduktach oraz uzyskanych produktach, wyrobach gotowych i wysokości strat;
  - 11) nakładania zamknięć urzędowych na urządzenia, pomieszczenia, naczynia oraz środki transportu;
  - 12) uczestniczenia w podlegających kontroli czynnościach, o których mowa w art. 30 ust. 2 pkt 2;
  - 13) (33) przeprowadzania w uzasadnionych przypadkach, w drodze eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości wygranych lub gry na innym urządzeniu;
  - 13) (34) przeprowadzania w uzasadnionych przypadkach, w drodze eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości;
  - 14) zabezpieczania zebranych dowodów;
  - 15) sporządzania szkiców, filmowania i fotografowania oraz dokonywania nagrań dźwiękowych;
  - 16) zatrzymywania i kontrolowania środków transportu oraz statków w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. - Kodeks i ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 857, z późn. zm.);
  - 17) zbierania niezbędnych materiałów w zakresie kontroli.

2. Funkcjonariusze są upoważnieni do wstępu i poruszania się po terenie podmiotu podlegającego kontroli bez potrzeby uzyskania przewidzianej w regulaminie wewnętrznym tego podmiotu. Funkcjonariusze podlegają przepisom o bezpieczeństwie i higienie pracy obowiązującym w tym podmiocie.

3. Funkcjonariusze są uprawnieni do wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, w granicach niezbędnych do wykonania czynności, albo w celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób lub mienia.

4. Jeżeli nie ma możliwości korzystania z dróg, funkcjonariusze są uprawnieni do przebywania i poruszania się po gruntach bez w czasie bezpośredniego pościgu, również z użyciem psa służbowego, przy czym za wyrządzone szkody przysługuje odszkodowanie w granicach odpowiedzialności cywilnej państwa.

^{liv} Art. 75b i 75c- prawo obserwowania i rejestrowania obrazu i dźwięku w miejscach publicznych – w toku czynności podejmowanych w celu wykrywania i śledzenia przestępstw i przestępstw skarbowych wskazanych w art. 2 ust. 1 pkt. 4-6. Prawo otrzymania informacji uzyskanych w wyniku czynności operacyjno-rozpoznawczych uprawnionych organów.

^{lv} Art. 20 Konwencji sporządzonej na podstawie art. K.3 Traktatu o UE w sprawie wzajemnej pomocy

^{lvi} Art. 23. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach (24), funkcjonariusze mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 p te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1-3 i pkt 4 lit. a i b oraz w art. 47 ustawy funkcjonariusze mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

^{lvii} Art. 66. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach i mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 9, 11, pkt 1

^{lviii} 2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1-3 i pkt 4 lit. a i b oraz w art. 47 ustawy funkcjonariusze mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

^{lix} Art. 66 ust. 3. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1, 2 i pkt 3 lit. a oraz w art. 47 pkt bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusze wykonujący czynności związane z realizacją zadań określonych w przepisach o organizacyjnych Służby Celnej, lub funkcjonariusze upoważnieni przez Szefa Służby Celnej do wykonywania

^{lx} Dot. sytuacji, w których funkcjonariusz nawet najniższego szczebla posiada uprawnienia podejmowania działań o znacznych wartości (jednorazowo nawet kilku milionów złotych), utraty praw (np. przekraczania granicy, okolicznościach sprzyjających zachowaniu dyskrecji, nie zostawia śladów w dokumentacji na pograniczu. To utrudnia kontrolę niepożądanych zachowań, zmniejsza ryzyko ich ujawnienia i skuteczność procedur i oraz motywacja.

10. Ograniczenia praw konstytucyjnych, wolności zrzeszania, działalności gospodarczej

Funkcjonariusz Straży Granicznej nie może:

- podejmować zajęcia zarobkowego poza służbą bez zgody przełożonego..
- być członkiem partii politycznej.

Funkcjonariusz Straży Granicznej ma obowiązek:

- informowania o przynależności do stowarzyszeń krajowych, działających poza służbą.
- Informowania o wyjeździe za granicę,
- uzyskać zgodę Komendanta Głównego SG na przynależność do organizacji lub stowarzyszeń zagranicznych albo międzynarodowych.

Funkcjonariusz Służby Celnej nie może:

- publicznie manifestować poglądów politycznych,
- być członkiem partii politycznej.
- być członkiem zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego;
- być zatrudniony lub wykonywać innych zajęć, które mogłyby wywołać podejrzenie o jego stronniczość lub interesowność albo pozostawałyby w sprzeczności z jego obowiązkami służbowymi;
- być członkiem zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółdzielni, z wyjątkiem rad nadzorczych spółdzielni mieszkaniowych;
- być członkiem zarządów fundacji prowadzących działalność gospodarczą;
- posiadać w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego - w każdej z tych spółek;
- prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności; nie dotyczy to działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego;
- sprawować funkcji w podmiotach, których działalność jest związana z obrotem towarami z zagranicą lub obrotem krajowym towarami pochodzącymi z zagranicy, lub świadczyć pracy na rzecz tych podmiotów albo na rzecz przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych lub innych osób zagranicznych prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- posiadać ani korzystać z prywatnych środków komunikacji- w komórkach kontrolnych.^{lxi}

Wymagana zgoda kierownika na podjęcie dodatkowego zajęcia zarobkowego.

11. Uprawnienia emerytalne i rentowe. Zabezpieczenie socjalne rodziny

funkcjonariusza w razie śmierci.

Funkcjonariusz Służby Celnej - system powszechny.

- 55 lat kobiety/ 60 mężczyźni > zmiana 67 lat bez zachowania praw nabytych, W w skrajnych przypadkach minimalny okres służby uprawniający do emerytury- 49 lat pracy/służby dla osoby przyjętej w 18 r.ż.)
- wysokość emerytury uzależniona od zgromadzonego kapitału w okresie służby,
- okres pozostawania poza służbą w związku z ograniczeniem zasady domniemania niewinności obniża wysokość emerytury/renty
- uprawnienia rentowe- przyznawane przez ZUS,
- renta rodzinna na zasadach ogólnych,

Funkcjonariusz Straży Granicznej- system zaopatrzeniowy

- 15 lat służby bez względu na wiek >zmiana 25 lat służby i wiek 55 lat. > zachowanie praw nabytych. W skrajnych przypadkach minimalny okres służby uprawniający do emerytury- 37 lat pracy/służby dla osoby przyjętej w 18 r.ż.)
- wysokość emerytury uzależniona od wynagrodzenia przed przejściem na emeryturę, pełnienia służby,
- okres pozostawania poza służbą w związku z ograniczeniem zasady domniemania niewinności nie obniża emerytury/ renty,
- uprawnienia rentowe- przyznawane przez komisję MSW,
- renta rodzinna z systemu zaopatrzeniowego,

Podsumowanie

Sytuacja prawna funkcjonariuszy Służby Celnej oraz Straży Granicznej charakteryzuje się podobnymi istotnymi cechami, zróżnicowanie na niekorzyść funkcjonariuszy Służby Celnej występuje w przypadku braku uprawnień, które rekompensują czy minimalizują negatywne skutki warunków wykonywania zadań i licznych ograniczeń. Przepisy stawiają przed każdą służbą zadania ważne dla funkcjonowania państwa, dla ich wykonania potrzebna jest sprawna fizycznie kadra. Nie jest możliwe spełnienie tych warunków przez osoby do 67 r.ż. Więc albo służba godzi się na obniżenie efektywności, albo musi wdrożyć formy zwolnienia alternatywne wobec uprawnień emerytalnych. Ryzyko utraty zatrudnienia oraz środków utrzymania przez funkcjonariuszy wyposażonych w szeroki wachlarz uprawnień, dysponujących specyficzną wiedzą i dostępem do wrażliwych informacji i tajemnic, to warunki niekorzystne dla utrzymania wysoko wykwalifikowanej kadry, czynnik prokorupcyjny, który nie występuje w żadnej służbie, czy chociażby zachęta w kierunku zachowań asekuracyjnych. Do zachowania przez funkcjonariusza daleko idącej ostrożności wprost zachęca ryzyko utraty zatrudnienia w wyniku narażenia się przestępcom. Jest to skutek braku skutecznej ochrony przed zagrożeniem fizycznym funkcjonariusza czy rodziny (brak odszkodowania) oraz pomówieniem (brak rekompensaty utraconych wynagrodzeń, obniżenie emerytury nawet po uniewinnieniu). Zachowaniom niepożądanym sprzyja restrykcyjność ograniczeń w podejmowaniu dodatkowych zajęć zarobkowych, które są co prawda w administracji i mają charakter antykorupcyjny, ale tam jest brak na porównywalnym poziomie ryzyka utraty zatrudnienia.

W Służbie Celnej nastąpiło przeregulowanie restrykcji w takim kierunku, że przepisy nie są spójne i kompletne. Stwarzają warunki, w których funkcjonariusz niepewny swojej przyszłości wykonuje zadania istotne dla bezpieczeństwa państwa na granicy dwóch systemów gospodarczych wobec osób i podmiotów, które czerpią ogromne zyski z nielegalnej działalności. Od postawy funkcjonariusza zależy stopień przestrzegania prawa ale także własne bezpieczeństwo. Są to czynniki, które osłabiają neutralność funkcjonariusza w stosunku do osób i podmiotów, wobec których wykonuje czynności.

Nie na wszystkich stanowiskach zadania, warunki i wymagania są takie same. Część funkcjonariuszy pełni służbę na tzw. zapleczu. Jest to specyfika wszystkich służb. Jednak w związku z dyspozycyjnością każdy funkcjonariusz w każdym czasie może być przeniesiony do innych zadań.

Art. 125. Funkcjonariusz nie może:

- 1) być członkiem partii politycznej;
- 2) być członkiem zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego;
- 3) być zatrudniony lub wykonywać innych zajęć, które mogłyby wywołać podejrzenie o jego stronnictwo lub interesowność albo pozostawałyby w sprzeczności z jego obowiązkami służbowymi;
- 4) być członkiem zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółdzielni, z wyjątkiem rad nadzorczych spółdzielni mieszkaniowych;
- 5) być członkiem zarządów fundacji prowadzących działalność gospodarczą;
- 6) posiadać w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego - w każdej z tych spółek;
- 7) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności; nie dotyczy to działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego;
- 8) sprawować funkcji w podmiotach, których działalność jest związana z obrotem towarami z zagranicą lub obrotem krajowym towarami pochodzącymi z zagranicy, lub świadczyć pracy na rzecz tych podmiotów albo na rzecz przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych lub innych osób zagranicznych prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

(90)

Art. 125a. 1. Funkcjonariusz w czasie pełnienia służby w oddziałach celnych granicznych lub wyodrębnionych komórkach organizacyjnych, o których mowa w art. 66 ust. 3, nie może posiadać ani korzystać z prywatnych przenośnych urządzeń służących do komunikacji elektronicznej, które umożliwiają indywidualne porozumiewanie się na odległość, z wyjątkiem urządzeń, których posiadanie funkcjonariusz zgłosił przed każdym rozpoczęciem służby zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby, podając równocześnie dane identyfikujące to urządzenie.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres danych identyfikujących urządzenie, o którym mowa w ust. 1, mając na uwadze zapewnienie możliwości ustalenia funkcjonariusza zgłaszającego urządzenie.

Andrzej Halicki

Trybunał Konstytucyjny orzekł o emeryturach funkcjonariuszy celnych

Glosa do wyroku z dnia 3 marca 2015 r., sygn. akt K 39/13

W dniu 3 marca 2015 r. Trybunał Konstytucyjny rozpoznał połączone wnioski (sprawa sygn. akt K 39/13) związku zawodowego Celnicy.pl z dnia 15 kwietnia 2013 r., grupy posłów na Sejm RP z dnia 30 sierpnia 2013 r., Zrzeszenia Związków Zawodowych Służby Celnej RP z dnia 5 listopada 2013 r., Federacji Związków Zawodowych Służby Celnej z dnia 12 listopada 2013 r. o zbadanie zgodności:

I.

1. art. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin¹ zwanej dalej „ustawą o emeryturach mundurowych” w obecnie obowiązującym brzmieniu z przepisami art. 2 i art. 32 ust. 1 i 2 z Konstytucji RP, w zakresie, w jakim wśród podmiotów uprawnionych do świadczeń emerytalnych na podstawie wyżej wymienionej ustawy pomija funkcjonariuszy Służby Celnej,

2. art. 18a ust. 1 ustawy o emeryturach mundurowych w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw z przepisami art. 2 i art. 32 ust. 1 i 2 z Konstytucji RP, w zakresie, w jakim wśród podmio-

tów uprawnionych do świadczeń emerytalnych na podstawie wyżej wymienionej ustawy pomija funkcjonariuszy Służby Celnej,

3. art. 18b ust. 1 ustawy o emeryturach mundurowych w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw z przepisami art. 2 i art. 32 ust. 1 i 2 z Konstytucją RP, w zakresie, w jakim wśród podmiotów uprawnionych do świadczeń emerytalnych na podstawie wyżej wymienionej ustawy pomija funkcjonariuszy Służby Celnej;

II. art. 1 ustawy o emeryturach mundurowych w zakresie, w jakim wśród podmiotów uprawnionych do świadczeń emerytalnych na podstawie powołanej powyżej ustawy, pomija funkcjonariuszy Służby Celnej z art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 32 Konstytucji RP;

III. o zbadanie zgodności ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej zwanej dalej „ustawą o S.C.”, art. 1, art. 18a i art. 18b o emeryturach mundurowych oraz art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych w związku z załącznikiem nr 2 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych z art. 2, art. 32 i art. 67 ust. 1 Konstytucji RP.

Po przeprowadzonej rozprawie Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 1, art. 18a ust. 1 i art. 18b ust. 1 ustawy o emeryturach mundurowych:

a. są zgodne z art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

b. w zakresie, w jakim wśród osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o S.C. są niezgodne z art. 32 Konstytucji.

Ponadto TK postanowił – na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym – umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie.

W ocenie Trybunału nieobjęcie systemem zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Celnej jest wyrazem polityki prawodawcy od powołania Służby Celnej w 1999 r., a nawet wcześniej, gdy administracja celna działała w innych formach organizacyjnych. Systemem zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy służb mundurowych stanowi szczególny rodzaj ustawowego „przywileju” z punktu widzenia osób objętych powszechnym systemem emerytalnym. Korzystniejsze zasady nabywania przez funkcjonariuszy służb mundurowych uprawnień emerytalnych, ustalania podstawy wymiaru emerytury oraz tzw. wysługi emerytalnej są uzasadniane szczególnymi warunkami pełnienia przez nich służby. Nie wynika z tego jednak obowiązek ustawodawcy – po wyważeniu konkurujących ze sobą wartości konstytucyjnych – do zapewnienia takiego samego świadczenia emerytalnego każdemu funkcjonariuszowi i każdej służbie „mundurowej”, bez względu na cechy i okoliczności charakteryzujące beneficjentów².

Natomiast odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 32 Konstytucji RP (zasad równego traktowania przez władze publiczne) TK uznał, iż z samego określenia przez ustawodawcę danej formacji

jako mundurowej lub umundurowanej nie można a priori wysnuwać wniosku, że status prawny takich formacji i ich funkcjonariuszy powinien być kształtowany przez ustawodawcę w sposób identyczny czy podobny.

Ustawodawca powierzył jednak Służbie Celnej zadania podobne do zadań Policji. Do zadań Służby Celnej należy bowiem również rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie określonych przestępstw i wykroczeń. Sytuacja prawna funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy je wykonują jest podobna do funkcjonariuszy Policji, którym jednocześnie przysługują emerytury z systemu zaopatrzenia emerytalnego³. W konsekwencji Trybunał uznał, iż art. 1, art. 18a ust. 1 i art. 18b ust. 1 ustawy o emeryturach mundurowych w zakresie, w jakim wśród osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o S.C. są niezgodne z art. 32 Konstytucji.

Orzeczenie zapadło na tle następującego stanu faktycznego i prawnego:

Funkcjonariusze celní choć zaliczani są do funkcjonariuszy służb mundurowych obejmujących takie formacje jak Policja, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, Służba Wywiadu Wojskowego, Centralne Biuro Antykorupcyjnego, Straż Graniczna, Biuro Ochrony Rządu, Państwowa Straż Pożarna i Służba Więzienna nie zostali objęci odrębnym systemem emerytalnym.

Zatem zasadniczo przysługuje im prawo przejścia na emeryturę w wieku 67 lat⁴. Jest to niekorzystna sytuacja na tle rozwiązań stosowanych wobec funkcjonariuszy np. Straży Granicznej uprawnionych do emerytury policyjnej (art. 2 ust. 1 pkt a ustawy o emeryturach mundurowych). W przypadku tych funkcjonariuszy Straży Granicznej, którzy pełnili służbę przed dniem 1 stycznia 2013 r. z emerytury policyjnej może zasadniczo skorzystać funkcjonariusz zwolniony ze służby, który w dniu zwolnienia posiada 15 letni staż służby w tej formacji. Z kolei funkcjonariuszowi Straży Granicznej przyjętemu po raz pierwszy do służby po dniu 31 grud-

nia 2012 r. przysługuje emerytura jeżeli w dniu zwolnienia ze służby posiada ukończone 55 lat życia i co najmniej 25 lat służby w Straży Granicznej (art. 18 b ust. 1 ustawy o emeryturach mundurowych). Zatem pomimo wydłużenia wieku emerytalnego dla funkcjonariuszy innych służb mundurowych przyjętych do służby po dniu 31 grudnia 2012 r. ustawodawca zdecydował się na pozostawienie odrębnego, uprzywilejowanego systemu emerytalnego.

Problematyka poruszona przed Trybunałem stanowi od wielu lat przedmiot dyskusji funkcjonariuszy celnych. W dniu 30 listopada 1998 r., a więc jeszcze w okresie obowiązywania przepisów prawnych regulujących pracownicz status urzędników (funkcjonariuszy celnych) zostało zawarte porozumienie pomiędzy stroną rządową, a stroną związkową, w którym rząd zobowiązał się do „przedłożenia w Sejmie projektu ustawy o Służbie Celnej regulującego uprawnienia funkcjonariuszy celnych, a w szczególności uprawnienia emerytalne na poziomie porównywalnym do innych służb mundurowych (np. Straży Granicznej)”.

Ponieważ już na etapie poprzedzającym opracowanie projektu pierwszej pragmatyki Służby Celnej uznano, iż istnieją podstawy do objęcia funkcjonariuszy celnych systemem emerytalnym przewidzianym dla innych służb mundurowych, to – wobec niezrealizowania tych zapewnień – funkcjonariusze celní oczekiwali, że taka decyzja tym bardziej powinna znaleźć odzwierciedlenie w ustawie o S.C. mającej na celu zbliżenie statusu funkcjonariuszy celnych do statusu funkcjonariuszy Straży Granicznej i policjantów⁵.

Jednak pomimo upływu kolejnych lat funkcjonariusze celní nie zostali włączeni do odrębnego systemu emerytalnego. Stąd związki zawodowe działające w Służbie Celnej oraz grupa posłów na Sejm złożyli w 2013 r. odrębne wnioski do Trybunału Konstytucyjnego kwestionujące m.in. zgodność art. 1 ustawy o emeryturach mundurowych w zakresie w jakim pomija on funkcjonariuszy Służby Celnej w katalogu funkcjonariuszy służb mundurowych uprawnionych do świadczeń wynikających z tej ustawy z art. 2, art. 32, art. 67 ust. 1 Konstytucji RP.

Ocena stanowiska Trybunału Konstytucyjnego:

Wyrok Trybunału ma przełomowe znaczenie dla funkcjonowania Służby Celnej. Po raz pierwszy od utworzenia tej formacji odbyła się bowiem tak merytoryczna dyskusja nad jej rolą, zadaniami oraz statusem funkcjonariusza celnego na tle statusu funkcjonariuszy innych służb mundurowych. Jednak stanowisko TK ograniczające niezgodność z Konstytucją art. 1, art. 18a ust. 1 i art. 18b ust. 1 ustawy o emeryturach mundurowych wyłącznie do zakresu w jakim wśród osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o S.C. nie zasługuje na akceptację.

W pierwszej kolejności należy poddać w wątpliwość nadanie przez Sąd priorytetowego znaczenia zadaniom o charakterze policyjnym realizowanym przez Służbę Celną. Argumentacja TK, iż z podobieństwa zadań określonych w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o S.C. oraz zadań Policji wynika, iż funkcjonariusze celní je realizujący mają prawo oczekiwać, że ustawodawca obejmie ich treścią art. 1 ustawy o emeryturach mundurowych wydaje się niewystarczająca. Nie uwzględnia bowiem okoliczności, iż cechą relewantną nie jest wykonywanie przez funkcjonariuszy służb mundurowych zadań o ściśle określonym (policyjnym) charakterze, ale specyfika stosunku służbowego w jakim pozostają funkcjonariusze tych służb. Gdyby bowiem przyjąć, iż decydującym kryterium jest jedynie chronione dobro to – po pierwsze – każda służba ma do spełnienia inne zadania realizowane w interesie publicznym, a po drugie – w ramach każdej służby można wyodrębnić funkcjonariuszy zajmujących się ściśle realizacją funkcji głównej np. zwalczaniem przestępczości, a także tych funkcjonariuszy, którzy podejmują działania pośrednio związane z realizacją tej funkcji. Jednak analiza art. 1 ustawy o emeryturach mundurowych prowadzi do wniosku o braku takiego rozróżnienia przez ustawodawcę, a w konsekwencji przyznania prawa do wcześniejszej emerytury również tym funkcjonariuszom, którzy nie realizują bezpośrednio zadań o stricte policyjnym charakterze.

Przykładowo katalog podmiotowy zawarty w ustawie o emeryturach mundurowych obejmuje funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego pomimo, iż jednym z zadań realizowanych przez tę formację w ramach zwalczania działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa jest prowadzenie działalności analitycznej dotyczącej zjawisk występujących w obszarze właściwości CBA (art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym⁶). CBA jest zatem formacją również o charakterze analityczno-informacyjnym⁷.

Podobną działalność analityczną prowadzą funkcjonariusze celnicy, którzy jednak – w odróżnieniu do funkcjonariuszy CBA – nie mogą w ocenie TK liczyć na objęcie ich odrębnym systemem emerytalnym, jeżeli nie realizują przy tym zadań określonych w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o S.C. tj. nie zajmują się m.in. rozpoznawaniem, wykrywaniem, zapobieganiem i zwalczaniem przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących wprowadzania na terytorium RP oraz wyprowadzania z jej terytorium towarów objętych ograniczeniami lub zakazami obrotu ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny lub bezpieczeństwo międzynarodowe, w szczególności takich jak odpady, substancje chemiczne i ich mieszaniny, materiały jądrowe i promieniotwórcze, środki odurzające i substancje psychotropowe, broń, amunicja, materiały wybuchowe oraz towary i technologie o znaczeniu strategicznym.

Zatem stanowisko Trybunału różnicuje funkcjonariuszy służb mundurowych w oparciu o kryterium realizowanych zadań, pomijając przy tym złożony charakter poszczególnych czynności służbowych, pozostających ze sobą w takim związku, że jedno z nich wpływa na inne. Dostrzegł to również ustawodawca wprowadzając w art. 2 ust. 2 ustawy o S.C. klauzulę, iż wszystkie zadania realizowane przez Służbę Celną, w tym również te związane z rozpoznawaniem, wykrywaniem, zapobieganiem i zwalczaniem przestępstw i wykroczeń wykonuje się podejmując – odpowiednio – czynności kontrolne, prowadząc postępowania przygotowawcze zgodnie z przepisami kpk, kks lub Kodeksu po-

stępowania w sprawach o wykroczenia lub prowadząc postępowania celne, audytowe, podatkowe lub administracyjne.

Dziwić może zatem, że TK nie oparł swej argumentacji na specyfice stosunku służbowego funkcjonariuszy celnych oraz funkcjonariuszy innych służb mundurowych. Jest to obiektywne kryterium. Jak trafnie zauważył na rozprawie M. Chmaj reprezentujący związek zawodowy Celnicy.pl katalog zadań Służby Celnej jest szeroki i może być modyfikowany, ale tym co pozostaje jest specyfika oraz cechy służby wspólne dla wszystkich służb mundurowych.

Stosunek służbowy funkcjonariusza celnego wyraża się bowiem w szczególnym, wyjątkowym charakterze podporządkowania i dyspozycyjności, zaś osoba podejmująca się służby musi podporządkować swoje życie rygorom i potrzebom wynikającym z charakteru stosunku służbowego⁸. Analogiczny pogląd można sformułować w stosunku do funkcjonariuszy pozostałych służb mundurowych.

Decydującym jest zatem fakt posiadania przez funkcjonariusza celnego statusu funkcjonariusza służby mundurowej oraz związane z tym warunki pełnienia służby (rygory, ograniczenia), nie zaś realizacja przez niego konkretnych zadań (które mogą się wszakże zmieniać w czasie) związanych ze rozpoznawaniem, wykrywaniem, zapobieganiem oraz zwalczaniem przestępczości.

Każdy funkcjonariusz celny niezależnie od miejsca pełnienia służby musi liczyć się z ograniczonymi możliwościami udziału w życiu publicznym oraz prowadzenia dodatkowej działalności zarobkowej, nielimitowanym czasem służby, nadrzędnym interesem służby (dobro służby) nad interesem jednostkowym, koniecznością zachowania wysokiej sprawności psychofizycznej, możliwością pociągnięcia do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Również każdy funkcjonariusz celny może zostać skierowany do pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym powiązanej z pozostawianiem funkcjonariusza w ciągłej dyspozycji przełożonego (art. 100 ustawy o S.C.).

To właśnie powołane szczególne warunki pełnienia służby, a nie rodzaj realizowanych zadań stanowiły w przeszłości punkt odniesienia dla Trybunału

Konstytucyjnego do ustalenia korzystniejszych zasad nabywania przez funkcjonariuszy służb mundurowych uprawnień emerytalno-rentowych.⁹

Emerytura stanowi bowiem formę rekompensaty jaką państwo przyznaje funkcjonariuszowi, który godzi się na zwiększone rygory służby oraz ograniczenia konstytucyjnych praw przysługujących innym obywatelom RP.

Co istotne, wymagania stawiane funkcjonariuszom celnym na mocy obowiązujących przepisów prawa są niejednokrotnie wyższe niż ma to miejsce w przypadku funkcjonariuszy innych służb mundurowych pozostających także w administracyjnoprawnym stosunku służbowym nawiązanym na podstawie mianowania. Dotyczy to tak istotnych aspektów jak np. rozwiązanie stosunku służbowego czy odpowiedzialność dyscyplinarna¹⁰.

Wydaje się również, iż umknął TK fakt, iż funkcjonariusze celnicy zajmujący się realizacją zadań w zakresie kontroli zgłoszeń celnych, towarów i osób w oddziałach celnych granicznych oraz realizacją zadań kontrolnych w tym obsłudze urządzeń RTG do prześwietlania pojazdów, kontenerów lub wagonów kolejowych w komórce zwalczania przestępczości izby celnej czyli de facto wykonywaniem zadań związanych z rozpoznawaniem, wykrywaniem, zapobieganiem oraz zwalczaniem przestępstw i wykroczeń mogą liczyć na stosowną rekompensatę w postaci dodatku do uposażenia (§ 5 pkt 1 i pkt 2, § 6 ust. 1, § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie warunków otrzymywania dodatków do uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy celnych oraz wysokości tych dodatków¹¹).

Zatem normodawca uznał, iż taki dodatek uzasadniony wszakże m.in. realizowanymi szczególnymi zadaniami będzie odpowiednią, właściwą formą rekompensaty ponoszonych przez nich z tego tytułu dodatkowych obciążeń. W tej sytuacji przyznanie tym funkcjonariuszom prawa do wcześniejszej emerytury stanowiłoby dodatkowy przywilej różnicujący w sposób nieuzasadniony funkcjonariuszy celnych.

Niezależnie od dotychczas zaprezentowanej argumentacji należy odno-

tować, iż realizacja wyroku TK przez ustawodawcę będzie zadaniem skomplikowanym. W Służbie Celnej występuje bowiem znaczna rotacja funkcjonariuszy podyktowana interesem służby. Zatem funkcjonariusz celny realizujący np. zadania analityczne, prowadzący postępowania celne musi liczyć się z tym, że w każdej chwili może zostać przeniesiony przez kierownika urzędu do realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o S.C. Kryterium decydującym o miejscu pełnienia służby, a w konsekwencji rodzaju zadań realizowanych przez funkcjonariusza celnego są bowiem „potrzeby Służby Celnej” (art. 86 ustawy o S.C.) czyli konieczność bieżącego reagowania na zmienną sytuację w poszczególnych jednostkach/komórkach organizacyjnych związaną z brakami kadrowymi lub znacznym obciążeniem pracą.

Z dotychczasowego orzecznictwa Trybunału, nie ulega wątpliwości, iż odrębny system emerytalno-rentowy służb mundurowych ma na celu nie tylko realizację indywidualnego prawa od zabezpieczenia społecznego ale służy również realizacji interesu ogólnospołecznego, będąc ważnym instrumentem polityki kadrowej oraz czynnikiem wzmacniającym dyscyplinę i dyspozycyjność funkcjonariuszy¹².

Natomiast analizowane orzeczenie TK może w praktyce doprowadzić do niepożądanych skutków, stanowiąc czynnik demotywujący funkcjonariuszy,

wpływając na pogorszenie relacji międzyludzkich, a w konsekwencji przyczyniając się do obniżenia jakości realizowanych zadań.

Ponadto nie można jednoznacznie wykluczyć, iż stanowisko Trybunału będzie stanowić impuls dla kierowników urzędów do prowadzenia takiej polityki kadrowej, której skutkiem będzie pozbawienie funkcjonariuszy celnych prawa do wcześniejszej emerytury poprzez instytucję przeniesienia służbowego (zgodna z pragmatyką Służby Celnej zmiana miejsca pełnienia służby) do komórki organizacyjnej, w której nie są realizowane zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o S.C.

W taki sposób, działanie mieszczące się w ramach obowiązującego prawa może podważyć sens i celowość wyroku Trybunału.

Wydaje się więc, iż jedynym logicznym i w pełni skutecznym rozwiązaniem byłoby objęcie odrębnym systemem emerytalnym wszystkich funkcjonariuszy celnych niezależnie od rodzaju realizowanych przez nich zadań. Będzie to zarazem postępowanie zgodne z interesem publicznym, ponieważ Służba Celna jest najstarszą – pod względem wieku jej funkcjonariuszy – służbą mundurową w Polsce.

Jeżeli natomiast ustawodawca nie podzieli tego poglądu musi liczyć się z możliwością pojawienia się poglądów o zasadności pozbawienia w przyszłości prawa do wcześniejszej emerytury

tych funkcjonariuszy służb mundurowych (Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej, CBA, etc.), którzy również nie realizują zadań o charakterze policyjnym.

dr Andrzej Halicki

Przypisy

- 1 Tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 667 ze zm.
- 2 www.tribunal.gov.pl/rozprawy/komunikaty-prasowe/komunikaty-po/art/7458-uprawnienia-emerytalne-funkcjonariuszy-sluzby-celnej/
- 3 tamże.
- 4 Ustawodawca przewidział stopniowe wydłużenie wieku emerytalnego do poziomu 67 lat dla kobiet i mężczyzn (ustawa z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2012 r., poz. 637).
- 5 Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o Służbie Celnej, druk sejmowy nr 1492, www.orka.sejm.gov.pl/Druk6ka.nsf
- 6 Tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 1411.
- 7 Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o CBA, druk sejmowy nr 275.
- 8 Postanowienie NSA z dnia 21 marca 2012 r., sygn. I OSK 1492/11
- 9 Wyrok TK z dnia 23 września 1996 r. sygn. akt K 25/96 (OTK ZU 1997/3-4 poz. 36)
- 10 Szerzej na ten temat: A Halicki, Status prawny funkcjonariusza celnego i funkcjonariusza Straży Granicznej – analiza porównawcza, *Monitor Prawa Celnego i Podatkowego* nr 3/2014
- 11 Tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 1614.
- 12 Wyrok TK z dnia 19 lutego 2001 r., sygn. akt SK 14/2000

4271/V/98

POROZUMIENIE

zawarte w dniu 30 listopada 1998 roku

pomiędzy:

stroną rządową, reprezentowaną przez:
Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów
Pana Jana Wojcieszczuka
działającego z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów,

a stroną związkową, reprezentowaną przez:
Komitet Protestacyjny, pod przewodnictwem
Pana Andrzeja Gajdy,
działający na mocy uchwały Rady Federacji Związków Zawodowych Pracowników
Administracji Celnej

Strona rządowa przyznaje, że:

- a) projekt ustawy o służbie cywilnej nie był konsultowany z Federacją Związków Zawodowych Pracowników Administracji Celnej (FZZPAC),
  - b) nie wszystkie zasadnicze warunki określone w Protokole Uzgodnień z dnia 19.03.1997 r. zostały zrealizowane,
  - c) nie doszło do realizacji harmonogramu prac i nadania pracom nad projektem ustawy o służbie celnej priorytetowego charakteru, o czym mowa w piśmie Ministra Finansów z dnia 30.01.1998 r. Nr DC/LP-031/1/AC-8/98
- z przyczyn nie leżących po stronie Federacji ZZPAC.

Strona związkowa przyjmuje do wiadomości powody, dla których brak jest możliwości realizacji słusznego warunku zawartego w punkcie 1 Aneksu z dnia 07.11.1998 r. do uchwały Nr 1 Federacji ZZPAC z dnia 06.11.1998 r. Zdaniem strony związkowej takie możliwości istniały.

Strona związkowa stwierdza, a strona rządowa przyjmuje do wiadomości, że opóźnienie prac nad projektem ustawy o służbie celnej i brak przesądzenia o wyłączeniu administracji celnej z objęcia przepisami projektu ustawy o służbie cywilnej, doprowadziło do poważnego kryzysu zaufania funkcjonariuszy celnych do Rządu RP, a w konsekwencji do odwołania akcji protestacyjnej.

Strona związkowa po zapoznaniu się z zobowiązaniami i gwarancjami strony rządowej w niżej wymienionych dokumentach:

- 1) stanowisku Ministra Finansów Pana Leszka Balcerowicza - zał. Nr 1
- 2) wystąpieniu Prezesa Rady Ministrów Pana Jerzego Buzka do Wicepremiera Pana Leszka Balcerowicza - zał. Nr 2;
- 3) upoważnieniu Prezesa Rady Ministrów RP Pana Jerzego Buzka dla Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów Pana Jana Wojcieszczuka - zał. Nr 3;

- 4) piśmie Prezesa Rady Ministrów RP Pana Jerzego Buzka do Przewodniczącego Rady Federacji ZZPAC Pana Andrzeja Gajdy - zał. Nr 4;
- 5) zarządzeniu Nr 82 Prezesa Rady Ministrów z dnia 26.11.1998 r. - zał. Nr 5;
- 6) harmonogramie prac nad projektem ustawy o służbie celnej - zał. Nr 6
- wniosek strony rządowej, mając na uwadze spokój, ład i porządek w państwie, pomimo zadowolenia ogółu funkcjonariuszy celnych, odstępuje od warunku zawartego w punkcie 1 tekstu do uchwały Nr 1 z dnia 06.11.1998r.

W związku z powyższym strony postanawiają:

Rząd RP przedłoży w Sejmie jako pilny, skonsultowany z Radą Federacji ZZPAC projekt ustawy o służbie celnej.

Projekt ten będzie zawierał następujące przesądzania:

- a) funkcjonariusze celni będą jednolitą służbą umundurowaną, zwaną Służbą Celną,
- b) uprawnienia funkcjonariuszy celnych, a w szczególności uprawnienia emerytalne będą uregulowane ustawowo, na poziomie porównywalnym do innych służb mundurowych (np. Straży Granicznej),
- c) funkcjonariusze celni określani w §1 ust.2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1983 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków urzędników administracji celnej (Dz.U. nr 5 poz. 34 z późn. zm.), otrzymają akty mianowania po spełnieniu wymagań i w trybie ustawy o służbie celnej,
- d) na podstawie ustawy o służbie celnej Prezes Głównego Urzędu Cei powoła komisję opiniotwórczą do rozpatrywania wniosków dotychczasowych pracowników administracji celnej, którzy nie otrzymali propozycji mianowania do służby celnej.

Projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów, wynikającego z delegacji zawartej w art.1.7a projektu ustawy o służbie cywilnej w sprawie niektórych praw i obowiązków urzędników administracji celnej, zostanie skonsultowany z Radą Federacji ZZPAC.

Po wejściu w życie nowej ustawy o służbie cywilnej wynagrodzenie funkcjonariuszy celnych, o którym mowa w art. 133 ust. 2 projektu tej ustawy, będzie się składało z wynagrodzenia pochodzącego z budżetu i premii przysługującej zgodnie z obowiązującym regulaminem premiowania.

Dotychczasowy coroczny wzrost płac w administracji celnej pomniejszono o kwoty przeznaczone na wzrost kosztów umundurowania. Po wejściu w życie ustawy o służbie celnej wszystkie wydatki na umundurowanie będą finansowane, jak w służbach mundurowych, tj. w ramach wydatków bieżących. Strona rządowa w 1999r. zapewni odpowiednie środki budżetowe na gotowe składniki umundurowania.

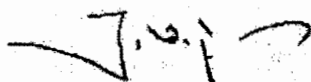
Wynagrodzenie miesięczne funkcjonariuszy celnych ustalone zgodnie z przepisami ustawy o służbie celnej nie będzie niższe od ich dotychczasowego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt. 3.

W przypadku niewypełnienia któregośkolwiek z zobowiązań zawartych w niniejszym porozumieniu, strona związkowa zastrzega sobie prawo do odwołania czynnej akcji

Prezes Głównego Urzędu Cel zobowiązuje się, że w stosunku do organizatorów i uczestników akcji protestacyjnej zawieszony na mocy niniejszego porozumienia nie będą yciągane konsekwencje służbowe i dyscyplinarne za zorganizowanie i uczestnictwo w tej akcji.

Z wyniku powyższych uzgodnień zawiesza się akcję protestacyjną z dniem 30 listopada 1998 roku.

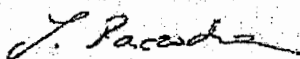
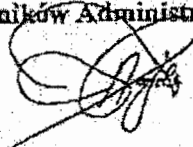
za stronę rządową

Pan Jan Wojciechczuk
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie
Finansów
z upoważnienia Prezesa
Rady Ministrów

za stronę związkową

Pan Andrzej Gajda
Przewodniczący
Komitetu Protestacyjnego
Federacji Związków Zawodowych
Pracowników Administracji Celnej

Pan Janusz Paczocha
Prezes
Głównego Urzędu Cel

**Komitet Inicjatywy Ustawodawczej
zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy PL
w celu poparcia równego traktowania
funkcjonariuszy służb mundurowych
i włączenia funkcjonariuszy celnych
do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego
48-300 Nysa ul. Otmuchowska 50**

Nysa, dnia 06.05.2015r.

***Komitet Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy
PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i
włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego***

poprzez poparcie i wniesienie do Sejmu RP projektu o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

jednomyślnie wybiera pełnomocnika Komitetu w osobie Przewodniczącego Sławomira Siwego zamieszkałego w

i jego zastępcę w osobie Wiceprzewodniczącej Jolanty Haron

Pełnomocnik upoważniony jest do reprezentowania Komitetu, składania oświadczeń woli w imieniu Komitetu i działania w imieniu i na rzecz Komitetu.

Pełnomocnik może upoważnić do działania zastępcę pełnomocnika.

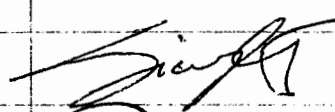

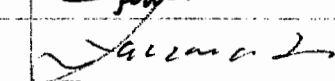
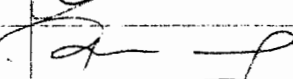
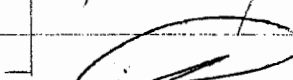

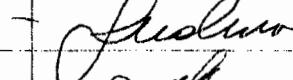
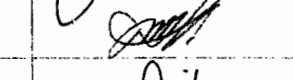

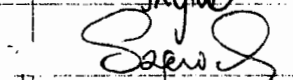

Czytelne podpisy członków Komitetu:

Danuta Pencarska
Józef Janowski
Jacek Mroczko
JANUSZ Piskorski
Sławomir Siwego
Sławomir Stanisławski
Roman Ryka
Sławomir Siwego
Mariusz Mroczkowski

Jolanta Mroczkiewicz
Anna Kuciel
Piotr Zdanowicz
Rozja Andrzej
Marek Marek
Andrzej Szmig

Ja niżej podpisany składam niniejszym pisemne oświadczenie o przystąpieniu do Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego

poprzez poparcie i wniesienie do Sejmiku RP projektu o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

L.p.	Imię (imiona) i nazwisko	Adres zamieszkania (miejscowość, ulica, nr domu, nr lokalu)	Nr ewidencyjny PESEL	Podpis
1	Stanisław Siwy			
2.	DANUTA PENCARSKA			
3	JERZY ŁACZMAŃSKI			
4	JANUŁ PIASECKI			
5	JACEK MORAWIAK			
6.	STANISŁAW LUDWA			
7	Mariusz Mroczkowski			
8	Roman Ryka			
9.	Jacek Szeworski			
10	Golenta Hierzbiński			
11	Anna Kimal			
12	Marie Marmora			

Ja niżej podpisany składam niniejszym pisemne oświadczenie o przystąpieniu do Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego

poprzez poparcie i wniesienie do Sejmu RP projektu o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

[illegible]

3957
DO MARSZAŁKA SEJMU RP
TANA RADOŚĆ SIKORSKIEGO

Nysa, dnia 20.05.2015r.

**Komitet Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy
PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i
włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego
z siedzibą w Nysie 48-300 Nysa ul. Otmuchowska 50**

poprzez poparcie i wniesienie do Sejmu RP projektu o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

zawiadamia o powstaniu Komitetu o nazwie jw.

Skład Komitetu:

Sławomir Siwy

Danuta Pencarska

Jerzy Łaczmanski

Janusz Piasecki

Jacek Morawiak

Stanisław Ludwa

Mariusz Mroczkowski

Roman Szejka

Irena Szewczuk

Jolanta Wierzbicka

Anna Kinal

Maria Marmon

Piotr Zenowicz

Andrzej Rajca

Andrzej Sury

Dane Pełnomocnika Komitetu:

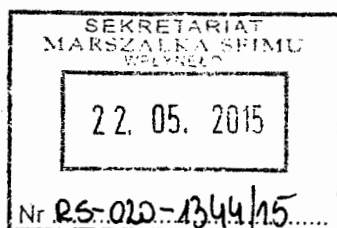
Sławomir Siwy

Zastępca pełnomocnika Komitetu:

Jolanta Haron

Załączniki:

1. Oświadczenia obywateli przystępujących do Komitetu
2. Wybór Pełnomocnika Komitetu i jego Zastępcy z dnia 6 maja 2015r.
3. Wykaz podpisów 1145 szt
4. Projekt ustawy z załącznikami i uzasadnieniem

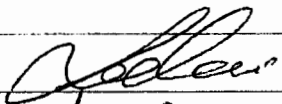

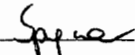
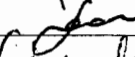
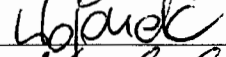
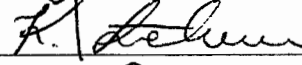
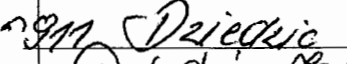
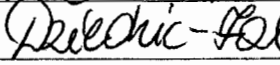
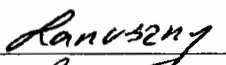
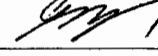

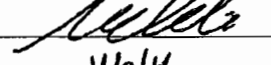
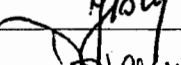
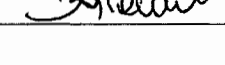
PEŁNOMOCNIK KOMITETU

1

Komitet Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowany przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego

Wykaz obywateli, którzy udzielają poparcia projektowi ustawy

o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

L.p.	Imię (imiona) i nazwisko	Adres zamieszkania (miejscowość, ulica, nr domu, nr lokalu)	Nr ewidencyjny PESEL	Podpis
1	SONIA LEDOŃ			
2	BARBARA NARZECHA			
3	BARBARA LEHART			
4	Anna Spyro			
5	Aleksandra Moritz-Janczak			
6	Wojciech Barbara			
7	Karolina Lebel			
8	Dzięcio Marek			
9	Dzięcio-Pol Katarzyna			
10	Dariusz Łanuszny			
11	Lukasz Grabowski			
12	Wiesław Lemert			
13	Sebastian Niliński			
14	Yolante Sochocka			
15	ANDRZEJ DZIAMBOR			

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

BPSP-020-8( )/15

Warszawa, 2 czerwca 2015 r.

Pan

Sławomir SIWY

Pełnomocnik

Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez
Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego
traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych
i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego
systemu emerytalnego projektu ustawy o zmianie ustawy
o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji,
Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji
Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby
Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura
Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony
Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej
oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

Uprzejmie przekazuję postanowienie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 czerwca 2015 r. o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu *Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw.*

Jednocześnie zwracam uwagę, iż Komitet nieprecyzyjnie i niejednoznacznie wskazuje swą nazwę. Zgodnie z art. 5 ust. 1 in fine ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. Nr 62 poz. 688 z późn. zm.) komitet występuje pod nazwą uzupełnioną o tytuł projektu ustawy. W przedmiotowej sprawie Komitet przedłożył ustawę o tytule „ustawa o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura

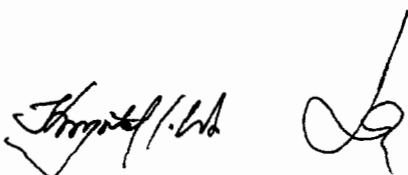
Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw". Zatem, prawidłowa nazwa Komitetu to: "Komitet Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw". Uchybienie to nie powoduje jednak wątpliwości co do tożsamości podmiotowej i przedmiotowej Komitetu oraz nie stanowi braku formalnego w rozumieniu ustawy.

Załącznik: 1.

MARSZAŁEK SEJMU

Radosław Sikorski

POSTANOWIENIE NR 15
MARSZAŁKA SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 1 czerwca 2015 r.

o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

Na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. Nr 62, poz. 688, z późn. zm.) postanawiam o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw.

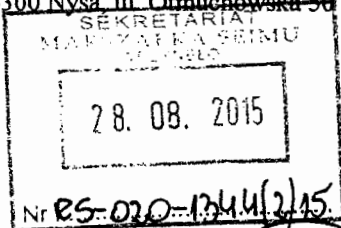

MARSZAŁEK SEJMU

Radosław Sikorski

Komitet Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego, projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

Nysa dnia 28.08.2015.

Pani Marszałek Sejmu RP

Małgorzata Kidawa-Błońska

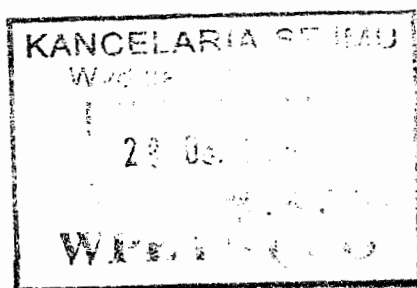
Szanowna Pani Marszałek

Komitet Inicjatywy Ustawodawczej w ślad za Postanowieniem Nr 15 Marszałka Sejmu RP z dnia 1 czerwca 2015 r. o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączeniu funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw, **składa projekt ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw wraz z uzasadnieniem oraz z 187017 podpisami, które prosimy dołączyć do 1145 już złożonych podpisów, co stanowić będzie ogólną ilość 188162 podpisów.**

Z poważaniem

Pełnomocnik
Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej

Sławomir Sity

SZEF
KANCELARII SEJMU

Warszawa, 8 września 2015 r.

BPSP-020-8(9)/15

Pani

Małgorzata KIDAWA-BŁOŃSKA

Marszałek Sejmu

Uprzejmie informuję, iż po wniesieniu w dniu 28 sierpnia 2015 r. do Marszałka Sejmu, przez Pełnomocnika *Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw*, projektu ww. ustawy wraz z załączonym wykazem podpisów obywateli udzielających poparcia przedłożonemu projektowi, Biuro Prawne i Spraw Pracowniczych sprawdziło czy projekt jest tożsamy z projektem przyjętym przez Marszałka Sejmu postanowieniem z dnia 1 czerwca 2015 r. oraz czy została złożona wymagana liczba podpisów.

Na podstawie § 8 ust. 1 i 2 zarządzenia Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 25 września 2000 r. w sprawie określenia trybu postępowania w Kancelarii Sejmu dotyczącego inicjatywy ustawodawczej obywateli powołano zespół liczący do sprawdzenia prawidłowości złożonych podpisów. Zespół w dniach od 1 do 4 września 2015 r. dokonał następującego ustalenia: wykaz podpisów obywateli zawiera 18 486 stron znajdujących się w 37 teczkach; ogółem zweryfikowano 106 560 podpisów znajdujących się na pierwszych 10 000 stron (20 teczek), z których 105 300 uznano za złożone prawidłowo, natomiast 1 260 podpisów złożono wadliwie. Wobec powyższego uznać należy, że spełniony został wymóg złożenia co najmniej 100 000 podpisów osób udzielających poparcia projektowi ustawy.

Przy sprawdzaniu prawidłowości udzielenia poparcia projektowi ustawy badano czy dostarczone wykazy podpisów spełniają wymogi zawarte w art. 9 ust. 2 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. z 1999 r. Nr 62, poz. 688 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, tj. czy zawierają: imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania (ze wskazaniem nazwy miejscowości, nazwy ulicy, numeru domu oraz numeru

mieszkania), a także numer ewidencyjny PESEL i podpis osoby udzielającej poparcia projektowi ustawy. Ponadto sprawdzano, czy każda strona wykazu zawiera nazwę Komitetu oraz tytuł projektu ustawy, której obywatel udziela poparcia.

Na podstawie przeprowadzonych czynności ustalono, iż projekt wraz z załączonymi wykazami podpisów został złożony w przewidzianym ustawą terminie, treść przedłożonego projektu nie została zmieniona w stosunku do projektu przyjętego przez Marszałka Sejmu w dniu 1 czerwca 2015 r., a do projektu załączono wymaganą liczbę prawidłowo złożonych podpisów osób udzielających poparcia projektowi ustawy. Wobec powyższego, zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy, istnieje podstawa do skierowania projektu ustawy do pierwszego czytania w Sejmie i zawiadomienia o tym Pełnomocnika Komitetu.

2 wyrozmie szacunku

Lech Czapla
Lech Czapla

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej
BPSP- 020-8(19)/15

Warszawa, 8 września 2015 r.

Pan

Sławomir SIWY

Pełnomocnik

Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. z 1999 r. Nr 62, poz. 688, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, zawiadamiam, że wniesiony w dniu 28 sierpnia 2015 r. projekt ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw zostanie skierowany do pierwszego czytania w Sejmie.

Jednocześnie nadmieniam, iż w myśl art. 14 ust. 1 ustawy, w pracach nad projektem ustawy Komitet reprezentuje przedstawiciel lub osoba uprawniona do jego zastępstwa, powołana w trybie określonym w art. 5 ust. 3 i art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy.

MARSZAŁEK SEJMU

Małgorzata Kidawa-Błońska

Warszawa, 18 września 2015 r.

BAS-WAPEiM-1959/15

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej: Sławomir Siwy)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r. poz. 900; dalej: u.z.e.), ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 990; dalej: u.s.c.), ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121, ze zm.) oraz innych ustaw. Celem projektu jest włączenie funkcjonariuszy Służby Celnej do systemu zaopatrzenia emerytalnego uregulowanego przez u.z.e. Nowelizacja jest związana z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 marca 2015 r. (sygn. K 39/13), w którym uznano, iż art. 1, art. 18a ust. 1 i art. 18b ust. 1 u.z.e. w zakresie, w jakim wśród osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 u.s.c., są niezgodne z art. 32 Konstytucji.

Proponowana ustawa nie zawiera regulacji określających termin jej wejścia w życie.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 18 września 2015 r.

BAS-WAPEiM-1960/15

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej: Sławomir Siwy) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r. poz. 900; dalej: u.z.e.), ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 990; dalej: u.s.c.), ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121, ze zm.) oraz innych ustaw. Celem projektu jest włączenie funkcjonariuszy Służby Celnej do systemu zaopatrzenia emerytalnego uregulowanego przez u.z.e. Nowelizacja jest związana z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 marca 2015 r. (sygn. K 39/13), w którym uznano, iż art. 1, art. 18a ust. 1 i art. 18b ust. 1 u.z.e. w zakresie, w jakim wśród osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 u.s.c., są niezgodne z art. 32 Konstytucji.

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są objęte zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Komitet Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego

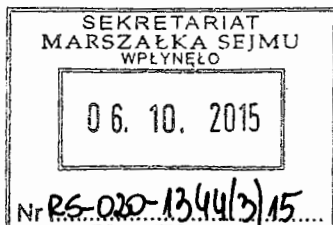
Nysa, 05.10.2015r.

projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

48-300 Nysa

ul. Otmuchowska 50

tel. 668-438-041

Szanowna Pani

Małgorzata Kidawa – Błońska

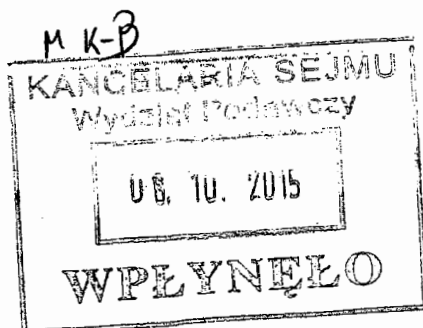
Marszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek

Komitet Inicjatywy Ustawodawczej przekazuje pismo wskazujące na reprezentanta Komitetu i osoby występującej w jego zastępstwie.

Z wyrazami szacunku:

**Pełnomocnik Komitetu
Sławomir Siny**

Nysa, dnia 28.09.2015r.

**Komitet Inicjatywy Ustawodawczej zainicjowanej przez Związek Zawodowy Celnicy
PL w celu poparcia równego traktowania funkcjonariuszy służb mundurowych i
włączenia funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego**

poprzez poparcie i wniesienie do Sejmu RP projektu o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

na podstawie art.14 ust.1 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli jednomyślnie wybiera reprezentanta Komitetu w osobie Przewodniczącego Sławomira Siwego zamieszkałego w .....

i osobę uprawnioną do zastępowania Sławomira Siwego w pracach nad ustawą w Sejmie w osobie Wiceprzewodniczącej Jolanty Haron .....

Czytelne podpisy członków Komitetu:

Danuta Pencarska,

Danuta Pencarska

Jerzy Laczmański,

Jerzy Laczmański

Janusz Piasecki,

Janusz Piasecki

Jacek Morawiak,

Jacek Morawiak

Stanisław Ludwa,

Stanisław Ludwa

Mariusz Mroczkowski,

Mariusz Mroczkowski

Roman Szejka,

Roman Szejka

Irena Szewczuk,

Irena Szewczuk

Jolanta Wierzbicka,

Jolanta Wierzbicka

Anna Kinal,

Anna Kinal

Maria Marmon,

Maria Marmon

Piotr Zenowicz,

Piotr Zenowicz

Andrzej Rajca,

Andrzej Rajca

Andrzej Sury

Andrzej Sury

Sławomir Siwo

Sławomir Siwo